

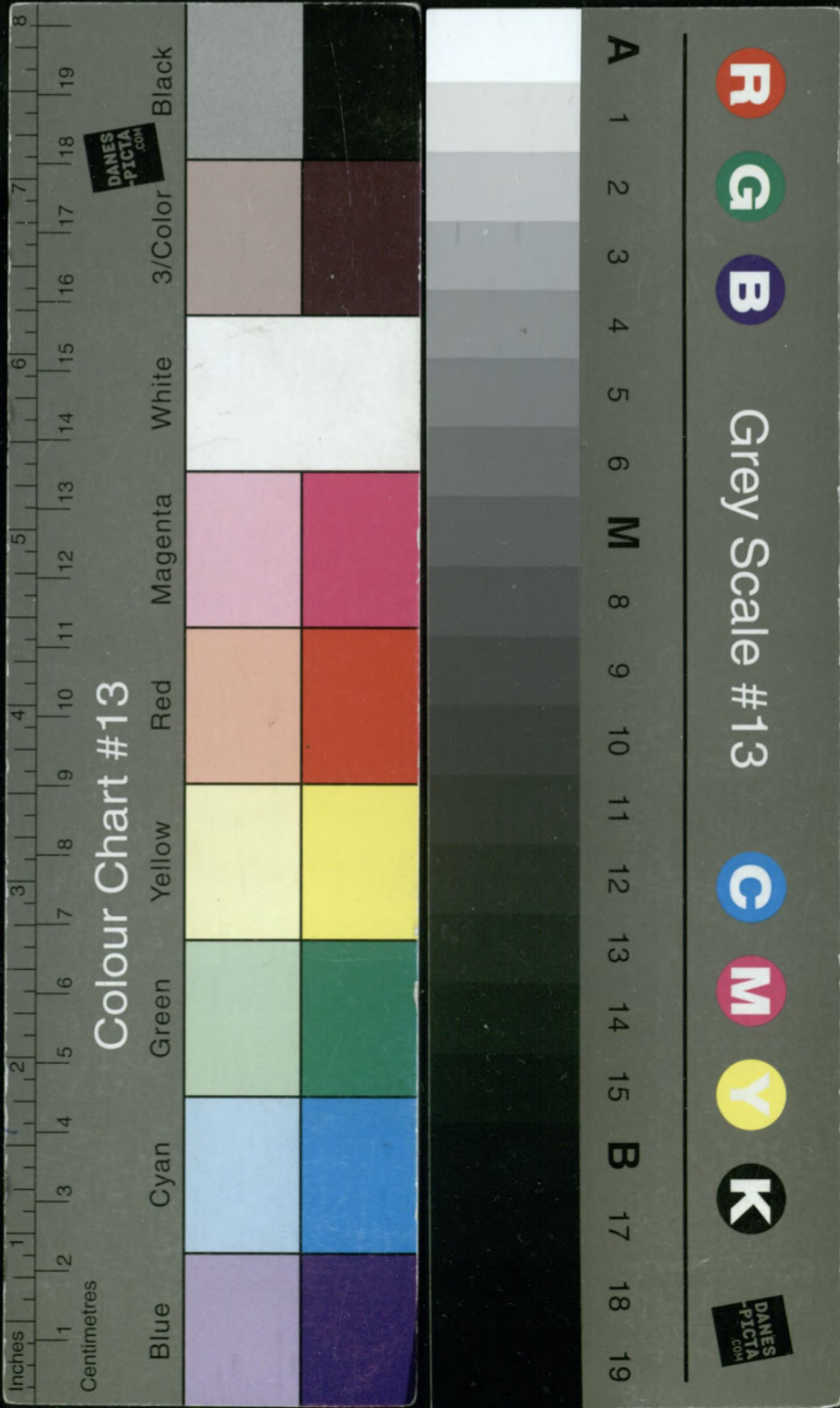

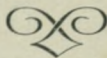
<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii „Kalendarzyk Policji Województwa Śląskiego na rok 1929”</p>		
<p>Ilość stron oryginału 352</p>	<p>Ilość skanów 352</p>	<p>Liczba plików publikacji 707</p>
<p>Autor praca zbiorowa</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny Związek Funkcjonariuszów Policji</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania Katowice</p>	<p>Rok wydania / Data powstania 1928</p>	
<p>Sygnatura ---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) książka</p>	
<p>Wymiary (wys x szer) 16,5 x 10,5 cm</p>	<p>Stan zachowania ---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) okres międzywojenny, Ustroń, Wisła, Nierodzim, Rudolf Bobek, nauczyciel Paweł Zientek, dawny majątek dworski w Nierodzimiu, folwark w Nierodzimiu, ośrodek kolonii letnich dla dzieci i sportu zimowego w Nierodzimiu</p>		<p>Policja Województwa Śląskiego (PWŚl.) powołana została rozporządzeniem z dnia 17 czerwca 1922 r.; w trosce o zdrowie śląskich policjantów oraz ich rodzin w 1927 r. przydzielono PWŚl. parcelę o powierzchni 15 ha po byłym majątku dworskim w Nierodzimiu pod budowę wypoczynkowego Domu Zdrowia; bardzo ważna pozycja jeśli chodzi o międzywojenną historię dzielnicy Nierodzim</p>
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuznia, letnicy itp.) Policja Województwa Śląskiego, Związek Funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego „Samopomoc” w Katowicach, Policyjny Dom Zdrowia, majątek „Samopomocy” w Nierodzimiu, sport, rekonwalescencja, wypoczynek</p>		
<p>Prawa autorskie ---</p>		

KALENDARZYK
POLICJI
WOJEW. ŚLĄSK.

1929

KALENDARZYK
POLICJI
WOJEW. ŚLĄSKIEGO
1929

NAKŁADEM ZWIĄZKU FUNKCJONARJUSZÓW
POLICJI WOJEW. ŚLĄSKIEGO „SAMOPOMOC“

Odbito czcionkami
drukarni
PAWŁA MITRĘGI
w Cieszynie.

SPIS RZECZY.

	Str.
Kalendarz	1—32
Spis poległych i zmarłych funkcjonarjuszów	31

Dział ogólny.

W 10 rocznicę Niepodległości	34
Dzieje Śląska	52

Dział naukowy.

Ustawa o państwowym podatku przemysłowym	72
Znaki rejestracyjne samochodów poszczególnych państw	79
W których krajach Europy jeździ się po prawej stronie	80
Paszporty i dowody osobiste	80
Rozporządzenia policyjne, wyciąg:	85
Psy, używanie do zaprzęgu	85
Sprzedaż książek przez małoletnich	86
Cygani, zwalczanie	86
Dzieci, uczęszczanie do kina	87
Środki spożywcze, prowadzenie	87
Położne i niepołożne	88
Zwłoki, grzebanie	88
Raki, sprzedaż	88
Piekarnie i cukiernie, przepisy	89
Święcenie niedziel	90

	Str.
Napoje, wyrób i sprzedaż	92
Plakaty teatralne	92
Zarządzenia policyjne	93
Organizacja władz i urzędów państwowych . . .	93
Organizacja wyższych władz wojskowych . . .	106

Wykazy i skorowidze.

Wykaz powiatowych komend uzupełnień	125
Granica państwowa Woj. Śl. — przejścia graniczne	135
Skorowidz przestępstw według u. k. a. i ustaw adm.	140
„ ważniejszych rozkazów Gł. Komendy	158
„ rozkazów pouczających	197
„ ważniejszych okólników Gł. Komendy	205
Wykaz komisarjatów i posterunków, ich rejonów	222

Różne wiadomości.

Ile minut poświęcasz dziennie zdrowiu	245
Różne wiadomości, przepisy praktyczne	250
Apteczka podręczna	252
Głowy państwa w Polsce	253
Gabinety ministrów	254
Reprezentacje polskie zagranicą	255
Z którymi państwami zawarliśmy umowy handlowe	255
Dbajmy o sen	256
Jak obliczyć szybkość pociągu	256
Jak odnaleźć strony świata w nocy	257
O gwiazdach	257
Słońce, ziemia, księżyc	259
Planety	260
Jak się uczyć	260

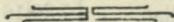
	Str.
Sztuka chodzenia po ulicach miasta	261
Zegarek jako kompas	261
Kto biegnie najszybciej	262
Jak mierzyć krok	263
Dlaczego należy walczyć z alkoholizmem	264
Opisanie konia	265
Jednostki monetarne obcych państw	271
Stosunek miar nowopolskich itp. do metrycznych	272

Z życia Policji Woj. Śl.

Etat Policji Woj. Śl.	275
Ruch kulturalno-oświatowy	276
Wychowanie fizyczne Policji	276
Ruch sportowy, wykaz	280
„ „ za lata 1924—1928	287
Tabela turniejowa Sekcji Szachistów	287

Z działalności Samopomocy:

Bilans Samopomocy za rok 1924	292
„ „ „ „ 1925	293
„ „ „ „ 1926	295
„ „ „ „ 1927	298
Sprawozdanie kwartalne I. 1928	301
„ „ „ „ II. 1928	303
Od wydawnictwa	305
Ogłoszenia i notatki	306

STYCZEŃ

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżyca	
		wsch.	zach.		wsch.	zach.
1	W Nowy Rok. Miecz.	7 45	15 34		22 52	11 14
2	S Makarego w. ☾	7 45	15 35		—	11 31
3	C Genowefy panny	7 44	15 36		0 01	11 47
4	P Tytusa b. Eugen. b.	7 44	15 37		1 09	12 04
5	S Telesfora p. męcz.	7 44	15 38		2 15	12 22
6	N św. Trzech Króli	7 44	15 39		3 23	12 43
7	P Lucjana m. Julj.	7 44	15 40		4 30	13 09
8	W Seweryna opata	7 43	15 41		5 35	13 41
9	Ś Marcjanny p.	7 43	15 42		6 36	14 23
10	C Agaton. p. Wilh. b.	7 42	15 44		7 30	15 15
11	P Hygina p. męcz. ☉	7 41	15 46		8 15	16 15
12	S Arkadiusza męcz.	7 41	15 48		8 51	17 23
13	N Gotfryda i Leon.	7 40	15 49		9 20	18 33
14	P Eufrozyny p.	7 39	15 51		9 43	19 45
15	W Pawła I. pustelnika	7 38	15 52		10 03	20 58
16	Ś Marcel. p. Młodz.	7 37	15 53		10 21	22 11
17	C Antoniego op.	7 36	15 55		10 39	23 26
18	P Kat. św. Piotra ☽	7 35	15 57		10 56	—
19	S Ferdyn. Henryka	7 34	15 58		11 17	0 42
20	N Fabjana i Seb. m.	7 33	16 00		11 43	2 03
21	P Agnieszki p. i m.	7 32	16 02		12 14	3 26
22	W Wincent. i Anast.	7 31	16 04		12 58	4 48
23	Ś Zaśl. NMP. Rajm.	7 30	16 05		13 56	6 04
24	C Tymoteusza b. m.	7 28	16 07		15 08	7 07
25	P Nawróc. św. P. ☉	7 27	16 09		16 29	7 54
26	S Polikarpa b. m.	7 25	16 10		17 53	8 29
27	N Jana Chryzostoma	7 24	16 12		19 13	8 55
28	P Walerego i Jul.	7 23	16 14		20 30	9 16
29	W Franciszka Sal.	7 22	16 15		21 43	9 35
30	Ś Martyny, Hiac.	7 20	16 17		22 53	9 51
31	C Piotra N., Marcelli	7 19	16 19		—	10 08

NOTATKI

№	Imię i nazwisko	Adres
1	Jan Kowalski	ul. Długa 12
2	Anna Nowak	ul. Szeroka 5
3	Michał Zieliński	ul. Krótka 8
4	Maria Wójcik	ul. Długa 15
5	Janusz Kamiński	ul. Szeroka 10
6	Władysław Kowalski	ul. Krótka 12
7	Anna Wójcik	ul. Długa 18
8	Michał Zieliński	ul. Szeroka 15
9	Maria Wójcik	ul. Krótka 18
10	Janusz Kamiński	ul. Długa 20
11	Władysław Kowalski	ul. Szeroka 22
12	Anna Wójcik	ul. Krótka 25
13	Michał Zieliński	ul. Długa 28
14	Maria Wójcik	ul. Szeroka 30
15	Janusz Kamiński	ul. Krótka 32
16	Władysław Kowalski	ul. Długa 35
17	Anna Wójcik	ul. Szeroka 38
18	Michał Zieliński	ul. Krótka 40
19	Maria Wójcik	ul. Długa 42
20	Janusz Kamiński	ul. Szeroka 45
21	Władysław Kowalski	ul. Krótka 48
22	Anna Wójcik	ul. Długa 50
23	Michał Zieliński	ul. Szeroka 52
24	Maria Wójcik	ul. Krótka 55
25	Janusz Kamiński	ul. Długa 58
26	Władysław Kowalski	ul. Szeroka 60
27	Anna Wójcik	ul. Krótka 62
28	Michał Zieliński	ul. Długa 65
29	Maria Wójcik	ul. Szeroka 68
30	Janusz Kamiński	ul. Krótka 70
31	Władysław Kowalski	ul. Długa 72
32	Anna Wójcik	ul. Szeroka 75
33	Michał Zieliński	ul. Krótka 78
34	Maria Wójcik	ul. Długa 80
35	Janusz Kamiński	ul. Szeroka 82
36	Władysław Kowalski	ul. Krótka 85
37	Anna Wójcik	ul. Długa 88
38	Michał Zieliński	ul. Szeroka 90
39	Maria Wójcik	ul. Krótka 92
40	Janusz Kamiński	ul. Długa 95
41	Władysław Kowalski	ul. Szeroka 98
42	Anna Wójcik	ul. Krótka 100

KALUTY

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżyca		
		w sch.	zach.		w sch.	zach.	
1	P	Ignacego b. i m. ☸	7 18	16 21	☾	0 03	10 25
2	S	N. M. P. Gromn.	7 16	16 22	☾	1 11	10 45
3	N	Błażeja b. i m.	7 14	16 24	☾	2 19	11 10
4	P	Weroniki panny	7 12	16 26	☾	3 25	11 40
5	W	Agaty p. męcz.	7 10	16 28	☾	4 27	12 18
6	Ś	Doroty p. męcz.	7 08	16 30	☾	5 24	13 06
7	C	Romualda op. wyz.	7 06	16 32	☾	6 12	14 04
8	P	Jana z Maty	7 06	16 32	☾	6 51	15 10
9	S	Apolonji panny ●	7 03	16 36	☾	7 22	16 21
10	N	Scholastyki p.	7 01	16 38	☾	7 48	17 34
11	P	Objawienie NMP.	7 00	16 40	☾	8 09	18 48
12	W	Modesta męcz.	6 58	16 41	☾	8 27	20 02
13	Ś	<i>Popielec</i> Kat. R.	6 56	16 43	☾	8 45	21 16
14	C	Walentego kapł. m.	6 54	16 45	☾	9 03	22 32
15	P	Faustyny męcz.	6 52	16 47	☾	9 22	23 40
16	S	Juljanny p. i m.	6 50	16 49	☾	9 44	23 51
17	N	Aleksego ☽	6 48	16 51	☾	10 13	1 12
18	P	Symeona b. i m.	6 46	16 53	☾	10 51	2 33
19	W	Konrada wyzn.	6 44	16 55	☾	11 42	3 49
20	Ś	Leona b. i w. †	6 42	16 57	☾	12 46	4 54
21	C	Fortunata m.	6 40	17 59	☾	14 02	5 46
22	P	Katedry św. P. †	6 38	17 01	☾	15 24	6 25
23	S	Piotra D. † ☉	6 36	17 02	☾	16 46	6 54
24	N	Macieja apost.	6 33	17 04	☾	18 04	7 18
25	P	Zygfr. b. i Wikt.	6 31	17 06	☾	19 20	7 37
26	W	Aleksandra bisk.	6 29	17 07	☾	20 33	7 54
27	Ś	Juljana i Leandr.	6 27	17 09	☾	21 44	8 11
28	C	Romana opata	6 25	17 11	☾	22 54	8 28

MARZEC

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycyca		
		wsch.	zach.		wsch.	zach.	
1	P	Albina b.	6 23	17 13	☾	—	8 47
2	S	Heleny wd.	6 21	17 15	♈	0 04	9 09
3	N	Kunegundy ces. ☾	6 19	17 16	♈	1 11	9 37
4	P	Kazimierza w.	6 17	17 18	♈	2 16	10 12
5	W	Gerazyma p.	6 15	17 20	♈	3 16	10 56
6	Ś	Marcjana b. m.	6 13	17 22	♈	4 07	11 50
7	C	Tomasza z Akw.	6 11	17 23	♈	4 49	12 54
8	P	Jana Bożego w.	6 09	17 25	♈	5 23	14 03
9	S	Franciszki wd.	6 06	17 27	♈	5 50	15 16
10	N	40 męczenników	6 04	17 29	♈	6 13	16 30
11	P	Konstantyna w. ●	6 01	17 31	♈	6 32	17 46
12	W	Grzegorza W. p.	5 59	17 33	♈	6 50	19 02
13	Ś	Katarzyny bon.	5 57	17 35	♈	7 08	20 20
14	C	Leona b., Matyl.	5 55	17 37	♈	7 27	21 39
15	P	Klemensa Hofb.	5 53	17 38	♈	7 48	23 01
16	S	Abrahama pust.	5 51	17 40	♈	8 15	—
17	N	Gertrudy i Patr.	5 43	17 41	♈	8 49	0 23
18	P	Gabrjela i Cyr. ☾	5 46	17 43	♈	9 35	1 41
19	W	Józefa obl. N. M. P.	5 43	17 45	♈	10 34	2 50
20	Ś	Klaudji i Euf.	5 41	17 46	♈	11 46	3 44
21	C	Benedykta op.	5 37	17 48	♈	13 04	4 26
22	P	Katarzyny Szwed.	5 36	17 50	♈	14 24	4 57
23	S	Wiktorji i Pel.	5 34	17 51	♈	15 43	5 21
24	N	Tymoteusza m.	5 31	17 53	♈	16 59	5 41
25	P	Zwiastow-NMP. ☾	5 29	17 55	♈	18 13	5 58
26	W	Dyzmy i Eman.	5 27	17 56	♈	19 25	6 14
27	Ś	Jana Damasc. w.	5 24	17 58	♈	20 36	6 31
28	C	Wielki Czwartek	5 22	18 00	♈	21 47	6 49
29	P	Wielki Piątek	5 19	18 01	♈	22 57	7 10
30	S	Wielka Sobota	5 17	18 03	♈	—	7 35
31	N	Wielkanoc	5 14	18 05	♈	0 04	8 07

NOTATKI

Služba	Ime	Redni broj	Podaci
17	Paulina Witkowska	101101	
18	Paulina Witkowska	101102	
19	Paulina Witkowska	101103	
20	Paulina Witkowska	101104	
21	Paulina Witkowska	101105	
22	Paulina Witkowska	101106	
23	Paulina Witkowska	101107	
24	Paulina Witkowska	101108	
25	Paulina Witkowska	101109	
26	Paulina Witkowska	101110	
27	Paulina Witkowska	101111	
28	Paulina Witkowska	101112	
29	Paulina Witkowska	101113	
30	Paulina Witkowska	101114	
31	Paulina Witkowska	101115	
32	Paulina Witkowska	101116	
33	Paulina Witkowska	101117	
34	Paulina Witkowska	101118	
35	Paulina Witkowska	101119	
36	Paulina Witkowska	101120	
37	Paulina Witkowska	101121	
38	Paulina Witkowska	101122	
39	Paulina Witkowska	101123	
40	Paulina Witkowska	101124	
41	Paulina Witkowska	101125	
42	Paulina Witkowska	101126	
43	Paulina Witkowska	101127	
44	Paulina Witkowska	101128	
45	Paulina Witkowska	101129	
46	Paulina Witkowska	101130	
47	Paulina Witkowska	101131	
48	Paulina Witkowska	101132	
49	Paulina Witkowska	101133	
50	Paulina Witkowska	101134	
51	Paulina Witkowska	101135	
52	Paulina Witkowska	101136	
53	Paulina Witkowska	101137	
54	Paulina Witkowska	101138	
55	Paulina Witkowska	101139	
56	Paulina Witkowska	101140	
57	Paulina Witkowska	101141	
58	Paulina Witkowska	101142	
59	Paulina Witkowska	101143	
60	Paulina Witkowska	101144	
61	Paulina Witkowska	101145	
62	Paulina Witkowska	101146	
63	Paulina Witkowska	101147	
64	Paulina Witkowska	101148	
65	Paulina Witkowska	101149	
66	Paulina Witkowska	101150	
67	Paulina Witkowska	101151	
68	Paulina Witkowska	101152	
69	Paulina Witkowska	101153	
70	Paulina Witkowska	101154	
71	Paulina Witkowska	101155	
72	Paulina Witkowska	101156	
73	Paulina Witkowska	101157	
74	Paulina Witkowska	101158	
75	Paulina Witkowska	101159	
76	Paulina Witkowska	101160	
77	Paulina Witkowska	101161	
78	Paulina Witkowska	101162	
79	Paulina Witkowska	101163	
80	Paulina Witkowska	101164	
81	Paulina Witkowska	101165	
82	Paulina Witkowska	101166	
83	Paulina Witkowska	101167	
84	Paulina Witkowska	101168	
85	Paulina Witkowska	101169	
86	Paulina Witkowska	101170	
87	Paulina Witkowska	101171	
88	Paulina Witkowska	101172	
89	Paulina Witkowska	101173	
90	Paulina Witkowska	101174	
91	Paulina Witkowska	101175	
92	Paulina Witkowska	101176	
93	Paulina Witkowska	101177	
94	Paulina Witkowska	101178	
95	Paulina Witkowska	101179	
96	Paulina Witkowska	101180	
97	Paulina Witkowska	101181	
98	Paulina Witkowska	101182	
99	Paulina Witkowska	101183	
100	Paulina Witkowska	101184	

K W I E C I E Ń

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycy	
		wsch.	zach.		wsch.	zach.
1	P Poniedz. Wielkan.	5 12	18 07	☾	1 06	8 47
2	W Franc. i Pawła ☿	5 10	18 09	☾	2 01	9 37
3	Ś Ryszarda	5 08	18 11	☾	2 46	10 37
4	C Izydora	5 06	18 12	♋	3 23	11 43
5	P Wincentego	5 04	18 14	♋	3 52	12 54
6	S Wilhelma op.	5 01	18 16	♋	4 16	14 08
7	N Epifanjusza	4 59	18 17	♋	4 36	15 23
8	P Dionizego b.	4 57	18 19	♋	4 55	16 40
9	W Marcego ●	4 55	18 21	♋	5 12	17 58
10	Ś Ezechiela	4 53	18 23	♋	5 30	19 19
11	C Leona W., p.	4 50	18 25	♋	5 51	20 42
12	P Wiktora m., Dam.	4 47	18 26	♋	6 16	22 07
13	S Hermenegilda m.	4 46	18 28	♋	6 47	23 29
14	N Tyburcego, Walerj.	4 44	18 30	♋	7 30	—
15	P Anastazji m.	4 42	18 31	♋	8 26	0 43
16	W Lamberta b. m. ♃	4 39	18 32	♋	9 35	1 43
17	Ś Rudolfa b., Aniceta	4 37	18 34	♋	10 32	2 28
18	C Apolonjusza w.	4 34	18 36	♋	12 11	3 01
19	P Tymona m.	4 32	18 38	♋	13 20	3 27
20	S Wiktora, Ant.	4 30	18 40	♋	14 45	3 44
21	N Anzelma bisk.	4 27	18 42	♋	15 58	4 04
22	P Sotera m. i Teod.	4 25	18 43	♋	17 10	4 21
23	W Wojciecha b. m. ☿	4 23	18 45	♋	18 20	4 36
24	Ś Fidelisa, Egberta	4 21	18 47	♋	19 31	4 54
25	C Marka Ew.	4 19	18 48	♋	20 41	5 14
26	P Kleta i Marc.	4 17	18 50	♋	21 50	5 36
27	S Tertuljana	4 15	18 51	♋	22 55	6 05
28	N Pawła od Krzyża	4 13	18 53	♋	23 44	6 42
29	P Piotra męcz. i H.	4 11	18 54	♋	—	7 28
30	W Katarzyny panny	4 09	18 56	♋	0 43	8 23

NOTATKI

№	Imię i nazwisko	Adres
1	Jan Kowalski	ul. Długa 12
2	Anna Nowak	ul. Szeroka 5
3	Michał Zieliński	ul. Krótka 8
4	Zofia Wójcik	ul. Długa 15
5	Stefan Kowalski	ul. Szeroka 10
6	Władysław Nowak	ul. Krótka 11
7	Elżbieta Zielińska	ul. Długa 18
8	Henryk Wójcik	ul. Szeroka 15
9	Janina Kowalska	ul. Krótka 14
10	Stanisław Nowak	ul. Długa 20
11	Wanda Zielińska	ul. Szeroka 18
12	Jerzy Wójcik	ul. Krótka 17
13	Maria Kowalska	ul. Długa 22
14	Andrzej Nowak	ul. Szeroka 20
15	Halina Zielińska	ul. Krótka 21
16	Wacław Wójcik	ul. Długa 25
17	Janina Kowalska	ul. Szeroka 22
18	Stanisław Nowak	ul. Krótka 24
19	Wanda Zielińska	ul. Długa 28
20	Jerzy Wójcik	ul. Szeroka 25
21	Maria Kowalska	ul. Krótka 26
22	Andrzej Nowak	ul. Długa 30
23	Halina Zielińska	ul. Szeroka 28
24	Wacław Wójcik	ul. Krótka 29
25	Janina Kowalska	ul. Długa 32
26	Stanisław Nowak	ul. Szeroka 30
27	Wanda Zielińska	ul. Krótka 31
28	Jerzy Wójcik	ul. Długa 35
29	Maria Kowalska	ul. Szeroka 32
30	Andrzej Nowak	ul. Krótka 32

M A J

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycyca	
		wsch.	zach.		wsch.	zach.
1	Ś Filipa i Jakóba ap.	4 07	18 58	☾	1 22	9 27
2	C Zygmunta, Atan. ☾	4 06	18 59	☾	1 53	10 35
3	P Święto narod.	4 04	19 01	☾	2 19	11 46
4	S Florjana, Moniki	4 02	19 02	☾	2 41	12 59
5	N Piusa papieża w.	4 01	19 04	☾	2 58	12 14
6	P Jana w Ol. ap. i ew.	4 00	19 05	☾	3 16	15 30
7	W Domiceli p.	3 58	19 07	☾	3 33	16 50
8	Ś <i>Stanisł. biskupa</i>	3 56	19 08	☾	3 52	18 13
9	C Wniebowst. P. J. ☉	3 54	19 10	☾	4 15	19 40
10	P Izydora rolnika	3 52	19 12	☾	4 44	21 07
11	S Mamerta b. w.	3 50	19 14	☾	5 23	22 28
12	N Pankracego b.	3 49	19 15	☾	6 15	23 36
13	P Serwacego	3 47	19 17	☾	7 21	—
14	W Bonifacego, Justyny	3 46	19 18	☾	8 38	0 27
15	Ś Zofji męcz. ☽	3 45	19 20	☾	9 59	1 05
16	C Jana Nepomucena	3 43	19 21	☾	11 18	1 33
17	P Paschalisa	3 41	19 22	☾	12 35	1 55
18	S Feliksa, Erika	3 39	19 24	☾	13 48	2 13
19	N Zielone Świątki	3 37	19 26	☾	14 59	2 28
20	P Poniedziałek św.	3 36	19 28	☾	16 09	2 44
21	W Julji p. m. i Wiktora	3 34	19 30	☾	17 19	3 01
22	Ś Faustyna, Emila †	3 33	19 31	☾	18 29	3 19
23	C Andrż. i Jul. ☉	3 32	19 33	☾	19 38	3 40
24	P Joanny w. †	3 31	19 34	☾	20 44	4 07
25	S Grzegorza VII p. †	3 30	19 35	☾	21 45	4 40
26	N Filipa N.	3 29	19 36	☾	22 38	5 22
27	P Bedy w.	3 28	19 37	☾	23 21	6 15
28	W Augustyna	3 27	19 39	☾	23 40	7 15
29	Ś Marji Magd.	3 25	19 41	☾	—	8 22
30	C Boże Ciało	3 24	19 42	☾	0 22	9 31
31	P Anieli p., Petroneli ☾	3 23	19 44	☾	0 44	10 42

CZERWIEC

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycyca		
		wsch.	zach.		wsch.	zach.	
1	S	Jakóba b. w.	3 22	19 45		1 02	11 54
2	N	Marcelina, Bland.	3 21	19 46		1 20	13 07
3	P	Erazma	3 21	19 47		1 37	14 23
4	W	Franciszka Car.	3 20	19 48		1 54	15 43
5	Ś	Bonifacego b.	3 19	19 49		2 14	17 07
6	C	Norberta b.	3 19	19 50		2 40	18 34
7	P	Roberta, N. S. J. ●	3 18	19 51		3 14	20 00
8	S	Medarda, Sewer.	3 18	19 52		4 00	21 17
9	N	Felicjana, Pelagii	3 17	19 53		5 01	22 18
10	P	Małgorzaty król.	3 16	19 54		6 17	23 13
11	W	Barnaby ap.	3 16	19 55		7 40	23 35
12	Ś	Eschylego, Jana	3 16	19 56		9 03	23 40
13	C	Antoniego z Pad.	3 16	19 56		10 22	—
14	P	Bazylego b. ☽	3 15	19 57		11 38	0 19
15	S	Wita, Modesta m.	3 15	19 57		12 50	0 36
16	N	Benona b., Justyny	3 15	19 58		14 00	0 52
17	P	Adolfa b., Jolanty	3 15	19 58		15 10	1 08
18	W	Marka, Marcella	3 15	19 58		16 19	1 25
19	Ś	Gerwazego, Protaz.	3 15	19 59		17 28	1 45
20	C	Sylwerego, Flor.	3 15	19 59		18 36	2 10
21	P	Alojzego Gonzagi	3 15	19 59		19 39	2 40
22	S	Paulina, Flaw. ☽	3 15	19 59		20 34	3 20
23	N	Agrypiny p., Zen.	3 16	19 59		21 20	4 10
24	P	Nar. ś. Jana Chrz.	3 16	19 59		21 56	5 08
25	W	Wilhelma opata	3 16	19 59		22 25	6 12
26	Ś	Jana i Pawła br.	3 17	19 59		22 49	7 21
27	C	Władysława kr.	3 17	19 59		23 08	8 31
28	P	Leona pap.	3 18	19 59		23 25	9 41
29	S	Piotra i Pawła ap.	3 18	19 59		23 40	10 52
30	N	Wspom. ś. Pawła ☾	3 19	20 00		—	12 04

NOTATKI

Date	Kalendarz rymuński-katolicki	Strona nr. 1	Kategorie
1 P	Kunzolda, Teodor	119-120	1013
2 W	Nowy, Wł.	120-121	1014
3 S	Anatola, Heliod	121-122	1015
4 C	Tranowicz, Józ. K.	122-123	1016
5 P	Anton, Zdz.	123-124	1017
6 S	Polana, Piotr	124-125	1018
7 N	Cyryl i Metodyj	125-126	1019
8 P	Elzbieta, Eugen	126-127	1020
9 W	Wojciech, Mikol.	127-128	1021
10 S	Władysław, Aleks.	128-129	1022
11 C	Władysław, Piotr	129-130	1023
12 P	Jan G. M.	130-131	1024
13 S	Maksymilian, J.	131-132	1025
14 N	Benewent, J.	132-133	1026
15 P	Rozal, A. Antoni	133-134	1027
16 W	Szkolny, Wł.	134-135	1028
17 C	Aleks. Murek	135-136	1029
18 S	Szymon, J.	136-137	1030
19 P	Władysław, J.	137-138	1031
20 S	Czesław, Hieron.	138-139	1032
21 N	Janina, K.	139-140	1033
22 P	Maria, M.	140-141	1034
23 W	Andrzej, Jan	141-142	1035
24 S	Franc. K.	142-143	1036
25 C	Jadwiga, K.	143-144	1037
26 P	Anna, Wł.	144-145	1038
27 S	Paula, A.	145-146	1039
28 N	Włodek, J.	146-147	1040
29 P	Krzysztof, J.	147-148	1041
30 W	Adolf, J.	148-149	1042
31 S	Krzysztof, J.	149-150	1043

LIPIEC

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycyca		
		wsch.	zach.		wsch.	zach.	
1	P	Rumolda, Teodor.	3 19	20 00		—	13 19
2	W	Naw. NMP., Oton.	3 20	19 59		0 16	14 39
3	Ś	Anatola, Heljod.	3 20	19 59		0 38	16 03
4	C	Ireneusza, Józ. Kal.	3 21	19 59		1 06	17 29
5	P	Anton. Zacc.	3 22	19 58		1 45	18 51
6	S	Izajasza pror. ●	3 23	19 58		2 38	20 01
7	N	Cyryla i Metodego	3 24	19 57		3 48	20 54
8	P	Elżbiety, Eugen.	3 25	19 57		5 11	21 32
9	W	Weroniki, Mikoł.	3 26	19 56		6 37	22 00
10	Ś	7 Braci m. Aleks.	3 27	19 55		8 01	22 22
11	C	Piusa pm., Pelagji	3 28	19 55		9 21	22 40
12	P	Jana G., Marc.	3 29	19 54		10 37	22 58
13	S	Małgorzaty p. ☽	3 30	19 53		11 50	23 13
14	N	Bonawentury bw.	3 31	19 52		13 00	23 31
15	P	Rozesł. ś. Apostoł.	3 32	19 51		14 10	23 40
16	W	Szkaplerza NMP.	3 34	19 50		15 19	—
17	Ś	Aleks., Marcel.	3 35	19 49		16 27	0 13
18	C	Szymona z Lipn.	3 37	19 48		17 32	0 42
19	P	Wincentego z Pauli	3 38	19 47		18 30	1 18
20	S	Czesława, Hieron.	3 39	19 46		19 19	2 05
21	N	Daniela, Praks. ☼	3 40	19 45		19 58	3 00
22	P	Marji Magdaleny	3 42	19 44		20 29	4 04
23	W	Apolinarego bm.	3 43	19 43		20 53	5 12
24	Ś	Franc., Kryst.	3 44	19 42		21 14	6 22
25	C	Jakóba, Krzyszt.	3 45	19 40		21 31	7 32
26	P	Anny, matki NMP.	3 47	19 39		21 47	8 42
27	S	Pantal., Aurelji	3 48	19 38		22 03	9 54
28	N	Wiktora, Inoc.	3 50	19 36		22 20	11 06
29	P	Kunegundy p. ☾	3 51	19 34		22 40	12 22
30	W	Abdona, Julity m.	3 53	19 32		23 04	13 42
31	Ś	Ignacego Lojoli	3 55	19 31		23 36	15 04

NOTATKI

Imię	Nazwisko	Stożek	Kraj
1	C	Płocznik w ok. P.	10 20
2	P	NM, Anielak	10 21 17 40
3	S	Kam. ze Szaco	10 22 18 40
4	M	Dominka wzn.	10 23 18 20
5	T	NM, Salska	10 24 18 20
6	W	Przemysławski	10 25 18 20
7	S	Kajana w. Don.	10 26 18 20
8	C	Cyżak, Emil	10 27 18 01
9	P	Roman, Józef	10 28 18 01
10	S	Wawrzyn	10 29 18 01
11	K	Tyburczyk, Kazim.	10 30 18 01
12	P	Klary p. Hilarion	10 31 18 01
13	W	Hobol, Kaban	10 32 18 01
14	S	Luzkow	10 33 18 01
15	D	Walsow, RMP.	10 34 18 01
16	P	Koza, Tadeusz	10 35 18 01
17	S	Jaka w. Józef	10 36 18 01
18	M	Aspina m.	10 37 18 01
19	P	Jolanta, Mar.	10 38 18 01
20	W	Wawrzyn, Jan	10 39 18 01
21	S	Józef, Antoni	10 40 18 01
22	C	Tomasz, Antoni	10 41 18 01
23	P	Wład, Antoni	10 42 18 01
24	S	Radomski, Jan	10 43 18 01
25	M	Lubka, Piotr	10 44 18 01
26	P	NM, Jasnogrodzki	10 45 18 01
27	W	Płocznik w ok. P.	10 46 18 01
28	S	Augustyn, Aleks.	10 47 18 01
29	C	Szczepan, Jan	10 48 18 01
30	P	Różycki, Jan	10 49 18 01
31	S	Rajmucha, Jan	10 50 18 01

SIERPIEŃ

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycyca		
		wsch.	zach.		wsch.	zach.	
1	C	Piotra w ok., F. 𐌹	3 57	19 29	♋	—	16 26
2	P	NMP. Anielskiej	3 58	19 29	♋	0 21	17 40
3	S	Znal. św. Szczep.	4 00	19 26	♋	1 23	18 40
4	N	Dominika wyzn.	4 01	19 25	♋	2 40	19 26
5	P	NMP. Śnieżnej ●	4 03	19 23	♋	4 05	19 58
6	W	Przemien. Pańskie	4 04	19 21	♋	5 32	20 23
7	Ś	Kajetana w., Don.	4 06	19 19	♋	6 56	20 43
8	C	Cyrjaka, Emil.	4 07	19 17	♋	8 16	21 01
9	P	Romana, Juljana	4 09	19 15	♋	9 31	21 17
10	S	Wawrzyńca	4 10	19 13	♋	10 54	21 35
11	N	Tyburcego, Zuzan.	4 11	19 11	♋	11 57	21 53
12	P	Klary p., Hilarji m. ①	4 13	19 09	♋	13 08	22 15
13	W	Hipolita, Radegun.	4 14	19 07	♋	14 17	22 42
14	Ś	Euzebjusza	4 16	19 05	♋	15 24	23 16
15	G	Wniebowz. NMP.	4 17	19 03	♋	16 25	23 40
16	P	Rocha, Tarsyc.	4 19	19 01	♋	17 16	—
17	S	Jacka w., Juljany	4 21	18 59	♋	17 58	0 52
18	N	Agapita m.	4 23	18 57	♋	18 32	1 53
19	P	Juljusza, Mar.	4 25	18 55	♋	18 58	3 01
20	W	Bernarda, Sam. ②	4 27	18 53	♋	19 20	4 11
21	Ś	Joanny Fremiot.	4 28	18 51	♋	19 37	5 22
22	C	Tymot., Anton.	4 30	18 49	♋	19 54	6 33
23	P	Filipa i Benicj.	4 31	18 47	♋	20 10	7 45
24	S	Bartłomieja ap.	4 33	18 44	♋	20 26	8 58
25	N	Ludwika, Patrycji	4 34	18 42	♋	20 45	10 12
26	P	NMP. Jasnogórskiej	4 36	18 40	♋	21 07	11 30
27	W	Przen. r. ś. Kazim. ③	4 38	18 38	♋	21 35	12 50
28	Ś	Augustyna, Aleks.	4 39	18 36	♋	22 13	14 11
29	C	Ścięcie św. Jana	4 41	18 34	♋	23 06	15 26
30	P	Róży Lim., Fel.	4 43	18 31	♋	—	16 30
31	S	Rajmunda, Paul.	4 44	18 29	♋	0 15	17 20

NOTATKI

Imię	Kalendarz rymsko-katolicki	Stożka wzrost, wiek	Kalendarz Kalendarz
1 N	Bionisław, Izbigo	1 40 18 32	1 38 17 50
2 P	Świętań kr. węg.	1 47 18 54	1 30 17 30
3 W	Zdzisław, Jan y	1 43 18 32	1 37 18 42
4 S	Kowalski, Koby Wł.	1 30 18 30	1 40 19 00
5 C	Węgrzyński, Jan	1 42 18 17	1 38 19 21
6 P	Kucharski	1 54 18 14	1 32 19 08
7 S	Anna, Bexiny	1 35 18 11	1 38 19 50
8 W	Jan, M. P.	1 48 18 48	1 40 20 10
9 P	Gorczyński	1 00 18 00	1 30 20 41
10 W	Michał, x Jan	1 01 18 04	1 31 21 12
11 S	Prota, Jaska	1 02 18 07	1 30 21 58
12 C	Wojciech, Gwid.	1 01 18 00	1 32 22 41
13 P	Figus, Alana	1 00 18 08	1 30 23 40
14 S	Podw. św. Iza.	1 07 18 01	1 40 24 00
15 N	Niedziela, Jan	1 00 17 54	1 38 24 40
16 P	Kornel, Paszki	1 10 17 52	1 32 25 10
17 W	Prota, św. Franc.	1 12 17 30	1 34 25 00
18 S	Izabela, K. Kobił	1 10 17 28	1 30 25 30
19 C	Janusz, Kost.	1 10 17 40	1 31 26 00
20 P	Janusz, Jan	1 10 17 44	1 32 26 10
21 S	Mieszko, Jan	1 10 17 41	1 30 26 10
22 W	Janusz, x W.	1 20 17 35	1 30 26 12
23 P	Jan, Jan	1 22 17 30	1 32 26 30
24 W	Jan, od wst. now.	1 22 17 34	1 30 26 30
25 S	Janusz, Kłoc.	1 20 17 32	1 30 26 30
26 C	Cyryl, Janusz	1 27 17 30	1 30 26 30
27 P	Jan, św. Jan.	1 28 17 27	1 30 26 30
28 S	Wacław, Jan	1 28 17 24	1 30 26 30
29 W	Michał, Jan	1 30 17 22	1 30 26 30
30 P	Janusz	1 34 17 20	1 30 26 30

WRZESIEŃ

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycy		
		wsch.	zach.		wsch.	zach.	
1	N	Bronisławy, Idziego	4 46	18 27		1 36	17 56
2	P	Stefana kr. węg.	4 47	18 24		3 01	18 23
3	W	Zenona, Euf. p. ●	4 49	18 22		4 27	18 45
4	Ś	Rozalji i Róży Wit.	4 50	18 19		5 49	19 03
5	C	Wawrzyńca, Just.	4 52	18 17		7 08	19 21
6	P	Zacharjasza	4 54	18 14		8 25	19 38
7	S	Anastaz., Reginy	4 56	18 11		9 38	19 56
8	N	<i>Nar. N. M. P.</i>	4 58	18 08		10 51	20 16
9	P	Gorgonjusza	5 00	18 06		12 04	20 41
10	W	Mikołaja z Tol. ☽	5 01	18 04		13 13	21 12
11	Ś	Prota, Jacka	5 03	18 02		14 16	21 52
12	C	Walerjana, Gwid.	5 04	18 00		15 12	22 41
13	P	Filipa, Aleks.	5 06	17 58		15 57	23 40
14	S	Podw. św. Krz.	5 07	17 56		16 33	—
15	N	Nikodema, Em.	5 09	17 54		17 02	0 46
16	P	Kornela, Euzebji	5 10	17 52		17 25	1 56
17	W	Piętn. św. Franc.	5 12	17 50		17 44	3 08
18	Ś	Józefa z K., Zofji †	5 14	17 48		18 01	4 20
19	C	Januarego, Konst. ☉	5 16	17 46		18 16	5 32
20	P	Eustachego, Zuz. †	5 17	17 44		18 33	6 45
21	S	Mateusza ap. ew. †	5 18	17 41		18 50	8 01
22	N	Tomasza z W.	5 20	17 38		19 10	9 19
23	P	Lina m., Tekli p.	5 22	17 36		19 37	10 40
24	W	NMP. od wyk. niew.	5 23	17 34		20 12	12 00
25	Ś	Ladysława, Kleof.	5 25	17 32		21 00	13 17
26	C	Cyprjana, Justyny ☾	5 27	17 29		22 01	14 24
27	P	Przen. św. Stanisł.	5 29	17 27		23 16	15 17
28	S	Wacława, Eust.	5 31	17 24		—	15 56
29	N	Michała Arch.	5 33	17 22		0 13	16 26
30	P	Hieronima	5 34	17 20		0 39	16 49

NOTATKI

Imię i nazwisko	Adres	Wiek	Wzrost	Waga	Temperatura	Ciepota ciała	Ciepota skóry	Ciepota głowy	Ciepota rąk	Ciepota nóg	Ciepota serca	Ciepota piersi	Ciepota brzucha	Ciepota klatki piersiowej	Ciepota jamy brzusznej
1 W. Kaniak, M. Jan & B.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
2 S. Antolow Str. Teol.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
3 C. Kaniak i Cw.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
4 P. Prądziński Sewel.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
5 S. Prądziński m.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
6 W. Brzozowski, Kaniak.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
7 W. Winiac, Kaniak, Marja.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
8 W. Ławender, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
9 S. Prądziński, Lub.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
10 C. Prądziński, B. Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
11 P. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
12 S. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
13 W. Edwards, Dora.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
14 P. Kaniak, Kaniak.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
15 W. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
16 S. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
17 C. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
18 P. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
19 S. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
20 W. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
21 P. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
22 W. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
23 S. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
24 C. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
25 W. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
26 P. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
27 S. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0
28 C. Prądziński, Prądziński.	2 2017 18	18	170	65	37.2	37.5	37.8	37.0	36.5	36.0	37.5	37.8	37.0	37.5	37.0

PAŹDZIERNIK

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycyca		
		wsch.	zach.		wsch.	zach.	
1	W	Remig., bl. Jana z D.	5 36	17 18	☾	3 24	17 07
2	Ś	Aniołów Str., Teof. ●	5 37	17 16	☾	4 44	17 24
3	C	Kandyda i Ew.	5 39	17 13	☾	6 60	17 41
4	P	Franciszka Seraf.	5 40	17 11	☾	7 16	17 58
5	S	Placyda m.	5 42	17 08	☾	8 30	18 18
6	N	Brunona, Rom.	5 44	17 06	☾	9 44	18 40
7	P	Winc. Kadł., Marka	5 46	17 03	☾	10 56	19 09
8	W	Laurencji, Pelagii	5 48	17 01	☾	12 04	19 45
9	Ś	Dionizego, Lud.	5 49	16 59	☾	13 03	20 31
10	C	Franc. B., Pauliny ♀	5 51	16 56	☾	13 53	21 26
11	P	Germana, Firmina	5 52	16 54	☾	14 33	22 29
12	Ś	Maksymiljana	5 54	16 52	☾	15 04	23 38
13	N	Edwarda, Dan.	5 56	16 50	☾	15 28	—
14	P	Kaliksta, Ewar.	5 57	16 48	☾	15 49	0 48
15	W	Jadwigi, Teresy	5 59	16 46	☾	16 06	2 00
16	Ś	Saturnina, Flor.	6 01	16 44	☾	16 22	3 13
17	C	Wiktora, Małgorz.	6 03	16 41	☾	16 38	4 26
18	P	Łukasza, Tryfonji ♂	6 05	16 39	☾	16 55	5 42
19	S	Piotra z Al., Pelag.	6 06	16 37	☾	17 15	7 01
20	N	Jana Kant., Ireny	6 08	16 35	☾	17 39	8 23
21	P	Urszuli, Hilar.	6 09	16 33	☾	18 11	9 47
22	W	Filipa bm., Korduli	6 11	16 31	☾	18 55	11 07
23	Ś	Ignacego, Teodora	6 13	16 29	☾	19 53	12 19
24	C	Rafała arch.	6 15	16 27	☾	21 05	13 16
25	P	Chryzanta, Krysp. €	6 17	16 25	☾	22 25	13 59
26	S	Ewarysta, Lucjana	6 19	16 23	☾	23 40	14 30
27	N	Sabiny, Florent.	6 21	16 20	☾	—	14 55
28	P	Szymona, Tad.	6 23	16 18	☾	1 08	15 14
29	W	Zenobjusza, Narc.	6 25	16 16	☾	2 27	15 31
30	Ś	Edmunda	6 26	16 14	☾	3 42	15 46
31	C	Lucyli, Antonina	6 28	16 12	☾	4 57	16 03

NOTATKI

LISTOPAD

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycyca	
		wsch.	Zach.		wsch.	zach.
1	P Wsz. Św. Jul. ●	6 30	16 10	♌♍	6 11	16 21
2	S <i>Dzień zaduszny</i>	6 31	16 08	♌♍	7 25	16 42
3	N Huberta b., Sylwji	6 33	16 07	♌♍	8 38	17 08
4	P Karola b., Modesty	6 35	16 05	♌♍	9 48	17 41
5	W Zachar., Elżbiety	6 37	16 03	♌♍	10 52	18 22
6	Ś Feliksa, Leonarda	6 39	16 02	♌♍♎	11 47	19 14
7	C Amaranta	6 41	16 00	♌♍♎	12 31	20 15
8	P Gotfryda, Maura	6 42	15 59	♌♍♎	13 05	21 20
9	S Teodora, Ursyna ☽	6 44	15 57	♌♍♎	13 32	22 29
10	N Andrzeja z Aw.	6 46	15 56	♌♍♎	13 52	23 40
11	P Marcina, Felic.	6 47	15 54	♌♍♎♏	14 10	—
12	W 5 Braci Polaków	6 49	15 52	♌♍♎♏	14 27	0 51
13	Ś Stanisława Kostki	6 51	15 50	♌♍♎♏	14 42	2 03
14	C Józafata, Jukunda	6 52	15 48	♌♍♎♏	14 58	3 16
15	P Leopolda, Gertr.	6 54	15 46	♌♍♎♏	15 17	4 34
16	S Edmunda, Otm.	6 56	15 45	♌♍♎♏	15 39	5 56
17	N Salomei, Grzeg. ☉	6 58	15 44	♌♍♎♏♐	16 08	7 20
18	P Anieli m., Rom.	7 00	15 43	♌♍♎♏♐	16 47	8 46
19	W Elżbiety wd.	7 01	15 42	♌♍♎♏♐♑	17 42	10 05
20	Ś Feliksa Wal.	7 03	15 41	♌♍♎♏♐♑	18 52	11 10
21	C Alberta b. w.	7 04	15 40	♌♍♎♏♐♑	20 12	11 59
22	P Cecylji, Filemona	7 06	15 39	♌♍♎♏♐♑	21 35	12 34
23	S Klemensa, Lukr. ☾	7 08	15 38	♌♍♎♏♐♑	22 57	13 00
24	N Jana od Krzyża	7 09	15 36	♌♍♎♏♐♑♒	—	13 21
25	P Katarzyny p. i m.	7 11	15 35	♌♍♎♏♐♑♒	0 15	13 38
26	W Sylwestra op.	7 12	15 34	♌♍♎♏♐♑♒	1 31	13 54
27	Ś Walerjana	7 14	15 33	♌♍♎♏♐♑♒	2 45	14 10
28	C Grzegorza III p.	7 16	15 32	♌♍♎♏♐♑♒♓	3 58	14 27
29	P Saturnina	7 17	15 31	♌♍♎♏♐♑♒♓	5 10	14 46
30	S Andrzeja, Justyny	7 19	15 20	♌♍♎♏♐♑♒♓	6 23	15 09

NOTATKI

Imię i nazwisko	Wzrost	Waga	Siła	Wytrzymałość
1 W. Szybczyński	175	65	10	15
2 W. Szybczyński	175	65	10	15
3 W. Szybczyński	175	65	10	15
4 W. Szybczyński	175	65	10	15
5 W. Szybczyński	175	65	10	15
6 W. Szybczyński	175	65	10	15
7 W. Szybczyński	175	65	10	15
8 W. Szybczyński	175	65	10	15
9 W. Szybczyński	175	65	10	15
10 W. Szybczyński	175	65	10	15
11 W. Szybczyński	175	65	10	15
12 W. Szybczyński	175	65	10	15
13 W. Szybczyński	175	65	10	15
14 W. Szybczyński	175	65	10	15
15 W. Szybczyński	175	65	10	15
16 W. Szybczyński	175	65	10	15
17 W. Szybczyński	175	65	10	15
18 W. Szybczyński	175	65	10	15
19 W. Szybczyński	175	65	10	15
20 W. Szybczyński	175	65	10	15
21 W. Szybczyński	175	65	10	15
22 W. Szybczyński	175	65	10	15
23 W. Szybczyński	175	65	10	15
24 W. Szybczyński	175	65	10	15
25 W. Szybczyński	175	65	10	15
26 W. Szybczyński	175	65	10	15
27 W. Szybczyński	175	65	10	15
28 W. Szybczyński	175	65	10	15
29 W. Szybczyński	175	65	10	15
30 W. Szybczyński	175	65	10	15
31 W. Szybczyński	175	65	10	15
32 W. Szybczyński	175	65	10	15
33 W. Szybczyński	175	65	10	15
34 W. Szybczyński	175	65	10	15
35 W. Szybczyński	175	65	10	15
36 W. Szybczyński	175	65	10	15
37 W. Szybczyński	175	65	10	15
38 W. Szybczyński	175	65	10	15
39 W. Szybczyński	175	65	10	15
40 W. Szybczyński	175	65	10	15
41 W. Szybczyński	175	65	10	15
42 W. Szybczyński	175	65	10	15
43 W. Szybczyński	175	65	10	15
44 W. Szybczyński	175	65	10	15
45 W. Szybczyński	175	65	10	15
46 W. Szybczyński	175	65	10	15
47 W. Szybczyński	175	65	10	15
48 W. Szybczyński	175	65	10	15
49 W. Szybczyński	175	65	10	15
50 W. Szybczyński	175	65	10	15

GRUDZIEŃ

Dnie	Kalendarz rzymsko-katolicki	Słońca		Znaki	Księżycyca	
		wsch.	zach.		wsch.	zach.
1	N Elig. b., Natalji ●	7 20	15 30	♋	7 34	15 39
2	P Bibjanny, Aurelji	7 21	15 29	♋	8 41	16 18
3	W Franciszka Ksaw.	7 23	15 29	♋	9 39	17 06
4	Ś Barbary, Piotra	7 24	15 28	♋	10 26	18 03
5	C Anastaz., Krysp.	7 25	15 28	♋	11 04	19 08
6	P Mikołaja b. i w.	7 27	15 27	♋	11 34	20 15
7	S Ambrożego	7 29	15 26	♋	11 56	21 24
8	N Niep. Pocz. NMP.	7 30	15 26	♋	12 15	22 33
9	P Leokadij, Waler. ☽	7 31	15 26	♋	12 31	23 40
10	W NMP. Loret., Julji	7 32	15 25	♋	12 47	—
11	Ś Damazego, Sab.	7 33	15 25	♋	13 02	0 53
12	C Aleksandr., Dion.	7 34	15 25	♋	13 18	2 07
13	P Łucji p. m., Otylji	7 35	15 25	♋	13 38	3 25
14	S Izydora, Spiryd.	7 36	15 25	♋	14 03	4 47
15	N Wiktora, Waler.	7 37	15 25	♋	14 37	6 13
16	P Euzebjusza, Albina ☽	7 38	15 25	♋	15 25	7 37
17	W Łazarza, Florjana	7 39	15 25	♋	16 29	8 52
18	Ś Oczek. N. M. I'. †	7 40	15 25	♋	17 48	9 50
19	C Tymot., Urbana	7 41	15 26	♋	19 15	10 32
20	P Teofila, Julj. †	7 41	15 26	♋	20 41	11 03
21	S Tomasza, Sewer. †	7 42	15 26	♋	22 03	12 26
22	N Zenona, Honorj.	7 42	15 27	♋	23 21	11 45
23	P Wiktorji, Magd. ☾	7 43	15 28	♋	—	12 01
24	W Adama i Ewy	7 43	15 28	♋	0 35	12 17
25	Ś Boże Narodzenie	7 44	15 29	♋	1 48	12 33
26	C Szczepana p. m.	7 44	15 29	♋	3 00	12 52
27	P Jana ap. i ew.	7 44	15 30	♋	4 12	13 14
28	S Młodzianków mm.	7 44	15 31	♋	5 24	13 41
29	N Tomasza K.	7 45	15 32	♋	6 32	14 16
30	P Sabina, Eugen.	7 45	15 33	♋	7 31	15 01
31	W Sylwestra pap. ●	7 45	15 33	♋	8 23	15 55

NOTATKI

№	Wzrost	Waga	Temperatura	Puls	Niebieski
1	170	65	37,2	72	1
2	175	70	37,1	75	2
3	180	75	37,0	78	3
4	185	80	36,9	81	4
5	190	85	36,8	84	5
6	195	90	36,7	87	6
7	200	95	36,6	90	7
8	205	100	36,5	93	8
9	210	105	36,4	96	9
10	215	110	36,3	99	10

Święta ruchome rzymsko-katolickie.

Ponieważ święta Wielkanocne nie mają ustalonej daty, lecz przypadają na pierwszą niedzielę po pełni księżyca po wiosennem zrównaniu dnia z nocą, przeto na każdy rok należy przeprowadzać obliczenia astronomiczne dla oznaczenia właściwej daty tych świąt. W zależności zaś od niej ulega zmianie również kilka innych dat świątecznych.

Rok	Poplelec	Wielkanoc	Zielone Świątki	Boże Ciało	Niedziela 1 Adwen.
1929	13 lut.	31 mar.	19 maja	30 maja	1 grud.
1930	5 mar.	20 kwiet.	8 czer.	19 „	30 listop.
1931	18 lut.	5 „	24 maja	4 czer.	29 „
1932	10 „	27 mar.	15 „	26 maja	27 „
1933	1 mar.	16 kwiet.	4 czer.	15 czer.	3 grud.
1934	14 lut.	1 „	20 maja	31 maja	2 „
1935	6 mar.	21 „	9 czer.	20 czer.	1 „
1936	26 lut.	12 „	31 maja	11 „	29 listop.
1937	10 „	28 mar.	16 „	27 maja	28 „
1938	2 mar.	17 kwiet.	5 czer.	16 czer.	27 „
1939	22 lut.	9 „	28 maja	8 „	3 grud.
1940	7 „	24 mar.	12 „	23 „	1 „

Ustawowe dni świąteczne.

- 1 stycznia, Nowy Rok.
 6 stycznia, Trzech Króli.
 2 lutego, Oczyszczenie Najśw. Marji Panny.
 Drugi dzień Wielkiej Nocy.
 3 maja,
 Wniebowstąpienie Pańskie.
 Drugi dzień Zesłania Ducha św.
 Boże Ciało.
 29 czerwca, Św. Apostołów Piotra i Pawła.
 15 sierpnia, Wniebowzięcie Najśw. Marji Panny.
 1 listopada, Wszystkich Świętych.
 11 listopada, Święto Państwowe odzyskania niepodległości Polski.
 8 grudnia, Niepokalane Poczęcie N. Marji Panny.
 25 grudnia, Boże Narodzenie.
 26 grudnia, Drugi dzień Bożego Narodzenia .
-

Święta narodowe Polski.

3 maja — rocznica Konstytucji 1791, a od roku 1925 także święto Matki Boskiej, jako Królowej Korony Polskiej; 17 marca — rocznica uchwalenia Konstytucji 1921 roku; 6 sierpnia — rocznica wymarszu legionów w 1914 r., święto wojsk polskich; 16 sierpnia rocznica zwycięstwa podczas nawały bolszewickiej w 1920 r., dzień żołnierza; 29 listopada rocznica powstania listopadowego 1830 roku; 22 stycznia — rocznica powstania styczniowego 1863 roku.

Polegli

na terenie Województwa Śląskiego w służbie chwałebną śmiercią w obronie współobywateli:

Leśnik Wincenty, st. posterunkowy Policji Województwa Śląskiego z posterunku Lubomia, Pow. Komenda Rybnik.

Cichemu Bohaterowi Cześć!

Zmarli funkcjonariusze Policji Woj. Śląskiego w r. 1928.

1. St. przod. Podosek Franciszek, 9 XII 1927.
2. P. o. st. przod. Dziuros Antoni, 16 XI 1927.
3. Poster. Kurdziej Roman, 15 II 1928.
4. St. post. Jankowski Stefan, 19 II 1928.
5. Przod. Lubojański Stefan, 27 V 1928.
6. Poster. Suterski Antoni, 12 V 1928.
7. Poster. Gauks Antoni, 12 V 1928.
8. Pom. woźny Czyż Ludwik, 4 VI 1928.
9. Przod. Siwy Jan, 20 VI 1928.
10. St. post. Salzbrunn Augustyn, 9 VII 1928.
11. Poster. Ślusarz Paweł, 18 VIII 1928.
12. Poster. Jędrysik Jan, 10 VII 1928.
13. St. post. Jaromin Józef, 22 X 1928.
14. Poster. Byczek Bernard, 8 X 1928.

Cześć Ich pamięci!

W X. Rocznicę Niepodległości.

Przed Wielką Wojną.

Sytuacja międzynarodowa Polski. — Trójlojalizm.

Powstanie 1863 r. było z jednej strony źródłem tradycji i wiary w niezniszczalność ducha polskiego, źródłem, z którego przyszłe pokolenia czerpały swe natchnienia dla walki o niepodległość; z drugiej strony jednak w zewnętrznej polityce Europy spowodowało, że sprawa polska przestała być traktowaną jako zagadnienie międzynarodowe, a jedynie jako zagadnienie wewnętrzne 3-ch mocarstw rozbiorowych. Zepchnięci z terenu międzynarodowego i wciśnięci w granice rozbiorowe Polacy naogół, zatracając powoli ambicję osiągnięcia całkowitej niepodległości, przystosowali się do warunków, ulegając zasadzie trójlojalizmu. Zdawało się, że nic nie jest w stanie dźwignąć Polski; tak przynajmniej zdawało się większości społeczeństwa polskiego. Tymczasem fakt istnienia na pograniczu trzech mocarstw wielkiego narodu polskiego o sławnej tradycji historycznej, wielkich zasługach, zdolnego i świadomego swej odrębności narodowej, wytwarzał w gruncie rzeczy sytuację taką, że choć pozornie Europa wykreśliła ze swego programu sprawę polską, w podziemnym nurcie historii ona żyła i powodowała w stosunkach europejskich duże przemiany.

Napoleon o Polsce.

Świadomość znaczenia istnienia samodzielnego Państwa Polskiego odbija się najlepiej w zdaniu Napoleona: „Gdybym wygrał, byłbym za wszelką cenę przywrócił Polskę jako państwo odrębne i niepodległe”. Odbudowę Polski uważał Napoleon za konieczność, widząc w niej „istotny klucz całego sklepienia europejskiego.” Bismarck niejednokrotnie dawał wyraz pogładowi, że logicznym następstwem konfliktu między państwami rozbiorczymi będzie odbudowanie Polski, a będąc zdecydowanym jej wrogiem, politykę tak nastawiał, aby w silnym sojuszu Rosji — Austrii — Niemiec pogrzebać gruntownie sprawę

polską a rządy tych państw do zniszczenia żywiołu polskiego podsycał.

Międzynarodowy układ sił.

Stosunki międzynarodowe dla Polski układały się z początku bardzo niepomyślnie. W 1883 r. Bismarck tworzy trójprzymierze: Rosja — Austro-Węgry — Włochy; 1884 r. zawiera traktat przyjaźni między Rosją, Niemcami i Austro-Węgrami (t. zw. umowa trójcesarska). Francja, osłabiona przegraną wojną 1871 r. i rozterkami wewnętrznymi, ma przeciwko sobie blok Bismarcka i Anglję, z którą rywalizuje w kolonizacji Afryki.

Turcja po traktacie berlińskim wychodzi osłabiona i staje się terenem wpływów niemieckich. Niemcy myślą o podboju świata, rozwijają politykę kolonialną i projektują połączenie z Indjami koleją Berlin — Konstantynopol — Bagdad. Jednak koniec XIX w. przynosi dla Polski korzystne zmiany zasadnicze w układzie sił europejskich a mianowicie dochodzi do nieodnowienia przymierza niemiecko-rosyjskiego, a wyłania się przymierze francusko-rosyjskie, uwieńczone sojuszem wojskowym w 1894 r., najwięksi wrogowie Polski znaleźli się w dwóch przeciwnych obozach. Ten niezmiernie ważny fakt stał się prawie niespodziewanie.

Sojusz francusko-rosyjski.

W ślad za sojuszem francusko-rosyjskim występuje na widownię mądra postać króla angielskiego Edwarda VII, który prowadzi politykę łagodzenia konfliktów i zbliżenia się z Francją i Rosją. Jest to polityka okrażania Niemiec. Jednak specjalnie w położeniu Polaków nic się nie zmieniło, przeciwnie, tak Prusy, jak i Rosja, jakby chcąc się nawzajem przypodobać sobie, dążą do zgębnienia żywiołu polskiego, prześcigają się w stosowaniu różnych represyj względem ludności polskiej. Pomimo sojuszu francusko-rosyjskiego, skierowanego przez Francję głównie w kierunku antyniemieckim, wysiłki polityki rosyjskiej bynajmniej nie szły specjalnie przeciwko Niemcom; Dardanele, Konstantynopol, Bałkany, Galicja Wschodnia — oto cele pożądań przywykłej do zaborów

Rosji, a więc istotny powód do konfliktu miała Rosja w pierwszym rzędzie z Turcją i Austrią, mniej z Niemcami; te ostatnie nawzajem nie czuły nienawiści do Rosji, a za swego najgłówniejszego wroga uważały Francję, która pobita w 1871 r. nie uznała zaboru Alzacji i Lotaryngji i myślała o rewanżu.

Stosunek zaborców do Polski.

I istotnie pomimo sojuszu, uporczywie podtrzymanego przez Francję, podsycanego nie tylko czułościami dyplomatyczno-politycznymi, ale i wyrażającego się również w ogromnych kredytach francuskich dla Rosji, między Niemcami a Rosją istniał stosunek życzliwości, pielęgnowany przez wpływy niemieckie w sferach rządzących Rosji, wzmocniony koligacjami rodzinnymi, a poza tem wszystkim „eucharystyczne spożycie ciała Polski“ — jak powiedział Fryderyk II — wiązało państwa zaborcze z sobą.

Wilhelm II prowadził ożywioną korespondencję ze swym kuzynem Mikołajem II, zwracał uwagę jego na Daleki Wschód, chciałby go widzieć w roli ujarzmiiciela dzikiego wschodu dla cywilizacji zachodniej, daje mu rady w sprawach wewnątrzno-państwowych i nawet chytrze uzyskuje zgodę a nawet podpis Mikołaja II na przymierze niemiecko-rosyjskie, na szczęście dla Polski niewprowadzone w życie. Poza polityką oficjalną kontakty niemiecko-rosyjskie były tak wymowne, działanie wpływów niemieckich w Rosji tak silne, że zdawał się bliskim nawrót do czasów Bismarcka; a jedną z przyczyn tego była niezalążona sprawa polska, obawa przed Polakami zacieśniała w przyjacielskim uścisku dłonie Wilhelma i Mikołaja. W stosunku do Polaków ci władcy i ich rządy wykazywały zadziwiająca jednomyślność. I jakby dla zupełnego stłumienia sprawy polskiej, która przez sojusz francusko-rosyjski mogła stać się aktualną, dla podkreślenia, że w stosunku do Polaków nic się nie zmieniło, zaczęto stosować represje. Tuż przed wojną widzimy jakby generalny atak na Polskę: w Prusach ustawa o wywłaszczeniu, w Rosji wykup kolei warszawsko-wiedeńskiej i oderwanie Chełmszczy-

zny a w Austrii podsycanie przeciwko Polakom ruchu ukraińskiego w Galicji Wschodniej. Pomimo to, czas pracował dla Polski, równolegle działał mechanizm polityki światowej, pchający ludzkość do wielkiej wojny, która musiała przynieść Polsce wyzwolenie.

Sytuacja wewnętrzna Polski. Rozwój demokracji.

Jednomyślność, jaką okazywali zaborcy względem Polaków, jeżeli chodziło o umniejszenie ich praw, miała powody nie tylko natury zewnętrznej, międzynarodowej, ale i natury wewnętrzno-państwowej. Wiek 19-ty przynosi rozwój demokracji. Udział ludności w ciałach ustawodawczych pobudza masy do intensywnego życia społeczno-politycznego i chęci zdobycia wpływu na rządy. Niewątpliwie posiadanie w granicach państwa dużego odsetku ludności polskiej, obcej, nawet wrogiej sobie, uświadomionej narodowo i stojącej kulturalnie, jak n. p. w Rosji, wyżej od reszty ludności państwa, musiało spowodować obawę wśród czynników rządzących; z drugiej strony duch zachłanności nie dopuszczał do dania praw ludności polskiej, do uwzględnienia (z wyjątkiem częściowo Austrii) jej żądań. Stąd represje, prawa wyjątkowe, zmniejszanie przedstawicielstwa do ciał ustawodawczych, jak to było w Rosji, nasyłanie obcej administracji, chętnie nadużywającej swych uprawnień w stosunku do obywateli drugiej kategorii, za jakich uważano Polaków.

Prawa wyjątkowe.

Jest rzeczą zrozumiałą, że stosowanie praw wyjątkowych i odrębnych metod administracji do części obywateli państwa, praw i metod niezgodnych z duchem ogólnego prawodawstwa, musiało wzbudzić w reszcie obywateli uzasadnione obawy, czy takie same lub tym podobne prawa i metody nie zostaną rozciągnięte na resztę ludności. Z jednej strony naruszano poczucie bezpieczeństwa prawnego, z drugiej strony wychowywano biurokrację w atmosferze gwałcenia praw, demoralizując funkcjonariuszów państwowych i rozprzegając system administracyjny.

Zabronienia w działalności gospodarczej.

Żywiół polski starano się niszczyć również środkami natury gospodarczej. W miarę rozwoju życia ekonomicznego, powstawania ośrodków przemysłu, rozwoju hutnictwa i górnictwa, stosunki gospodarcze zaczęły się poważnie komplikować. Granice państw zaborczych na ziemiach polskich biegły bardzo niekorzystnie, rozdzielały bowiem teren, będący pod względem geograficzno-gospodarczym jednolitym. Arteria komunikacyjna, jaką jest Wisła, łącząca zagłębie węglowe z morzem Bałtykiem, należy do 3-ch państw, podzielona jest 2-ma granicami celnymi, zagłębie węglowe krakowskie oddzielone od Śląska Górnego. Tereny nadgraniczne, mające duże znaczenie strategiczne, musiały być inaczej traktowane; stąd budowa kolei i dróg pod kątem widzenia wojskowym konieczna, zbędna pod względem gospodarczym; z drugiej strony zlekceważenie potrzeb gospodarczych i pozostawienie dużych terenów bez komunikacji, jak to n. p. miało miejsce w zachodniej Kongresówce. Jeżeli do tych względów dodamy specjalne rozporządzenia, utrudniające rozwój rolnictwa i przemysłu, przy pomocy których hamowano n. p. rozwój przemysłu włóknistego w Królestwie i wogóle przemysłu w Galicji, ustanawianie specjalnych kolejowych taryf strefowych, stosowanie specjalnej polityki celnej, to przyznać należy, że niski stan produkcji w Polsce, nadmiar rąk roboczych, nędza w niektórych połaciach kraju i t. p. skutki, były celowe z punktu widzenia wynarodowienia, ale również hamowały i utrudniały normalny rozwój życia gospodarczego państw zaborczych. Dla celów politycznych, antypolskich, poświęcano zdrowie organizmu państwowo-prawnego i gospodarczego.

Wskreszenie Polski jako konieczność historyczna.

Zbrodnia rozbiorów Polski w 18-tym wieku wydała swój plon; z jednej strony wprowadzała rozprzężenie w stosunki gospodarcze i wewnętrzno-polityczne, z drugiej strony zacieśniała porozumienie niemiecko-rosyjskie, zmierzające do hegemonji Prus nad światem. Wojna

światowa przyszła w samą porę, zgubne dla ludzkości plany niemiecko-rosyjskie zostały obalone a przez odbudowę niepodległego Państwa Polskiego, nietylko za-triumfowała sprawiedliwość dziejowa, ale zostało odbudowane sklepienie europejskie, którego „istotnym kluczem“ jest Polska. To, co genialny Napoleon zamierzał, zrealizowało się po 100 latach. Dzisiejsza Polska pod wodzą Marszałka Piłsudskiego zdobywa sobie należne jej mocarstwowe stanowisko wśród narodów i spełnia swą wielką misję utrwalania sprawiedliwości i pokoju, jako jedynych gwarancyj pomyślnego rozwoju ludzkości.

Wybuch wojny. — Dążenia Niemiec, Rosji i Austrii.

Nastąpiła nieunikniona katastrofa, sztaby wielkich armii zaczęły funkcjonować. Niemcy mieli kierunek ustalony — przez Belgię na Paryż, tam dla nich był cel wojny. Na froncie wschodnim zostawiają tylko 10,8 proc. swych sił, wiedząc dobrze, że pomimo sojuszu wojskowego z Francją, Rosja gros uderzenia skieruje na Austrię; tam ją pcha jej tradycja, tam znajduje się jej główny przeciwnik, rywal w sprawie bałkańskiej, tam znajduje się Galicja Wschodnia, zaludniona przez „ruskiej naród“, który trzeba wyzwolić z „czuże-ziemnowo iga“ (obcej niewoli), tamtędy wreszcie prowadzi droga do Turcji, do Konstantynopola, do cieśnin. Rosję mało obchodzi sojusznik francuski i patrzy obojętnie, jak padają twierdze belgijskie i potężny walec niemiecki toczy się po równinach Szampanji. Niemców mało obchodzi sojusznik, Austria, nie przejmują się tem, że masy rosyjskie całe swe uderzenie kierują na niego. Za wszelką cenę jak najszybciej pragną osiągnąć swój cel we Francji, Rosją w Austrii. I niewątpliwie, gdyby im się to udało, wojna Niemiec z Rosją pozostałaby na papierze, a sprawa polska doznałaby druzgocącego uderzenia.

Sytuacja w Królestwie.

W tym samym czasie w Królestwie spłoszone władze rosyjskie pośpiesznie opuszczają jego zachodnią połącz. Tylko dają się słyszeć strzały podjazdów wywiadowczych. Następuje bezmyślne i haniebne zbombardowanie

Kalisza. Poza objawami zdenerwowania z jednej jak i z drugiej strony, wzajemnego podchodzenia i cofania się drobnych oddziałów niemieckich i rosyjskich panuje cisza.

Legjony.

Niespodziewanie występuje na widownię zupełnie nowy czynnik, wykorzystujący tę ciszę — Legjony Piłsudskiego. Fakt ten zapobiega, a przynajmniej krzyżuje ewentualne plany na wypadek, gdyby zamierzenia wojskowe Rosji i Niemiec zostały zrealizowane i gdyby ci dwaj rozbiornicy, formalnie będąc w stanie wojny, wyciągnęli do siebie ręce do zgody. Zgoda ta oczywiście odbyłaby się kosztem Polski. Legjony był to niewątpliwie pierwszy akt nietylko wskrzeszenia armji polskiej, akt niezwykle śmiały a może nawet zuchwały, jeśli się zważy skromność środków, niemniej jednak o znaczeniu międzynarodowem, wprowadzającym w dotychczasowe systematy polityki europejskiej samodzielny czynnik polski, wyrażający się w gotowości poniesienia ofiary z życia wyłącznie przez Polskę i dla Polski.

Odezwa Wiel. Ks. Mikołaja Mikołajewicza.

Zagrożona Francja zaczyna gwałtownie domagać się od Rosji akcji na froncie wschodnim, dla odciążenia sił niemieckich od Paryża. Dyplomaci rosyjscy dają Francuzom odpowiedź wykrętne lub wręcz kłamliwe o projektowanej ofensywie przeciwko Niemcom w kierunku Poznań, Wrocław. Nacisk francuski wreszcie staje się tak wymownym, że dalsze zwlekanie staje się niemożliwym. Wtedy to bez udziału jakichkolwiek czynników polskich ukazuje się 14 sierpnia 1914 r. odezwa Wiel. Ks. Mikołaja Mikołajewicza do Polaków, zapowiadająca wskrzeszenie Polski. Odezwa ta ma oznaczać po pierwsze pewne ustępstwo w stosunku dla naglącego sprzymierzeńca francuskiego i stanowić jakby zapowiedź i awangardę mającej być przeprowadzonej akcji wojskowej przeciwko Niemcom; po drugie odwrócić uwagę społeczeństwa polskiego od planów rusyfikacji Galicji Wschodniej, tak dobitnie wyrażonych w odezwie do tamtejszej ludności, która to odezwa ukazała się kilka

dni po manifeście Wiel. Ks. Mik. Mikołajewicza do Polaków i przez prasę rosyjską była szumnie rozreklamowana.

Stosunek Austrii do sprawy polskiej.

Prawie równocześnie w początkach sierpnia grono Polaków galicyjskich z Bilińskim na czele ułożyło manifest do narodu polskiego, mający być podpisany przez ces. Franciszka Józefa, zawierający zapowiedź utworzenia „jednolitego Królestwa Polskiego“ z Kongresówki i Galicji. Wrogię Polakom czynniki polityczne niemiecko-węgierskie uniemożliwiły ukazanie się takiego manifestu, pomimo początkowej zgody cesarza.

Zachowanie się Niemców.

Niemcy natomiast, mając jedynie cele wojskowe na uwadze, chcą zapewnić sobie lojalność ludności Kongresówki, rozwijali agitację przy pomocy ulotek i obrazów z Matką Boską Częstochowską. Pozatem niektórzy przedstawiciele społeczeństwa zaboru pruskiego starali się bezskutecznie o uzyskanie ulg w sprawach językowych i polityki kolonizacyjnej wzamian za współdziałanie, zmierzające ku pozyskaniu opinii Królestwa dla Niemców.

Nieszczerość w traktowaniu sprawy polskiej.

Wszystkie kroki w sprawie Polski państw zaborczych w pierwszych dniach wojny były spowodowane nieodpornym przymusem, jaki ona musiała wywierać. Musiano się nią zająć pomimo swych chęci i zamiarów, nie można było pominąć milczeniem wielomiljonowego narodu, osiadłego na wielkim terytorjum, mającem być lub będącem teatrem wojny. Te kroki jednak dyktowane były nie szczerością postawienia sprawy polskiej na poziomie, na jaki zasługiwała, ale podstępem, celami ubocznymi i dlatego też w Rosji starano się wszelkimi siłami zmniejszyć znaczenie odezwy W. Ks. Mik. Mikołajewicza, a specjalnie powołana przy udziale Polaków, członków Dumy i Rady Państwa Komisja („Sowieszczenie“) do zrealizowania zasad odezwy Wielkoksiażęcej, daleka była

od przyznania Polsce chociażby autonomji tak, że okrą-
gło w 10 miesięcy później, 14 lipca 1915 r., odbyło się
ostatnie posiedzenie Komisji, a skromne jej wnioski
zostały niezrealizowane.

W Austrii, w której sprawa polska najgłośniejszym
odezwała się dźwiękiem, postarano się nie wypuszczać
jej z pod swoich wpływów, a w stosunku do legionów
zastosowano system austrjaczania: odebrano im cechę
samodzielności i prawnie postawiono je na równi z au-
strjackim landszturmem, obstawiono je siecią konfiden-
tów, w każdym drobiazgu starano się im szkodzić, oba-
wiano się wlotu Orła Białego, starano się wszelkiemi
siłami zabarwić go na kolor czarno-żółty. Jedyne na
polu bitew dojrzał w legionach żołnierz polski i za-
chowwał tam wraz z wiarą swego wodza nienaruszone
pierwiastki niepodległości.

Wypadki wojenne w 1915 r.

Interwencja rosyjska w Prusach Wschodnich odciąga
dwa korpusy niemieckie z zachodu. Bitwa nad Marną
uczyniła sytuację wyraźną — wojna skończy się nie-
prędko. Niemcy szukają rozstrzygnięcia na wschodzie.
Bitwy na jeziorach Mazurskich i pod Łodzią ocalają
Prusy Wschodnie, Poznańskie i Śląsk, bitwa pod Gorli-
cami oswobadza Galicję od Rosji. Rezultatem tej akcji
jest zdobycie Warszawy 5 sierpnia 1915 r., a co za tem
idzie odebranie ziem Królestwa Rosjanom i skupienie ca-
łego terytorjum Polski etnograficznej w rękach państw
centralnych. Fakt ten zmusił państwa centralne do za-
niechania traktowania Polski jako wyłącznie terenu wo-
jennego a nakładał obowiązki politycznego rozstrzygnię-
cia. Na legjony patrzano jako na zło konieczne. Od-
mówiono im wmaszerowania do zdobytej Warszawy.
To też wobec braku dobrej woli ze strony państw cen-
tralnych ruch, który reprezentował Piłsudski, przybiera
inne formy.

Legjony i Polska Organizacja Wojskowa.

Werbunek do legionów wstrzymał, wielu legionistów
rozpuścił i stworzył Polską Organizację Wojskową, za-

daniem której było tworzyć rezerwoar wojskowy i rozwijać w społeczeństwie ideę zbrojnego wystąpienia, samo zaś społeczeństwo przyzwyczajając do myśli o samodzielnym Państwie Polskiem i jego niezbędnym wyrazie, armji polskiej. Tarcia wzajemne doprowadzają do tego, że jesienią 1916 r. Piłsudski podaje się do dymisji, legjony wycofane zostają z frontu i mają odegrać inną zupełnie rolę.

Akt 5 listopada 1916 r.

Czynniki polityczne Niemiec i Austro-Węgier, reprezentowane przez Bethmana-Hollwega i Buriana, po długich pertraktacjach dochodzą do przeświadczenia o konieczności pchnięcia sprawy polskiej naprzód. 11 sierpnia 1916 r. następuje pomiędzy wyżej wspomnianymi mężami stanu układ o ogłoszeniu Państwa Polskiego, składającego się mniejwięcej z b. Królestwa Kongresowego z nieokreślonymi granicami. Generał Gubernator warszawski Bessler jest współtwórcą i gorącym zwolennikiem tej koncepcji, gdyż Królestwo posiada wskutek nieudanej mobilizacji rosyjskiej w zachodniej swej części duży zapas ludności męskiej, obliczany na blisko milion, stanowiący pokaźny rezerwoar dla uszczuplonej stratami armji niemieckiej.

Na razie przynajmniej, używając legjony jako kadry, można w szybkim czasie wystawić kilka dywizyj. Wojskowy wzgląd przeważa. Ludendorff, słysząc o walorach wojskowych legjonistów, gorąco poparł koncepcję i pomimo krytycznych uwag austr. szefa sztabu gen. Conrad, przyszło do ogłoszenia aktu 5 listopada.

Skutki aktu 5 listopada.

Manifest 2-ch cesarzy odbił się silnem echem w całym świecie. Państwa centralne uprzedziły wszelkie dalsze próby rosyjskie, a Ententa zrozumiała, że hasło sprawiedliwości wobec ujarzmionych narodów, które wypisała na swym sztandarze, nie staje się jej wyłączną własnością — wróg ich uprzedza, ofiarując wolność Polsce. Zaczęto rewidować pogląd, że sprawa polska jest sprawą wewnętrzną Rosji, z jednej strony nawet protestować

przeciw aktowi 5 listopada, ale równocześnie zaczęto interesować się bliżej zapoznaną sprawą polską i szukać rozstrzygnięć. Działacze polscy z rosyjskiej Dumy Rady Państwa z Dmowskim na czele wkrótce po zajęciu Królestwa przez wojska państw centralnych przenoszą swą działalność z terenu petersburskiego na teren państw Europy zachodniej i tam prowadzą propagandę, ułatwiając rządowi Ententy zrozumienie położenia i znaczenia sprawy polskiej. Poza faktem zaktualizowania sprawy polskiej i wprowadzenia jej bezapelacyjnie na terenie międzynarodowym akt 5 listopada przyczynił się w wielkim stopniu do prawie całkowitego usunięcia widma separatywnego pokoju niemiecko-rosyjskiego, zabójczego dla sprawy odrodzenia Polski.

Pokój separatywny.

Od początku wojny do 5 listopada 1916 r. historia notuje kilka poważnych prób nawiązania rokowań pokojowych niemiecko-rosyjskich. Było to zupełnie zrozumiałe, jeśli uprzytomnimy sobie, że ponad sojuszem rosyjsko-francuskim w sferach dworskich rosyjskich dominował duch niemiecki, któremu patronowała cesarzowa rosyjska i Rasputin. Dla Niemiec, z punktu widzenia wojskowego, pokój taki miał pierwszorzędną znaczenie, to też generał Hoffman i admirał Tirpitz bez ogródek robią zarzuty politykom niemieckim, że okazji do zawarcia pokoju należycie nie wykorzystali, a akt 5 listopada nazywają nonsensem, który prawie całkowicie zniweczył te nadzieje.

Odwrotnie dla Polski, wbrew swoim chęciom, państwa centralne zrobiły wielką przysługę. Niepowodzenie werbunku do armii polskiej, mającej być stworzoną po akcie 5 listopada, wywołuje u polityków niemieckich wyrazy zawodu i zarzuty pod adresem „niewdzięcznych Polaków”. Zegar dziejów wybił znów godzinę, — dzień odrodzenia Państwa Polskiego stał się bliższym.

Realizacja aktu 5 listopada 1916 r.

Niemiecko-austrjackie próby zrealizowania manifestu 5 listopada były bardzo dalekie od zadowolenia naj-

skromniejszych chociażby wymagań Polaków. Ani kwestja granic, ani kwestja ustroju prawno-politycznego (Tymczasowa Rada Stanu, Rada Regencyjna z cieniem władzy), ani w dalszym ciągu wrogi stosunek władz okupacyjnych do ludności nie mogły wpoić społeczeństwu polskiemu wiary w szczerłość zamierzeń niemiecko-austrjackich, to też werbunek się nie udał, legjony przysięgi wierności cesarzowi Wilhelmowi złożyć nie chciały, za co poszły za druty kolczaste obozów, a Piłsudski do więzienia. Ostatnie słabe próby pokoju seperatywnego Rosji z Niemcami przed rosyjską rewolucją marcową w 1917 r. nie dały na szczęście żadnych wyników.

Rewolucja w Rosji i odezwa Tymczasowego Rządu Rosji.

Zdetronizowanie cesarza Mikołaja, odezwa Tymczasowego Rządu Rosyjskiego Ks. Lwowa, obwieszczająca niepodległość Polski, a co najważniejsze, toczenie się Rosji po równi pochyłej do zupełnego rozstroju, spowodowały, że Rosja jako cel ataku ze strony Polski przestaje istnieć. Nie było zatem sensu sprzymierzać się z państwami centralnymi, iść na lep wątpliwych obietnic, aby stanąć w szeregach wrogów Francji, Anglii i Włoch. Zaznaczyć należy, że odezwa Tymczasowego Rządu Rosyjskiego z dnia 29 marca 1917 r., proklamująca niepodległość Polski, była dalszem ważnem ogniwem rozwoju sprawy polskiej. Rządy Ententy odezwę tę przyjęły przychylnie i odtąd sprawa polska została ostatecznie wyjęta w obozie koalicji z pod wyłącznego wpływu rosyjskiego na teren międzynarodowej polityki.

Państwa centralne a sprawa polska w 1917 i 1918 r.

Tymczasem państwom centralnym sprawa polska zaczęła ciążyć, wyłaniają się dwie koncepcje jako chęć doprowadzenia jej do jakiegoś wyraźnego celu. Pierwsza to austro-polskie rozwiązanie, druga to plany nowych rozbiorów i traktowanie Królestwa jako kraju zabranego, terenu rekompensacyjnego za straty poniesione w wojnie. Reprezentantem pierwszego rozstrzygnięcia, które polegało na wcieleniu Królestwa wraz z Galicją na zasadach trjalizmu austro-węgiersko-polskiego w skład państwa

Habsburgów była Austria, mająca silny sprzeciw ze strony czynników węgierskich w osobie hr. Tiszy, Prezesa Węgierskiej Rady Ministrów, bojącego się konkurencji polskiej. Reprezentantem drugiego kierunku były wojskowe czynniki niemieckie w osobach Ludendorffa, Hoffmanna i innych, dążące do uzyskania bądź tak zwanej linii Knesebecka (1813 r.), linii Pilicy, Wisły i Narwi, bądź też do okrajania Królestwa ze względów strategicznych, kolonizacyjnych i gospodarczych niemieckich. W tej koncepcji kwestja niepodległego Państwa Polskiego zajmuje zupełnie ostatnie miejsce.

Slepe pożądanie cudzych ziem, nie liczące się ani z wolą ludności, ani z moralnością, ani ze sprawiedliwością dziejową, czyni z Ludendorffa i jego satelitów godnych spadkobierców „ideałów“ Fryderyka II. Zrozumiałem jest, że dwa te kierunki nawzajem się zwalczały i nie przyszło do żadnego pozytywnego rezultatu. W początku 1918 roku spostrzegamy zupełne zepchnięcie zagadnienia polskiego na drugi plan, błędącego wobec kwestji życia i śmierci państw centralnych.

Pokój Brzeski.

W lutym dochodzi do pokoju Brzeskiego, gdzie reprezentant niemiecki gen. Hoffman i hr. Czernin, austro-węgierski minister spraw zagranicznych, działają na jedną komendę; chodzi przede wszystkim o zlikwidowanie frontu wschodniego i wzmocnienie zachodniego, gdzie Niemcy na wiosnę szykują się do ostatniego gwałtownego i jak się okaże bezskutecznego wysiłku. Czerninowi zaś chodzi o zboże ukraińskie, które dla stojących u progu katastrofy głodowej Austro-Węgier miało być ostatnim ratunkiem. Jednomysłność ta Niemiec i Austrii znów odbyła się kosztem Polski: efemerycznemu państwu ukraińskiemu odstąpiono Chełmszczyznę. Na znak protestu Polski Korpus Posiłkowy, stanowiący resztki legjonów, złożonych z poddanych austriackich, podnosi bunt i pod dowództwem gen. Hallera przechodzi po walce granicę rosyjską dla połączenia się z korpusem gen. Dowbór-Muśnickiego. Pokój Brzeski, jako targ o Polskę, wprowadza nas w epokę rozbiorów 18-go

wieku. Ale już nic nie mogło uratować państw centralnych: ani zdemoralizowane bezczynnością dywizje niemieckie, rzucone ze wschodu na zachód, ani iluzoryczne zapasy zboża ukraińskiego, ani wojna łodziami podwodnymi. Do Koalicji przystępują sprowokowane wojną podwodną Stany Zjednoczone. Jesień 1918 r. przynosi rozstrzygnięcie na frontach południowych dla Austrii, zachodnim dla Niemiec. W międzyczasie nie zdobyto się na żaden akt w stosunku do Polski.

*Sprawa polska na zachodzie. — Orędzie Wilsona. —
Polskie wojsko we Francji.*

Już w początkach 1917 r. ciężar sprawy polskiej przenosi się powoli na zachód. Tam, jak wyżej zaznaczono, działacze polscy z Dmowskim na czele wzięli na siebie rolę reprezentacji Narodu Polskiego wobec Ententy, utworzywszy Komitet Narodowy. 4 stycznia 1917 r. ukazał się dekret Republiki Francuskiej o utworzeniu samoistnej armii polskiej pod dowództwem francuskim. 22 stycznia tegoż roku Prezydent Wilson w orędziu do Senatu Stanów Zjednoczonych stawia sprawę polską w sensie powstania Polski „zjednoczonej, niepodległej, samoistnej“. 8 stycznia 1918 r. następuje orędzie Wilsona do Kongresu Stanów Zjednoczonych, zawierające słynnych 14 punktów, punkt 13-ty którego mówi o konieczności odbudowy niepodległej Polski z dostępem do morza.

Trudności w obozie koalicyjnym.

Jednak w obozie Koalicji sprawa polska napotykała na poważne trudności. Przedewszystkiem w umysłach kierowników polityki koalicyjnej istniały nietylko niekompletne wiadomości o Polsce, ale niekiedy wręcz fałszywe pojęcia, inspirowane przez wrogie jej czynniki. Stosunkowo najlepiej orjentowano się we Francji i Włoszech, natomiast w Anglii i Stanach Zjednoczonych, które tak wielki głos miały w sprawach polityki światowej, należało włożyć dużo pracy w uświadomienie mężów stanu. Poważnem niebezpieczeństwem było dla Polski hasło „pokoju bez aneksji“, żywo kolportowane przez pacyfistów wszystkich krajów, działających prawdopo-

dobnie na komendę niemieckich socjaldemokratów. Zrealizowanie tego hasła oznaczało dla Polski fatalne status quo przedwojenne. Trudności te jednak w znacznej mierze zdolano pokonać. Orędzie Wilsona stawiało sprawę polską wyraźnie i jasnym się stawało, że jednym z najważniejszych punktów traktatu pokojowego będzie Polska jako państwo samodzielne. O warunkach bytu i granicach miały rozstrzygnąć wypadki na konferencji pokojowej.

Koniec wojny.

Nagle rozprężenie państw centralnych przynosi upadek Austrii 30 października i uwolnienie Galicji i okupowanej części Królestwa, 11 listopada rewolucję w Niemczech i oswobodzenie reszty Królestwa. Upadający wrogowie zostawili godną siebie sukcesję: Austriacy kończąc wojnę w Galicji Wschodniej oddają Lwów w ręce Ukraińców, a Niemcy wojnę z Rosją, oddając opuszczone przez siebie ziemie Oberostu Bolszewikom, aż po granice Królestwa. Zabór pruski w 1 i pół miesiąca później zrzuca jarzmo pruskie a Śląsk budzi się. Z Magdeburga wraca Piłsudski. W łunie pożarów, walk i powstań pod jego przewodnictwem, jako Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza w mozole tworzone, powstaje „sklepienie europejskie“ — niepodległa Polska, jako jeden z najważniejszych rezultatów wojny światowej.

Wola narodowa. — Brak myśli politycznej przed wojną.

Jeżeli możemy powiedzieć, że jedną z przyczyn wojny światowej było niezalatwienie sprawy polskiej, to jednak pewnym jest, że Polacy w żadnej mierze nie przyczynili się aktywnie do tej zawieruchy dziejowej. Stosunek ogółu Polaków do sprawy polskiej po 1863 r. ograniczał się do zrozumienia co najwyżej pewnych konieczności w granicach poszczególnych zaborów; aspiracje polityczne nie wybiegały poza te granice, a świadomość Polski, jako samoistnego państwa, była pogrzebaną jako rzecz całkowicie nierealna, a co za tem idzie, pierwsze grzmoty wojenne naogół przyjęto raczej ze strachem, nie domyślając się, że tylko ten wstrząs może przynieść

restytucję Państwa Polskiego. Wola narodowa nie była skonsolidowaną, nie miała przed sobą jasnych dróg, a myśl polityczna polska, podzielona granicami zaborów, przyzwyczajona do pomniejszania wartości i znaczenia sprawy polskiej, przerażona ogromem zmagani wojennych, nie zdobyła się na samodzielną koncepcję, a tułała się bezmyślnie, czepiając się potęg wojujących i tworząc tak zwane orientacje.

Legjony jako wyraz woli narodowej.

Honor tego pokolenia polskiego ocaliły Legjony Piłsudskiego, dzierżące palmę pierwszeństwa w walce o Polskę, będące samodzielnym aktem woli narodowej, dążącej do niepodległości. Szczupły zakres środków, któremi rozporządzały, usiłowania austro-niemieckie, zmierzające do umniejszenia ich znaczenia, brak oddźwięku w społeczeństwie polskiem Królestwa Kongresowego spowodowały, że wpływ ich na losy wojny był minimalny, ale zato wpływ tej garstki, skupiającej w sobie niewspółmiernie wielką ilość energii i woli, jest olbrzymi na dalsze kształtowanie się losów Polski.

Narodowa Demokracja.

Należy zaznaczyć, że na lat 20 przed wojną działacze polscy, zgrupowani około „Przeglądu Wszechpolskiego“, którzy utworzyli później Narodową Demokrację, propagowali sprawę polską w sposób, na jaki ona zasługiwała, obejmowano szeroko zagadnienia polityki europejskiej i uzasadniano konieczność odbudowy Państwa Polskiego. Jednak taktyka tego stronnictwa, zwłaszcza w początkach wojny, oparcia się o Rosję przeciw Niemcom, nie tylko że nie dała rezultatów dodatnich, ale rozpętała w społeczeństwie polskiem szal uwielbienia dla Moskali, przyznać należy, nieco nas kompromitujący, a przeciwdziałanie Narodowej Demokracji akcji legjonów osłabiło znaczenie ich i wagę. Po zajęciu Królestwa przez wojska państw centralnych działacze Narodowej Demokracji szybko się zorientowali i porzuciwszy teren rosyjski, poczęli działać w państwach zachodnich, propagując idee samodzielnego Państwa Polskiego.

Orientacje.

Naokoło tych 2-ch kierunków skupiła się opinia polska, wypaczona niezrozumieniem i płytkim pojęciem ich zasad. T. zw. orientacje rosyjska, niemiecka i austriacka były niczem innym, jak brakiem samodzielnego myślenia i pozostałością rozparcelowania myśli politycznej polskiej według granic zaborów. Na szczęście, wpływ ich był minimalny. Z punktu widzenia kształtowania się woli narodowej uważać należy długotrwałość wojny za korzystną. Gdyby niepodległość zaskoczyła nas w 1914 r., można przypuszczać, że Polacy mieliby z nią znacznie więcej kłopotu, niż w 1918 r., chociaż kraj nie był zniszczony wojną i obrabowany przez okupantów.

Uświadomienie polityczne. — Piłsudski.

Czas smutnych doświadczeń wojny, działanie uświadamiających wpływów (akcja POW.), runięcie w oczach wielkich potencyj świata, niebezpieczeństwo bolszewickie, niemieckie projekty nowych rozbiorów otworzyły Polakom oczy na wielkie zagadnienia i w mrokach ukazały własne drogi, prowadzące do niepodległości. Z tych dróg nie zdołały sprowadzić narodu szachrajstwa polityczne, ukrywanie prawdy, ucisk okupantów i obietnice. Taktyką twórcy legjonów było wszędzie tam tworzyć konkretne fakty, gdzie ku temu nadarzała się sposobność wykorzystać szczęśliwy zbieg okoliczności, czy też słabość lub nieogłędność wroga, budować po cegielce Polskę w sercach Polaków. Nie pójdzie Piłsudski na lep obietnic niemieckich, widząc, że los Polski po rewolucji rosyjskiej rozstrzyga się na zachodzie, nie chce przyczynić się do pomnożenia sił dla walki z Ententą, woli iść do więzienia i złożyć ofiarę z dzieła swego legjonów, nie chcąc zbroczyć na manowce. Rok 1917 przynosi wzmożoną akcję państw centralnych ku urządzeniu Polski i realizowanie aktu 5 listopada, ale społeczeństwo polskie ma już testament wielkiego więźnia z Magdeburga, ma świeżo w pamięci jego przykład. On staje się jego duchowym przywódcą. To też dnia 11 listopada 1918 r. Warszawa entuzjastycznie wita nie kogo innego, tylko Piłsudskiego.

On przewodzi w zwycięskiej wojnie z Bolszewikami, za nim staje większość narodu w maju 1926 r.

Skrystalizowanie woli narodowej.

Koniec wojny zastaje Polaków zupełnie gotowych do podjęcia walki o swoją ziemię. Sytuacja stała się jasną. Wola narodowa skryształizowana. Mamy piękne przykłady bohaterstwa i poświęcenia, czy to w obronie Lwowa, czy też w powstaniu Wielkopolskiem, lub powstaniach Śląskich. Te ostatnie zwłaszcza były może jedynym objawem w historii Polski masowego, ludowego ruchu zbrojnego o niezależność narodową. Oprócz cech bohaterstwa, co ważniejsze, istniała zupełna świadomość celu walki.

Osobistość Piłsudskiego w Polsce Odrodzonej.

Mężem, będącym wykładnikiem odczuć i dążeń, mającym sięgnąć nie tylko do dawnych tradycji polskich, ale odkrywać nowe drogi i na nie kierować Państwo — jest Marszałek Piłsudski. On rozpoczynając nową erę istnienia Państwa Polskiego wziął na siebie odpowiedzialność zbudowania takiego Państwa, które w całokształcie zagadnień międzynarodowych staje się koniecznością, jest, jak powiedział genialny korsykanin, „kluczem całego sklepienia europejskiego“.

Rola historyczna Polski.

Niebył polityczny Polski był zarzewiem niepokojów w Europie; wprowadzał dysharmonję w stosunki międzynarodowe, a już w pierwszych dniach samodzielnego bytu naród Polski na przedpolach Warszawy w 1920 r. spełnia swą wielką misję wobec ludzkości, odparłszy Bolszewików od bram Europy Zachodniej. W dalszym ciągu spełniając misję, Państwo Polskie jest czynnikiem pokoju europejskiego. Rzeczywiście odpowiedzialność wielka. Siła moralna i ekonomiczna Polski jest najlepszą gwarancją spełnienia swej roli, świadomość konieczności tej siły jest nakazem wszystkich obywateli, „w wyścigu pracy“ budujących trwałość Ojczyzny.

Konsolidacja wewnętrzna. — Autorytet.

Zewnętrzne sąsiedzkie warunki Polski nie są zbyt pomyślne; tem większe potrzebne jest zespolenie i skupienie sił wewnątrz. Decentralizacja dążeń, przerost interesu prywatnego nad państwowym, brak autorytetu ośmieliły państwa zaborcze do rozbiorów w 18-ym wieku. Scentralizowanie dążeń, podporządkowanie interesu osobistego ogólnemu, skoncentrowanie wysiłku w realizowaniu zadań narodowych i międzynarodowych, silny autorytet władzy, kierujący te wysiłki na właściwe drogi, zapewnić muszą Polsce trwałą rolę czynnika pokoju i równowagi w świecie — szczytne posłannictwo ducha i kultury polskiej.

Żoltaszek, insp.

Dzieje Śląska.

Łączność dziejów Polski z dziejami Śląska.

Dzieje Ziemi Śląskiej są ściśle związane z dziejami Polski, bo Ziemia Śląska od początku istnienia Państwa Polskiego była jedną z najglówniejszych jej dzielnic.

Bolesław Chrobry, zakładając arcybiskupstwo w Gnieźnie, zakłada oprócz biskupstw w Krakowie i Kołobrzegu także biskupstwo w Wrocławiu dla Śląska. Wojny, prowadzone przez tego dzielnego króla z cesarzem niemieckim Henrykiem II toczą się przeważnie na zachód od granic Śląska. Podczas bezkrólewia, po śmierci Miecysława II, dzielnice związane przez królów polskich się rozpadają, lecz Kazimierz Odnowiciel wkracza do kraju i łączy wszystkie dzielnice Polski. Jest to znamienym faktem w dziejach polskich, że dzielnicowość występowała żywiołowo tylko wtedy, gdy Polska była słaba, a raczej, gdy miała słabe rządy, jak n. p. za panowania nieudolnego Władysława Hermana, a mianowicie wybuchu wówczas wojna domowa pod pretekstem załatwienia sporów między synami królewskimi Zbigniewem i Bolesławem, a w rzeczywistości była to dążność rozbicia państwa na dzielnice. Bolesław wypędza jednak Zbignie-

wa, który nie chce uznać jego zwierzchnictwa i łączy dzielnice. Wypędzony z kraju Zbigniew sprowadza Niemców, z którymi Bolesław Krzywousty toczy cały szereg bitew, z których wychodzi zwycięsko. Podczas tych wojen, z których niektóre szczegóły nam są bardzo dobrze znane, jak bohaterska obrona Głogowa oraz zwycięska bitwa pod Psem Polem, dają się zauważyć dwa ważne fakty a mianowicie, że wojna toczy się na ziemi Śląskiej, a więc na ziemiach rdzennie polskich, z czego wynika, że Niemcy zdołali już zagarnąć ziemię, zamieszkałą przez plemiona Słowian połabskich, które to plemiona usiłował połączyć w jedno państwo Bolesław Chrobry, ażeby stworzyć wał ochronny przed zabobrością niemiecką. Drugim faktem, na który zwracam uwagę, jest to, że Bolesław Krzywousty wydaje Henrykowi V bitwy na otwartym polu, w przeciwieństwie do Bolesława Chrobrego, który prowadził z Niemcami tylko wojny podjazdowe, co dowodzi, że za panowania Bolesława Krzywoustego (1102—1138) nasze rycerstwo w niczem nie ustępowało rycerstwu zachodniemu.

Polska w podziałach.

Fatalnym dla Polski był testament tego walecznego króla. Podzielił on bowiem kraj pomiędzy synów. Najstarszy z nich otrzymał ziemię krakowską i Śląsk, oraz miał prawo zwierzchnictwa nad braćmi (senjorat). Podobnie, jak Bolesław Krzywousty, postępowali także władcy państw sąsiednich.

Najstarszy syn Bolesława Krzywoustego Władysław II, któremu jako dziedzictwo dostała się dzielnica krakowska i śląska, i ponadto otrzymał senjorat nad młodszymi braćmi, usiłował tychże wyzuć z ich posiadłości i tem samem połączyć dzielnice Polski. Za młodszymi braćmi Władysława ujęli się możnowładcy świeccy i duchowni, skutkiem czego Władysław został pokonany i musiał uchodzić z kraju a senjorat objął Bolesław Kędzierzawy.

Wypędzony Władysław udał się na dwór cesarza niemieckiego, nakłonił tegoż do wojny z Polską, lecz utraconej dzielnicy nie uzyskał. Po śmierci Władysława

oddano synom Władysława dzielnicę śląską i w ten sposób Śląsk został odłączony od dzielnicy krakowskiej. Jeden z braci, Bolesław, otrzymał Wrocław, Opole i Lignicę, drugi, Mieczysław, Raciborz i Cieszyn.

Bolesław, ażeby nie dzielić Śląska, przeznaczył jednego ze synów, Jarosława, do stanu duchownego i oddał mu Opole w dożywocie, a resztę drugiemu synowi. Jarosław został później biskupem wrocławskim i odtąd biskup wrocławski ma tytuł księcia.

Germanizacja Śląska.

Dzielny poniekąd książę wrocławski Henryk Brodaty nie pozbawiony zdrowej myśli politycznej, gdyż dążył wytrwale do połączenia wszystkich dzielnic Polski pod swoim berłem, wyrządził żywiołowi polskiemu niepowetowaną krzywdę przez celowe germanizowanie Śląska. Ożeniwszy się z księżniczką niemiecką Jadwigą, sprowadza on kolonistów niemieckich, dając im różne przywileje. Koloniści niemieccy przybywali coprawda i do innych dzielnic polskich, uchodząc z Niemiec przed skutkami bratobójczych wojen domowych w Niemczech, lecz w innych dzielnicach nie dawano im tak znacznych przywilejów z pokrzywdzeniem ludności polskiej. Ruch kolonizacyjny wzmógł się jeszcze bardziej, gdy po najeździe Tatarów na Polskę zaszła potrzeba zaludniania spustoszonych przez Tatarów wsi i miast. Na początku XIII wieku wpadła bowiem do wschodniej Europy dzicz mongolska pod wodzą Batuhana, zalała i opanowała całą Ruś, urządzając napady w kierunku zachodnim.

W roku 1241 był pierwszy najazd tatarski na Polskę. Pomimo oporu, jaki im Polacy stawiali, dotarli oni aż pod Lignicę, gdzie im stawił bohaterski opór książę śląski Henryk Pobożny. Lecz czerń tatarska formalnie zalała garstkę rycerstwa polskiego a sam książę zginął bohaterską śmiercią. Tatarzy jednak, zniechęceni mężnym oporem, zawrócili i osiedlili się na Krymie, skąd jeszcze często napadali na ziemie polskie. Łączność między książętami śląskimi a senjoratem krakowskim coraz bardziej się rozluźniała. Doszło nareszcie do tego, że

jeden z książąt lignickich, zniemczyły Henryk Probus, uznał się lennikiem Habsburgów, ażeby utrzymać Kłodzkę, zdobyty na Czechach. Henryk Probus zapisał się ponadto niechlubnie w dziejach Śląska przez swoje wystąpienie przeciw biskupowi, który musiał szukać schronienia u księcia w Raciborzu, który to książę był polskiego usposobienia. Walka księcia z biskupem miała charakter walki Niemców z Polakami. Równocześnie z Przemysławem Wielkopolskim, z Władysławem Łokietkiem oraz z Waławem Czeskim ubiega się on o koronę polską. Ponieważ Przemysław był zajęty ponownym zjednoczeniem Pomorza z Polską a Waław nie chciał sobie zrażać książąt śląskich, pozostało tylko dwóch kandydatów, ubiegających się o senjorat, a mianowicie Władysław Łokietek i Henryk Probus. Ostatni doznaje poparcia od zniemczających mieszczan krakowskich i Łokietek musi ustąpić. Niedługo po opanowaniu Krakowa umiera Henryk Probus. Przed śmiercią uznaje on swoje błędy, wynagradza skrzywdzonego biskupa a posiadłości na Śląsku oddaje Henrykowi Głogowskiemu, jednemu z książąt śląskich, który popierał Polaków.

Mieszkańcy Wrocławia nie chcieli jednak uznać Henryka Głogowskiego, wezwali jako władcę Henryka Lignickiego. Wynikła stąd wojna o spadek po Henryku Probusie, podczas której Henryk Lignicki został pokonany i musiał się zgodzić na podział spadku. W tym samym czasie koronował się królem polskim Przemysław Wielkopolski, przyłączywszy poprzednio Pomorze do swej dzielnicy. Byłby on zdołał połączyć i inne dzielnice Polski, lecz zmarł przedwcześnie, zamordowany skrytobójczo przez Brandenburczyków. Podczas koronacji brał udział jako jedyny przedstawiciel Śląska, wrocławski biskup Kompka. Przemysław przeznaczył jako swego następcę Henryka Głogowskiego, lecz część Wielkopolan przyzwała Władysława Łokietka. Po krótkiej walce o Wielkopolskę nastąpiła ugoda, na podstawie której Henryk Głogowski otrzymał część Wielkopolski. Król czeski Waław w międzyczasie rozpoczął wojnę z Łokietkiem, zmusił go do opuszczenia kraju i w roku 1300 koronował się królem polskim. Byłby on również

zajął Śląsk w swoje posiadanie orężem, jednak obawiał się potężnego Henryka Głogowskiego. Postarał się jednak o swój wpływ nad Śląskiem w inny sposób. Po śmierci opiekuna dzieci Henryka V narzucił im swoje opiekuństwo, zaręcza najstarszego ze synów książęcych Bolesława ze swą córką, a przede wszystkim stara się wyrugować wpływy polskie w Wrocławiu, co mu się łatwo udało, gdyż kapituła wrocławska wybrała po raz pierwszy Niemca biskupem wrocławskim.

Władysław Łokietek zdołał nasamprzód odzyskać dzielnicę krakowską a później także Wielkopolskę i Pomorze. Również na książąt śląskich wywierał swój wpływ, gdyż ciągle spory między drobnymi ksiąstewkami, z których niektóre już nie były większe od dzisiejszego powiatu, wymagały interwencji króla polskiego.

Książęta Brandenburcy wykorzystali moment, gdy Łokietek był zajęty utrwalaniem swej władzy królewskiej, napadli na Pomorze, anektując tę dzielnicę. Władysław Łokietek polecił Zakonowi Krzyżackiemu, ażeby jako lennicy polscy odebrali Brandenburgji Pomorze, obiecując zwrócić koszt wyprawy. Krzyżacy odbili Brandenburczykom Pomorze, lecz od Władysława Łokietka zażądali zapłaty tak olbrzymich kosztów, że tenże nie był w stanie ich zapłacić. Ponieważ Władysław Łokietek nie chciał tak wygórowanych kosztów zapłacić, zatrzymali oni Pomorze dla siebie. Z tego powodu przyszło do wojny z Krzyżakami, znanej z bitwy pod Płowcami, podczas której zostały pokonane przeważające siły krzyżacko-niemieckie.

Zatarg z Zakonem wykorzystał nowy król czeski Jan, z dynastji luksemburskiej, skłaniając książęta śląskie, ażeby uznały nad sobą zwierzchnictwo Czech. Niektórzy ze ziemczalnych Piastowiczów chętnie uznali zwierzchnictwo również ziemczalnych Czech. Tylko Przemysław Głogowski oraz Bolko Fürstenburg stawili mu opór. Przemysław jednak w międzyczasie zmarł, a Bolko, jego szwagier, nie zdołał się sam obronić. Od Władysława Łokietka również nie nadeszła pomoc, gdyż tenże był zajęty wojną krzyżacką.

Śląsk dostaje się pod zwierzchnictwo czeskie.

Gdy po śmierci Władysława Łokietka wstąpił na tron polski jego syn Kazimierz, zastał on kraj zupełnie zubożały i wyniszczony długoletnimi wojnami. Jako mądry polityk wiedział, że chcąc prowadzić wojnę, trzeba przede wszystkim posiadać odpowiednie środki. Dlatego dąży on przede wszystkim do zabezpieczenia spokoju, ażeby mógł kraj podnieść gospodarczo, co też dzięki jego doskonałym rządóm nastąpiło. Ażeby zabezpieczyć spokój kraju, rezygnuje on narazie z utraconych dzielnic, a mianowicie zrzeka się Śląska na rzecz Czechów, a Pomorza na rzecz Krzyżaków. Że to było zrzeczenie się tylko czasowe, dowodzi fakt, że nadal używał tytułu pana ziemi śląskiej, oraz pomorskiej. Opiekował się nadal Śląskiem i dzięki jego zabiegom biskup wrocławski pozostał pod zwierzchnictwem arcybiskupa z Gniezna. Popierał on również księcia Bolka Świdnickiego, który zbrojnie wystąpił przeciw królowi czeskiemu. Dzięki temu poparciu Bolko uwalnia się od zwierzchnictwa czeskiego. Trzeba nadmienić, że Bolko był najpotężniejszym księciem śląskim i prawie pół Śląska jemu należało. Król czeski Karol stał się jednak dziedzicem Bolka Świdnickiego, gdyż zaślubił jego siostrzenicę, która była jedyną spadkobierczynią Bolka.

Za panowania Ludwika Węgierskiego pozostaje położenie Śląska niezmienione. Nadmienić tu wypada, że powiernikiem tego króla był książę Władysław, zwany Opolczykiem. Ludwik oddał mu za wierną służbę ziemię wieluńską. Za panowania króla Jagielly oddał tenże część nabytej posiadłości, a mianowicie ziemię dobrzyńską, Zakonowi Krzyżackiemu w zastaw. Ponadto zaczął on spiskować przeciwko królowi polskiemu, za co mu król odebrał wszelkie posiadłości w Wielkopolsce jak i na Śląsku.

Jagiello byłby przyłączył całą dzielnicę śląską do Polski, lecz stojąc przed wojną z Krzyżakami, nie chciał sobie zrażać króla czeskiego, ażeby mieć sojusznika przeciw Krzyżakom. Wojna ta faktycznie wybuchła i 10 lipca 1410 r. został Zakon Krzyżacki pobity przez wojska

Jagielly. Jeszcze raz miał Jagiello sposobność odzyskać Śląsk, gdyż Czesi po śmierci Wacława ofiarowali mu koronę czeską. Ponieważ Jagiello był neofitą, nie chciał przyjąć korony od narodu, który odpadł od kościoła i wyznawał t. zw. herezję husycką, gdyż jego wrogowie pomimo to głosili, że Jagiello przyjął chrzest tylko dla interesu. Dlatego postawił Czechom warunek, że mają się pojednać z kościołem a wówczas koronę przyjmie, czego jednak Czesi nie uczynili, zaczem herezja husycka na dobre rozpętała umysły. Rozpoczęło się od wyrzucenia radnych miejskich z okna a skończyło się na krwawych najazdach na Śląsk, gdzie się znajdowały wojska Zygmunta Luksemburczyka, który im narzucał swoje zwierzchnictwo, jako brat zmarłego króla. Podczas tych najazdów zostało dużo miast śląskich przez husytów doszczętnie spalonych.

Czesi kolejno wezwali na swój tron ks. litewskiego Kirybuta, który wbrew woli Jagielly popierał ruch husycki, chcąc sobie zapewnić przynajmniej Górny Śląsk, lecz nie mając od Jagielly poparcia, nie zdołał go utrzymać. Gdy Husyci zostali kilkakrotnie pobici, ruch religijny musiał powoli ustąpić ruchowi narodowemu.

Nastąpiło więc porozumienie między husytami a kościołem katolickim, a cały ruch skierowano przeciwko Niemcom. W takich warunkach byłby Jagiello przyjął koronę czeską, lecz Jagiello już nie żył. Stronnictwo narodowe w Czechach chciało oddać koronę czeską dziesięcioletniemu Kazimierzowi Jagiellończykowi, lecz zgermanizowana część narodu chciała mieć królem Albrechta Habsburga. Biskup Zbigniew Oleśnicki, który po śmierci Jagielly sprawował rządy w Polsce, wysłał królewiczów Władysława i Kazimierza przez Śląsk do Czech, celem poparcia sprawy Kazimierza. Na Śląsku zjednał sobie Kazimierz książąt śląskich, którzy go chcieli uznać panem, jeżeli zostanie królem Czech. Zanim jednak Kazimierz zdążył do Czech, Albrecht już się zdołał ukoronować w Pradze królem Czech. Albrecht niedługo potem zmarł i dopiero po jego śmierci przyszedł na świat jego syn, który miał dziedziczyć koronę czeską i węgierską. Węgrzy go jednak nie uznali królem, gdyż woleli

Władysława, króla polskiego, ażeby ich bronił skutecznie przeciwko Turkom. W Czechach natomiast było bezkrólewie, gdyż tylko część narodu uznała pogrobowca. Rząd polski chciał wykorzystać sposobność i przyłączyć Śląsk do Polski, lecz wojsko polskie wyruszyło na drugą wyprawę przeciw Turkom, podczas której poległ król Władysław w bitwie pod Warną, zastawiając Europę przed zalewem tureckim.

Podczas gdy polskie rycerstwo walczyło z Turkami, na Śląsku działy się bezprawia. Książęta prowadzili między sobą kłótnie i wojny, pozwalając nawet niemieckim rycerzom przybyszom uprawiać rabunki (Raubrittertum). W tym samym czasie udało się Zbigniewowi Oleśnickiemu nabyć księstwo siewierskie a książę oświęcimski złożył hołd Polsce.

Następcą Władysława Warneńczyka był jego brat Kazimierz Jagiellończyk, który wstąpił na tron z gotowym planem politycznym a mianowicie odebrania Pomorza Krzyżakom i utrwalenia władzy królewskiej. Mieszkańcy Pomorza wysłali bowiem poselstwo do króla polskiego, oświadczając, że nie chcą nadal pozostawać pod panowaniem Zakonu. Przyszło więc do wojny z Zakonem, która trwała 13 lat, była prowadzona wojskiem najemnym i przyniosła zwycięstwo orężowi polskiemu. Obliczenia Kazimierza Wielkiego, że Polska, gdy będzie silna, musi odzyskać utracone dzielnice, częściowo się ziściły. I Śląsk można było obecnie odzyskać, gdyż król czeski był pod klątwą papieską i miał dosyć kłopotu w kraju, że nie byłby się upomniął o Śląsk. Królem jednak wówczas był Jerzy Podiebradzki, rodowity Czech, zwalczający Niemców, więc król polski nie chciał go napadać bezsilnego. Przeciwnie starał on się pogodzić go z papieżem. Również i książęta śląscy nie chcieli uznać Jerzego królem i wzywali Kazimierza Jagiellończyka. Ponieważ król Polski nie spieszył na wezwanie książąt śląskich, wzywali oni króla Macieja Węgierskiego. Król Maciej przybył na Śląsk. Skutkiem tego przyszło do wojny i zupełnego spustoszenia Śląska. Ostatecznie wypędził Jerzy Węgrów ze Śląska.

Po śmierci Jerzego wybrano królewicza polskiego

Władysława królem Czech. Ponieważ i król Maciej Węgierski miał pretensje do tej korony, przyszło do długotrwałych wojen, które głównie rozgrywały się na Śląsku. Po śmierci Macieja nastąpiło nareszcie uspokojenie, gdyż Władysław został również królem węgierskim. Za jego panowania odznaczył się na Śląsku późniejszy król Polski Zygmunt Stary, który był od roku 1499 do wstąpienia na tron polski księciem Głogowskim oraz namiestnikiem całego Śląska a przede wszystkim ukrócił swawole rycerstwa łupieskiego (Raubrittertum).

Gdy Zygmunt Stary wstąpił na tron polski, sprawy polityczne były bardzo zawiłane. Moskwa zrzuciwszy jarzmo tatarskie napadała na Polskę, chcąc jej odebrać Ruś, a Krzyżacy, podżegani przez Habsburgów, nie chcieli złożyć hołdu i gotowali się do wojny. Ponadto Węgom zagrażali Turcy, skutkiem czego Polsce groziła wojna na trzy fronty. Ażeby mieć wolną rękę w czasie wojny z Moskwą zgadza się Zygmunt Stary, że jego brat Władysław zawiera układ dynastyczny z Habsburgami, mocą którego korona czeska ma przypaść Habsburgom w razie wymarcia potomków Władysława. Gdy później syn Władysława zmarł bezdzietnie, Czechy wraz ze Śląskiem dostały się pod panowanie Habsburgów, czyli pod panowanie późniejszej Austrii.

Nie bez wpływu dla późniejszych losów Śląska pozostaje sekularyzacja Prus, t. zn. przemiana kościelnych posiadłości Zakonu Krzyżackiego na księstwo świeckie. Ostatnim Wielkim mistrzem krzyżackim był syn elektora brandenburskiego Albrecht z Hohenzollern, siostrzeniec Zygmunta Starego. Za zgodą Zygmunta Starego rozwiązał on Zakon Krzyżacki, przyjąwszy poprzednio wiarę luterańską, stworzył z posiadłości zakonu księstwo świeckie i jako książę pruski złożył w roku 1525 jako lennik króla polskiego hołd na rynku krakowskim. Z tego hołdowniczego księstwa powstało później królestwo pruskie.

Na Śląsku wymarła dynastia książąt Opolskich a księstwo Opolskie nabył od Habsburgów Jerzy Hohenzollern jako zastaw. Tak samo księstwo lignickie miało przypaść Hohenzollernom na podstawie umowy, zawartej między księciem lignickim i elektorem brandenburskim,

że w razie wygaśnięcia rodu księstwo przypadnie Hohenzollernom. Król Ferdynand jednak zniósł tę umowę jako nieważną, lecz 200 lat później Fryderyk II na podstawie tej unieważnionej umowy prowadził wojny o Śląsk.

Reformacja i jej następstwa.

Reformacja spowodowała w Niemczech długoletnie wojny religijne. Również i w Polsce miała reformacja swoich zwolenników, lecz dzięki tolerancji religijnej Zygmunta Starego oraz jego następcy Zygmunta Augusta do żadnych wojen religijnych nie przyszło. Dlatego Polska rozszerzyła swe granice, pozyskawszy Inflanty, które dobrowolnie się pod panowanie Polski oddały. Za panowania tych królów podniosła się również oświata w kraju tak wysoko, że Polska zajmowała pod względem oświaty drugie miejsce, pierwsze zajmowały Włochy. Nie pozostało to również bez wpływu na Śląsk, gdyż młodzież śląska mogła się kształcić na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Korzystała z tego Uniwersytetu nie tylko młodzież polska, ale nawet i zniemczona, gdyż uniwersytety niemieckie oraz czeski nie dorównywały krakowskiemu. Oprócz uniwersytetu krakowskiego wywierało również dodatni wpływ na ludność duchowieństwo górnośląskie, podlegające wówczas biskupowi krakowskiemu, w przeciwieństwie do duchowieństwa, podlegającego kapitule wrocławskiej. Te okoliczności znacznie przyczyniły się do tego, że Górny Śląsk nie uległ germanizacji.

Podczas gdy w Polsce za panowania Zygmunta dokonuje się tak wspaniałego aktu, jakim było zbratanie się narodu polskiego z litewskim i ruskim, czyli zawarcie t. zw. Unji Lubelskiej, na Śląsku za przykładem Niemiec toczą się walki religijne między protestantami i katolikami. Takiemi samymi kwestjami zaprzętało sobie głowy za panowania Stefana Batorego, który poskramia barbarzyńskich Moskali i zbuntowanych Gdańszczan, w państwie utwierdza silny rząd i zakłada uniwersytet w Wilnie.

Wojna 30-letnia.

W Niemczech sprawa reformacji nie skończyła się na t. zw. wojnie chłopskiej i następnie na długotrwałej woj-

nie religijnej, lecz przyszło jeszcze raz do wojny t. zw. 30-letniej, która jest ostatnim aktem reformacji, wywołana skutkami zasady, że wiarę panującego powinni wyznawać również poddani. Hasłem do wybuchu wojny była defenestracja trzech dygnitarzy austriackich z ratusza w Pradze. Cesarz musiał, ażeby utrzymać swój autorytet, wystąpić przeciwko Czechom. Czechom pospieszyły na pomoc wojska książąt niemieckich, należących do Unji Protestantckiej, pod wodzą Palatyna Nadreńskiego. Również i protestanczy książęta śląscy stanęli po stronie Czech pod przewodnictwem margrabiego Jana Jerzego Hohenzollern. Cesarzowi z pomocą pospieszyły wojska Ligi Katolickiej pod wodzą Maksymiljana Bawarskiego, który otrzymywał pieniądze na wojnę od papieża. W bitwie na Białej Górze w roku 1620 zostali Czesi pobici i zupełnie utracili niepodległość polityczną. Tak zakończył się pierwszy okres wojny 30-letniej.

Niewykorzystanie wojny przez Polskę.

Ten okres nie został niestety wykorzystany przez Polskę a to dzięki nienarodowej polityce króla polskiego Zygmunta Wazy, który nie wykorzystał sposobności, ażeby przyłączyć Śląsk do Polski, pod pozorem ujęcia się za gnębionymi Czechami. Odzyskanie Śląska byłoby wówczas miało epokowe znaczenie dla samego Śląska, dla Polski i dla całej Europy. Śląsk nie byłby uległ zniemczeniu i nie byłby ucierpiał podczas następnych okresów wojny 30-letniej. Polska byłaby oparta granicą o Sudety i byłaby nareszcie odebrała swój rdzenny kraj, a oprócz tego obszar przemysłowy mógł dostarczać podatków. W Europie nie byłaby się później w XVIII i XIX wieku wytworzyła hegemonja Prus, gdyby Prusy nie miały oparcia w rolnictwie śląskiem i olbrzymich dochodach z przemysłu śląskiego.

II okres wojny.

Za namową Francji miesza się do wojny Danja, ujmująca się rzekomo za protestantami a w gruncie rzeczy chcąc zająć ujścia rzek niemieckich. U cesarza zjawił

się Wallenstein, bardzo zamożny magnat niemiecki z Czech, który proponuje cesarzowi, że na wzór istniejących wówczas kondotjerów wojskowych stworzy armię i wyruszy przeciwko siłom duńskim pod wodzą Mansfelda. Wallenstein zebrał 20.000 żołnierzy i pobił Mansfelda. Wojska Mansfelda uchodząc do Węgier przechodziły przez Śląsk, pustosząc kraj. Jeszcze większe zubożenie powodowało zakwaterowanie się wojsk na zimowe leże. W następnym roku Wallenstein wyparł cokolwiek wojska Mansfelda ze Śląska, lecz jego armia dawała się jeszcze dotkliwiej we znaki, gdyż nie tylko pustoszyła kraj, ale ponadto mieczem nawracali na katolicyzm. W roku 1629 zawarto pokój w Lubece. Danja zupełnie się wycofuje a Wallenstein otrzymuje oba księstwa w Meklemburgji.

III okres wojny.

Znakomity minister francuski Richelieu, chcąc osłabić Habsburgów, nakłonił szwedzkiego króla Gustawa Adolfa, ażeby się ujął za protestantami. Początkowo zwyciężali protestanci pod wodzą Gustawa Adolfa nad wojskiem cesarza, pod wodzą Tillego. Wówczas cesarz był zmuszony poprosić Wallensteina, którego poprzednio nie wynagrodził stosownie do danej obietnicy. Wojska Wallensteina pojawiły się dopiero, gdy król szwedzki zajął katolicką Bawarię, elektor brandenburski Śląsk a Sasi zajęli Pragę. Wallenstein odebrał nasamprzód Pragę, skąd wyruszył do Niemiec. W bitwie pod Lützen, podczas której cokolwiek Szwedzi mieli przewagę, poległ król Gustaw Adolf, skutkiem czego protestanci utracili znakomitego wodza. Wallenstein przedewszystkiem stara się wypędzić wroga ze Śląska, zaco mu cesarz przyrzekł oddać kilka księstw śląskich, co mu się także udało. Niedługo jednak potem został Wallenstein zamordowany skrytobójczo przez ludzi, nasłanych przez cesarza, który się dowiedział o spisku Wallensteina. Dowództwo objął po nim książę Ferdynand. Pokój Westfalski (1648) jest niekorzystny dla Niemiec, lecz Brandenburgja przychodzi do znaczenia, co nie pozostaje bez wpływu na późniejsze losy Śląska.

Dla Polski i podczas III okresu wojny istniała sposobność przyłączenia Śląska do Polski, tem bardziej, że wysłano delegację do sejmu polskiego przez Ślązaków, lecz Zygmunt Waza, który jako Szwed marzył o koronie szwedzkiej, i tę sposobność zaprzepaścił, skutkiem czego Śląsk nadal pozostał przy Austrii. Najgorzej wyszedł na tem Śląsk, bo Szwedzi trzymali jeszcze długi czas swe załogi na Śląsku, dopóki Austrija nie spłaciła kosztów wojennych, ponadto zaczęli Austriacy brutalnie germanizować ludność polską, zmuszając nawet siostry zakonne, aby na księżne wybierano Niemki. Wśród ludności panowała niebываła nędza, gdyż Austrija nie troszczyła się należycie o odbudowę kraju.

Po śmierci Zygmunta Wazy, który skutkiem swojej polityki nienarodowej nie wykorzystał kilka sposobności rozszerzenia wpływów Polski na państwa sąsiednie, wstąpił na tron bardzo dzielny Władysław IV, który dążył do oparcia granic Polski nie tylko o Bałtyk, ale także o wybrzeże Morza Czarnego. Jednak skutkiem zlekceważenia przez Sejm jak i przez Rząd buntu kozackiego, bunt ten przybrał rozmiary wojny domowej. Okoliczność, że Polska była zajęta uśmierzaniem wojny domowej, wykorzystali nasi sąsiedzi, wypowiadając Polsce wojnę. Nasamprzód wpadli do kraju Moskale, następnie Szwedzi a nareszcie nawet Wołosi. Skutkiem zdrady elektora brandenburskiego, jak i niektórych magnatów w Polsce, Szwedzi zalali kraj i dopiero bohaterska obrona Częstochowy dodała Polakom otuchy, że odtąd zaczęli wypierać wroga z kraju. Ówczesny król polski Jan Kazimierz musiał uchodzić z kraju i przebywał dłuższy czas na Śląsku w swoich posiadłościach. Stąd też wyruszył król z wojskiem, ażeby ostatecznie wypędzić wroga z kraju.

Elektor Brandenburski, który był również księciem Prus, gdy widział, że Polacy zwyciężają, przeszedł na stronę polską, lecz za orężną pomoc uzyskał niepodległość Prus, które były dotychczas krajem lennym Polski.

Gdy w roku 1683 Turcy oblegali Wiedeń, zagrażając całej zachodniej Europie, wówczas cesarz niemiecki jak i papież wysłali poselstwa do znanego pogromcy Turków, króla Jana Sobieskiego, wzywając o pomoc. Jan III wy-

ruszył ze swoim wojskiem na odsiecz, ciągnąc przez Śląsk. Jeszcze dziś mamy w skarbcu kościelnym w Wielkich Piekarach pamiątki na Śląsku. Po odniesieniu świetnego zwycięstwa nad Turkami pod Wiedniem podążył on za nimi do Węgier, lecz Polska żadnej korzyści z tego zwycięstwa nie odniosła.

W roku 1675 zmarł ostatni z rodziny Piastów, książę Lignicy i Brzegu, Jerzy Wilhelm. Księstwa te przeszły na własność Habsburgów, lecz elektor brandenburski wniósł pretensje do tych posiadłości na podstawie umowy z roku 1537. Chociaż ta umowa była nieważna, cesarz oddał elektorowi w dożywocie okręg Świebocki, za co elektor uroczyście się zrzekł wszelkich praw do Śląska.

W dwadzieściasześć lat później koronuje się elektor brandenburski królem pruskim. Polska powinna była się sprzeciwić, lecz na tronie polskim zasiadł książę saski August II, który wcale o kraj nie dbał i tylko niepotrzebnie wplątał Polskę do wojny ze Szwecją. Król szwedzki pobił wojska saskie i wypędził Augusta II z Polski. Polacy chcieli wówczas wybrać królem królewicza Jakóba Sobieskiego, lecz tchórzliwy Sas podstępem napadł na synów królewskich, którzy przebywali na Śląsku w swych dobrach i osadził w twierdzy Pleisenburg. Władze austriackie wcale na to bezprawie nie reagowały, chociaż działo się to w ich kraju. Polacy wówczas obrali królem Stanisława Leszczyńskiego a król szwedzki podążył za Augustem II-gim przez ziemię śląską do Saksonji, gdzie otrzymał znaczną kwotę pieniężną za zajęcie się uciskanymi przez cesarza protestantami.

Śląsk przechodzi pod panowanie Prus.

W roku 1740 zmarł cesarz Karol VI, a nie pozostawwszy męskiego potomka, objęła po nim koronę Habsburgów jego córka Marja Teresa. Chociaż za życia Karola VI sąsiednie państwa uznały takie załatwienie kwestji, po śmierci jego nie chciano uznać Marji Teresy. Trudne położenie Marji Teresy wykorzystał król pruski Fryderyk II, żądając ażeby mu odstąpiła Śląsk, a gdy tego nie uczyniła, wkroczył z wojskiem na Śląsk, rozpoczynając wojnę o Śląsk. Następstwem pierwszej wojny

śląskiej, podczas której wojska austriackie zostały zupełnie pokonane pod Molwic, było odstąpienie Śląska Prusom, z wyjątkiem księstwa cieszyńskiego, karniowskiego i opawskiego.

Ponieważ w roku 1744 wojska Marji Teresy zaczęły zwyciężać Francuzów i Bawarczyków, król Fryderyk II, obawiając się o Śląsk, rozpoczął drugą wojnę, zajmując Czechy, skąd jednak został później wyparty. Ze Śląska go jednak nie zdołano wyprzeć i zawarto pokój w Dreźnie na tych samych warunkach, co poprzedni.

Kilka lat później udało się cesarzowej pozyskać Francję i Rosję jako sprzymierzeńców przeciwko Fryderykowi, ażeby mu odebrać Śląsk. Fryderyk jednak uprzedził wrogów i pierwszy uderzył na Austrię. Później jednak został w kilku bitwach pokonany, jednak dzięki poparciu przez Anglię oraz skutkiem tego, że przeciwnicy nie działali jednomyślnie, wyszedł on cało i mimo siedmioletniej walki Śląsk pozostał przy Prusach.

Trzy wojny o Śląsk powinna była Polska wykorzystać i Śląsk zająć dla siebie, lecz w Polsce panował wówczas nieudolny Sas August III-ci, a sam naród, biorąc przykład z króla, również się o nic nie troszczył z wyjątkiem kilku wybitnych osobistości ze szkoły króla wyгнаńca Leszczyńskiego, którzy pracowali nad reformą ustroju Polski.

Przyłączenie Śląska do Polski byłoby miało dla ludności tego kraju błogie skutki. Przedewszystkiem byłoby się uniknęło germanizacji Śląska, gdyż w chwili, gdy Śląsk przyszedł pod panowanie pruskie, żywioł polski jeszcze był bardzo silny w południowej części kraju.

W roku 1764 byli w Gliwicach nauczyciele, którzy niemieckiej mowy wcale nie znali. Ponadto nie byłyby nawiedziły kraju, względnie ludności polskiej na Śląsku, klęski ekonomiczne, jak lata głodowe i ucisk pańszczyźniany. Po zabranii Śląska rozpoczął Fryderyk II energicznie germanizować ludność, zakładając szkoły niemieckie, nasyłając kolonistów niemieckich, którym nadawał przywileje. Dużo chłopów polskich opuściło Śląsk, ażeby uchylić się od służby w wojsku pruskiem, lub też dlatego, że nie mogli znieść ucisku pańszczyźnianego

ze strony Niemców. Również i biskupstwo wrocławskie, rozciągające swą władzę kościelną nad Śląskiem, służyło Prusom, jako narzędzie germanizacyjne. Na życzenie rządu pruskiego kurja biskupia mianowała proboszczami tylko tych księży, którzy znali język niemiecki a w roku 1787 nawet samorzutnie napomina proboszczów do pielegnowania niemczyzny. Dwa lata później pruski minister Hoym każe przenosić polskich księży do okolic niemieckich i odwrotnie.

Ciężkie warunki ekonomiczne pod panowaniem Prus.

Jeszcze gorzej przedstawiała się sprawa ludu polskiego pod względem ekonomicznym. Panująca warstwa obszarników niemieckich powiększyła swoje majątki kosztem posiadłości włościańskich. Ponadto podniesiono pańszczyznę do pięć dni w tygodniu, skutkiem czego siłą faktu chłop musiał zaniedbywać własną rolę. Nadmierny ucisk chłopu polskiego spowodował reakcję w formie powstania w powiecie pszczyńskim w roku 1780. Bunt ten został przez rząd pruski krwawo stłumiony, lecz ucisku nie zmniejszono. W latach następnych wybuchło powstanie chłopstwa polskiego w powiatach: kluczborskim, prudnickim, namysłowskim, opolskim i raciborskim.

Zupełnie inaczej przedstawiała się wtedy kwestja społeczna w Polsce. Na tronie polskim zasiadał król Stanisław August Poniatowski, który coprawda w polityce nie miał szczęśliwej ręki i sam nie był takim, jakiego w tych przełomowych latach Polska potrzebowała, to jednak usilnie pracował nad reformą ustroju. Pomimo intryg państw ościennych przychodzi do skutku Konstytucja, dająca wszystkim klasom społecznym prawa obywatelskie. W innych krajach musiały upośledzone warstwy społeczne próżno toczyć krwawe boje celem wywalczenia tych praw, które Polska samorzutnie dała w Konstytucji 3-go Maja. Władcy państw sąsiednich, obawiając się, ażeby i ich poddani takich praw nie zażądali, postanowili nie dopuścić do przeprowadzenia tych reform, które gwarantowała Konstytucja i to było głównym powodem rozbiórów Polski. Niezaszczytną rolę odegrał i tutaj król

pruski, który pomimo, że zawarł z Polską przymierze, znieca na Polskę napadł, przyczyniając się do ostatecznego rozbioru Polski.

Podczas gdy w Polsce zaprowadzono reformy społeczne ustawowo, we Francji wybuchła groźna rewolucja, spowodowana uciskiem chłopów i mieszczań przez szlachtę francuską. Przyszło do ścięcia króla Ludwika XVI. Austria, Prusy i Anglja wystąpiły przeciwko rewolucji. I Śląsk musiał dostarczać królowi pruskiemu żołnierza na tę wojnę. Następstwem tej rewolucji było, że ster rządów francuskich dostał się do rąk Napoleona, co nie pozostało bez wpływów dla losów całej Europy, gdyż tenże wszystkim dyktował swe prawa. Księstwa południowo-niemieckie przyłączyły się do Napoleona, Prusy zostały zupełnie pokonane, wszystkie twierdze w Prusiech poddały się Napoleonowi a także i twierdze śląskie. Za pomoc orężną odwdzińczył się Napoleon Polakom, stworzywszy Księstwo Warszawskie. Byłoby doszło do skutku odzyskanie wszystkich ziem polskich przez Polaków, gdyby nie klęska Napoleona w Moskwie w roku 1812. Po klęsce Napoleona w Rosji wystąpiły Prusy, Rosja i Austria przeciwko Napoleonowi. Bawarczycy i Wirtemberczycy odstąpili Napoleona, widząc przewagę u jego wrogów. Jedynie książę Józef Poniatowski walczył do zgonu po stronie Napoleona. Po trziedniowej bitwie pod Lipskiem w roku 1813 został Napoleon pokonany, musiał się zrzec korony francuskiej i osiąść na małej wyspie Elbie, skąd niebawem powrócił, rozpoczynając nową wojnę. Pokonany ponownie, został wygnany na wyspę św. Heleny, gdzie po 6-ciu latach zmarł.

Po pokonaniu Napoleona zebrały się państwa sprzymierzone w roku 1815 na Kongres Wiedeński, gdzie między innymi utworzono z części ziem polskich t. zw. Królestwo Kongresowe pod zwierzchnictwem Rosji.

W Austrii stanął na czele rządu osławiony Metternich, który gwałtem usiłował zgermanizować Polaków, pozostających pod zaborem austriackim. Najbardziej ucierpiał na tem Śląsk Cieszyński, gdzie ponadto germanizację uprawiali arcyksiężęta austriaccy, posiadający tamże ol-

brzymie dobra, do których administracji sprowadzali urzędników niemieckich, lub zniemczających Czechów.

Dla Śląska Górnego natomiast wielką klęską było odłączenie dziekanatów bytomskiego i pszczyńskiego od biskupstwa krakowskiego. Odtąd ustał dla tej części kraju błogi wpływ kultury polskiej a rozpoczęło się nasyłanie zgermanizowanych księży z Wrocławia. Na szczęście jednak już przedtem zaczęło się tutaj rozwijać czytelnictwo ludowe. Już w roku 1804 zakłada Belicz w Opolu drukarnię polską. Tak samo proboszcz Gałeczka w Oleśnie drukuje pieśni polskie kościelne i rozdaje pomiędzy lud. Józef Lompa, nauczyciel z Lubszy w powiecie lublinieckim, rozszerzył piśmiennictwo polskie na Śląsku także poza granice treści religijnej. Między innymi wydał on w roku 1821 historję Śląska dla szkół elementarnych. Ogłosił on także krótki rys geografiji Śląska. Górnośląscy księża, Pohl, Stabik, Ficek i Szafrańek wydają polskie książki na tle religijnem. W roku 1840 wydał pisarz ludowy, górnik Lis, modlitwy i pieśni dla górników. Tymczasem germanizacja ludu śląskiego postąpiła znów naprzód wraz z zaprowadzeniem zmian w administracji. Magistraty otrzymywały w roku 1809 pewną władzę miejscową, lecz w roku 1813 wyszedł rozkaz z Berlina, ażeby nieumiejących po niemiecku nie dopuszczać do magistratów. Do nowozałożonych urzędów katastralnych przysłano tylko urzędników niemieckich a tak samo w sejmikach powiatowych (Kreistag) obradowano tylko po niemiecku.

W pierwszej połowie XIX stulecia prawie wszystkie narody walczyły o wolność (wiosna narodów). Niektóre narody, jak n. p. Polska, Belgja i niektóre państwa bałkańskie walczyły o niepodległość polityczną, inne zaś narody, a między innymi także Prusy, o prawa obywatelskie. Król pruski Fryderyk Wilhelm III nie tylko krępował wolność słowa (cenzura pisma), wolność religij, ale nawet więził bezpodstawnie zasłużonych ludzi. Jego syn, Fryderyk Wilhelm IV, zmienił coprawda taktykę, uwolnił uwięzionych, pomiędzy którymi znajdował się również arcybiskup gnieźnieński, prymas Polski, ale nie chciał słyszeć o nadaniu konstytucji. Wybuchło wobec

tego powstanie i zmuszono króla do nadania konstytucji w roku 1848.

Nietylko orężem posługiwali się zwolennicy konstytucji, do których i Polacy należeli, lecz chcąc pozyskać jak najwięcej zwolenników, zaczęto rozszerzać czasopisma i broszurki. I Polacy na Śląsku zaczęli wydawać „Dziennik Górnośląski“ w Bytomiu, „Tygodnik Marjański“ w Piekarach, „Telegraf“ w Oleśnie, „Gazetę Wiejską“ w Opolu i „Przyjaciela Ludu“ w Pszczynie. Do Berlina wysłano ze Śląska już wtedy dwóch polskich posłów, księdza Szafranka i włościanina Gorzałkę, którzy wystąpili z petycją przeprowadzenia reformy szkolnictwa na Śląsku. Pod ogólnym parciem ogólnego zapału wolności rząd zgodził się wysłać do Opolą radcę szkolnego Bogdaina, który jako dobry pedagog, bronił na Śląsku praw językowych ludu polskiego. Lecz trwało to niedługo, bo już w roku 1863 zaczęto znów usuwać ze szkół polskich język polski, ograniczając go do nauki religii. Szkoły powszechnie zaczęto germanizować zupełnie. Również i niedawno pozakładane pisma polskie upadły. Piśmiennictwo polskie ograniczyło się znowu do wydawania książek religijnych. Ponadto zanikało coraz bardziej u Ślązaków poczucie wspólności z innymi krajami polskimi.

Dwa czynniki złożyły się na to, ażeby lud śląski zbudzić z uśpienia. Pierwszym czynnikiem jest wystąpienie wybitnych działaczy polskich na Śląsku, a drugim jest reakcja na brutalne wystąpienie Bismarcka nietylko przeciwko Polakom, ale także przeciwko religii, do której Ślązacy zawsze byli szczerze przywiązani. Z pomiędzy działaczy nasamprzód wymienię dwóch śląskich posłów ks. Baćka i ks. Konstantego Damrotha. Pierwszy z nich wydał dwie powieści wierszem o górze chełmińskiej i kościele w Miechowicach. Ks. Damroth wydał w roku 1867 „Wianek z Górnego Śląska“. W roku 1867 zaczęto także wydawać w Piekarach czasopismo, „Zwiastun Górnośląski“. Przygodnie oddawali się pisaniu kowal J. Ligoń i nauczyciel Karol Miarka, który napisał powieść „Szwedzi w Łędzinach“. Gdy Karol Miarka objął redakcję „Zwiastuna“, wzrosła ilość czytelników z kilkuset na trzy

tysiące. W roku 1869 zakupił on wydawnictwo „Katolika“, który wychodził w Chełmie. W pismach swoich domagał się Miarka śmiało praw dla ludu polskiego i zachęcał lud do poszanowania języka polskiego. Niebawem i księ-
 ża gorąco poparli działalność Karola Miarki, stojąc w opozycji do rządu pruskiego, który rozpoczął walkę kulturalną. Działalność Miarki była wszechstronna, zakładał on stowarzyszenia polskie, organizował wiece, na których sam przemawiał do ludu i urządzał polskie przedstawienia amatorskie. Gdy władze pruskie przyaresztowały ks. Miarkę, ażeby stłumić ruch polski, stanął na czele ruchu polskiego ks. Stanisław Radziejewski.

W roku 1889 zaczynają wychodzić w Raciborzu „Nowiny Raciborskie“. Jednocześnie powstają towarzystwa polsko-katolickie, które przetrwały do naszych czasów, pomimo że ksiądz biskup kardynał Kopp z Wrocławia polecił, ażeby księza takowe nie tolerowali. Lekarz Dr. Rostek zakłada towarzystwo pomocy naukowej. Hamulcem w rozwoju ruchu polskiego na Śląsku było niemieckie stronnictwo polityczne Centrum, które skapto-
 wawszy sobie ludność polską podczas walk kulturalnych, bałamuciło polską ludność, że występuje w obronie ludu. Dopiero krótko przed wojną światową zerwali Polacy na Śląsku z Centrum i wysłali swoich przedstawicieli do parlamentu berlińskiego.

Przejścia te uwzględnimy w następnym roku przy historii powstań śląskich.

Grabiński Wincenty.

Ustawa o państwowym podatku przemysłowym.

(Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550 z dnia 15. VII. 1925).

Zebrał Beltek Walenty, za zezw. autora Krynickiego Tad.

I. Forma podatku i obowiązek płatności (art. 1, 6, 8, 9).

Ustawa dzieli płatników tegoż podatku na grupy, z których jedni mają obowiązek opłacać tylko należność za świadectwo przemysłowe, drudzy wyłącznie podatek od obrotu oraz inni, których jest najwięcej, placą podatek w obu formach:

1. *Podatek w formie należności za świadectwo opłacają:* przedsiębiorstwa handlu wędrownego i jarmarczno-go, pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie), o ile zastępują firmy, opłacające podatek przemysłowy, inspektorzy i agenci towarzystw ubezpieczeniowych, przedsiębiorstw komunikacyjnych, przewozowych, kredytowych, następnie wydawnictwa dzienników i pism periodycznych, wreszcie pracowni i zajęcia rzemieślnicze i rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołówstwo — o ile są prowadzone przez właścicieli przy pomocy najwyżej jednej siły pomocniczej (najemnicy lub członka rodziny). Przedsiębiorstwa przemysłowe, wykonywane zawodowo jako główne zajęcie przy pomocy najwyżej jednej najmniejszej siły lub też członka rodziny, opłacają podatek we formie świadectwa przemysłowego ktg. B VIII. O ile zatrudniają 2 siły lub więcej, opłacają podatek na zasadach ogólnych (w obu formach). Przy określaniu liczby osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwie, liczy się 2 osoby poniżej 17 lat lub 2 osoby starsze ponad 55 lat za jedną pełną siłą pomocniczą.

2. *Podatek tylko w formie podatku od obrotu opłacają:* Samodzielne zawody, tj. lekarze, dentyści, weterynarze, felczerzy, adwokaci, notariusze, obrońcy sądowi, architekci, inżynierowie i inni technicy.

3. *Podatek tak w formie należności za świadectwa przemysłowe oraz w postaci podatku od obrotu opłacają:*

Wszystkie inne przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, komunikacyjne (kolej — żegluga), oraz zajęcia przemysłowe jak ekspedytorzy, pośrednicy handlowi, giełdowi i wszelkiego rodzaju na zysk obliczone przedsiębiorstwa.

II. Rodzaje przedsiębiorstw handlowych i świadectwa przemysłowe (art. 23—39).

Dla handlu towarowego ustanawia ustawa pięć kategorii świadectw handlowych. Świadectwa mają być nabywane w okręgu tego Urzędu Skarbowego, w którym dane przedsiębiorstwo się znajduje. Nabywa się je na podstawie deklaracji według wzoru przepisanego w miesiącu listopadzie i grudniu roku poprzedzającego rok podatkowy dla przedsiębiorstw już istniejących. Opłatę za świadectwo uiszcza się za cały rok podatkowy zgóry, o ile przedsiębiorstwo rozpoczyna działalność w ciągu roku podatkowego, zaś półroczną należność zgóry uiszcza się, o ile działalność rozpocznie się przed 1 lipca lub po tym terminie. Ceny świadectw zależne są od klas miejscowości.

Do I kategorii świadectw handlowych (A. I.) zalicza się: handel hurtowy, czyli zbyt wszelkiego rodzaju towarów przeważnie partjami, głównie kupcom i przemysłowcom. Przedsiębiorstwa te mogą zatrudniać każdą ilość płatnych sił pomocniczych, oraz nieograniczoną ilość składów towarowych w jakiegokolwiek miejscowości.

Do II kategorii świadectw handlowych (A. II.) zalicza się sprzedaż detaliczną (handel średni) wszelkiego rodzaju towarów w mniejszych ilościach tak drobnym kupcom, jak i spożywcom. Zakłady, posiadające świadectwo A. II. (drugiej kategorii), mogą utrzymywać nieograniczoną ilość oddzielnych składów tylko w obrębie tej miejscowości, w której zakład się znajduje.

Do III kategorii świadectw handlowych (A. III.) zalicza się tylko drobną sprzedaż wszelkich towarów z wyjątkiem towarów, mających cechę produkcji wytwórniejszej, które podpadają obowiązkowi wykupna ktg. A. II. Zakłady te mogą utrzymywać nie więcej jak dwa oddzielne składy do przechowywania towarów, oraz zatrudniać

prócz właściciela, względnie zastępującego go członka rodziny, *najwyżej jednego dorosłego pomocnika* handlowego (subjekta). Sprzedaż towarów może być tylko dokonywana z zakładu, składającego się z 1 (jednego) pokoju.

Do IV kategorii świadectw handlowych zalicza się sprzedaż wszelkich towarów z wyjątkiem produkcji, a to wyłącznie spożywcom z niewielkich pomieszczeń, nie posiadających ani wyglądu, ani charakteru pokoju (izby), jak n. p. stragan, sień, piwnica, kiosk (budka) i t. p.

Zakłady te nie mogą utrzymywać żadnych składów do przechowywania towarów, ani zatrudniać *prócz właściciela* (na którego świadectwo opiewa) lub zastępującego go członka rodziny, żadnego dorosłego pomocnika handlowego.

W razie zatrudnienia *prócz właściciela* — członka rodziny lub siły najemnej — muszą nabywać świadectwo wyższej kategorii z pośród wymienionych od A II do A III, zależnie od rodzaju sprzedawanych towarów lub zatrudnionych osób.

Do kategorii V świadectw handlowych (ktg. A Va lub A Vb) zalicza się 1. handel wędrowny (domokrażny), 2. handel wędrowny (rozwozowy). Świadectwo handlowe na handel wędrowny (obnośny lub rozwozowy) w b. dzielnicy rosyjskiej na podstawie istniejących w tym względzie przepisów upoważnia do sprzedaży poza obrębem miast i miasteczek wszelkiego rodzaju towarów z wyjątkiem towarów produkcji wytwórczej. Natomiast w obrębie miast i miasteczek — tamże, dozwolona jest sprzedaż artykułów spożywczych, napojów chłodzących, wyrobów tytoniowych, zapalek, gazet i książek.

Zaś w b. dzielnicy austriackiej i pruskiej mają zastosowanie przepisy, zawarte w odnośnych ustawach przemysłowych, tamże obowiązujących.

Na Górnym Śląsku do uzyskania zezwolenia na wykonywanie handlu wędrownego (obnośnego — rozwozowego) musi być książeczka, wystawiona przez Sąd Administracyjny w Katowicach, zaś w b. dzielnicy austriackiej licencja przemysłowa, wystawiona przez władze I instancji (Starostwo). Wobec tego w wypadku, gdy wy-

mieniony posiada świadectwo przemysłowe na handel wędrowny (obnośny A Vb, lub rozwoźny A Va), a nie posiada książeczki na handel domokrażny, wówczas kieruje się doniesieniem do władzy administracyjnej I instancji (Dyrekcja Policji, Starostwo, względnie Urząd Okręgowy), gdyż jest to przestępstwo czysto policyjne.

Handel wędrowny w pociągach jest na całym obszarze Rzeczypospolitej zabroniony.

Osobiste zajęcia przemysłowe (art. 23 taryfy, Cz. III. K. D. IV). Do osobistych zajęć przemysłowych zalicza się 1. ekspedytorów celnych, 2. pośredników handlowych, 3. inspektorów i agentów przedsiębiorstw ubezpieczeniowych i komunikacyjnych, 4. pomocników podróżujących (komiwojażerów).

Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie). Cz. III, D IV taryf do art. 23. Za pomocników podróżujących (komiwojażerów) uważa się te osoby, które zastępują zakłady handlowe lub przemysłowe i zbierają dla nich zamówienia na podstawie próbek, cenników, zbierają inkaso i t. p. Świadectwa dla nich mogą być wydane według kategorii D IV wówczas, gdy okaże oryginalne lub uwierzytelnione odpisy świadectw przemysłowych, nabytych przez przedsiębiorstwa (firmy) przez nie zastępowane i po przedstawieniu odnośnego pełnomocnictwa.

Świadectwa dla osobistych zajęć przemysłowych nie mogą być odstępowane innym osobom.

W razie zgubienia należy wnieść prośbę do Urzędu Skarbowego (właściwego) o wydanie duplikatu za zwrotem kosztu formularza.

III. Przedsiębiorstwa przemysłowe.

Ustawa dzieli przedsiębiorstwa przemysłowe na 8 (ośm) kategorii przemysłowych. Nabywanie świadectw jak kategorie handlowe.

Do I kategorii przemysłowej (B) zaliczają się przedsiębiorstwa, o ile zatrudniają ponad 1000 robotników.

Do II kategorii (B II) ponad 500 do 1000 robotników,

„ III „ (B III) „ 200 do 500 „

„ IV „ (B IV) przy fabrykacji ręcznej ponad

50 do 200, przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 25 do 200 robotników.

Do V kategorii (B V) przy fabrykacji ręcznej ponad 15 do 50, przy stosowaniu silników ponad 10 do 25 robotników.

Do VI kategorii (B VI) przy fabrykacji ręcznej ponad 9 do 15, przy stosowaniu silników ponad 7 do 10 robotników.

Do VII kategorii (B VII) przy fabrykacji ręcznej ponad 4 do 9, przy zastosowaniu silników ponad 4 do 7 robotników.

Do VIII kategorii (B VIII) należą przedsiębiorstwa, zatrudniające przy fabrykacji ręcznej i stosowaniu silników od 1 do 4 robotników, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w tem przedsiębiorstwie zajętych.

IV. Zawiadomienia.

Ustawa o podatku przemysłowym nakazuje podatnikom nadesłanie zawiadomień Urzędowi Skarbowym pod rygorem karnym między innymi w następujących wypadkach:

a) 1. w razie zmiany w osobie właściciela przedsiębiorstwa, 2. przeniesienia przedsiębiorstwa z jednej miejscowości do drugiej — winien właściciel odnośne zawiadomienie nadesłać w ciągu 1 miesiąca, celem uzyskania adnotacji na świadectwie przemysłowym pod rygorem jego nieważności (art. 36), przyczem doniesienia o przeniesieniu przedsiębiorstwa należy skierować do Urzędu odnośnego dawnej i nowej siedziby przedsiębiorstwa.

b) W razie zgubienia świadectwa, celem wystawienia duplikatu, należy zawiadomienie wysłać do dni 14 pod rygorem art. 102 do art. 39.

V. Postanowienia karne.

Za przekroczenia z ustawy przewidziane są kary pieniężne (grzywny), nakładane w drodze administracyjno-skarbowej, kary pozbawienia wolności według powszechnych przepisów ustaw karnych do wysokości przewidzianej ustawą o podatku przemysłowym. Wszczynianie

spraw o przekroczenia przepisów niniejszej ustawy należy bez naruszenia kompetencji innych właściwych organów do tej władzy podatkowej, która ujawniła odnośne przekroczenie (art. 109).

Orzecznictwo co do przekroczeń, ujawnionych podczas lustracji (rewizji) przedsiębiorstw (art. 40—47) należy do naczelników władzy skarbowej I instancji, zaś odnośnie z tytułu niezłożenia zeznań w terminie (art. 103—104) do komisji szacunkowej. (Art. 110.)

Kary pieniężne, orzeczone przez Sądy, w razie niemożności ściągnięcia ulegają zamianie na karę pozbawienia wolności według obowiązujących ustaw karnych, jednak nie więcej jak 6 miesięcy.

Kary, nałożone w drodze administracyjno-skarbowej, winne być do 3 tygodni zapłacone, licząc od następnego dnia po doręczeniu orzeczenia karnego. Niezapłacone w tym terminie stają się zaległością. Kary pieniężne, nałożone za naruszenie tej ustawy, wpływają na rzecz Skarbu i mają być zabezpieczone na majątku obwinionego nawet przed wydaniem orzeczenia karnego. Obwiniony może po otrzymaniu orzeczenia wnieść w terminie 14 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu decyzji karnej — odwołanie przeciwko nałożonej grzywnie do tej władzy skarbowej jako właściwej, która orzeczenie wydała, lub może rekurować do sądu. W razie wybrania jednej z dróg do wniesienia odwołania (sąd lub władza skarbo-wa) traci prawo wniesienia takowego do drugiej władzy.

VI. Wymiar kary.

Art. 98. Kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie, *nie nabywszy świadectwa przemysłowego*, ulegnie karze pieniężnej *od 3—20-krotnej kwoty*, nieuiszczonej za świadectwo. Kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie *nie nabywszy należytego świadectwa przemysłowego*, lub utrzymuje skład bez karty rejestracyjnej, *ulegnie karze do wysokości 3-krotnej* — stanowiącej różnicę między ceną właściwego a posiadanego świadectwa przemysłowego, względnie stanowiącej należną opłatę za kartę rejestracyjną. *Kara nie*

zwalnia od obowiązku nabycia właściwego świadectwa przemysłowego lub karty rejestracyjnej.

Art. 99. Kto nie umieści w przedsiębiorstwie lub składzie na miejscu widocznym (art. 38) świadectwa przemysłowego lub karty rejestracyjnej, albo osobom dokonywującym lustracji nie okaże świadectwa przemysłowego na handel wędrowny (obnośny, rozwoźny) — ulegnie karze od 5 do 100 zł.

Art. 100. Kto nie zaopatrzy zakładu handlowego lub przemysłowego oraz oddzielnego składu w szyld (art. 43) — ulegnie karze od 5 do 100 zł.

Art. 101. Kto nie przedstawi świadectwa przemysłowego, względnie karty rejestracyjnej — celem uzyskania adnotacji (stosownie do art. 36), ulegnie karze od 5 do 100 zł. W razie zmiany w osobie przedsiębiorcy karze tej podlega zarówno poprzedni jak i nowy właściciel przedsiębiorstwa.

Art. 102. Kto w razie zgubienia świadectwa przemysłowego nie złoży w ciągu dwóch tygodni, licząc od dnia stwierdzenia faktu zgubienia świadectwa, próśby o wydanie duplikatu (art. 39), ulegnie karze pieniężnej od 5 do 50 zł.

U w a g i: Urzędem Skarbowym, właściwym do ukarania za przekroczenie, jest ten urząd, na terenie którego obwiniony stale zamieszkuje, to też doniesienia policyjne należy skierowywać do urzędu właściwego. Na podstawie tego doniesienia władza skarbowa przeprowadza dochodzenia i spisuje protokół (art. 98), czyli *wszczyna sprawę*, a po stwierdzeniu, że obwiniony należy do innego urzędu, przesyła protokół wraz z doniesieniem temuż do ukarania obwinionego, albo wymierza karę sam, o ile obwiniony należy do jego okręgu wymiarowego.

W razie doprowadzenia obwinionego, jest miejscowo właściwy najbliższy Urząd Skarbowy.

St. przod. Szajer.

Znaki rejestracyjne.

Znaki rejestracyjne, w które powinien być zaopatrzone pojazd, dopuszczony do ruchu, mają zawierać nazwę województwa i numer, pod którym pojazd zarejestrowano. Nazwa województwa oznacza się zapomocą wielkich liter łacińskich, mianowicie pierwszych dwóch spółgłosek tej nazwy. Wyjątek stanowią: województwo Wileńskie i miasto Warszawa, które oznaczają się: województwo Wileńskie — literami „WN“, Warszawa zaś — literą „W“. Numery rejestracyjne oznacza się cyframi arabskimi.

Litery znaków rejestracyjnych mają być wykonane kolorem czerwonym, a cyfry czarnym. Cyfry numeru rejestracyjnego powinny znajdować się na przednim znaku rejestracyjnym obok liter, oddzielone od nich czerwoną kreską, na tylnym zaś znaku — pod temi literami.

Inicjały poszczególnych państw.

Austria — „A“, Belgia — „B“, Wielka Brytania — „GB“, Bułgaria — „BG“, Czechosłowacja — „CS“, Dania — „DK“, Estonia — „EW“, Francja — „F“, Finlandja — „SF“, Wolne miasto Gdańsk — „DA“, Grecja — „GR“, Hiszpanja — „E“, Holandia — „NL“, Indje — „BI“, Irlandja — „SE“, Jugosławja — „SHS“, Lichtenstein — „FL“, Litwa — „LT“, Luksemburg — „L“, Łotwa — „LR“, Monaco — „MC“, Niemcy — „D“, Norwegja — „N“, Polska — „PL“, Portugalia — „P“, Rumunja — „RM“, Zagłębie Saary — „SA“, Szwajcarja — „CH“, Szwecja — „S“, Turcja — „TR“, Węgry — „H“, Włochy — „I“, Związek Soc. Rep. Rad — „SU“.

Osoby, pragnące korzystać z pojazdów, dopuszczonych do ruchu w jednym z państw, które przystąpiło do międzynarodowej konwencji, dotyczącej ruchu automobilowego, mogą używać tych pojazdów na drogach publicznych Rzeczypospolitej Polskiej, o ile posiadają prawidłowo wystawione i nieprzedawnione międzynarodowe świadectwo drogowe, o ile odnośne pojazdy są zaopatrzone w znaki rejestracyjne państwa, z którego pocho-

dzą i w umieszczonej z tyłu pojazdu tablicą z literami, ustalającymi ich przynależność państwową (inicjał). Tablica ta od zmroku do świtu i podczas silnej mgły powinna być oświetlona.

W których krajach Europy jeździ się po prawej, a w których po lewej stronie drogi w kierunku jazdy.

Przeprowadzona w tej sprawie ankieta przez Ligę Narodów, która zajmuje się ujednostajnieniem ruchu kołowego we wszystkich krajach, wykazała, że obowiązek jeżdżenia po prawej stronie istnieje w następujących krajach: w Belgji, Danji, Francji, Holandji, Hiszpanji Niemczech, Polsce, Rosji i Szwajcarii. Natomiast w Austrii, Czechosłowacji, Szwecji i Węgrzech jeździ się lewą stroną. We Włoszech niema wogóle państwowych przepisów, regulujących wymienioną kwestję i dlatego w niektórych miastach jeździ się po prawej, a w innych po lewej stronie.

Ze względu na ważność uregulowania tej kwestji miarodajne czynniki przystąpiły do ujednostajnienia przepisów o ruchu kołowym.

Paszporty.

Dowód osobisty dla obywatela polskiego ma formę książeczki w okładce, utrzymanej w kolorze niebieskim. Wewnątrz książeczka składa się z 16 stron i służy dla celów meldunkowych i stwierdzenia obywatelstwa polskiego. Na pierwszej stronie uwidoczniiona jest serja literowa i Nr. blankietu (n. p. Serja B, Nr. 721501) — to wszystko umieszczone nad orzełkiem; dalej wymienione województwo i powiat, u samego dołu — Nr. bieżący według specjalnej kontroli, prowadzonej przez władzę administracyjną I instancji, wystawiającą dowód. Fotografja posiadacza oraz jego własnoręczny podpis znajduje się na odwrotnej stronie. Trzecia strona zawiera rysopis, potwierdzony przez władzę. Na czwartej stronie wyszczególnione są generalja posiadacza dowodu. Wreszcie na piątej — stwierdzenie, że posiadacz dowodu jest

polskiej przynależności; dalej następuje omówienie jego stosunku do wojska. Strony 6—16 przeznaczone są na zameldowania i wymeldowania posiadacza dowodu.

Dowód osobisty dla osób, których przynależność obywatelska do Polski nie została ustalona.

Dowód ten ma formę książeczki o tej samej objętości i wielkości oraz o tym samym rysunku okładki, co dowód osobisty dla obywatela polskiego. Różni się jedynie barwą okładki, która jest utrzymana w kolorze ciemnoszarym.

Paszport na wyjazd zagranicę dla obywatela polskiego.

Paszport ten ma formę książeczki w okładce, utrzymanej w kolorze zgnięto-zielonym. Wewnątrz książeczka składa się z 40 stron.

Na pierwszej stronie uwidoczniła jest serja literowa i Nr. blankietu, wydrukowane na górnym marginesie ponad orzełkiem; po lewej stronie orzełka wypisany jest numer bieżący według specjalnej kontroli, prowadzonej przez władzę administracyjną I instancji, wystawiającą paszport; potem następuje rubryka obywatelstwa polskiego. Drugą stronicę wypełnia rysopis posiadacza paszportu. Na trzeciej oznaczone jest miejsce wyjazdu oraz termin ważności paszportu, poczem następuje podpis urzędu, wystawiającego paszport. Fotografia posiadacza paszportu znajduje się na stronie czwartej. Zezwolenia na ponowne przekraczanie granicy polskiej umieszczane są na stronicach od 9—14 włącznie, na których u dołu od-ciska się stemple polskich posterunków kontroli granicznej (zużytkowane zezwolenia na ponowny wyjazd winna kontrola graniczna kasować). Stronice od 17—24 włącznie przeznaczone są do adnotacyj i wiz polskich przedstawicielstw konsularnych zagranicą. Stronice od 25—40 włącznie — do wiz i adnotacyj przedstawicielstw cudzoziemskich.

Paszport na wyjazd zagranicę, wydawany cudzoziemcom, nie posiadającym w Polsce opieki konsularnej.

Paszporty tego rodzaju wydawane są w szczególności byłym obywatelom byłego imperjum rosyjskiego, t. j. tym zamieszkałym w Polsce Rosjanom, którzy nie uznają władzy sowietów. Paszport ma format książeczki w okładce, utrzymanej w kolorze zgniło-zielonym.

Świadectwo tożsamości, wydawane uchodźcom rosyjskim na wyjazd zagranicę.

Niniejsze świadectwo tożsamości wydane jest zgodnie z postanowieniem Konferencji państw, zwołanej przez Dr. Nansena, Wysokiego Komisarza dla Uchodźców Rosjan w Genewie dnia 3—5 lipca 1920 r.

Świadectwo ma formę i wielkość arkusza papieru o różowym tle. Rubryki posiada tylko na pierwszej stronie (tytułowej).

Paszport dyplomatyczny.

Paszporty dyplomatyczne wydawane są przez nasze Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Otrzymują je między innymi:

1. Członkowie Rządu: Prezes Ministrów, Ministrowie, Podsekretarze Stanu, Kierownicy Ministerstw i ich żony.
2. Specjalni delegaci Rządu Polskiego.
3. Urzędnicy etatowi Centrali M. S. Z. od VI stopnia służbowego oraz ich żony.
4. Uprawnieni do tego członkowie ciała dyplomatycznego i konsularnego Rzeczypospolitej Polskiej zagranicą.
5. Urzędnicy M. S. Z., wyjeżdżający jako kurjerzy dyplomatyczni, na czas trwania podróży.
6. Emerytowani urzędnicy M. S. Z. od IV stopnia służbowego.

Paszport dyplomatyczny ma postać 4-stronicowej karty, utrzymanej w kolorze różowym, z treścią pomieszczoną na tytułowej stronie. Dalsze 3 strony rubryk

nie posiadają. U góry pierwszej stronicy wytłoczony jest w papierze stempel z orłem państwowym i napisem „Rzeczpospolita Polska. Ministerstwo Spraw Zagranicznych”. Podobny stempel wydrukowany jest żółtą farbą (o nikłym odcieniu) na całą wielkość 1 i 4 stronicy.

Zagraniczne paszporty służbowe („Feuilles de route“ — Czytaj fej de rut).

Zagraniczne paszporty służbowe wydaje nasze Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Otrzymują je między innymi: 1. Członkowie Sejmu i Senatu Rzplitej, wyjeżdżający jako delegaci Sejmu lub Senatu. 2. Nieletnie dzieci członków Rządu (prezydenta ministrów, ministrów oraz kierowników ministerstw). 3. Urzędnicy etatowi Centrali M. S. Z., poselstw i konsulatów, którym nie przysługuje prawo do paszportów dyplomatycznych oraz ich żony. 4. Urzędnicy nieetatowi Centrali M. S. Z., poselstw i konsulatów, udający się w podróż służbową. 5. Nieletnie dzieci urzędników etatowych Centrali M. S. Z., poselstw i konsulatów. 6. Osoby wysłane przez poszczególne ministerstwa w charakterze delegatów tychże ministerstw.

Zagarniczny paszport służbowy ma formę książeczki w okładce, utrzymanym w kolorze liljowym. Książeczka składa się z 7 stronic nieponumerowanych i 23 stronic, opatrzonych numeracją.

Paszport konsularny, wydawany obywatelom polskim przez nasze zagraniczne placówki konsularne.

Paszport ten ma formę książeczki w okładce, utrzymanej w kolorze różowym.

Przepustka dla jednorazowych podróży dla ruchu pogranicznego polsko-niemieckiego.

Przepustka ta (dla jednorazowych podróży) ma formę karty koloru czerwonego o 4 stronach.

Przepustka stała dla ruchu pogranicznego polsko-niemieckiego.

Przepustka ta (stała) ma formę książeczki o 8 stronicach koloru jasno-zielonkawego.

Przepustka gospodarcza dla ruchu pogranicznego polsko-niemieckiego.

Przepustka ta (gospodarcza) ma formę złożonej karty koloru jasno-brązowego o 4 stronicach.

Karta cyrkulacyjna (Verkehrskarte).

Polskie karty cyrkulacyjne są koloru brązowego, niemieckie karty cyrkulacyjne koloru szaro-zielonego.

Przepustka jednorazowa dla ruchu pogranicznego polsko-czechosłowackiego.

Przepustka ta ma formę karty koloru niebieskiego. Ruch pograniczny polsko-czechosłowacki reguluje odnośna konwencja, ogłoszona w Dz. Ust. Nr. 43/1926 r., poz. 263 i 264.

Przepustka stała dla ruchu pogranicznego polsko-czechosłowackiego.

Przepustka ta jest koloru białego. Takie przepustki upoważniają do przebywania z drugiej strony granicy w ciągu 24 godzin. Lekarze, weterynarze i akuszerki mogą, o ile posiadają stałe przepustki, przebywać z drugiej strony granicy w ciągu 3-ch, robotnicy w ciągu 6 dni.

Przepustka gospodarcza dla ruchu pogranicznego polsko-czechosłowackiego.

Przepustka ta jest koloru czerwonego (odcień różowy). Uprawniają one do przekraczania granicy i do przebywania po jej drugiej stronie jedynie w czasie i w miejscu koniecznym dla uprawienia gruntów. Ważne są na rok.

Zaświadczenie, stwierdzające miejsce zamieszkania w nadgranicznej strefie polsko-sowieckiej (kolor żółty).

Zaświadczenie niniejsze uprawnia do przebywania poza obrębem swej siedziby od wschodu do zachodu słońca. W porze nocnej od zachodu do wschodu słońca nie wolno wydalać się poza obręb swej siedziby, czyli dalej niż 100 kroków od domostwa, w każdym razie nie wolno przebywać bliżej niż 50 metrów od granicy.

Zezwolenie na czasowy pobyt w nadgranicznej strefie polsko-sowieckiej (kolor czerwony).

1. Zezwolenie to ważne jest łącznie z dowodem osobistym, zaopatrzoną w fotografię.

2. Zezwolenie nie jest ważne w porze nocnej od zachodu do wschodu słońca.

3. Zezwolenie to może być w każdej chwili cofnięte.

Wyciąg z rozp. policyjnych obowiązujących na Górnosląskiej części Województwa Śląskiego.

Psy — używanie.

Używanie psa do zaprzęgu tylko za zezwoleniem władzy. Zezwolenie winien posiadać przy sobie. Użycie psa do transportu osób jest zakazane, wyjątek stanowi za zezwoleniem władzy policyjnej. Psy winne być zaopatrzone w kagańce. Używanie chorych, skaleczonych psów, karmiące suki i t. d. do zaprzęgu jest wzbronione.

Podczas postoju winny być psy uwiązane, o ile się prowadzący oddala.

Używanie bata lub kija, celem popędzania psów, jest zakazane. Jeździć wolno tylko na drogach publicznych i placach po jezdni. Rozp. Rej. Opolskiej dot. używania psów jako zwierząt pociągowych z 22 II 1899.

Małoletni, sprzedaż książek.

Sprzedaż książek przez osoby małoletnie, zakaz: w księgarniach, u antykwaryjuszy bez zezwolenia ojca lub opiekuna. Rozporządzenie policyjne, dot. nieprawnej sprzedaży książek przez małoletnich z 23 XI 1880.

Cygani — zwalczanie.

Wskazówki do zwalczania plagi cyganów z 17 II 1906.

a) Dozór nad cyganami-cudzoziemcami, badanie, czy są w posiadaniu dokumentów identycznych, w razie braku oddanie władzy, celem zarządzenia przymusowego odstawienia (§ 361 pkt. 2 ust. karnej) i rozp. polic. z 7 V 1912, dot. zakazu wałęsania się cyganów hordami na publicznych chodnikach, drogach i placach.

Cyganie, posiadający obywatelstwo polskie: — należy ich zmuszać do stałego zamieszkania i nie zezwalać obarczać ludności. Przy wydawaniu dokumentów należy postępować z wielką oględnością i ostrożnością. Przy wszystkich przestępstwach, popełnionych przez cyganów, należy bezwarunkowo wkraczać. Nad cyganami należy ciągle roztaczać dozór policyjny.

Zestawienie przestępstw, przychodzących w rachubę:

§ 9, 14, 18 ust. o policji polnej i leśnej (bezwprawne przebywanie na obcym gruncie pomimo zakazu, paszenie bydła na obcym gruncie, kradzież ziemiopłodów).

§ 44³ ust. o pol. pol. i leśnej, § 368 u. k. (zapalenie ognia w lesie, w pobliżu lasu, zabudowań lub przedmiotów łatwozapalnych).

Meldowanie się na mocy ustawy wojskowej, stawianie do przeglądu i t. d.

§ 235 u. k. (uprowadzenie małoletnich).

§§ 242, 370⁵ u. k. (kradzież, zabranie środków spożywczych do natychmiastowego spożycia).

§§ 296, 370⁴ (nieprawne rybołówstwo).

§ 361⁴ u. k. (żebractwo). Ofiarowanie małowartościowych wyrobów lub czynności tylko w tym celu, by otrzymać jałmużnę, nie wyklucza żebractwa.

§ 361⁹ u. k. — brak dozoru nad dziećmi.

§ 361³ u. k. — włóczęgostwo.

§ 148⁷ ust. przem. (R. G. O.) — nieprawne wykonywanie przemysłu wędrownego.

§ 149⁵ ust. przem. (R. G. O.) — nieprawne przybranie pomocników do przemysłu wędrownego, § 62, ust. 1 ustawy przemysłowej. Każdy pomocnik winien być wpisany w kartę do przemysłu wędrownego.

§ 363 u. k. — fałszowanie legitymacji, dokumentów i używanie dokumentów, dla innych wystawionych. Pożądane jest polecić posiadającemu legitymację lub kartę do przemysłu wędrownego napisanie swojego nazwiska, celem zbadania identyczności podpisu.

§§ 94, 98 u. k. — konfiskata fałszywych dokumentów.

Dzieci — uczęszczanie do teatru świetlnego.

Rozporządzenie pol. Woj. Śl. (Gaz. Urz. Nr. 20 z dnia 30. V. 1925). Obrazy kinematogr., przeznaczone do publicznego wyświetlania, winne być cenzurowane przez M. S. W. i zaopatrzone w legitymacje.

Obrazy kinematograficzne, których legitymacje filmowe zaopatrzone przez M. S. W. klauzula: „dla dzieci i młodzieży dozwolone“, winny być jako takie przy wejściu do kinoteatru afiszami reklamowymi obwieszzone. Przedstawienia takich obrazów winny być ukończone w czasie od 1. X. do 31. III. najpóźniej o godz. 18, zaś w innych miesiącach o godz. 20-tej.

Zabrania się zaopatrzyć ogłoszenia o obrazach dla młodzieży niedozwolonych napisami: „tylko dla dorosłych“ lub „dla dzieci i młodzieży wzbronione“ i t. d. Również zabrania się wystawiania na widok publiczny zarówno przy wejściu do kinoteatru jak i w innych miejscach reklam obrazowych, fotografii, rysunków i t. p., przedstawiających sceny z filmów, dla młodzieży niedozwolonych.

Do wyświetlania publicznego obrazów kinem. jest potrzebne ponadto zezwolenie miejscowej władzy policyjnej.

Środki spożywcze — prowadzenie.

Rozporządzenie policyjne dot. prowadzenia środków spożywczych i używek przez osoby, zbierające szmaty i kości.

Szmaciarzom lub osobom, zbierającym kości i surowe skórki zabrania się prowadzenia przy sobie w czasie wykonywania przemysłu wędrownego lub stałego środków spożywczych i używek oraz zabawek dla dzieci, lub te rzeczy przechowywać w lokalach razem ze szmatami, kośćciami i surowymi skórkami — § 2 (kara do 60 zł lub areszt).

Położne i niepołożne.

Rozporządzenie policyjne, dot. wykonywania pomocy porodowej przez niepołożne z dnia 11 VI 1902 r.

Wykonanie tej czynności jest zakazane przez te osoby, które nie są w posiadaniu świadectw złożonego egzaminu dla położnych. Wyjątek stanowi, o ile nie można na czas sprowadzić położnej; w tym wypadku należy natychmiast zawezwać położną lub polecić zawezwać takową i po przybyciu zaniechać wszelkich rozpoczętych czynności — wewnętrzne badania i wszczęcie prac położnych są tej osobie pod każdym względem zakazane.

Zwłoki — grzebanie.

Rozporządzenie policyjne, dot. grzebania zwłok z 9 I 1852.

Grzebanie zwłok może nastąpić po upływie 72 godzin od zgonu (wyjątek stanowi w czasie chorób epidemicznych), o ile dyplomowany lekarz zaświadcza, że zwłoki posiadają wszelkie znamiona naturalnej śmierci, zaś w miejscach, gdzie nie mieszka żaden lekarz, może to uskutecznić naczelnik gminy po przybraniu sobie 2 doświadczonych mężczyzn i po dokładnem zbadaniu stosunków.

§§ 167, 168 i 367 pkt. 2. k. k. n.

Raki, sprzedaż.

Rozp. polic. dot. zakazu łowienia i sprzedaży raków rodzaju żeńskiego z dnia 8 V 1908 (Amtsbl. str. 169).

Zakaz łowienia raków rodzaju żeńskiego w otwartych wodach b. Rej. Opolskiej, które noszą jaja lub młode.

Rozp. dot. transportu, przesyłek i sprzedaży raków z dnia 4 IV 1892 r. (Amtsblatt str. 158).

Zakaz łowienia raków w czasie od 1 XI do 31 V. W tym czasie nie wolno raków trzymać na sprzedaż, sprzedawać, o ile się nie posiada poświadczenia pochodzenia miejscowych władz policyjnych.

Piekarnie, cukiernie.

Rozporządzenie policyjne dot. urządzenia i ruchu w piekarniach i cukierniach z dn. 23 X 1907 (Amtsbl. str. 388).

1. Pracownie piekarskie i cukiernicze winny być conajmniej 3 m wysokie i zaopatrzone w okna tak, by dla całej pracowni dostarczyły światła i powietrza w odpowiedniej ilości.

2. Podłogi winny być trwałe i uszczelnione (cement, beton, deski uszczelnione i t. d.).

3. Ściany i sufity winny być conajmniej raz w roku wybielone wapnem, o ile nie są wyłożone masywnym przedmiotem, zdatnym do obmycia flizy lub farbą olejną wymalowane. — Farbę olejną należy odnawiać co 5 lat.

4. Nie wolno urządzać ustępów, dołów na nawóz lub stajni w bezpośredniej łączności z pracownią. Zakaz prowadzenia rur ściekowych, ustępowych przez pracownie.

5. Na jednego pracownika winno być w czasie wyrobu pieczywa conajmniej 15 m³ powietrza (Luftraum). Wyjątek stanowi w czasie nawału pracy (przed świętami, uroczystościami), jednakowoż nie mniej jak 10 m³ na osobę.

6. Pracownikom należy dać sposobność do przechowania swojej odzieży w miejscu schludnem a obmywać i przebierać w opalonym miejscu.

7. Nagniatanie ciasta nogami jest wzbronione.

8. Magazynowanie mąki na miejscach zanieczyszczonych i wilgotnych oraz w sypialniach jest wzbronione.

9. Woda do obmycia chleba musi być czysta. Wykładanie pieczywa na gołą podłogę jest zakazane. Na polu tylko w stojakach z daszkami ochronnymi.

10. Siedzenie i leżenie na stołach, służących do wyrobu pieczywa lub na zapasach mąki jest zakazane.

11. Zaopatrzenie pracowni w słuwachki. Słuwachki winne być w wysokości 80 cm nad podłogą umieszczone.

12. Plucie na podłogę jest zakazane.

13. Palenie, żucie i zażywanie tytoniu w pracowniach i podczas pracy jest wzbronione.

14. Pracowni piekarskiej nie wolno używać do innych celów, jak: pralnie, sypialnie i mieszkania.

15. Pojawiające się robactwo w pracowniach winien tępić właściciel.

16. Zatrudnione osoby w pracowniach winne być ubrane conajmniej w spodnie i koszule.

17. Osób obarczonych zaraźliwymi lub odrażającymi chorobami nie wolno zatrudniać.

Święcenie niedziel.

Rozporządzenie policyjne, dot. święcenia niedziel i świąt z dnia 14 II 1912 (Nachtrag) po unieważnieniu rozp. policyjnych z 9 III 1896, 20 III 1899, 29 IX 1902, 16 III 1904 i 13 XI 1908.

1. W niedziele i święta są wszelkie publiczne, widoczne i hałasujące roboty w domach i przedsiębiorstwach zakazane.

Do tych robót należą n. p.:

a) zwykle roboty przy uprawie w czasie zasiewów i żniw, zwożenie plonów, wywożenie nawozu, młócenie plonów i t. d.;

b) publiczne widoczne roboty rzemieślników zewnątrz warsztatów i wewnątrz warsztatów takie, które są połączone z hałasem, n. p. kowale, blacharze, bednarze, kołodzieje i t. d. (lecz p. do tego § 5 tego rozporządzenia policyjnego);

c) przewożenie na drogach i placach publicznych i miejscach zamkniętych, n. p. przewożenie na wozach beczek z piwem, próżnych beczek, sztab żelaznych, mebli, bydła, materiału budowlanego, pokarmu, środków spożywczych, plonów rolnych i przeprowadzek. (Patrz § 2, 3 i 4 tego rozporządzenia);

d) pędzenie bydła na publicznych drogach i miejscach zamkniętych, miejscowościach (patrz § 2, pkt. 3 i 5 i § 3 tego rozporządzenia);

e) wystawienie i wyłożenie towarów przed oknami wystawowemi lub składami podczas głównego nabożeństwa jest wzbronione.

Powyższe nie ma zastosowania:

Na roboty w czasie klęsk, przed powodzią i w czasie przed burzami i t. d. (pożary, niebezpieczne wody) i muszą być wykonane w interesie publicznym.

Roboty konieczne potrzebne do codziennego życia domowego (n. p. dostarczenie pokarmu, karmienie bydła, wypędzenie i przypędzenie bydła z pastwisk, pojenie bydła i t. d.);

1. wykonanie robót w ogrodach domowych, lub służących dla ozdoby poza głównem nabożeństwem (§ 2 i 16 tego rozporządzenia);

2. przewożenie i pędzenie bydła na targi, mające się odbyć następnego dnia;

3. koleje żelazne, poczty;

4. transport środków spożywczych i używek, lodu w godzinach dla handlu dozwolonych przez miejscowe władze policyjne.

f) Targi mogą się odbywać w niedziele i święta, o ile to jest zwyczajem, lecz do czasu głównego nabożeństwa winien być targ ukończony a dalszy ruch targowy może się odbyć po głównem nabożeństwie.

g) Przemysł wędrowny, zakaz w niedziele i święta § 55 a ust. przemysłowej według § 42 b ustawy przemysłowej.

h) Zakaz urządzania licytacji.

i) Zakaz wypłat zarobków podczas głównego nabożeństwa.

j) Urządzenia publicznych zgromadzeń i pochodów, nie mających nic wspólnego z nabożeństwem, jest dozwolone po odbyciu się głównego nabożeństwa. Pochodów pogrzebowych (odprowadzenie zwłok, orszak pogrzebowy), nie wolno urządzać w czasie głównego nabożeństwa.

k) Zakaz w czasie głównego nabożeństwa urządzania widowisk teatralnych, muzycznych, włącznie publicznych gen. prób i takich prób, które powodują hałas słyszalny nazewnątrz, kręglowanie, strzelanie do tarcz, zabawy

w prywatnych lokalach i ogrodach, które zakłócają spokój niedzielny.

1) Przemysłowe przedsiębiorstwa teatralne w myśl § 33 b (przedstawienia muzyczne, widowkowe, karuzele, huśtawki, zabawy taneczne, bale w gospodach i restauracjach i t. d.) wolno wykonywać od godziny 15-tej.

W wielki piątek i inne dni przedświąteczne i świąteczne ogłasza oprócz tego miejscowa władza policyjna w czasopiśmie i sposobem zwyczajnym zakaz wszelkiego rodzaju zabaw, widowisk i t. d. na mocy § 12 tegoż rozporządzenia.

Kara do 60 zł na mocy tego rozporządzenia lub § 366, pkt. 1 u. k.

Napoje, sprzedaż.

Rozporządzenie policyjne, dotyczące wyrabiania napojów (z zawartością kwasu węglowego) i sprzedaż tychże, z dnia 27 V 1913. (Amtsbl. str. 254).

Wyrób z wody destylowanej. Czyste naczynia. Kwas węglowy wolny od substancyj, szkodliwych dla zdrowia. Oznaczenie napojów według ich zawartości.

Przestrzeganie przepisów sanitarnych w danych lokalach. Zaopatrzenie robotników przy napełnianiu i zamykaniu flaszek w okulary ochronne, fartuchy skórzane i inne ochrony, któremi winni się robotnicy posługiwać.

Badanie aparatów do produkcji wspomnianych napojów przez rzeczoznawców na polecenie władz policyjnych (obecnie urzędnicy z Zakładu badań środków spożywczych i używek w Pszczynie).

Funkcjonariusze Policji mogą donosić do władz policyjnych o usterkach, zauważonych w poszczególnych przedsiębiorstwach wyrobu wspomnianych napojów, o ile właściciel nie przestrzega przepisów sanitarnych, zdrowotnych, ochronnych lub sam wyrób zagraża bezpieczeństwu życia na mocy powyższego rozporządzenia policyjnego.

Teatry (plakaty).

Rozporządzenie policyjne dotyczy stemplowania przez władze policyjne afiszów, zawiadomień i wezwań, które będą publicznie przyklepane lub wystawiane. Ostemplowanie

wanie znaczy tyle co udzielenie zezwolenia na wystawienie, przybicie lub wywieszenie.

Zarządzenia policyjne:

Rozporządzenie policyjne z dnia 26 IV 1914.

Zarządzenia policyjne urzędników:

a) celem utrzymania publicznego spokoju, bezpieczeństwa, porządku w szczególności, celem ochrony osób i mienia;

b) celem utrzymania spokoju, bezpieczeństwa, porządku i swobody ruchu na publicznych chodnikach, drogach, placach i drogach wodnych — winny być wykonane. (Patrz, o ile nie przychodzi § 366, pkt. 10 u. k. w rachubę.)

St. przod. Szajer.

Organizacja władz i urzędów państwowych.

Władza ustawodawcza:

Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

Województwo Śląskie posiada ustrój administracyjny, odmienny od pozostałych Województw Rzeczypospolitej Polskiej. Sejm Śląski posiada szereg autonomicznych uprawnień, wynikających z ustawy Konstytucyjnej dla Śląska. Do ważniejszych z pośród tych uprawnień należy przywilej stanowienia organizacji władz na obszarze Województwa Śląskiego.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa.

Kontrola administracji państwowej pod względem finansowym, badanie zamknięć rachunków Państwa i przedkładanie Sejmowi wniosków o udzielenie Rządowi absolutorjum. Rewizja finansowej gospodarki Ciał Samorządowych, oraz innych instytucyj, działających przy udziale finansowym Państwa. Na czele Najwyższej Izby Kontroli Państwa stoi Prezes Najwyższej Kontroli Państwa oraz I i II Wiceprezes N. I. K. P.

i dzieli się na Wydział osobowy, rachubę centralną, Departament I — Kontroli Ministerstwa Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Departament II — Kontrola Ministerstwa Spraw Wojskowych i Komunikacji, Departament III — kontrola Ministerstwa Robót Publicznych, Przemysłu i Handlu, Departament IV — kontrola pozostałych władz centralnych, oraz na Okręgowe Izby Kontroli w poszczególnych województwach. Okręgowych Izb Kontroli istnieje 8: Warszawska, która obejmuje terytorjum województw: Warszawskiego, Łódzkiego i Białostockiego; Kielecka, która obejmuje Województwa: Kieleckie i Lubelskie; Brzeska: Województwa Poleskie i Wołyńskie; Wileńska: Wileńskie i Nowogrodzkie; Krakowska: Woj. Krakowskie; Lwowska: Woj. Lwowskie, Stanisławowskie i Tarnopolskie; Poznańska: Woj. Poznańskie i Pomorskie i Katowicki Urząd Kontroli Państwowej obejmuje Województwo Śląskie.

Władza Wykonawcza.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej włącznie z odpowiedzialnymi Ministrami. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej reprezentuje Państwo na zewnątrz, najwyższy zwierzchnik siły zbrojnej Państwa w czasie pokoju.

Na czele Rady Ministrów stoi Prezes Rady Ministrów, który sprawuje kierownictwo działalności Rządu. Polityka ogólna Państwa i Rządu. (Kancelarja Cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Komitet Obrony Państwa, Komitet Floty Narodowej, Polska Agencja Telegraficzna, Drukarnie Państwowe, Przedsiębiorstwa i Wydawnictwa Państwowe, I Prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego w zakresie administracji, Trybunał Kompetencyjny w zakresie administracji, oraz Najwyższa Komisja Dyscyplinarna.)

Ministerstwa dzielimy na:

1. *Ministerstwa Spraw Zagranicznych*, które kieruje sprawami zagranicznymi Państwa i zwierzchnictwo nad Polskimi Przedstawicielstwami Dyplomatycznymi i Konsularnymi. Przygotowanie traktatów. Min. Spraw Zagr. dzielimy na: Departament administracyjny, Departament polityczno-ekonomiczny (Urzędy dyplomatyczne polskie

zagranicą), Departament konsularny (Urzędy Konsularne w Polsce i zagranicą). Przedstawicielstw dyplomatycznych polskich istnieje 35, Ambasad 2, przy Stolicy Apostolskiej i we Francji; poselstw 27. Przedstawicielstw Konsularnych polskich zagranicą istnieje 99. Są to bądź Wydziały Konsularne przy Poselstwach Rzeczypospolitej (16), bądź Konsulaty etatowe (50), bądź też Konsulaty honorowe (33).

2. *Ministerstwo Spraw Wojskowych*, które kieruje zarządem armji na stopie pokojowej i przygotowuje obronę Państwa, jest podzielone na departamenty, a mianowicie: Uzbrojenia, Inżynierji, Budownictwa, Intendentury, Sanitarny, Sprawiedliwości, Piechoty, Kawalerji, Artylerji i Lotnictwa, oprócz tego znajduje się Biuro Ogólno-administracyjne, ogólno-organizacyjne biuro personalne, historyczne, połowa Kurja Biskupia, biuro wyznań niekatolickich, kierownictwo marynarki wojennej, Szef Korpusu kontrolerów, Sztab Generalny, Centrala wyższych studyj.

Dowództw Okręgów Korpusu posiadamy 10, oraz 120 P. K. U.

Przy Min. Spraw Wojskowych znajdują się jako ciała doradcze:

1. Rada naukowa, wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego;
2. Komitet dla spraw uzbrojenia i sprzętu;
3. Rada sanitarna;
4. Rada chemiczna,

które to ciała doradcze nie są związane z poszczególnymi Departamentami danego Ministerstwa.

3. *Ministerstwo Skarbu*, które kieruje polityką finansową Państwa, administracją skarbową, ściąganie i rozchodowanie wpływów oraz prowadzenie centralnej księgowości, wykonywanie kontroli. Sprawy walutowe. Nadzór nad instytucjami finansowymi, giełdowymi, towarzystwami ubezpieczeń i społecznymi. Opracowanie preliminarza budżetowego. Sprawy walutowe i celne w związku z handlem zagranicznym. Ministerstwo Skarbu dzielimy na:

1. Departament ogólny, budżetowy, kasowy, obrotu pieniężnego, mennica państwowa, państwowe zakłady

graficzne, urząd pożyczek. Jako instancje drugie izby skarbowe, których mamy 12 i pełniące funkcje izb wojew. W Województwie Śląskiem niema izby skarbowej, a funkcje jej pełni wydział skarbowy Urzędu Wojew. Niższe urzędy są: urząd katastralny (istnieje w b. zaborze pruskim w każdym powiecie) i w b. zaborze austriackim, w tym ostatnim pod nazwą „Ewidencji katastru podatku gruntowego“ (po jednej w każdym okręgu sądu powiatowego). Urzędy akcyz i monopoli, których mamy 67. Powiatowe kasy skarbowe, które są w każdym powiecie i urzędy podatku i opłat skarbowych, istniejących również w każdym powiecie.

2. Departament Likwidacyjny, podatków i opłat oraz ceł, jako niższy urząd jest dyrekcja celna i mamy takich 6.

3. Departament akcyz i monopoli, biuro sprzedaży soli, generalna dyrekcja loteryj państwowych, dyrekcja państwowego monopolu spirytusowego, państw. monopol tytoniowy, które to departamenta i urzędy pracują wspólnie z izbami skarbowemi.

4. Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, oddziały prokuraturji generalnej, których mamy 3: we Lwowie, w Krakowie oraz w Poznaniu. Nadto istnieją 3 delegatury Prokuratorji Generalnej: w Wilnie, w Gdańsku i w Katowicach.

Naczelný Inspektor Straży Celnej, jako niższy urząd (instancja II), inspektoraty okręgowe straży celnej, których mamy 5, inspektoraty straży celnej, których mamy 21, komisaryaty (84) i 768 placówek straży celnej (na granicach niemieckiej i czeskiej).

Oprócz tego znajdują się ciała doradcze, jak:

1. rada finansowa, 2. rada towaroznawstwa, 3. rada spółdzielcza, 4. państwowa rada ubezpieczeniowa, 5. państwowa rada spirytusowa, 6. rada zawiadowcza przy Dyrekcji monopolu tytoniowego.

4. *Ministerstwo Sprawiedliwości*, do którego zakresu działania należy: centralny zarząd władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości; przygotowanie projektów ustaw i rozporządzeń w zakresie sądownictwa i dziedzin pokrewnych opracowuje rada prawnicza R. P. i komisja

kwalifikacyjna na R. P. (adwokatura notarialna), oraz Zarząd więzień.

5. *Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego*, do którego zakresu działania należy:

Zarząd szkolnictwem różnych typów i stopni. Popieranie i rozwój nauki, literatury i sztuki. Nadzór nad archiwami, bibliotekami publ., czytelniami i muzeami. Wykonywanie praw, wynikających ze stosunków wyznaniowych, wyznań uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ministerstwo W. R. i O. P. dzielimy na:

1. Departament ogólny, szkolny ogólno-kształcący i szkolnictwa zawodowego. Kuratorowie szkolni, których mamy 10, oraz wydział oświecenia publicznego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, który spełnia funkcję kuratora szkolnego, szkoły średnie zawodowe (państwowych szkół średnich ogólnokształcących jest 268). Szkół zawodowych rozmaitego rodzaju (włączając szkoły kształcące nauczycieli) jest 555. Inspektorowie szkolni, którzy znajdują się we wszystkich powiatach Rz. P., oraz w miastach: Lwowie, Krakowie, Warszawie, Łodzi, Poznaniu, Toruniu, Wilnie i Lublinie. W kilku powiatach Wojew. Śląskiego istnieje po 2-ch do 3-ch inspektorów szkolnych. Szkoły powszechne, których jest w całym Państwie 26.855.

2. Departament nauki i szkół wyższych, państwowe uczelnie wyższe (12), wydział archiwów, archiwa państwowe (19), rady szkolne okręgowe, których dotychczas utworzono w Łodzi, w Poznaniu, w Toruniu i w Warszawie (4) i rady szkolne powiatowe istnieją we wszystkich powiatach i w niektórych miastach (patrz pkt. 1).

3. Departament Wyznań, sztuki, konserwatorjum muzyczne w Warszawie, biblioteka narodowa, państwowe muzeum zoologiczne, państwowe muzeum archeologiczne i liceum Krzemienieckie. Przy Ministerstwie W. R. O. P. znajdują się ciała doradcze, jak: państwowa rada ochrony przyrody, rada sztuk pięknych, grono konserwatorów zabytków przedhistorycznych, komisja pedagogiczna, komisja dla oceny książek do czytania dla młodzieży.

6. *Ministerstwo Rolnictwa*, do którego zakresu działania należy: sprawy gospodarcze w zakresie rolnictwa,

leśnictwa i weterynarji. Oświata i nauka w zakresie rolnictwa. Zarząd lasami państwowymi, oraz administracja państwowych majątków rolnych. Popieranie meljoracji rolnych. Ministerstwo Rolnictwa dzielimy na:

1. Departament leśnictwa (dyrekcyj lasów państwowych istnieje 10), nadleśnictw istnieje 349. Departament ogólny, departament chowu koni i państwowy zakład chowu koni (istnieje 10). Zakłady te znajdują się: 2 stadniny państwowe (Janów Polaski i Kozienice), i 8 państwowych stadnin ogierów (Janów Podlaski, Bogusławice, Łuck, Gniezno, Sieraków, Starogard, Drogomyśl, Sądowa Wisznia).

2. Departament weterynaryjny, rolnictwa, rolnicze szkoły ludowe (istnieje 14), instytut naukowo-gosp. wiej. w Puławach, oraz instytut meteorologiczny.

Jako ciała doradcze: 1. państwowa rada rolnicza, 2. komitet do spraw wyścigów konnych.

7. *Ministerstwo Spraw Wewnętrznych*, do którego zakresu działania należy: zarząd administracją ogólną Państwa, nadzór nad samorządem, sprawy dotyczące policji, bezpieczeństwa służby zdrowia oraz sprawy natury wewnętrznej, niezastrzeżone dla innych ministrów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dzielimy na:

1. główny urząd statystyczny, urząd dla spraw mniejszościowych na Górnym Śląsku, dowództwo korpusu ochrony pogranicza i Komendę Główną Policji Państwowej.

2. Departament organizacyjny, polityczny, samorządu, administracyjny, wydział wojskowy, wydział aprowizacyjny.

3. Urząd nacz. nadzw. kom. do walki z epidemjami, departament służby zdrowia, państwowy zakład higieny, państwowy zakład badania żywności i państwowe zakłady zdrojowe.

Ministerstwo Spraw Wewn. jest instancją III., a II. instancją są wojewodowie, których istnieje 16 i 1 okreg. m. st. Warszawy na czele z komisarzem Rządu, posiadającym uprawnienia wojewody. (Na czele administracji śląskiej stoi wojewoda. Wojewoda śląski posiada stanowisko odrębne. Jest on, obok zwykłych funkcji woje-

wody, reprezentantem Rządu Rzeczypospolitej Polskiej wobec śląskich władz autonomicznych, a nadto wykonawcą ustaw i uchwał Sejmu Śląskiego. W Urzędzie Wojewódzkim zespolone są te wszystkie władze, które należą do właściwości wojewodów na całym pozostałym terenie Rz. P.)

Do zakresu działania wojewody należy: reprezentacja Rządu Rz. P. na obszarze Województwa, nadzór ogólny z ramienia Rządu nad administracją w województwie, administracja wszystkich spraw za wyjątkiem zastrzeżonych władzom osobnym, przewodnictwo w radzie wojewódzkiej i w wydziale wojewódzkim.

Rada wojewódzka (sejmik wojewódzki) i wydziały wojewódzkie (sejmiki wojewódzkie wraz z wyłonionymi przez nie wydziałami wojewódzkimi istnieją dotychczas tylko dwa, w Poznaniu i w Toruniu). W pozostałych województwach istnieją (wzgl. organizują się) rady wojewódzkie, które wyłaniają z siebie t. zw. wydział wojewódzki. W okręgu m. st. Warszawy wojewódzkie i powiatowe organa kolegialne nie istnieją. W Województwie Śląskiem istnieje rada wojewódzka, której przewodniczącym jest wojewoda.

Komendantów Wojewódzkich Policji Państwowej jest tyle, ile województw. W Warszawie istnieje Komendant policji na m. st. Warszawę, który pełni zarazem obowiązki Komendanta Wojewódzkiego na okręg m. st. Warszawy i komendanta powiatowego.

Policja na Śląsku jest autonomiczna; na jej czele stoi Główny Komendant Pol. Woj. Śl., zależny od wojewody. Głównej Komendzie Pol. Woj. Śl. podlegają: komendy powiatowe (8) oraz Miejska Komenda Policji Król. Huta.

Wojewódzki komitet wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego oraz wyższe urzędy ubezpieczeń.

Jako ciała doradcze istnieją: wojewódzka rada zdrowia, wojewódzka rada naprawy ustroju rolnego, wojewódzka rada wodna, wojewódzka komisja ochrony lasów, okręgowa komisja konserwatorska, wojewódzka komisja opieki społecznej i komisja rozpoznawcza (poborowa).

Starostowie powiatowi (grodzcy) jako instancje I, istnieje ich 257.

Władze powiatowe (starostwa) w Województwie Śląskiem są zorganizowane odmiennie w części cieszyńskiej (były Śląsk austriacki), a odmiennie w części górnośląskiej (były Śląsk pruski) — w obu jednak częściach inaczej, niż w reszcie województw Rz. P. Organizacja wewnętrzna starostw w części cieszyńskiej jest zbliżona do organizacji, jaka istnieje w całej Rzeczypospolitej, natomiast w części górnośląskiej istnieje, niezależnie od starosty, władza sanitarna I. instancji (lekarze powiatowi 8) i władza weterynaryjna. Funkcje starosty na obszarze miast powiatowych spełniają dyrektorowie policji — (3), w Katowicach, Bielsku i Król. Hucie. W części Wojew. Śląskiego istnieją urzędy okręgowe.

Do zakresu działania starosty należy: reprezentacja Rządu w powiecie, nadzór ogólny nad administracją państwową, administracja powiatu za wyjątkiem, dla których ustanowione osobne urzędy, przewodnictwo w sejmiku powiatowym i wydziale powiatowym.

Sejmiki powiatowe (rady powiatowe, rady miejskie), wydziały powiatowe.

Pow. Kom. wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

Na czele policji stoi komendant powiatowy, których ogółem jest 235, a komend miejskich 11, doliczając 8 i 1 w Województwie Śląskiem, czyli razem 243 komend powiatowych i 12 komend miejskich.

Urzędy stanu cywilnego istnieją wyłącznie na obszarze b. zaboru pruskiego. W b. zaborze rosyjskim i austriackim funkcje urzędników stanu cywilnego spełniają duchowni właściwych wyznań lub też władze administracyjne (często też organa komunalne i policyjne).

Jako niższe jednostki służby bezpieczeństwa są komisarjaty policji, które istnieją w pojedynczych lub po kilku większych miastach oraz posterunki policji, które obejmują zasadniczo obszar gminny, często łączą jednak po kilka gmin lub też istnieje po parę posterunków na terenie jednej gminy,

Jako najniższe jednostki państwowe są gminy, przy których znajdują się urzędy ubezpieczeń, urzędy pośrednictwa pracy i opieki nadzwyczajnej, posiadają własny zakres działania, lecz ten zakres działania dzieli się na własny i poruczony. Przy gminach istnieją rady gminne (rady miejskie). (Miasta wyłączone stanowią instancję I., n. p. Król. Huta, Katowice i Bielsko.)

8. *Ministerstwo Przemysłu i Handlu*, do którego zakresu działania należy:

sprawy dotyczące górnictwa i hutnictwa, lądowy i morski handel oraz przemysł, ochrona własności przemysłowej i handlowej, probiernictwo, legalizacja narzędzi mierniczych i rybołówstwo morskie. Ministerstwo Przemysłu i Handlu dzielimy:

1. Departament organizacyjny, handlowy i przemysłowy. Jako niższe instancje są urzędy probiercze, których istnieje 4 i to w Warszawie, w Wilnie, w Krakowie i we Lwowie.

2. Państwowy instytut geologiczny, urząd patentowy Rz. P., główny urząd miar, państwowy instytut eksportowy i morski urząd rybactwa w Gdyni.

Jako instancją II. Głównego Urzędu Miar są Okręgowe Urzędy Miar i istnieje takowych 6 i to: w Warszawie, w Lublinie, we Lwowie, w Poznaniu, w Król. Hucie i w Wilnie. Ponadto są jeszcze miejscowe urzędy miar, których istnieje 44 — od 3 do 13 w każdym Okręgu Miar.

3. Departament górniczo-hutniczy, dyrekcja salin państwowych i gwarectwo węglowe w Brzeszczu. Jako niższa instancja Departamentu Górniczo-hutniczego są Wyższe Urzędy Górnicze, których istnieje 3 — w Warszawie, w Krakowie oraz w Katowicach. Ponadto istnieją po 4 Okręgowe Urzędy Górnicze na terytorjum każdego Wyższego Urzędu Górniczego, czyli razem 12.

4. Departament morski, urząd marynarki handlowej w Gdańsku, pol. deleg. rady portu w Gdańsku, szkoła morska w Tczewie i instytut badania konj. gosp. i cen. Jako niższe urzędy są Urząd Morski w Gdyni i kapitanaty portów.

Jako ciała doradcze istnieją przy M. Przem. i Handlu:

1. Państwowa Rada Naftowa, 2. Rada Rzemieślnicza, 3. Państwowa Rada Chemiczna, 4. Rada Handlowo-Przemysłowa, 5. Komitet Celny, 6. Polski Komitet Normalizacyjny, 7. Rada Państwowa Instytutu eksportów, 8. Rada badania cen, 9. Komitet popierania przemysłu ludowego.

9. *Ministerstwo Robót Publicznych*, do którego zakresu działania należy: regulacja rzek, meljoracja podstawaowa, budowa sztucznych dróg wodnych, elektryfikacja kraju, budowa i zarząd gmachów państwowych, policja budowlana, nadzór nad budownictwem samorządowym i prywatnym, odbudowa kraju, budowa i utrzymanie dróg oraz mostów i miernictwo.

Min. R. P. dzielimy na: 1. Departament ogólny, prawno-administracyjny, wydział elektryczny, departament drogowy i budowlany.

2. Państwowe Zakłady Wodociągów. Biuro projektów meljoracji Polesia i departament wodny. Oprócz tego istnieją 4 Dyrekcje Dróg Wodnych, a mianowicie: 1. Warszawska (Wisła od ujścia Kamiennej do Włocławka, Bug i Narėw, 2. Wileńska (cały system żagłowy i spławny Niemna i Prypeci); 3. Turońska (Wisła od Włocławka do ujścia); 4. Krakowska (Wisła do Kamiennej, część Przemszy i część Sanu). Oprócz tego istnieje 18 Zarządów Dróg Wodnych.

3. Trybunał Ubezpieczeń Społecznych b. dzielnic pruskich w Poznaniu, nad którym pośredni nadzór administracyjny jest również zależny od Ministerstwa Pracy i Opieki Społ., a jako niższe instancje istnieją Wyższe urzędy ubezpieczeń przy województwach.

Jako ciała doradcze M. R. P. istnieją: 1. Państwowa rada elektryczna, 2. Państwowa rada techniczna i polski komitet energetyczny.

10. *Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej*, do którego zakresu działania należy: nadzór w sprawach polityki socjalnej, a w szczególności w zakresie ochrony pracy, ubezpieczeń społecznych, opieki społecznej i emigracji.

Min. Pracy i Opieki Społecznej dzielimy na:

1. Wydział Prezydalny, departament opieki społecznej, ubezpieczeń społecznych i pracy.

2. Główny Inspektor pracy, urząd emigracyjny, ekspozytury i etapy emigracyjne oraz radca emigracji w Gdańsku.

Głównemu Inspektorowi Pracy podlegają Okręgowe Inspektoraty Pracy i Obwodowi Inspektorowie Pracy. Okręgowych Inspektorów Pracy istnieje 12, a mianowicie: 1. M. st. Warszawa, 2. Warszawski, 3. Łódzki, 4. Kielecki, 5. Lubelski, 6. Białostocki, 7. Krakowski, 8. Lwowski, 9. Śląski w Katowicach, 10. Poznański, 11. Pomorski i 12. Wileński. Obwodowych Inspektorów Pracy jest 65 — od 4 do 8 w każdym okręgu Inspekcji Pracy. (W Województwie Śląskiem zostali Obwodowi Inspektorowie Pracy ustanowieni po wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wprowadzenie w życie rozporządzenia o Inspektorach pracy.)

3. Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia i Główny Urząd Ubezpieczeń Społecznych, któremu podlegają Okręgowe Urzędy Ubezpieczeń i Zakłady ubezpieczeń społecznych. Okręgowych Urzędów Ubezpieczeń istnieje 3. Przy Min. Pracy i Op. Społ. istnieją ciała doradcze: 1. państwowa rada emigracyjna, 2. rada opieki społecznej, 3) rada ubezpieczeń społecznych i 4. rada ochrony pracy.

11. *Ministerstwo Komunikacji*, do którego zakresu działania należy: zarząd kolejami państwowymi i ich prowadzenie jako przedsiębiorstwa państwowego; udzielanie koncesyj na koleje żelazne prywatne oraz regulowanie stosunku prawnego między Państwem a prywatnymi towarzystwami kolejowymi.

Min. Komunikacji dzielimy na:

1. Wydział Prezydjalny, sanitarny, główną inspekcję, departament administracyjny, departament finansowy.

2. Departament taryfowy, eksploatacji, utrzymania i budowy, mechaniczny i zasobów. Jako II. instancje istnieją urzędy i instytucje kolejowe: Dyrekcje Kolei Państwowych, przy których są Dyrekcyjne Rady Kolejowe.

Dyrekcji Kolei Państwowych istnieje 9 i to: 1. Warszawska, 2. Radomska, 3. Wileńska, 4. Poznańska, 5. Gdańska, 6. Katowicka, 7. Krakowska, 8. Lwowska,

9. Stanisławowska. Ponadto istnieją jeszcze niższe oddziały Dyrekcyj Kolei Państwowych, urzędy i jednostki administracji kolejowej. Istnieją oddziały dyrekcyjne 3-ch rodzaj: t. zw. „oddziały eksploatacyjne“, „mechaniczne“ i „drogowe“. Oddziałów każdego typu jest po kilka w każdym obrębie Dyrekcji.

Jako ciała doradcze przy Min. Komunikacji istnieją: 1. państwowa rada kolejowa, 2. rada techniczna, 3. komitet lotnictwa cywilnego, 4. komisja językowa.

12. *Ministerstwo Reform Rolnych*, do którego zakresu działania należy: przebudowa ustroju rolnego, wydawanie zarządzeń i wykonywanie czynności w sprawach parcelacji państwowej, osadnictwa, komasacji i regulowanie serwitutów. Przy Min. Ref. Rol. znajduje się Komisja odwoławcza dla spraw osadnictwa, a jako niższe jednostki istnieją Powiatowe Komitety Nadawcze, n. p. w każdym powiecie województw wschodnich. Główna Komisja Ziemska oraz jako II. instancje Okręgowe Komisje Ziemskie i Komisje uwłaszczeniowe, które istnieją w każdym powiecie województw wschodnich. Min. Ref. Rolnych dzielimy na: Departament ogólny, biuro głównej komisji ziemskiej i departament urzędów rolnych.

Jako instancje II. Min. Ref. Rol. istnieje 14 Okręgowych Urzędów Ziemskich (w Warszawie, w Łodzi, w Kielcach, w Lublinie, w Białymstoku, w Poznaniu, w Grudziądzu, w Katowicach, w Krakowie, we Lwowie, w Łucku, w Brześciu n. B., w Grodnie, w Wilnie, w Stanisławowie i w Tarnopolu), oraz 145 powiatowych urzędów ziemskich. Obejmują one po kilka powiatów.

13 *Ministerstwo Poczty i Telegrafów*, do którego zakresu działania należy: sprawy pocztowe, telegrafu i telefonu, sprawy radio, zarząd przedsiębiorstwem państwowem.

Ministerstwo Poczty i Telegr. dzielimy na: Departament ogólny, pocztowy, techniczny. Jako niższe instancje istnieje 9 Dyrekcyj Poczty i Telegrafów (Warszawska, Lubelska, Wileńska, Krakowska, Lwowska, Poznańska, Bydgoska, Katowicka i Gdańska) oraz 1601 urzędów pocztowych, 1550 agencji pocztowych i 906 agencji pośredniczących.

Władza sądowa — wymiar sprawiedliwości.

1. Sąd Najwyższy. Sądy Apelacyjne, których jest 8 (w Warszawie, w Lublinie, w Wilnie, w Krakowie, we Lwowie, w Poznaniu, w Toruniu i w Katowicach). Sądy Okręgowe (51) oraz Sądy powiatowe wzgl. sądy pokoju. Sądów powiatowych jest 256 (w b. dzieln. austr. i pruskiej), sądów pokoju (w b. dzieln. ros.) jest 393.

2. Najwyższy Sąd Wojskowy, Wojskowe Sądy Okręgowe i Wojskowe Sądy Rejonowe. Wojskowe Sądy Okręgowe istnieją przy D. O. K. i jest ich tyle, co i D. O. K., to jest 10. Sądami wojskowymi I. instancji są sądy rejonowe z siedzibami w miejscach dyslokacji dowództw dywizyj.

3. Najwyższy Trybunał Administracyjny, Sądy Administracyjne. Sądy Administracyjne niższych instancyj istnieją tylko w b. zaborze pruskim (Poznańskie, Pomorskie i na Górnym Śląsku). Funkcje sądów I. instancji pełnią tam wydziały powiatowe. Sądami II. instancji są Wojewódzkie Sądy Administracyjne, których jest 3 (w Poznaniu, w Toruniu i w Katowicach).

4. Trybunał Stanu i Trybunał Kompetencyjny.

Art. 64 Konstytucji Rz. P. z dnia 17 marca 1921 r. Trybunał Stanu składa się z I. Prezesa Sądu Najwyższego, jako Przewodniczącego, oraz 12 członków, których wybierają z poza swego grona: 8 Sejm i 4 Senat.

Członkami Trybunału Stanu mogą być wybrane osoby, nie piastujące żadnego urzędu państwowego i używające pełni praw obywatelskich.

Wyboru członków Trybunału Stanu dokonywują Sejm i Senat natychmiast po ukonstytuowaniu się na cały okres kadencji sejmowej.

Art. 86 Konstytucji Rz. P.

Do rozstrzygnięcia sporów o właściwości między władzami administracyjnymi a sądami będzie powołany na mocy ustawy osobny Trybunał kompetencyjny.

Organizacja wyższych władz wojskowych.

Siły zbrojne stoją na straży godności, całości i niepodległości Państwa oraz ustroju państwowego i ładu społecznego, stanowiąc rękojmię obrony Państwa przeciwko wszystkim jego nieprzyjacielom.

Nieprzyjacielem jest obce państwo, godzące w godność, całość i niepodległość Państwa, nieprzyjacielem są również wrogie państwu czynniki, dążące do obalenia przemocą ustroju państwowego i ładu społecznego, ustalonych Konstytucją.

Siły zbrojne, walcząc, pokonują nieprzyjaciela zewnętrznego i narzucają mu wolę państwa. Uśmierzają one również rozruchy i wymuszają na opornych posłuch dla prawa.

Dwojakie zatem zadanie jest udziałem sił zbrojnych. Głównym ich zadaniem jest:

a) podczas pokoju przygotowanie wszystkich zdolnych do służby wojskowej obywateli do zadań, jakie na nich spoczną podczas wojny, oraz zapewnienie przejścia sił zbrojnych z organizacji pokojowej na organizację wojenną czyli wyszkolenie i mobilizacja;

b) w okresie między wypowiedzeniem wojny a rozpoczęciem działań wojennych osłona mobilizacji i koncentracji;

c) podczas wojny walka orężna.

Pobocznym ich zadaniem jest współdziałanie z władzami administracyjnymi w utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Podział sił zbrojnych.

Siły zbrojne dzielą się na rodzaje i jednostki. Ze względu na środowisko, w którym walczą, siły zbrojne dzielą się na wojsko lądowe i marynarkę wojenną.

Lotnictwo nie stanowi odrębnego rodzaju sił zbrojnych, lecz wchodzi w skład wojska lądowego i marynarki wojennej.

Ze względu na specjalizację zadań wojsko lądowe i marynarka wojenna dzielą się na bronię i służby.

Zadaniem broni jest walka, zadaniem służb jest zaopatrzenie broni we wszystko, co im jest do walki potrzebne.

Ze względu na specjalizację środków broni i służby dzielą się na:

- a) bronię główne i bronię techniczne,
- b) służby administracyjne i służby funkcyjne.

Podczas gdy bronię walczą bezpośrednio zapomocą ognia i ruchu, bądź pośrednio zapomocą środków technicznych, służby zapewniają walczącym zaopatrzenie w materiał wszelkiego rodzaju, środki przewozowe, pomoc sanitarną i weterynaryjną, wymiar sprawiedliwości i pociechę religijną oraz spełniają wszelkie czynności pomocnicze.

Ze względu na dowodzenie siły zbrojne dzielą się na małe jednostki i wielkie jednostki. Małymi jednostkami są formacje, w skład których wchodzi zasadniczo jeden rodzaj broni lub służby i których zadania wynikają z właściwości poszczególnych broni i służb. Do formacji należą pułki i równorzędne formacje, szkoły i zakłady broni albo służb.

Formacje poszczególnych broni i służb nie mogą jednak żyć i walczyć samodzielnie, wojna współczesna wymaga bowiem z jednej strony współdziałania rozmaitych broni, z drugiej strony współdziałania rozmaitych służb pod wspólnym dowództwem.

Wielkimi jednostkami są związki taktyczne, w skład których wchodzi stała ilość formacji poszczególnych broni i służb. Zadaniem ich jest koordynowanie współdziałania broni i służb. Związki operacyjne, w skład których wchodzi zmienna ilość związków taktycznych względnie samodzielnych formacji mają za zadanie koncepcję i organizację manewru.

Do związków taktycznych należą brygady i dywizje, do związków operacyjnych należą grupy operacyjne (korpusy), armie i grupy armji.

Podział terytorjalny Państwa.

Ze względu na administrację terytorjum Państwa dzieli się na okręgi wojskowe (okręgi korpusów), które dzielią się na rejony służb i garnizony.

Podczas wojny następuje podział terytorjum Państwa na obszar krajowy, podległy ministrowi spraw wojskowych i obszar wojenny, podległy naczelnemu wodzowi, przyczem ustalona przez ministra spraw wojskowych z chwilą rozpoczęcia działań wojennych linja, rozgraniczająca oba obszary, może ulegać zmianom zależnie od przebiegu operacji.

Podległy naczelnemu wodzowi obszar wojenny dzieli się równolegle do linii frontu na obszar operacyjny i etapowy, prostopadle do linii frontu na obszary poszczególnych armij.

Władze wojskowe.

Stosownie do podziału sił zbrojnych na jednostki oraz podziału terytorjum Państwa na okręgi wojskowe i garnizony, władze wojskowe dzielią się ze względu na zakres działania na dowództwa taktyczne i komendy terytorjalne.

Dowództwa taktyczne dzielią się na wyższe i niższe dowództwa.

Komendy terytorjalne dzielią się na komendy okręgów wojskowych (dowództwa okręgów korpusów) i komendy garnizonów.

Zakres działania wyższych dowództw taktycznych obejmuje przedewszystkiem podczas pokoju przygotowanie podległych im jednostek do wojny pod względem wyszkolenia, podczas wojny wszelkie sprawy, związane z dowodzeniem.

Zakres działania komend okręgów wojskowych (D. O. K.) obejmuje przedewszystkiem:

a) wyzyskanie zasobów personalnych podległych im okręgów podczas pokoju do celów mobilizacji, podczas wojny dla celów uzupełnienia jednostek, które to zadanie wykonują one przez organa służby poborowej (P. K. U.);

b) wyzyskanie zasobów materiałowych podległych im okręgów podczas pokoju dla celów mobilizacji, podczas

wojny dla celów zaopatrzenia jednostek w materiał i sprzęt, które to zadania wykonywują one przez organa służb administracyjnych (patrz „służby administracyjne”);

c) zapewnienie bezpieczeństwa i dyscypliny w podległych im okręgach przez komendy garnizonów oraz organa żandarmerji i służby sprawiedliwości.

Dowództwo sił zbrojnych i centralna władza terytorjalna podczas pokoju spoczywają w rękach ministra spraw wojskowych, podczas wojny podzielone zostają między ministra spraw wojskowych i naczelnego wodza stosownie do podziału terytorjum Państwa na obszar krajowy i obszar wojenny.

Dowódcy, sztaby, szefowie broni i służb, kwatery główne.

Na czele każdej jednostki stoi dowódca.

Dowódca na każdym szczeblu dowodzenia jest źródłem woli i rozkazodawstwa w stosunku do podległej mu jednostki. Powołany jest on do wydawania decyzyj i ponoszenia za nie odpowiedzialności.

Dowódca sprawuje dowództwo nad podległą mu jednostką a władza jego rozciąga się na wszelkie zagadnienia, wynikające z zadań sił zbrojnych zarówno podczas pokoju, jak też podczas wojny. Władza dowódcy obejmuje więc przygotowanie podległej mu jednostki do wojny, użycie jej taktyczne, zaopatrzenie jej materialne, wreszcie utrzymanie w niej odpowiedniego poziomu moralnego i dyscypliny.

Do zasadniczych atrybucyj dowódcy w sprawowaniu dowództwa należy:

- a) prawo rozkazodawstwa,
- b) prawo inspekcji i nadzoru nad sprawnością oraz gotowością bojową podległej mu jednostki pod względem organizacji, mobilizacji, wyszkolenia i zaopatrzenia,
- c) prawo pociągania podwładnych do odpowiedzialności,
- d) prawo dyscyplinarnego karania oraz udzielania pochwał i nagród,
- e) prawo kwalifikowania.

Szczegółowe atrybucje poszczególnych dowódców określają przepisy, regulaminy i instrukcje.

W razie nieobecności dowódcy zastępuje go przewidziany organizacyjnie, regulaminowo lub szczególnym rozkazem zastępca. Z chwilą objęcia dowództwa w zastępstwie wszystkie obowiązki i uprawnienia dowódcy oraz odpowiedzialność za sprawowanie dowództwa przechodzą na zastępcę.

Sztab jest bezpośrednim organem dowódcy wielkiej jednostki.

Zadaniem sztabu jest:

- a) przygotowanie wszystkich elementów decyzji dowódcy,
- b) wyrażenie decyzji dowódcy w formie instrukcji i rozkazów,
- c) uzupełnienie instrukcji i rozkazów niezbędnymi szczegółami, których dowódca nie ustalił,
- d) zapewnienie, by instrukcje i rozkazy doszły do wszystkich zainteresowanych podwładnych i sprawdzenie ich wykonania.

Sztab działa bezimiennie, nie występuje on nigdy na zewnątrz w charakterze władzy, nie może on być jednak w żadnym wypadku organem wykonawczym.

Na czele sztabu stoi szef sztabu, który kieruje pracą sztabu i jest za nią odpowiedzialny wobec dowódcy.

Szef sztabu występuje na zewnątrz tylko w imieniu dowódcy.

Rozkaz, podpisany przez szefa sztabu z rozkazu dowódcy ma moc obowiązującą jako rozkaz dowódcy, który ponosi zań odpowiedzialność.

Rozkazy, dotyczące spraw zasadniczych lub pociągające za sobą wydatki ze skarbu Państwa, oraz rozkazy, zawierające nagane lub pochwałę podwładnych muszą być podpisane przez dowódcę.

Sztab dzieli się zasadniczo na cztery oddziały, a mianowicie na:

oddział I-szy, do którego zakresu działania należą organizacja, mobilizacja, ewidencja składu i stanu liczebnego jednostek oraz administracja personalna,

oddział II-gi, do którego zakresu działania należą informacja i wywiad,

oddział III-ci, do którego zakresu działania należą operacje i wyszkolenie,

oddział IV, do którego zakresu działania należą zapotrzenie i transporty.

Fachowymi doradcami dowódcy wielkiej jednostki są szefowie broni i służb.

Szefowie broni i służb podlegają bezpośrednio dowódcy, otrzymują jednak dyrektywy i rozkazy oraz referują wchodzące w ich zakres działania sprawy przez szefa sztabu.

Szefem broni jest dowódca w wypadku, gdy w zakres działania jego wchodzi równocześnie kierownictwo służby, związanej z podległą mu bronią. Dowódca broni, w zakres działania którego nie wchodzi kierownictwo służby, nie jest szefem broni (dowódca piechoty dywizyjnej, dowódca kawalerji dywizyjnej).

Szefowie broni i służb są równocześnie dowódcami wszystkich jednostek danej broni lub służby, które znajdują się w bezpośrednim rozporządzeniu dowódcy wielkiej jednostki. Szefom broni i służb, jako organom kierowniczym, przysługuje prawo inspekcji fachowej w stosunku do wszystkich jednostek danej broni lub służby, wchodzącej w skład wielkiej jednostki.

Podczas wojny sztab, szefowie broni i służb oraz jednostki pomocnicze stanowią kwaterę główną dowódcy wielkiej jednostki.

Służbą wewnętrzną kwatery głównej kieruje komendant kwatery głównej, który podlega szefowi sztabu.

Komitet Obrony Państwa.

Komitet Obrony Państwa rozpatruje zagadnienia, dotyczące obrony Państwa, opracowuje wytyczne dla mobilizacyjnego zorganizowania sił Państwa oraz wnioski dla Rządu w zakresie przygotowania obrony Państwa, wreszcie wydaje opinie w sprawach, związanych z obroną Państwa a należącą do zakresu działania kilku ministrów.

W skład Komitetu Obrony Państwa wchodzi Prezydent Rzeczypospolitej jako przewodniczący, prezes Rady Ministrów jako zastępca przewodniczącego, minister spraw wojskowych, minister spraw wewnętrznych, minister spraw zagranicznych, minister skarbu oraz generalny inspektor sił zbrojnych jako członkowie.

Ponadto w skład Komitetu Obrony Państwa wejść mogą inni ministrowie w charakterze członków, jeżeli przedmiot obrad dotyczy ich zakresu działania, oraz powołane być mogą inne osoby.

Generalny inspektor sił zbrojnych jest z urzędu głównym referentem Komitetu Obrony Państwa, który nie może powziąć uchwały bez wysłuchania opinii generalnego inspektora sił zbrojnych.

Komitet Obrony Państwa zwołuje Prezydent Rzeczypospolitej bądź według własnego uznania, bądź na wniosek prezesa Rady Ministrów, ministra spraw wojskowych lub generalnego inspektora sił zbrojnych.

Najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych.

Najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych jest Prezydent Rzeczypospolitej, który nie może jednak sprawować naczelnego dowództwa podczas wojny.

Prezydent Rzeczypospolitej jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych sprawuje nad nimi dowództwo przez ministra spraw wojskowych i wydaje dekrety w sprawach, wchodzących w zakres najwyższego kierownictwa sił zbrojnych a niezastrzeżonych władzy ustawodawczej.

Prezydent Rzeczypospolitej mianuje i zwalnia generalnego inspektora sił zbrojnych, podsekretarzy stanu Min. Spraw Wojsk. (wiceministrów) i szefa sztabu generalnego oraz dowódców i równorzędnych na stanowiskach od dowódcy dywizji włącznie wzwyż, ponadto nadaje stopnie oficerskie.

Przy Prezydencie Rzeczypospolitej znajdują się:

1. Gabinet Wojskowy Prezydenta Rzeczypospolitej, do którego zakresu działania należą sprawy związane z reprezentacją i sprawy dotyczące najwyższego kierownictwa sił zbrojnych, w składzie:

- a) szef Gabinetu Wojskowego i jego zastępca,
 - b) adjutanci przyboczni,
 - c) kapelan przyboczny,
 - d) kancelarja wojskowa,
 - e) komendant kwatery.
2. Kompanja zamkowa;
 3. Zamkowa kolumna samochodowa;
 4. Zamkowy pluton żandarmów.

Minister Spraw Wojskowych.

Minister spraw wojskowych dowodzi bezpośrednio siłami zbrojnymi i kieruje całokształtem administracji wojskowej na obszarze Państwa, ponosząc odpowiedzialność konstytucyjną i parlamentarną za swoją działalność w urzędzie.

Minister spraw wojskowych posiada wyłączne prawo rozkazodawstwa w stosunku do sił zbrojnych, mianuje i zwalnia dowódców i równorzędnych na stanowiskach, nie zastrzeżonych Prezydentowi Rzeczypospolitej, ponadto stoi na czele wojskowego urzędu prokurator-skiego.

Organem pracy ministra jest Ministerstwo Spraw Wojskowych.

Przy ministrze, jednak poza Ministerstwem Spraw Wojskowych, znajdują się:

1. Biuro Kapituły Orderu Virtuti Militari,
2. Kurja Biskupia,
3. Wydział Wyznań Niekatolickich.

Ministrowi Spraw Wojsk. bezpośrednio podlegają:

1. Dowódcy Okręgów Korpusów,
2. dowódcy (komendanci, kierownicy) jednostek, przeznaczonych do zapewnienia ogólnej obrony państwa lub zaspokojenia ogólnych potrzeb sił zbrojnych (instytucji centralnych) z wyjątkiem jednostek, podlegających generalnemu inspektorowi sił zbrojnych i szefowi Sztabu Gen.,
3. szef Wydziału Wojskowego Generalnego Komisarjatu Rzeczypospolitej w Gdańsku,
4. dyrektor Muzeum Wojska.

Ministerstwo Spraw Wojskowych.

W skład Ministerstwa Spraw Wojskowych wchodzi:

1. Gabinet Ministra;
2. I-szy i II-gi wiceminister z Biurem Ogólno-Administracyjnym i Biurem Ogólno-Organizacyjnym;
3. Biuro Personalne;
4. Korpus Kontrolerów;
5. Departamenty (samodzielne wydziały);
6. Kierownictwo Marynarki Wojennej;
7. Instytucje przejściowe;
8. Organa pomocnicze.

Gabinet Ministra.

Organem ministra w sprawach związanych z reprezentacją i wymagających współpracy z izbami ustawodawczymi i centralnymi władzami administracyjnymi, w sprawach orderów i odznaczeń oraz w sprawach personelu wojskowego i cywilnego, posiadającego przynależność służbową do Ministerstwa Spraw Wojskowych, jest Gabinet Ministra.

Wiceministrowie.

Zastępcami i bezpośrednimi pomocnikami ministra są wiceministrowie, którzy kierują z ramienia ministra całokształtem spraw, wchodzących w zakres dowodzenia i administracji oraz posiadają stałe upoważnienie do wydawania w imieniu ministra rozkazów jednostkom sił zbrojnych na podstawie wytycznych generalnego inspektora sił zbrojnych i szefa Sztabu Generalnego, mianowicie:

I-szy wiceminister (szef administracji), który skupia w swem ręku całość rozkazodawstwa w zakresie administracji,

II-gi wiceminister, który skupia w swem ręku całość rozkazodawstwa w zakresie dowodzenia, z wyjątkiem spraw, dotyczących ściśle przygotowania sił zbrojnych do obrony.

Bezpośrednim organem pracy I-go wiceministra jest Biuro Ogólno-Administracyjne, które opracowuje wytyczne i ogólne rozkazy w sprawach, dotyczących ze-

stawienia i wykonania budżetu, zaopatrzenia, administracji materiałowej i pieniężnej oraz przepisy służbowe w powyższym zakresie.

Bezpośrednim organem pracy II-go wiceministra jest Biuro Ogólno-Organizacyjne, które opracowuje wytyczne i ogólne rozkazy w sprawach, dotyczących organizacji i wyszkolenia oraz przepisy służbowe w powyższym zakresie.

Biuro personalne.

Organem ministra w zakresie administracji personalnej jest Biuro Personalne, które administruje oficerami od dowódców pułków i równorzędnych włącznie wzwwyż na podstawie wytycznych generalnego inspektora sił zbrojnych i oficerami Sztabu Gen. na podstawie wniosków szefa Sztabu Generalnego oraz opracowuje wszelkie rozkazy w sprawach personalnych.

Korpus Kontrolerów.

Kontrolę całokształtu administracji wojskowej z ramienia ministra wykonuje korpus kontrolerów.

Departamenty.

Fachowemi organami ministra wzgl. wiceministrów są departamenty broni i służb. Departamenty podlegają jednemu z wiceministrów, referują jednak sprawy, wchodzące w ich zakres działania, I-mu lub II-mu wiceministrowi zależnie od właściwości sprawy.

Zakres działania departamentów obejmuje opracowanie na podstawie wytycznych i ogólnych rozkazów wiceministrów oraz szefa Sztabu Gen. wniosków i szczegółowych rozkazów w sprawach dotyczących organizacji, mobilizacji i wyszkolenia poszczególnych broni i służb, administrację ich personelem, materiałem i kredytami oraz inspekcję fachową jednostek.

W skład departamentów wchodzi zasadniczo wydziały ogólne, które opracowują sprawy, dotyczące organizacji, mobilizacji i wyszkolenia oraz administracji personalnej, wydziały techniczne, które administrują materiałem, samodzielne referaty względnie wydziały ra-

chunkowo-budżetowe, które administrują kredytami poszczególnych broni i służb.

Przy departamentach jednak poza ich składem osobowym znajdują się kadry oficerskie poszczególnych korpusów osobowych, które stanowią formacje macierzyste dla oficerów, posiadających przynależność do formacji macierzystych.

Min. Spraw Wojskowych posiada następujące departamenty:

- I. departament piechoty,
- II. „ kawalerji,
samodzielny wydział artylerji,
- III. departament uzbrojenia,
- IV. „ lotnictwa,
- V. „ wojsk technicznych,
- VI. „ budownictwa,
- VII. „ intendentury,
- VIII. „ sanitarny,
- IX. „ sprawiedliwości,
- X. „ przemysłu wojennego.

Kierownictwo Marynarki Wojennej.

Fachowym organem ministra w sprawach marynarki wojennej jest Kierownictwo Marynarki Wojennej.

Instytucje przejściowe.

Instytucjami przejściowymi są:

1. Oficerski Trybunał Orzekający, którego zakres działania obejmuje rozpatrywanie spraw przyjęcia względnie zatrzymania przyjętych już do Wojska Polskiego oficerów byłych wojsk zaborczych w związku z czynionemi im zarzutami natury etycznej, dotyczącemi zachowania się przed przyjęciem do wojska polskiego oraz rozpatrywanie wszelkich spraw, należących do właściwości oficerskich sądów honorowych a przekazanych przez ministra spraw wojskowych Oficerskiemu Trybunałowi Orzekającemu, tudzież orzekanie w powyższych sprawach.

Organa pomocnicze.

Organami pomocniczymi są:

1. Kancelarja Główna Min. Spraw Wojsk.,
2. Oddział kurjerów Min. Spraw Wojsk.,
3. Drukarnia Min. Spraw Wojsk.,
4. Centrala telefoniczna Min. Spraw Wojsk.,
5. Komisja gospodarcza Min. Spraw Wojsk.,
6. Administracja gmachów Min. Spraw Wojsk.,
7. Oddział sztabowy Min. Spraw Wojsk. w składzie:
 - a) dowódca oddziału z drużyną dowódcy,
 - b) 4 kompanje sztabowe,
 - c) szwadron sztabowy.

Kurja Biskupia.

Fachowym organem ministra w sprawach wyznań rzymsko-katolickiego i grecko-katolickiego jest Kurja Biskupia.

Zakres działania Kurji Biskupiej obejmuje sprawy dotyczące organizacji i mobilizacji służby duszpasterstwa katolickiego, kierownictwo działalnością duszpasterską, administrację duchownymi wojskowymi wyznań katolickich oraz administrację materiałem liturgicznym.

Wydział wyznań niekatolickich.

Fachowym organem ministra w sprawach wyznań niekatolickich jest Wydział Wyznań Niekatolickich.

Zakres działania Wydziału Wyznań Niekatolickich obejmuje sprawy, dotyczące organizacji i mobilizacji służby duszpasterstwa niekatolickiego, kierownictwo działalnością duszpasterską, administrację duchownymi wyznań niekatolickich oraz administrację materiałem liturgicznym.

W skład Wydziału Wyznań Niekatolickich wchodzi główne urzędy duszpasterskie poszczególnych wyznań niekatolickich.

Wydział Wojskowy

Generalnego Komisarjatu Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku sprawuje zastępstwo interesów sił zbrojnych na obszarze wolnego miasta Gdańska.

Szefowi Wydziału Wojskowego przysługują uprawnienia komendanta garnizonu w stosunku do wszystkich jednostek i osób wojskowych, znajdujących się na obszarze w. m. Gdańska.

Muzeum Wojska.

Zadaniem Muzeum Wojska jest:

- a) gromadzenie i konserwacja zbiorów muzealnych z zakresu wojskowości,
- b) popularyzacja tych zbiorów zapomocą wydawnictw, odczytów i pokazów,
- c) utrzymanie kontaktu z pokrewnymi instytucjami w kraju i zagranicą.

Generalny Inspektor Sił Zbrojnych.

Generałem, przewidzianym na naczelnego wodza i stałym zastępcą ministra spraw wojskowych w sprawach, dotyczących przygotowania sił zbrojnych i państwa do obrony, jest generalny inspektor sił zbrojnych.

Stosunek generalnego inspektora sił zbrojnych do Komitetu Obrony Państwa, patrz artykuł: Komitet Obrony Państwa.

Bezpośrednim organem gen. inspektora sił zbrojnych są:

1. Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych,
2. Sztab Generalny,
3. Inspektorowie armji i generałowie do prac przy gen. inspektorze sił zbrojnych.

Doradczym organem gen. inspektora sił zbrojnych jest Komitet dla Spraw Uzbrojenia i Sprzętu.

Generalnemu inspektorowi sił zbrojnych bezpośrednio podlegają:

1. Centrum Wyższych Studiów Wojskowych,
2. Biuro Historyczne.

Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych.

Bezpośrednim organem gen. inspektora sił zbrojnych w zakresie opracowywania planów i dyrektyw dla kontroli przygotowań wojennych i inspekcji wyszkolenia, opracowywania wynikających z nich wniosków i czu-

wania nad ich realizacją oraz w zakresie prac Komitetu Obrony Państwa jest Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych.

W skład Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych wchodzi:

1. Gabinet Gen. Inspektora Sił Zbrojnych,
2. Biuro Inspekcji,
3. Biuro dla prac Komitetu Obrony Państwa,
4. samodzielny referat personalny.

Sztab Generalny.

Bezpośrednim organem generalnego inspektora sił zbrojnych w zakresie przygotowania sił zbrojnych do obrony jest Sztab Generalny ze szefem sztabu gen. na czele.

Szef Sztabu Gen. opracowuje wszystkie części planu wojny, ustala wytyczne w sprawach, wchodzących w zakres działania ministra spraw wojskowych a dotyczące przygotowania sił zbrojnych do obrony, ponadto kwalifikuje i stawia wnioski co do przydziału wszystkich oficerów sztabu generalnego.

Szef Sztabu Generalnego posiada zastępcę, którego zakres działania ustala we własnym zakresie.

Przy szefie Sztabu Gen. znajduje się referat personalny, który opracowuje wnioski w sprawach kwalifikacji i przydziałów oficerów Sztabu Gen. i oficerów, pracujących w Sztapie Gen.

Sztab Generalny dzieli się na 4 oddziały. W oddziale IV Sztabu Gen. znajdują się organa służby komunikacyjno-transportowej z szefem komunikacyj wojskowych na czele, który jest z urzędu zastępcą szefa oddziału.

Szef komunikacyj wojskowych kieruje całokształtem spraw, dotyczących przygotowania komunikacyj do potrzeb obrony państwa i współpracuje w powyższych sprawach z Ministerstwem Komunikacji.

Szefowi Sztabu Gen. bezpośrednio podlegają:

1. Wyższa Szkoła Wojenna,
2. Wyższa Szkoła Intendentury,
3. Wojskowy Instytut Naukowo-wydawniczy,
4. Wojskowy Instytut Geograficzny.

Inspektorowie Armji i Generalowie do prac przy Generalnym Inspektorze Sił Zbrojnych.

Bezpośrednim organem gen. inspektora sił zbrojnych w zakresie przeprowadzania kontroli przygotowań wojennych i inspekcji wyszkolenia oraz wykonywania prac szczególnych są inspektorowie armji i generalowie do prac przy gen. inspektorze sił zbrojnych.

Bezpośrednim organem inspektorów armji i generalów do prac przy gen. inspektorze sił zbrojnych są oficerowie sztabu.

Komitet dla spraw uzbrojenia i sprzętu.

Doradczym organem gen. inspektora sił zbrojnych w zakresie uzbrojenia i sprzętu jest Komitet dla Spraw Uzbrojenia i Sprzętu.

Komitet dla Spraw Uzbrojenia i Sprzętu przeprowadza studia teoretyczne oraz doświadczenia i próby praktyczne, występuje z inicjatywą i wydaje na żądanie gen. inspektora sił zbrojnych techniczne i taktyczne opinie w zakresie uzbrojenia i sprzętu technicznego.

Biuro Historyczne.

Zadaniem Biura Historycznego jest przeprowadzenie studjów wojen polskich 1918—1920, w szczególności zbieranie, segregowanie i opracowanie materiałów, dotyczących wspomnianych wojen oraz wydawanie prac w tej dziedzinie.

Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy.

Zadaniem wojskowego Instytutu Naukowo-Wydawniczego jest:

a) przeprowadzenie studjów wojen polskich do chwili wskrzeszenia państwa polskiego i wojen powszechnych, w szczególności wojny powszechnej 1914—1918 oraz wydawanie prac w tej dziedzinie,

b) wydawanie prac w innych dziedzinach, w szczególności prac z zakresu słownictwa wojskowego,

c) kontrolowanie wszelkich wydawnictw wojskowych pod względem języka i słownictwa,

d) ocena wydawnictw wojskowych w myśl regulaminu służby wewnętrznej,

e) zaopatrywanie sił zbrojnych w wydawnictwa służbowe,

f) prowadzenie Centralnego Archiwum Wojskowego, utrzymywanie w ewidencji dokumentów wojskowych w archiwach państwa oraz nadzór nad archiwami wojskowymi w okręgach korpusów,

g) prowadzenie Centralnej Biblioteki Wojskowej, opracowywanie wydawnictw bibliograficznych oraz nadzór nad bibliotekami wojskowymi w okręgach korpusów i nad Główną Księgarnią Wojskową.

Wojskowy Instytut Geograficzny.

Zadaniem Wojskowego Instytutu Geograficznego jest:

a) przeprowadzenie triangulacji, niwelacji oraz wszelkich innych pomiarów dla celów wojskowych,

b) sporządzanie zdjęć topograficznych dla celów wojskowych oraz sprawdzanie i utrzymywanie w stanie aktualnym materiału kartograficznego,

c) wykonywanie prac kartograficznych i reprodukcyjnych w podziałkach, używanych dla celów wojskowych oraz zaopatrywanie wojska w materiał kartograficzny,

e) szkolenie oficerów wojskowej służby geograficznej oraz personelu kartograficznego.

W skład Wojskowego Instytutu Geograficznego wchodzi:

1. kierownictwo instytutu,
2. wydział triangulacyjny,
3. „ topograficzny,
4. „ kartograficzny,
5. szkoła oficerów wojskowej służby geograficznej,
6. „ kreślarska.

Władze okręgowe i garnizonowe.

Dowództwa Okręgów Korpusów.

Dowódca okręgu korpusu sprawuje z ramienia ministra spraw wojskowych władzę wojskową i kieruje cało-

kształtem administracji wojskowej na obszarze podległego mu okręgu korpusu.

Podlegają mu pod każdym względem wszystkie jednostki, załogujące w podległym mu okręgu korpusu z wyjątkiem:

a) jednostek, podległych bezpośrednio ministrowi spraw wojskowych (instytucyj centralnych),

b) jednostek wydzielonych, wchodzących w skład jednostek, podległych innym dowódcom korpusów.

Dowódca okręgu korpusu podlega bezpośrednio ministrowi spraw wojskowych i jest wobec niego odpowiedzialny za należyte sprawowanie powierzonej mu władzy.

Zakres działania dowódcy okręgu korpusu obejmuje wszystkie zagadnienia, wynikające z zadań wojska, przede wszystkim jednak sprawy dotyczące mobilizacji i administracji personalnej i materiałowej oraz bezpieczeństwa i dyscypliny.

Dowódca korpusu jest właściwym dowódcą w stosunku do wszystkich osób wojskowych, przynależnych do jednostek, załogujących w podległym mu okręgu. W stosunku do okręgowych władz administracyjnych dowódca okręgu korpusu jest przedstawicielem ministra spraw wojskowych i współpracuje z nim ku ogólnemu dobru państwa, stojąc na straży interesów wojska.

Bezpośrednim organem dowódcy okręgu korpusu jest sztab z szefem sztabu na czele. Sztab dzieli się na:

1. oddział ogólny,
2. oddział wyszkolenia,
3. samodzielny referat informacyjny.

Fachowymi doradcami dowódcy okręgu korpusu są:

1. inspektor poborowy, który wchodzi w skład dowództwa okręgu korpusu, pozostaje jednak poza sztabem i podlega bezpośrednio dowódcy okręgu korpusu,

2. szefowie artylerji, intendentury, sanitarny, saperów, łączności, budownictwa i duszpasterstwa oraz naczelny lekarz weterynarii, którzy nie wchodzi w skład dowództwa okręgu korpusu i podlegają bezpośrednio dowódcy okręgu korpusu.

- Pomocniczymi organami dowódcy okręgu korpusu są:
1. kancelarja sztabu z drukarnią i stacją telegraficzną,
 2. oddział sztabowy.

Komendy Garnizonów.

Komendant garnizonu sprawuje z ramienia dowódcy okręgu korpusu władzę terytorjalną na obszarze podległego mu garnizonu. Zakres działania komendanta garnizonu obejmuje:

A) sprawy bezpieczeństwa i dyscypliny, mianowicie:

a) normowanie służby garnizonowej i wartowniczej, wyznaczanie eskort i konwojów oraz czuwanie nad zachowaniem się osób wojskowych poza obrębem koszar,

b) kwaterowanie jednostek i osób wojskowych oraz rozdział koszar i innych budynków, placów alarmowych, placów ćwiczebnych i strzelnic między załogujące w garnizonie jednostki,

c) normowanie służby sanitarnej i weterynaryjnej oraz zarząd garnizonowych łaźni i pralni,

d) kierowanie administracją koszarową oraz nadzór nad cmentarzami, pozostającymi w zarządzie wojskowym,

e) popieranie działalności oświatowej, kulturalnej i sportowej garnizonu, jeżeli wychodzi ona poza obręb jednostek.

B) Sprawy związane z reprezentacją wojska na uroczystościach państwowych, narodowych lub lokalnych oraz sprawy, wymagające współdziałania władz wojskowych z władzami administracyjnymi i samorządowymi.

Komendantów garnizonu wyznacza dowódca okręgu korpusu. Komendantami garnizonów są zasadniczo najwyżsi stopniem i starszeństwem dowódcy wielkich jednostek z wyjątkiem Warszawy, gdzie komendantem garnizonu jest komendant miasta.

W obozach ćwiczebnych komendantami garnizonów są komendanci obozów ćwiczebnych, jeżeli nie znajdują się tam dowódcy wielkich jednostek, którzy jednak mogą władzę komendantów garnizonów przekazać komendantom obozów ćwiczebnych.

Komendantom garnizonów przysługuje prawo dyscyplinarnego karania w stopniu o jeden wyższym, niżby im przysługiwało z tytułu zajmowanego stanowiska służbowego. Powyższe nie dotyczy komendantów garnizonów, którzy posiadają prawo karania dyscyplinarnego w stopniu dowódców dywizji lub wyższych.

Organami komendantów garnizonów w podanym wyżej zakresie są komendy lokalne, mianowicie:

1. komendy miast w siedzibach dowództw okręgów korpusów i większych garnizonach,

2. oficerowie placu w mniejszych garnizonach.

W skład komendy miasta wchodzi:

1. komendant miasta z zastępcą (tylko w Warszawie),

2. drużyna komendanta z adjutantem, oficerami bezpieczeństwa, dyscypliny, ewidencyjno-kwaterunkowym, naczelnym lekarzem garnizonu i naczelnym lekarzem weterynarii garnizonu oraz kapelanem garnizonu,

3. zakłady garnizonowe (łaźnia, pralnia, świetlica, areszt),

4. oddział obsługi (tylko w Warszawie).

Komendant miasta, będący równocześnie komendantem garnizonu, posiada uprawnienia komendanta garnizonu.

Oficerowie placu znajdują się w garnizonach, w których niema komend miast.

W garnizonach, w których znajdują się siedziby dowództw wielkich jednostek, stanowiska oficerów placu zajmują oficerowie, wyznaczeni na te stanowiska oddzielnie.

W garnizonach, w których nie znajdują się siedziby dowództw wielkich jednostek, stanowiska oficerów placu zajmują oficerowie, wyznaczeni na te stanowiska z wśród personelu załogujących w garnizonie jednostek.

Oficerowie placu nie posiadają uprawnień dyscyplinarnych, przedstawiając przekroczenia dyscyplinarne komendantowi garnizonu do ukarania.

Organizacja jednostek poszczególnych broni i służb, służby poborowej, przysposobienia wojskowego zostanie umieszczona w skróceniu w następnym wydaniu.

Funkcjonariusze, interesujący się bliżej organizacją armji, mogą zamówić sobie kalendarze wojskowe w Głównej Księgarni Wojskowej w Warszawie, Nowy Świat 69. Artykuł powyższy jest wyciągiem z kalendarza wojskowego.

Zestawił asp. Grabiński.

Wykaz Powiatowych Komend Uzupelnień.

L. p.	Nazwa i miejsce postoju	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupelnień
<i>Dowództwo Okregu Korpusu Nr. 1. Warszawa:</i>		
1—4	Warszawa (miasto I, II, III, IV)	m. Warszawa i niektóre gminy podmiejskie
5	Warszawa (po- wiat)	Warszawski Grójecki
6	Grodzisk Mazo- wiecki	Sochaczewski Błoński
7	Płock	Płocki Goszyński
8	Modlin	Płoński Sierpecki
9	Mińsk Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki Radzyński
10	Radom	Radomski Kozienicki
11	Puławy	Puławski Garwoliński
12	Ciechanów	Ciechanowski Mławski Przasnyski Działdowski

L. p.	Nazwa i miejsce postoju	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
13	Pułtusk	Pułtuski Makowski
14	Łomża	Łomżyński Kolneński Ostrołęcki
15	Malkinie	Ostrowski Węgrowski Sokołowski

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. II. Lublin:

16	Lublin	m. Lublin i powiat
17	Chełm	Chełmski Lubartowski
18	Kraśnik	Janowski
19	Zamość	Zamojski Krasnostawski Biłgorajski
20	Hrubieszów	Hrubieszowski Tomaszowski
21	Kowel	Kowelski Lubomelski Kamień Koszyrski
22	Włodzimierz	Włodzimierz-Wołyński Horochowski
23	Dubno	Dubieński
24	Krzemieniec	Krzemieniecki
25	Równe	Rowieński Zdobunowski Kostopolski
26	Łuck	Łucki
27	Sarny	Sarneński Kostopolski

L. p.	Nazwa i miejsce postoju	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
----------	----------------------------	--

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. III. Grodno:

28	Białystok	Białostocki Wysoko-Mazowiecki Szczuczyński
29	Wilno m.	Wilno miasto
30	Wilno	Wileńsko-Trocki Oszmiański
31	Święciany	Święciański Brasławski
32	Wilejka	Mołodeczniański Wilejka
33	Lida	Lidzki Wolożyński
34	Grodno	Sokolski Grodzieński
35	Wołkowysk	Wołkowyski
36	Postawy	Dziśnieński Postawski
37	Suwałki	Suwalski Augustowski

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. IV. Łódź:

38-40	Łódź miasto I i II	Łódź
41	Łódź (powiat)	Łódzki Brzeziński
42	Piotrków	Piotrkowski
43	Radomsk	Dadomski
44	Częstochowa	Częstochowski Włoszczowski

L. p.	Nazwa i miejsce postoju	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
45	Końskie	Opoczyński Koński
46	Skierniewice	Skierniewicki Łowicki Rawski
47	Wieluń	Wieluński
48	Łask	Łaski
49	Sieradz	Sieradzki
50	Kutno	Łęczycki Kutnowski

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. V. Kraków:

51	Kraków (miasto)	Kraków
52	Kraków (powiat)	Krakowski
53	Bochnia	Myślenicki Wielicki Bochnia
54	Sosnowiec	Będziński
55	Miechów	Miechowski Olkuski
56	Wadowice	Wadowicki Chrzanowski Oświęcimski
57	Bielsko	Bielski Cieszyński
58	Dębica	Mielec Pilzno Kopczyce
59	Nowy Targ	Nowotarski Spisko-Orawski Makowski Limanowski

L. p.	Nazwa i miejsce postoj	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
60	Nowy Sącz	Nowosądecki Grybowski
61	Tarnów	Tarnowski Dąbrowski Brzeski
62	Królewska Huta	m. Królewska Huta pow. Świętochłowice
63	Katowice	m. Katowice pow. Katowice
64	Pszczyna	Pszczyiński Rybnicki
65	Jasło	Gorlice Jasło
66	Tarn. Góry	Tarnowskie Góry Lubliniec
67	Zawiercie	Zawierciański
68	Żywiec	Biański Żywiecki

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. VI. Lwów:

69	Lwów (miasto)	Lwów m.
70	Lwów (powiat)	Lwowski Bobrecki
71	Rawa Ruska	Rawa Ruska Sokalski Żółkiewski
72	Kałusz	Kałuski Dolinieński
73	Kołomyja I	Kołomyjski Horodeński

L. p.	Nazwa i miejsce postoj	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
74	Kołomyja II	Kossowski Peczyniżyński Śniatyński
75	Stanisławów	Stanisławowski Bohorodczański Nadworniański
76	Stryj	Stryjski, Skalski Żydaczowski
77	Buczacz	Buczacki Tłumacki
78	Czortków	Czortkowski Borszczowski Zaleszczycki Kopczyński
79	Tarnopol	Tarnopolski Trembowelski Skałacki Zbarański
80	Brzeżany	Brzeżański Rohatyński Podhajecki
81	Złoczów	Złoczowski Zborowski Przemysłański
82	Kamionka Strumi- łowa	Kamionka Strumiłowa Radziechowski Brodzki

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. VII. Poznań:

83	Poznań (miasto)	Poznań m.
84	Poznań (powiat)	Poznański Grodziski Nowotomyślski Wolsztyński

L. p.	Nazwa i miejsce postoju	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
85	Szamotuły	Szamotulski Międzychocki Obornicki Czarnkowski
86	Ostrów	Ostrowski Odolanowski Ostrzeszowski Kępiński (Syczowski)
87	Jarocin	Pleszewski Jarociński Gostyński Krotoszyński Koźmiński Rawicki
88	Gniezno	Gnieźnieński Wrzesiński Witkowski Środzki
89	Kościan	Kościański Śmigielski Leszczyński Śremski
90	Kalisz	Kaliski Turecki
91	Konin	Koniński Słupecki Kolski

Dowództwo Okregu Korpusu Nr. VIII. Toruń:

92	Toruń	Toruński Wąbrzeski Chełmiński Kępiński
----	-------	---

L p.	Nazwa i miejsce postoju	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
93	Włocławek	Lipnowski Włocławski Nieszawski
94	Grudziądz	Grudziądzki Świecki Brodnicki Lubawski Tucholski
95	Starogard	Starogardzki Chojnicki Gniew Tczew
96	Kościerzyna	Kościerzyński morski Gdynia Wejherowski Kartuski
97	Bydgoszcz	Bydgoski Chodziński Wyżyski (Nakło) Sępoliński Szubiński
98	Inowrocław	Inowrocławski Strzebiński Mogileński Żniński Wągrowiecki

Dowództwo Okregu Korpusu Nr. IX. Brześć n. B.:

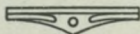
99	Brześć n/B.	Brześć n. B. Kobryński Prużański
100	Siedlce	Siedlecki Janowski

L. p.	Nazwa i miejsce postoju	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
101	Łuków	Łukowski Radzyński
102	Biała Podlaska	Biański Włodawski
103	Pińsk	Piński Drohiczyński
104	Łuniniec	Łuniniecki Kossowski Stoliński
105	Bielsk	Bielski
106	Baranowicze	Baranowicki Nieświecki Stołpecki
107	Słonim	Słonimski Nowogródzki

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. X. Przemyśl:

108	Kielce	Kielecki
109	Ostrowiec	Opatowski Sandomierski
110	Pińczów	Stopnicki Pińczowski Jędrzejowski
111	Przemyśl	Przemyski Brzozowski Dobromilski
112	Sambor	Samborski St. Samborski Turczański

L p.	Nazwa i miejsce postoj	Powiaty, wchodzące w skład powiatowych komend uzupełnień
113	Sanok	Sanocki Liski Krośnieński
114	Rzeszów	Rzeszowski Kolbuszowski Strzyżowski
115	Nisko	Tarnobrzeski Niżański
116	Łańcut	Łańcucki Przeworski
117	Jarosław	Jarosławski Cieszanowski Lubaczewski
118	Gródek Jagielloń- ski	Gródek Jagielloński Rudki Mościska Jaworowski
119	Wierzbnik	Iłżecki

Granica państwowa Województwa Śląskiego.

Przejścia graniczne.

(Zasada: Protokół w przedmiocie otwarcia dróg celnych i innych przejść przez polsko-niemiecką granicę, Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 24 z r. 1928.

Protokół spisany w Pradze dnia 7 grudnia 1926 r. w wykonaniu konwencji między Czechosłowacją a Polską o ułatwieniach w małym ruchu granicznym, Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 720 z r. 1927.)

L. p.	Powiat	Przejście graniczne	Uwaga
1	Lubliniec, granica niemiecka	Glinica — Giasnau	
2		Pawonków — Gwoździany	
3		Pawonków — Skrzydlowice	
4		Pawonków — dworzec kolejowy	
5		Lubliniec — dworzec kolejowy	
6		Pusta Kuźnica — Potępa	
7		Brusiek — Tworog	
8	Tarnowskie Góry, granica niemiecka	Boruszowice — Hanusek	
9		Brynek — dworzec kolejowy	
10		Rybna — Miedary	
11		Stare Tarnowice — Broslawice	
12		Stare Repty — Ptakowice	na terenie niemieckim

L. p.	Powiat	Przejście graniczne	Uwaga	
13	Tarnowskie Góry, granica niemiecka	Repty Nowe — Friedrichswille		
14		Błachówka — Stolarzowice		
15		Wiktor — Städt. Dombrowa		
16		Buchacz — Neuhofgrube		
17		Bytom — las, dworzec kolejowy		na terenie niem.
18			Bytom — Karf, dworzec kolejowy	-
19		Świętochłowice, granica niemiecka	Buchacz — Rudoligrube	
20			Stare Górecko — Rossberg	
21	Brzeziny — Rossberg			
22	Samuelsglück — Rossberg			
23	Łagiewniki — Rossberg			
24	Redensblick — Bytom			
25	Bytom — dworzec kolejowy główny			
26	Huta Goduli — Szombierki			
27	Orzegów — Szombierki			
28	Bobrek — dworzec kolejowy			
29	Rudzka Kuźnia — Bobrek			
30	Rudzka Kuźnia — Borsigwerk			
31	Kolonja Szczęść Boże — Biskupice Ruda		na terenie niemieckim	
32		Zabrze — dworzec kolejowy		
33	Chebzie — Zaborze Kronprinzenstrasse		na terenie niemieckim	

L. p.	Powiat	Przejście graniczne	Uwaga
34	Katowice, granica niemiecka	Pawłów — Zaborze, Grenzstrasse	na terenie niemieckim
35		Kolonja Lisowska — Zabrze	
36		Kończyce — kopalnia Dellbrück	
37		Makoszowy — kopalnia Dellbrück	
38		Sośnica — dworzec kolejowy	
39	Rybnik, granica niemiecka	Przyszowice — Ligota — Zabrze	na terenie niemieckim
40		Knurów — Szywałd	
41		Krywałd — Nieborowice	
42		Wilcza Dolna — Nieborowice	
43		Wilcza Dolna — Pilkowice	
44		Chwałęcice — Stodoły	
45		Sumina — Górki	
46		Sumina — dworzec kolejowy	
47		Raszczycy — Marklowice	
48		Dębicz — Lukasyňa	
49	Buków — Krzyżowice		
50	Ligota Tworkowska — Tworków	na terenie niemieckim	
51	Olza — Zabelków		
52	Chałupki — dworzec kolejowy		

L. p.	Powiat	Przejście graniczne	Uwaga
53	Rybnik, granica czesko-słowacka	Gołkowice — Zawada	
54		Skrbeńsko — Piotrowice	
55		Moszczenice — Prsna	
56		Ruptawa — Prsna — Piotrowice	
57	Cieszyn, granica czesko-słowacka	Zebrzydowice — dworzec kolejowy	
58		Marklowice Górne — Marklowice Dolne	
59		Marklowice Górne — Frysztat	
60		Zebrzydowice — Frysztat	
61		Zebrzydowice — Frysztat (kamień graniczny 51—52)	
62		Kaczyce wieś — Raj	
63		Kaczyce-Raj — Raj	
64		Pogwizdów — Łąka	
65		Marklowice — Zastawka Podobora	
66		Cieszyn — most główny	
67		Cieszyn — most jubileuszowy	
68		Cieszyn — Sibica	
69		Błogocice — Sibica	
70		Puńców — Trzyniec	
71		Puńców — Kojkowice	

L. p.	Powiat	Przejście graniczne	Uwaga
72	Cieszyn, granica czesko-słowacka	Dzięgielów — Trzyniec	
73		Górna Leszna — Trzyniec	
74		Górna Leszna — Dolna Leszna	
75		Cisownica — Nydek	
76		Jawornik — Nydek	
77		Wiśla — Nydek	
78		Istebna — Bukowiec	
79		Cieszyn-Bobrówka, dworzec kolejowy	

St. przod. Szajer i Kubaczka.

Skorowidz alfabetyczny przestępstw według u. k. a.

Liczby oznaczają paragrafy ustawy karnej względnie ustaw austrij.

Amnestja, dziesięciolecie odzyskania niepodległości R. P., Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 641 z dnia 14 VII 1928 r. Administracyjne prawo karania z 20 IV 1854 (Prügel-patent).

Adwokat, szkodzący swemu klientowi, nadużycie władzy 102 d).

Akuszerka, potrzeba wezwania 339, obowiązek doniesienia o wypadkach 359, wyjawienie tajemnic pryw. 498.

Aptekarz, wyjawienie tajemnic pryw. 499, niedbalstwo w obchodzeniu się z lekarstwami itp. 345.

Areszt, stopnie 244, 245, 247, śledczy 55 a), 266 a); domowy 246 i Dz. U. R. P. Nr. 26 z dnia 10 III 1928.

Apteka, domowa 354.

Artykuły pierwszej potrzeby 482, spożywcze, handel, nadzór, fałszowanie, ażeby zdrowiu zaszkodzić, ustawa z dnia 16 I 1896, rozk. dzienny Gł. Komendy Pol. Nr. 850/27 o zwalczaniu lichwy.

Automaty, utrzymywanie wag autom. i przyrz. handlowych, rozp. z 23 VI 1892.

Badanie zwierząt na stacjach kolejowych i zaopatrzenie w świadectwa, miejsce pochodzenia Dz. U. R. P. Nr. 42 z 31 III 1928.

Bezpieczeństwo: ciała 335, 431, czci 487—497, publicznego 275—308, własności 434—486, życia 335—392, na drogach ustawa z dnia 13 VII 1898.

Bezwstydne pisma i druki, międzyn. konw. o zwalczaniu obiegu i handlu z wydawnictwami pornograficznymi, Dz. U. R. P. Nr. 71 z 17 VIII 1927.

Bigamja (dwużeństwo) 206—208.

Bójka zwykła 411.

Broń mordercza, przy rozboju 192, zakazana, podejrzana, wyrób 372, kradzież z bronią 174, opór wła-

- dzy z bronią 82, noszenie Dz. U. Śl. Nr. 18 z dnia 29 VII 1926 r. i patrz patent o broni.
- Brutalne obchodzenie się ze zwierzętami Dz. U. R. P. Nr. 36/28.
- Buchalterja wadliwa 486 a).
- Budowniczy, obowiązek doniesienia o grożącym zawaleniu 381, zawalenie się budowy, rusztowania 383, przekroczenie przepisów ogniowych 435.
- Budowanie, ustawa z 2 VI 1883.
- Bunt, 68, współwinny 69—72.
- Bydło, rozporz. o chorobach zwierzęcych Dz. U. R. P. Nr. 77 z 2 IX 1927 r., jeżdżenie po cudzych gruntach, paszenie lub pojenie na cudzym gruncie, zajęcie, przytrzymanie w szkodzie i oddanie, ustawa polna z 30 VI 1875, paszenie w młodym lesie, ustawa leśna z 3 XII 1852, oględziny bydła i mięsa w czasie uboju, obwieszczenie Śląsk. Wydz. Kraj. z 21 II 1899 (grupa XI. ustawy kraj.).
- Charłactwo skutkiem uszkodzenia ciała, 156 b).
- Choroby: zakaźne, rozszerzenie 393, nieuleczalne skutkiem uszkodzenia ciała 156 b), podejrzana, obowiązek doniesienia 359, zwierzęce Dz. U. R. P. Nr. 77 z 2 IX 1927 r. i 26, 19 z 1928 r., obwieszczenie z 31 VIII 1887 r., grupa X. ustaw krajowych oraz Dz. U. R. P. Nr. 63, 67 z 1919 r.
- Chorzy: złe obchodzenie się z nimi 356, 357, nieprawne leczenie tychże 343, zaniedbanie ich 358, obowiązek opieki 360, transport rozp. M. Sp. z 17 XII 1888.
- Chrześcijaństwo, szerzenie niewiary 122.
- Cudzołóstwo, 502.
- Chybiecie celu przy morderstwie itp. 134, 140, 152.
- Cysterny, zanieczyszczenie 398.
- Czyny: złośliwe, niebezpieczne 87, z niedbalstwa 335, zagrażające zdrowiu 393, 429, 430, grożące spowodowaniem pożaru 459, 434, niemoralne 305, nierządne, pornograficzne 516 i Dz. U. R. P. Nr. 71 z dnia 17 VIII 1927 r.
- Czynny żal 162, 165, 168, 187, 188, 466.
- Cyganie, udaremnienie włóczenia się, postąpienie w czasie przytrzymania, rozp. z 14 IX 1888 r.

- Cudzoziemiec, przestrzeganie przep. meldunkowych i rejestr., rozp. Prez. R. P., Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465 i Nr. 32, poz. 309.
- Ceny maksymalne, przekroczenie, rozkaz dz. Gł. Kom. Pol. Nr. 850.
- Cenzura prasowa, dostarczanie bezpłatnych egzemplarzy Dz. U. R. P. Nr. 1 z dnia 4 I 1928 r.
- Debit pocztowy, odebranie przez Min. Spraw Wewn., art. 14 Dz. U. R. P. Nr. 1 z 4 I 1928 r.
- Dłużnik niewypłacalny 486.
- Dokumenty, fałszowanie 199 d), prywatne fałszowanie 201 a), fałszowanie bez złego zamiaru 320 f).
- Doniesienie o zdradzie stanu 61, o śmierci, chorobie zar. itp. 359.
- Dowody osobiste, używanie cudzych 320 g).
- Dozorca budowy, niedbalstwo 437.
- Drażnienie zwierząt 392.
- Drogi, uszkodzenie 318.
- Drukarnie, niezgłoszenie 326, 328 i patrz prasa.
- Duchowni, ich obraza 303, uszkodzenie ciała 153.
- Dwuzęństwo, 206—208.
- Drogi, używanie, ustawa z 13 VIII 1898.
- Dręczenie zwierząt, Dz. U. R. P. Nr. 36/28.
- Druki, porządek prasowy, konfiskata, redaktor odpowiedzialny, sprostowanie, Dz. U. R. P. Nr. 1 z 4 I 1928, pornograf. wydawnictwa, obieg i handel, zwalczanie Dz. U. R. P. Nr. 71 z 17 VIII 1927 r.
- Dozór policyjny, ustawa z 10 V 1893.
- Eksplodujące materiały, łowienie ryb za ich pomocą, ustawa o rybołówstwie z 9 XII 1882 i 3 VII 1883, wyrabianie środków wybuchowych, przewóz i użytkowanie materiałów wybuchowych, zagraż. bezp. publ., ustawa z 27 V 1885, wyrób i sprzedaż prochu, rozp. z 17 V 1891, strzelanie z moździerzy, rozp. z 28 IX 1903, podpały rozsadzające, rozp. z 19 V 1899, posiadanie i noszenie broni palnej, patent o broni z 24 X 1852 i rozp. Woj. Śl., Dz. U. Śl. Nr. 18 z 29 VII 1926 r.
- Eter, obrót, Dz. U. R. P. Nr. 72/23 i 30/28.
- Filmy, kontrola i opłata Dz. U. R. P. Nr. 72/27.

- Falszerstwo: publ. papierów kred. 106—117, monet 38, 118—121, dokumentów 199 d), 201 a), 320 f), ksiąg handlowych 486/3, 486 a).
- Falszywa przysięga 199 a), 204.
- Falszywe zeznanie 199 a), meldowanie się 320 e).
- Falszywa gra w karty, kostki itp. 201 e).
- Funkcjonariusze władzy, bunt przeciw 68, opór 81, zniewaga ich w służbie 312.
- Falszowanie artykułów spożywczych (patrz artykuły spożywcze).
- Falszywe zeznanie przy podatku, wiadomości celem uszczuplenia dochodu skarbowego, Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 412, art. 52, 54, 75.
- Gałęzie, oblamywanie, ustawa lasowa z 3 XII 1852.
- Gąsienice, tępienie, ustawa z 30 IV 1870 (patrz mszyca wełnista).
- Granice, znaki, usunięcie itp. 199 e).
- Gromadzenie się w buncie 68, w rozruchu 73.
- Gry hazardowe, losowe, zakaz 522 (patrz losy loteryjne).
- Granice Państwa, ustalenie stref pogranicznych, Dz. U. R. P. Nr. 117/27 i 32 z 19 III 1928 r.
- Groble obok dróg publicznych, ustawa drogowa z dnia 13 VII 1898.
- Groźby, pogrożki niebezpieczne 99.
- Grunt, bezprawne chodzenie, jeżdżenie, nieprawne dobywanie ziemi, piasku, kamieni, ustawa polna z dnia 30 VII 1875.
- Grzebanie zwłok, rozp. z 25 IX 1877.
- Grzywny, zakaz zbierania składek na 310, zamiana na pracę 260.
- Gołębie pocztowe, trzymanie, ewidencja, zakaz sprzedaży, oznaczenie. Dz. U. R. P. Nr. 103/1927, poz. 899 i Dz. U. R. P. Nr. 36/28.
- Godło, używanie, nadużycie, bezprawne używanie, barwy, pieczęci, Dz. U. R. P. Nr. 65/28.
- Godzina policyjna, rozporz. z 3 IV 1885 (zależnie od zarządzenia władz).
- Gwałt publiczny przeciw zgromadzeniom, sądom 76, przeciw korporacjom 78, urzędnikom 81, nierucho-

- mości domu 83, własności 85, kolejom, kopalniom itp. 87, telegrafom, telefonom 89, wolności człowieka 93, 96, przez wymuszenie 98, niebezpieczne po-
gróżki 99.
- Handel, domokrażny, trucizn. 364, kupowanie od dzieci 471, prochem, niebezp. materiałami 445, truciznami bez zezwolenia 361, 362, handel z truciznami, nieostrożność 365, bez zapisywania 367, złe przechowywanie 368, 370.
- Hotelarze (patrz oberżyści).
- Hochsztapler, 201 b).
- Handel, kobietami, rozp. z dnia 29 VII 1927 r., truciznami, z 21 VI 1887, papierami premjowemi i losami loteryj, Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 180, ogłoszone w Dz. U. R. P. z dnia 12 IV 1920 r. i Dz. U. R. P. Nr. 105 z 1927 r., okólnik Gł. Kmdy Nr. 727 i 750.
- Handel, obnośny, patent z 4 IX 1852 i ustawa z 21 III 1883 r.
- „ trunkami wyskokowemi, rozp. z 26 VI 1881 r.
- „ piwem w butelkach, rozp. z 30 III 1899 r.
- Inspektoraty pracy, Dz. U. R. P. Nr. 41 z dnia 30 III 1928 r. oraz Dz. U. R. P. Nr. 35 z r. 1928.
- Jazda konna, szybka 341, 342, przez miasta itp. 427, 248, nieostrożna, po wodzie 336 b), prawą stroną, rozp. Wojew. Śl. Dz. U. Śl. Nr. 13/23, przepisowa na drogach publicznych, grupa VIII rozp. krajow. z 13 VIII 1898.
- Karta karna, nadsyłanie, rozp. z 15 VI 1888.
- Karta pochodzenia (licencje) dla zwierzyny, ust. łowiecka z dnia 13 I 1903.
- Kąpanie się w zakazanych miejscach 338.
- Kara odbyta, zarzuty znieważające 497.
- Karcenie domowe 525, przekroczenie prawa 413.
- Kazirodztwo 131.
- Koleje, uszkodzenie 87, niedbalstwo w ruchu 432.
- Kominiarz, niedoniesienie o niebezp. 442, majster, zaniedbanie oględzin 443, 444.
- Konie, bez nadzoru 430.
- Kopalnie, złośliwe uszkodzenie 85 c), kradzież 175, II d).

- Kościół, zniewaga 303.
- Kotły parowe, uszkodzenie 85 c), nieprzestrzeganie przepisów 336 c).
- Kradzież, 171, 180, między krewnymi 189, 463, uczestnictwo 185, 465; ryb 174, II e), nałogowe 179, drzewa 174 II d); dziczyzny 174 II f); leśna, ustawa leśna.
- Kramarze, patrz handel.
- Krewni, kradzieże, sprzeniew. 189, 465, 520, nierząd 501, zabójstwo 142.
- Kruszce szlachetne, zakaz wywozu zagranicę, Dz. U. R. P. Nr. 62/20, poz. 404.
- Kryda lekkomyślna 486, oszuk. 205 a).
- Krzywoprzysięstwo 199 a).
- Książki robotnicze, przyjęcie bez 321.
- Księgowanie wadliwe 486 a).
- Kupno rzeczy podejrzanych 474, 477, od nieletnich 471.
- Karanie administracyjne, patent z 20 IV 1854.
- Koleje żelazne, regulamin ruchu, przepisy dla b. żand., obecnie policji, rozp. ces. z 16 XI 1851 (grupa VIII ust. państw.) i rozk. dz. Gł. Kmdy Nr. 928, nakaz sprzedaży i spożycie napojów alkoholowych, ust. z dn. 27 I 1922, Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 104.
- Kobiety, patrz handel kobietami.
- Koty i psy, zabijanie (patrz ustawa łowiecka).
- Konfiskata druków, art. 38 i 73 prawa prasowego, Dz. U. R. P. Nr. 45 z 24 V 1927 r., broni w czasie bezparwnego polowania, ust. z 13 I 1903 r.
- Kontrabanda cłowa, obrót towarami z zagranicy, Dz. U. R. P. 105/26 i 60/28.
- Lekarz, nieuctwo 356, zaniedbanie chorego 358, niedoniesienie o chorobie podejrzanej 359, zdradzenie tajemnicy chorego 498, nieprawne leczenie 343, używanie tytułu, odmówienie pomocy chorym, zachowanie tajemnicy lekarskiej, Dz. U. R. P. 105, poz. 762 z dn. 2 XII 1921, rozk. dz. Gł. Kmdy Nr. 932 o odmówieniu pomocy chorym.
- Lichwa, 197, także rozp. Prez. Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 574 z 29 VI 1924 i rozk. dz. Gł. Kmdy Nr. 850/27, pieniężna, Dz. U. R. P. Nr. 55 z 15 VI 1927 r.
- Linje kolejowe, niedbała obsługa 433.

- Lżenie publ., albo w pismach 491.
- Licencja, ogierów prywatnych, Dz. U. Śl. Nr. 1 z 27 I 1925 r.
- Losy loteryjne, Dz. U. R. P. Nr. 105 z 1926 r. i 126 oraz okólniki Gł. Kmdy Nr. 727 i 750.
- Lotnictwo, podział żeglugi powietrznej, oznaki na statkach powietrznych i obowiązki właścicieli wobec Państwa, Dz. U. R. P. Nr. 31 z 14 III 1928 r. i Dz. U. R. P. Nr. 74 z dn. 6 VIII 1928 r., poz. 672.
- Leczenie zwierząt i trzebieenie przez osoby nie posiadające dyplomu, Dz. U. R. P. Nr. 66 z 30 VI 1928.
- Łowieckie przestępstwa, ustawa łowiecka z dnia 13 I 1903 r.
- Łowienie ryb i raków zapomocą materiałów wybuchowych w czasie ochronnym, ustawa rybacka z dnia 9 XII 1882 i 3 VII 1883; ptaków w samolówki przy pomocy wabików, ustawa o ochronie ptaków z dnia 2 VII 1909 r.
- Majster, ciesielski, budowa niebezp. 435, murarski bud. niebezp. 435, kominiarski, niedbalstwo 443, 444.
- Mak, stosowanie odwaru dla dzieci 377.
- Małżeństwo, poniżenie jego 305, bez dyspenzy, niedozwolone 507, zmuszenie do nieważnego 508.
- Mamki, sprośne ich choroby 379.
- Maszyny, parowe, uszkodzenie 85 c), niedopilnowanie 336 c).
- Materiały palne, zaniedbanie przepisów 336 f), nienależyte przechowanie 446.
- Męczenie, przy uszkodzeniu ciała 155 c), przy rozboju 195.
- Meldowanie się, fałszywe 320.
- Miary fałszywe w obrocie publ. 199 c).
- Miejsce grożące ogniem 449—457.
- Mieszkania, przedwczesne wprowadzanie się 386.
- Monety (patrz fałszerstwo monet).
- Moralność publiczna 500—525.
- Morderstwo, pospolite 135/4, rozbójnicze 135/2, skrytobójcze 135/1; trucicielstwo 135/1, usiłowane 138, zamówione 135/3.
- Mosty, uszkodzenie 318.

Materiały wybuchowe (patrz eksplodujące materiały).

Miary i wagi, kto prowadzi proceder, winien używać miar i wag legalizowanych. Legalizacji dokonuje urząd miar, wybijając na nich znak legalizacyjny. Miary i wagi winne być co 3 lata legalizowane, fałszowanie miar i wag stanowi zbrodnię z § 199 c), używanie fałszowanych, nie dziesiętnych miar stanowi oszustwo ze względu na wartość (§ 200 a. u. k.), przestępstwa o miarach i wagach są zawarte w ust. z 26 III 1871, rozkaz dz. Gł. Kmdy Nr. 728, znajomość miar Nr. 792, współdziałanie policji przy rewizji narzędzi mierniczych z obrocie publicznym.

Mięso, badanie przez oglądaczy, rozp. z 18 IX 1913 i obwieszczenie Śl. Wydz. Kraj. z 21 II 1899 (grupa XI ust. kraj.).

Motorowe pojazdy (patrz pojazdy motorowe).

Mszyca welnista, obowiązek zgłaszania o pojawieniu się oraz obowiązek tępienia §§ 2, 3 rozp. pol. Woj. Śl. z 23 VII 1924 r. Najlepszy środek jest „Ustin“, który można nabyć w drogerjach, lub nafta, zmieszana z szarem mydłem.

Meldowanie, ruch ludności, kontrola i ewidencja, obowiązki prowadzącego metryki, przestępstwo za nieuskutecznienie przepisów meldunkowych, Dz. U. R. P. Nr. 32 z dnia 19 III 1928 r.

Moździerz, strzelanie, osoby ponad lat 20 i tylko w dzień, karanie przez naczelnika gminy, ustawa z 28 IX 1903.

Monopol spirytusowy, Dz. U. R. P. Nr. 105/26 i 60/28. Nakłanianie do zbrodni 9.

Nadużycie władzy urzędowej 101, uwiedzenie 105.

Nadużycie telegrafów państw. 89.

Nadzór nad dziećmi, niedbały 376.

Nałogowe pijaństwo 524.

Narażenie zdrowia na niebezpieczeństwo 393.

Narkotyki, nieostrożne stosowanie 336 d) i Dz. U. Rz. P. 72/23 i 30/28.

Naruszenie zdrowia 152—157, 335.

Narzędzia rolnicze, kradzież 175 II c).

Nauczyciel, znieważający wychowanków 420.

- Nastawienie sieci, siideł na zwierzynę łowną przez kłusowników, ust. łowiecka z 13 I 1903 i patrz u. k. Niedziele, spoczynek, w przemyśle, rozp. Prez. Kraju z 4 VII 1906 (grupa V ust. kraj.).
- Nieletni, zakáz używania do nagonki do lat 12, ustawa łowiecka z 13 I 1903.
- Nierząd, nierządne pisma i druki, Dz. U. R. P. Nr. 71 z 17 VIII 1927 r.
- Niebezpieczne pogrózki 99.
- Nieprzyjaźń przeciw narodowościom 302.
- Nierząd, przeciw naturze 129, 130, służby i domowników 504, 505, z osobami tej samej płci 129 b), z krewnymi 501; uwiedzenie do — 132.
- Nieuctwo, aptekarza 345, budowniczego 385, lekarza 356.
- Niezdolność zawodowa 152, 156 c).
- Nocna pora, przy kradzieży 180.
- Notariusz, nadużycie władzy 102 b).
- Nałożenie aresztu na druki, konfiskata druku, zarządzenie przez władze administracyjne i sądowe, Dz. U. R. P. Nr. 45 z 24 V 1927, art. 73, aresztu domowego, Dz. U. R. P. Nr. 26 z 10 III 1928 r.
- Napoje alkoholowe, patrz koleje żelazne, monopol spirytusowy (akcyzy), Dz. U. R. P. Nr. 105 z 1926 r.
- Naprawa budynków, ustawa budowlana z 2 VI 1883 r.
- Narażenie państwa na niebezpieczeństwo, Dz. U. Rz. P. Nr. 18, poz. 160/1928 r.
- Nadzór weterynaryjny nad targami, jarmarkami, Dz. U. Rz. P. Nr. 65 z dnia 28 VI 1928 r.
- Najwyższy Trybunał Administracyjny, organizacja, Dz. U. Rz. P. Nr. 57 z 31 V 1928 r.
- Oberżyci, obowiązek meldowania 320 c), d), pomoc do nierządu 515.
- Obligacje, podrabianie i t. p. 106—117.
- Obraza, czci 487—497, kościoła 303, przez urzędników podczas służby 331, urzędników 492, zmarłego 495.
- Obrona konieczna 2.
- Obwieszczenie bezprawne, fałszywe 309, publiczne, zniszczenie 315.
- Odbitki monet, medali bez zam. 325.

- Odbitki kluczy, wyrób 469, 470.
 Ogłędziny ogniowe 440, mięsa 399.
 Ogłoszenie, faktów z życia pryw. 489, głosowania sędziów 102 e), 309.
 Ograniczenie osobistej wolności 93, 94.
 Oko, uszkodzenie 156 a), 160.
 Opiekun, nierząd 132 IV, zniewaga pupila 417, 418.
 Opilstwo, patrz pijaństwo.
 Ordery, nieprawne noszenie 334.
 Oświecenie publiczne, uszkodzenie 317.
 Oszczerstwo, 209, 487, 488.
 Oszukańcza kryda, 205 a).
 Oszustwo, jego rodzaje 197—205, nałogowe i t. p. 203.
 Otwarcie zamku nieznaney osobie, 469.
 Ochrona osobistej wolności, 20 VII 1871.
 Ochrona wynalazków, znaków towarowych, Dz. U. Rz. P. 39/28.
 Ochrona rynku pracy, Dz. U. Rz. P. Nr. 54/28, poz. 472.
 Opieka nad zabytkami, Dz. U. Rz. P. 29/28.
 Obnośny handel (patrz handel domokrażny).
 Obywatelskie prawa Konst. Rz. P., wyjątkowe prawa art. 21 ust. konst.
 Oplaty, ukrócenie przy defraudacji, Dz. U. Rz. P. Nr. 105 z dnia 26 X 1926 r., rozk. dz. Gł. Komendy Pol. Nr. 25 z dnia 25 II 1927 r.
 Państwowa loterja (patrz Loterje).
 Patenty akcyzowe, Dz. U. Rz. P. Nr. 105/26.
 Pieczęć urzędowa, sporządzenie (patrz godła) i Dz. U. Rz. P. 65, poz. 593 z dnia 28 VI 1928.
 Państwo, jego całość 65 a.
 Papiery kredytowe, fałszowanie 106—117.
 Paserstwo, 185, 165.
 Piece, grożące niebezpieczeństwem 438, 439.
 Pieczęcie, uszkodzenie 315, zdjęcie 316, sporządzenie bez zezwolenia 329.
 Pijaństwo, jako przekroczenie 523, nałogowe 524, zupełne 236.
 Pochodnie, podróż z niemi 454, 455.
 Podarunki w sprawach urzędowych, 104.

- Podburzanie, do nieposłuszeństwa władzom 65, do pojedynku 163, do nienawiści, pogardy władzy 300, stowarzyszeniom, stronnictwom 302.
- Pogróżki niebezpieczne 99.
- Podmajstrzy 437.
- Podpalenie 166—170, własnej rzeczy 169, 170.
- Podżeganie 5, 44, 59.
- Pohańbienie pod przyrzeczeniem małżeństwa 506.
- Pojedynek 158—165.
- Pokrzywdzenie wierzycieli 205 a), b).
- Pomoc, do ucieczki więźniowi 217, do zbrodni 6, w niezrządzie 515, zbrodniarzowi 214—216.
- Poniżanie — małżeństwa i t. p. 305, nauk, zwyczajów religijnych 303, orzeczeń władz 300.
- Poród kobiet niezamężnych 339.
- Pornografja 516 i Dz. U. Rz. P. 71 z 1927.
- Porwanie człowieka 90.
- Porzucenie dziecka 149—151.
- Potoki, uszkodzenie brzegów 318, zanieczyszczenie 398.
- Powrót wygnanego, zakazany 323, 324.
- Prasa, utrzymywanie bez zezwolenia 326—328.
- Proch strzelniczy, nieostrożność 36, przechowywanie 446.
- Prokurator, nadużycie władzy 102.
- Prywatne życie, ogłoszenie faktów z 489.
- Przechowywanie, nabitych strzelb 373, przedmiotów zapalnych 447, trucizny 368, 369, 370, prochów strzelniczych 336, 445, 446.
- Przekupstwo 104, 105.
- Przepowiednia niepokojąca 308.
- Przymus do małżeństwa 508.
- Przyrządy rolnicze, kradzież 175 II c).
- Przysięga fałszywa 199 a), 204.
- Pies łowiecki (patrz polowanie).
- Pisma pornograficzne, Dz. U. Rz. P. Nr. 71 z dnia 17 VIII 1927 r.
- Piwo, kary za ukrócenie podatku, art. 114 i 118, Dz. U. Rz. P. Nr. 105/26.
- Plany operacyjne, wydanie Dz. U. Rz. P. Nr. 18, poz. 160 z 1928 r., budowlane przedłożenie, ust. z 2 VI 1883.
- Podbijanie cen, rozk. Gł. Komendy Nr. 850.

- Polowanie, przestępstwa, ustawa z dnia 13 I 1903 r. (ustawa krajowa).
- Pojazdy motorowe, ustawa o pojazdach mot. z dnia 28 IV 1910 (Dz. U. Rz. P. Nr. 41/28), międzynarodowy ruch, konwencja Dz. U. Rz. P. Nr. 86/23, przystąpienie Państwa Polskiego Dz. U. Nr. 85/22, rozkaz dz. Gł. Komendy Nr. 712, 713, 793.
- Pomoc lekarska, odmówienie chorym Dz. U. Rz. P. Nr. 105/21 i rozkaz Gł. Komendy Nr. 932.
- Przytrzymanie przez strażnika polnego, ustawa o straży polnej i leśnej z 16 VI 1872 i 29 V 1887.
- Ptaki, łowienie, ust. z 2 VII 1909 r. (patrz łowiecka ustawa).
- Prawo domowe, ochrona, ustawa z dnia 27 X 1862.
- Prasa, prawo prasowe, Dz. U. Rz. P. Nr. 1 z dnia 4 I 1928 r.
- Proch, sprzedaż i wyrób rozp. z 17 V 1891.
- Przemysłowa ustawa, rozdział przemysłu na 3 kategorie, wolny, rękodzielniczy i koncesjonowany, ustawa z 20 XII 1859.
- Policja ogniowa, w czasie pożarów lasów według ustawy leśnej, udzielenie pomocy, oddanie koni do wozenia wody, udzielanie pomocy przy gaszeniu, ustawa z dnia 25 III 1898.
- Patenty, Dz. U. Rz. P. Nr. 39/28.
- Przetarg publiczny, nie wolno brać udziału, rozk. dz. 187/3.
- Posel, nietykalność art. 21 Konst., nie może być redaktorem odpowiedz. art. 22 prawa prasowego, Dz. U. Rz. P. Nr. 1 z dnia 4 I 1928, zakaz nabywania, kupowania lub uzyskiwania dóbr państwowych art. 22 Konstytucji.
- Pożar lasów, tłumienie, zapobieganie, ustawa leśna z 3 XII 1852, odstąpienie koni, branie udziału w gaszeniu w razie pożaru, ustawa o policji ogniowej z dnia 25 III 1898.
- Przepadek, patrz konfiskata.
- Rabunek 190—196.
- Religja, jej zniewaga 122—124, 303.
- Religijne praktyki 122 b), 303.

- Rozbój, patrz rabunek.
- Rozpowszechnianie wieści niepokojących 308.
- Rozruch 73—75.
- Rzeczy codziennej potrzeby, ukrywanie 482.
- Rak ziemniaczany, obowiązek zgłoszenia policji. Należy powiadomić Śląską Stację Ochrony Roślin w Cieszynie, która wyda dalsze zarządzenie, Dz. U. Śl. z dnia 15 VII 1927 r., rozkaz dz. Gł. Komendy Nr. 916.
- Rowery, jeżdżenie, używanie sygnałów ostrzegawczych, ustawa drogowa, grupa VIII ust. krajowych, obowiązująca na Śląsku.
- Rachunki, opłata stemplowa, ust. z dn. 1 VII 1923 r., Dz. U. Rz. P. Nr. 98 oraz rozp. wykonawcze, Dz. U. Rz. P. Nr. 123, poz. 713.
- Rezerwista, niemeldowanie, zmiana miejsca zamieszkania, niestawienie się na wezwanie władzy, wyjazd zagranicę, bez zezwolenia władzy, ustawa wojskowa, Dz. U. Rz. P. Nr. 46, poz. 458 z dnia 8 III 1928 r.
- Rodzice, uwodzi nieletnich do żebrania, albo wysyła takowych żebrac, albo drugim na ten cel dzieci odstępuje, ustawa z 24 V 1885 r. o żebractwie.
- Rola, bezprawne chodzenie, paszenie bydła i t. d., ust. z 30 VI 1875 r.
- Rozpłodowy buhaj, hodowla, licencja, ustawa z 15 XI 1901.
- Rybołówstwo, uprawianie przez społeczeństwo, ustawa z 9 XII 1882 r. i 3 VII 1883 r.
- Samozstrzały, ustawianie 336 e).
- Schadzki tajnych stowarzyszeń 287, 289.
- Sędziowie, nadużycie władzy 102 a).
- Schronienie, dla nierządnic 512 a), dla zbrodniarzy 214 i 216.
- Sekty religijne, niedozwolone 304.
- Sekundanci 164.
- Sidla, nastawianie 336 e).
- Składki zakazane 310.
- Skrytobójstwo (patrz morderstwo).
- Ślusarze, przekroczenia 469.
- Śluzi, uszkodzenie 318.
- Śłużba Boża, przeszkadzanie 122, kradzież przedmiotów 174 II b, 175 I a, poniżanie 303.

- Służba domowa, znieważanie 421, suszenie drzewa w piecu 448, nierząd z małoletnimi 505, nieobyczajność 525.
- Śmierć pozorna, niedokładne stwierdzenie 375.
- Spędzenie płodu 144—148.
- Sprzeciwianie się ustawom 65.
- Sprzedaż lekarstw 354, trucizn 361.
- Sprzeniewierzenie 181, 461.
- Srebro, zakup 475.
- Środki lecznicze, ich sprzedaż 354.
- Stajnia, niebezpieczeństwo ognia 452.
- Statki parowe, uszkodzenie 85 c), obsługa 336.
- Straż leśna 68, 81, obraza 312.
- „ polna, wojskowa 68, 81, obraza 312.
- Stręczenie do nierządu 132 IV, 512.
- Stronniczość sędziego, urzędnika 105.
- Strzelba nabita, przechowanie 373, 374.
- Studnia, zanieczyszczenie 398.
- Świadectwa fałszywe 199 a).
- Świadkowie, podburzanie przeciw 300, uszkodzenie ciała 153.
- Światło niezabezpieczone 449—451.
- Szalbierstwo (Hochstapler) 201 b.
- Suszenie drzewa w piecu 448.
- Szerzenie niepokojących wieści 308.
- Szlachectwo, przybranie go 201 d).
- Szpiegostwo 67, zaniechanie przeszkodzenia 213 i Dz. U. R. P. Nr. 18/28.
- Spokój publiczny 65.
- Sacharyna, używanie i posiadanie, Dz. U. Rz. P. Nr. 105 z 26 X 1926 i 89, 117/27 oraz Dz. U. Śl. 25/28.
- Sanitarne przepisy, niestosowanie się do nich, grupa X ustaw krajowych i Dz. Ust. R. P. Nr. 63, 67/19.
- Sejm, wybory, odstąpienie w czasie wyborów w gospodach potraw, trunków lub innych używek za darmo lub po cenach pozornych, ustawa o wyborach z dnia 26 I 1907 r., zgromadzenie przedwyborcze, ust. z 15 XI 1867.
- Sidła, nastawianie, ustawa łowiecka z dnia 13 I 1903 r., samolówki, łowienie zwierzyny łownej, ust. 13 I 1903.

- Stodoły, chodzenie z otwartem światłem, ustawa z 25 III 1898 r. o policji ogniowej.
- Stempel, przyklepanie na rachunki, kwity, potwierdzenia odbioru, sprzedaż niedozwolona, przyklepanie już raz użytych, opłata stemplowa, ust. z dnia 1 VII 1926 r., Dz. U. Rz. P. Nr. 98, poz. 570/26 oraz rozporządzenie wykonawcze, Dz. U. Rz. P. Nr. 123/26, poz. 713
- Szupaństwo, ustawa z 27 VII 1871.
- Strzelanie między domami, ustawa o policji ogniowej z 25 III 1897 r.
- Studnie, budowa, grupa V ustaw krajowych, poz. 17.
- Środki spożywcze, ustawa z 16 I 1896 r.
- Światło (patrz strzelanie).
- Święcenie niedziel i świąt (patrz niedziele).
- Szpiegostwo w czasie wojny i w czasie pokoju, Dz. U. Dz. P. Nr. 18, poz. 160 z 16 II 1928 r.
- Szofer, patrz pojazdy motorowe.
- Strzelanie z moździerzy, rozp. z 28 IX 1903.
- Szczepienie publiczne, grupa X ustaw krajowych.
- Szłaty, obrona kupujących przed wyzyskiem, ustawa z 27 IV 1870.
- Samochody, patrz pojazdy mechaniczne.
- Skarbowa ustawa o monopolach, akcyzach i karach za przestępstwa, Dz. U. Rz. P. Nr. 105/26.
- Soda, wyrabianie jako napój (woda sodowa) z 29 IX 1910 r.
- Stan wojenny, zarządzenie, Dz. U. R. P. Nr. 8 z 28 I 1928, wyjątkowy, zarządzenie, Dz. U. Rz. P. Nr. 32/28.
- Spirytus monopolowy, Dz. U. Rz. P. Nr. 105/26 i 60/28.
- Tajemnica aptekarza 499.
- „ chorych 498, 499.
- „ lekarza 498.
- „ urzędowa 102 c).
- Tajne stowarzyszenia 285—299.
- Tamy, uszkodzenie 318.
- Telegrafy państw., nadużycie 89, uszkodzenie 318.
- Terminatorzy, kradzież 176 II b, znieważenie ich 421, nieostrożność z ogniem 450.
- Trucizny, przechowanie 368, handel 361—370, księga zapisów 367, sprzedaż i nabywanie z 21 VI 1876 r.

- Trzymanie zwierząt szkodliwych 388, dzikich 390.
- Targi, podział, sprzedaż towarów na targach, przepisy sanitarne, ustawa przem. z dnia 20 XII 1859, nadzór weterynaryjny Dz. U. Rz. P. Nr. 65/28.
- Teatry, widowisko przemysłowe z 7 VII 1904 r., grupa XII ustaw krajowych.
- Tłuszcze, patrz środki spożywcze i ustawę z 25 X 1901 r.
- Tajemnica listowa, ochrona, ustawa z 6 IV 1870 i patrz ustawa konst.
- Tandety, przemysł tandeciarski, uprawianie, rozp. z 2 V 1883 r.
- Towarowe znaki, patenty i wynalazki, ochrona, Dz. U. Rz. P. 39/28.
- Udręczenie przy uszkodzeniu ciała 155 c), przy rozboju 195.
- Ukrycie, rzeczy skradzionych 185, 464, zbrodniarza 214.
- Uniform, bezprawne noszenie 333.
- Urządzenie wodne, uszkodzenie 85 c).
- Usiłowanie, zbrodni 8, fałszowania papierów kredytowych 110, 113, morderstwa 138, uwiedzenia 96.
- Uszkodzenie cudzej własności 85, 305 h), 468, lekkie ciała 411, 412, ciężkie ciała 152, 157, swawolne grobowców i t. p. 306, pieczęci 316.
- Uwiedzenie 96, do nadużycia władzy urzędowej 105, 311, do nierządu 132, pod przyrzeczeniem małżeństwa 506, usiłowane 9.
- Uprzywilejowanie wierzyciela 485.
- Ubój bydła, ogledziny mięsa, ustawa z 18 IX 1913 r. i rozporządzenie Prez. Rz. P., Dz. U. Nr. 77 z 2 IX 1927 r.
- Uszkodzenie godła Rzeczypospolitej Polski, Dz. U. Rz. P. Nr. 115 z 28 XII 1927 r.
- Używki (patrz środki spożywcze).
- Ustawa polna z 30 VI 1875 r.
- Wyjątkowy stan, zarządzenie, rozp. Dz. U. Rz. P. 32/28.
- Wojskowa ustawa, patrz rezerwista.
- Wody, uregulowanie własności wód i korzystanie z nich, ustawa z 2 V 1886 r.
- Widowiska, patrz teatry.
- Własność, bezpieczeństwo 434, poniżanie 305, złośliwe uszkodzenie 85, 89, 468.
- Węgiel żarzący w lokalach 336.

- Wezwanie, do zażaleń bezpodst. 301, do oporu władzy 279, do czynów niemoralnych 305, do zbrodni 5, 9.
- Wierność małżeńska 525.
- Wierzyciel, jego uprzywilejowanie 485.
- Wieści niepokojące, rozszerzanie 308.
- Wmieszanie się do czynności urzędowych 314.
- Wodne urządzenia, uszkodzenie 85 c).
- Wolność osobista, ograniczenie 93.
- Woźnice, szybka jazda 427, 428, niezgłoszony 429, niedozorowanie koni 430, niedozorowanie ognia, świątła 449.
- Współwina, w fałszowaniu 107, w zdradzie stanu 60.
- Wymuszenie 98.
- Wyrzucanie z okien 426.
- Występki zagranicą 235.
- Wystrzał nieostrożny 374.
- Wywieszenie rzeczy 426.
- Wytrychy, sporządzanie 469.
- Wagi (patrz miary).
- Włóczęgostwo, ustawa z 24 V 1885 r.
- Wojna, nakłanianie obcego rządu, udzielenie pomocy wrogowi 58 i Dz. U. Rz. P. Nr. 18/25 i stan wojenny Dz. U. Rz. P. Nr. 8/28.
- Wybuchowe materiały (patrz materiały wybuchowe).
- Wynalazki, Dz. U. Rz. P. Nr. 39/28.
- Wyroby tytoniowe, niedozwolona uprawa art. 57—62, wytwarzanie lub przerabianie wyrobów tytoniowych art. 65, sprzedaż wyrobów tytoniowych art. 66—69, niezgłoszenie zapasów w razie podwyższenia cen, art. 70 ustawy karno-skarbowej z 2 VIII 1926 r., Dz. U. Rz. P. Nr. 105 i Dz. U. Rz. P. Nr. 95 z 2 XI 1927 r., poz. 848.
- Wolność, ochrona, ustawa z 20 VII 1871.
- Zabytki sztuki, kultury, rozp. Prez. Rz. P. Nr. 29 z dnia 14 III 1928 r., opieka nad zabytkami.
- Zajęcie bydła (patrz ustawa polna), w przemyśle domokrażnym (patrz handel domokrażny).
- Zakaźne choroby, desinfekcja, zgłoszenie, grupa X ustaw krajowych.

- Zarazy bydłące, zwalczanie (patrz bydło) i Dz. U. Rz. P. Nr. 65 z 28 VI 1928 r., poz. 597 o nadzorze weterynaryjnym.
- Zastawianie sideł na ptaki, ochrona pożytecznych ptaków ustawa z dnia 2 VII 1909 r.
- Zgromadzenia, ustawa z 15 XI 1867.
- Zniewaga naczelnika gminy, obrażające pismo do władzy. (patent) admin. prawo karania z 20 IV 1854 (Prügel-patent).
- Zwierzęta, dręczenie Dz. Ust. Rz. P. Nr. 36/28, leczenie Dz. U. R. P. Nr. 66/28.
- Zwłoki, oglądanie, pochowanie po upływie 48 godzin, rozp. z 25 IX 1877, ekshumacja i transport zwłok, rozp. z 3 V 1874 r.
- Zysk, patrz lichwa.
- Zabójstwo rozbójnicze 141.
- Zachwalanie czynów karygodnych 305.
- Zakłócenie spokoju domowego 83, publicznego 65.
- Zamiar zły 1, 171, 140, 238, 200.
- Zaniechanie, doniesienia 61, w przeszkodzeniu zbrodni 60, 212.
- Zanieczyszczenie studni 398.
- Zaniedbanie chorego 358, 360.
- Zapasy grożące ogniem 446, 447.
- Zapiski o truciźnie 361, 367.
- Zaprzęg bez nadzoru 430.
- Zarządca domu 320, 440, 443.
- Zarzut kary odcierpianej 497.
- Zastawienie ulic 422.
- Zatajenie, pożaru 458, porodu 339, 340, rzeczy znalezionej 201 c), zapasów towarów 482.
- Zawalenie się grożące 381, 382, budowli 328, 385.
- Zażalenia bezpodstawne 301.
- Zbezczeszczenia grobów 306.
- Zbiegowisko 278 a), 279—284, 322, 483.
- Zdolność płodzenia, utrata jej 156 a).
- Zdrada stanu 38, 58—62.
- Zerwanie, ogłoszeń 315, znaków ostrzegawczych 319.
- Zeszpecenie przez uszkodzenie ciała 156 a).

Znaki ostrzegawcze, przy budowie 380, uszkodzenie ich 319, przy kolejach 433, przy siódlach 336 e), przy zastawieniu ulic 424.

Zgorszenie publiczne 123, 263 h), 303, 516.

Zgwałcenie 125—127.

Złośliwe, uszkodzenie 85, 89, 468, działanie niebezpieczne 87.

Złoto, zakup 473, 475, wywóz zagranicę, Dz. U. R. P. Nr. 18/28.

Znachorstwo 343.

Znawcy, podburzanie 300, uszkodzenie ciała 153.

Zniewaga religji 122—124.

Znieważenie, dzieci 414—416, w karceniu domowym 413, służby 421, małżonka 419, ucznia 420.

Życie prywatne, ogłoszenie faktów 489.

Zwierzęta, szczucie ich 392, dzikie, złośliwe 390, 391.

Żebractwo, nakłanianie dzieci, ustawa z dnia 24 V 1885 r.

Zastawniczy przemysł z 2 V 1883 r.

Zabytki, opieka, Dz. U. R. P. Nr. 29/28.

Znaki triangulacyjne, ochrona, Dz. U. R. P. Nr. 100/27.

St. przod. Szczot.

Skorowidz ważniejszych rozkazów Gł. Komendy Policji.

Objaśnienia: a — awizo, d — dodatek.

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
--------------------------------	---------------	---------------------------------

A.

33/10	Awans — bez szkół	* 33
227/1	Akta personalne — prowadzenie	20/24
276/1	„ urzędowe — przechowanie	69/24
290/5	Awans — przedkładanie wniosków	88/24
319/1	Apel dla funkcyj. zajętych w biurach	112/24
341/2	Akta — uporządkowanie	134/24
341/3	Auta rządowe — zakaz zatrzymywania	„

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
350/6	Artykuły w prasie o funkc. polic.	143/24
393/7	Areszta policyjne — utrzymanie	186/24
410/5	Auta Urzędu Wojewódzkiego — numeracja	203/24
434/3	Akta osob. — uporządkowanie dokum. osob.	11/25
452/2	Auta polic. — zamknięcie warszt. rep.	29/25
459/1	Akta — wkładanie do registratur	36/25
470/2	Areszta policyjne — dozór	47/25
470/3	Abstynent. — kółko, kreowanie	„
501/1	Akta — podpisywanie	78/25
535/2	Apolityczność Policji	111/25
503/5	Alkohol — zakaz sprzedaży w kramikach	80/25
570/2	Afisz, umieszczanie na poster. — zakaz	146/25
574/2	Akta — podpisywanie	150/25
554/6	Aresztowanie nauczycieli	130/25
633/1	Amunicja — przechowanie	209/25
666/1	Akta — składanie w registraturze	9/26
667/1	„ — adresowanie do sądów	10/26
710/1	„ — składanie	51/26
737/2	Anonimy — pisma	78/26
762/1	Asystencja — udzielanie org. wł. skarb.	103/26
765/5	Akta urzędowe — zabieranie do domu	106/26
799/2	Aresztowanie — postępowanie	142/26
841/4	Amunicja — przechowanie	6/27
848/2	Aresztowanie osób — przestrzeganie przep.	13/27
880/6	Amunicja — uzupełnienie	45/27
947/10	Alkohol — zakaz sprzedaży	—
982/9	Areszt domowy	—
1017/11	Aparaty radjo-odbiorcze w urz. polic.	—

B.

224/1	Budynki rządowe	37/24
258/5	Bicie przytrzymanych	51/24
287/5	Budynki rządowe — podział ogródków	80/24
306/2	„ „ — eksmisja lokatorów	99/24
344/1	Brygada polic.-sanitarn.	137/24
350/1	Banknoty uszkodzone — potrącanie	134/24
360/5	„ „ — „	153/24
370/1	Broń — nabywanie przez funkcjonariuszy	163/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
403/1	Broń krótka — posiadanie	196/24
415/5	Biblioteka — propaganda	207/24
446/2	Broń — nieostrożne obchodzenie	23/25
458/2	Badanie lekarskie kand. do służby państw.	35/25
512/1	Broń i amunicja — nabywanie i noszenie	89/25
559/1	„ — szanowanie	135/25
594/2	„ „	170/25
635/2	„ — przechowanie	213/25
677/3	„ palna — nieostrożne obchodzenie	20/26
695/2	Bagnet — sposób noszenia	36/26
719/1	Badanie lek. funk. i urzęd.	60/26
721/1	Broń i amunicja — nosz. i posiadanie	63/26
736/2	Błękitno-białe wypustki na naramienikach	77/26
742/2	Broń — użycie — rozpoznanie poza kolej.	83/26
760/1	„ skonfiskowana — postępowanie	101/26
785/4	Bezpłatny przejazd kolejami	128/26
813/6	Banknoty fałszywe — postępowanie	156/26
828/a	Bilety kolejowe	171/26
830/5	Broń pryw. — postępowanie w razie zwolnienia	173/26
836/3	Biura informacyjne	1/27
868/3	Broń prywatna — wykaz	33/27
876/3	Badanie kand. do Pol. Wojew. Śl.	41/27
948/10	Broń sieczna — przepisy noszenia	—
968/12	„ krótka — noszenie	—
983/4	„ użycie	—
992/1	Budżet na rok 1928/29	—
997/7	Brygada lotna Kontroli Skarbowej	—
997/8	Broń palna — prywatna — postępowanie przy zwolnieniu	—
1000/8	Broń — szanowanie	—
C.		
109/2	Ćwiczenia wojsk. — zwolnienia	51/23
136/1	„ „ — „	78/23
283/5	Ćwiczenia pisemne	76/24
295/4	Czas przyjęć w Gł. K-dzie Pol. Wojew. Śl.	88/24
305/6	Czynsz — ściąganie od funkcjon.	98/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
324/4	Choroby weneryczne	117/24
358/1	Cykliści — oddawanie honorów	151/24
513/3	Czynsz za ogródki przy domach rządowych	90/25
524/2	Czytanie brukowych pism — zakaz	101/25
466/1	Ćwiczenia pisemne — zakaz zwolnienia	43/25
561/1	Czasopisma — współpraca funkcj. policji	137/25
571/2	Choroby — zmyślanie	147/25
582/2	Czyszczenie pasów karab. i torb	159/25
596/1	Ćwiczenia kaligraficzne	172/25
603/3	Cudzoziemcy — kontrola	174/25
632/3	Choroby — symulacja	208/25
687/3	Ćwiczenia rachunkowe	29/26
732/2	Cudzoziemskie odznaczenia	73/26
733/5	Cyganie — zakaz przebywania	74/26
735/1	Ćwiczenia pisemne — poprawianie	76/26
741/2	Choroby funkcj. — postęp. władz przeł.	82/26
764/2	„ „ „ „ „	105/26
813/3	Ćwiczenia z bronią i nakładanie kajdan	156/26
895/4	Cudzoziemcy — rozporząd.	—
993/11	Ciągłość służby w jednostkach polic.	—
1003/11	Celowość komend. służby	—
1064/11	„ „ „ — sprostowanie	—

D.

37/7	Dezercja funkcjon. policji	39/22
118/4	Dzieci, doprowadzenie przez funkcj.	60/23
152/2	Djety od Dyrekcji Kopalń	94/23
258/1	Druki i pisma szkodliwej treści	52/24
267/11	Dzwonki na posterunkach — zakładanie	60/24
270/4	Dowody tożsamości przy przejściach gran.	63/24
289/1	Dekoracje władz zab. — przekaz.	82/24
291/3	Dziennik szkolenia — prowadzenie	84/24
296/3	Delegowanie agentów śl. śl. na większe zgromadzenia	89/24
324/1	Dyżur urzędników w biurach	117/24
335/2	Doprowadzenie osób zasądzonych wyro- kiem Sądu Wojsk.	128/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
350/1	Degradacja — postępowanie	143/24
350/6	Droga służbowa przy kierowaniu pism	143/24
409/6	Doniesienia karne — sporządzanie	202/24
410/4	Dni świąteczne	203/24
419/3	Dochodzenia dyscyplinarne	211/24
422/2	Dziennik korespondencyjny — prowadzenie	214/24
429/4	Deklaracje — złożenie	6/25
436/1	Długi zaciąganie — zakaz	13/25
454/4	Daktyloskopia — szkolenie	31/25
484/3	Dziennik tajny — prowadzenie	61/25
494/1	Dokumenta wojskowe — doręczanie	71/25
509/3	Dziurki w czapkach	86/25
529/1	Dni świąteczne	105/25
542/1	Delegowanie na kurs polic. — przepisy	118/25
569/2	Dyscyplina — spory kompetencji	145/25
574/2	Długie buty — używanie w służbie	148/25
584/1	Dodatek ekonomiczny	161/25
584/4	Doprowadzenie osób areszt. — postęp.	161/25
549/6	Dokumenta — odbieranie	175/25
614/2	Dyżurny — prowadzenie książek	190/25
625/3	Dzieci szkolne	201/25
644/3	Długi — zaciąganie	201/25
696/1	Doniesienia karne — niezwłoczne przed- kładanie	37/26
706/3	Dary w naturze — zakaz przyjmowania	47/26
702/a	Delegacje — oszczędności	44/26
708/2	Dyplomaci — przestrzeganie przepisów	49/26
713/3	Deklaracje „Apo“ — składanie	54/26
719/5	Dodatek ekonomiczny na żony, pracujące w instytucjach samorządowych	60/26
725/2	Drzewa przydrożne — ochrona	66/25
735/3	Dochodzenia niewykrytych czynów	76/26
799/1	Dochodzenia dyscyplinarne	142/26
851/5	Doniesienia karne — wzór	26/27
919/14	Dyżurni — uzbrojenie	—
943/8	Dzielnicowi — odznaka służbowa	—
1010/5	Dary w naturze — zakaz przyjmowania	—

Nr. rozk.
stara
numeracja

Treść rozkazu

Nr. rozk.
nowa
numeracja

E.

154/6	Eskorta osób wojskowych	96/23
202/3	„ „ „	144/23
258/1	Ewidencja wyników służbowych	51/24
266/3	„ przewodów telefonicznych	59/24
388/6	Egzekwowanie należności na żądanie władz kolejowych	181/24
390/3	Emigracja i przemyt ludzi	183/24
444/2	Ewidencja czynów karygodnych	21/25
457/2	Ekwiwalent mundurowy	34/25
493/a	Encyklopedia powszechna	70/25
461/1	Emerytura — przedkładanie wniosków	38/25
600/4	„ „ „	176/25
714/1	Egzamina znających obcy język	55/26
726/1	Ewidencja — unieważnionych, zagubionych i skradzionych kart cyrkulacyjnych — założenie	67/26
733/3	Emeryci — karty porady	72/26
739/2	Egzamina z poprawką	80/26
775/1	„ składanie przez urzędników	116/26
813/	Eskorta policyjna	156/26
965/1	Emigracja	—
967/10	Eskorta więźniów	—
1001/	Ewidencja koni dla celów wojskowych	—

F.

262/9	Fłaszki z wódki w lokalach urzędowych	55/24
472/1	Frankowanie korespondencji zagranicznej	49/25
490/1	Funkc. sł. konnej — użycie do służby pieszej	67/25
581/1	Formy proszenia w korespond.	157/25
642/1	Falsyfikaty pieniężn. — rozpoznanie	218/25
676/1	„ „ — doniesienie	519/26
707/1	Folja — sposób używania	48/26
813/6	Fałszywe banknoty	156/26
890/7	Funkcjonariusze w sądach	—

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
944/8	Fałszywe banknoty — postępowanie	—
978/7	Flagi państw obcych — używanie	—
G.		
305/1	Godzina pol.	98/24
305/3	Golenie się funkcjonarjuszów	98/24
384/2	Groby poległych policj. — upiększanie	177/24
394/5	Gadulstwo w policji	187/24
541/1	Gra hazardowa w trzy kostki	119/25
550/1	Gołębie pocztowe	126/25
620/3	Groby poległych i zmarłych funkcion.	196/25
969/5	„ zmarłych policjantów	—
969/7	Granice Państwa — rozp.	—
H.		
274/2	Honory — oddawanie	67/24
280/3	Handel w pociągach	73/24
392/1	Honory — oddawanie przez woźnych	165/24
422/4	„ „	214/24
450/3	„ „	27/25
456/4	„ „	33/25
489/1	„ „ funkcj. K. O. P.	66/25
565/1	Hełmy dla funk. pol. — noszenie	141/25
627/4	Hodowla gołębi poczt. — przestrzeganie przepisów	205/25
717/2	Honory — oddawanie przy grobie „Nieznanego żołnierza“	58/26
618/3	Honory — oddawanie	195/25
757/1	„ „ bez salutowania	96/26
889/17	„ „ przy składaniu wieńca na grobie Nieznanego żołnierza	—
902/6	„ „ przy oddawaniu służby	—
926/3	Honorowanie przed samoch. rządow.	—
930/12	Handel kobietami i dziećmi	—
932/11	„ mundurami wojskowemi	—

Nr. rozk.
nowa
numeracja

Treść rozkazu

Nr. rozk.
stara
numeracja

945/10	Honorowanie przy legit. urz. państw.	—
952/6	Honory — oddawanie funkcj. K. O. P.	—
953/10	„ „ weteranom r. 1863	—

I,

10/5	Instrukcja dla oddziałów konnych	10/22
144/5	Interwencja przez posłów	86/23
164/4	„ w gospodach	106/23
170/1	„ na kolejach	112/23
234/2	Instrukcja P. P. obowiąz. Pol. Wojew. Śl.	27/24
275/3	Inwentaryzacja — wypożycz. urządz. kosz.	68/24
290/2	Inspekcja na komis. — zakaz zatrzym.	83/24
300/3	Ilość godzin służb. na posterunkach	93/24
322/1	Inwentarz — numeracja	115/24
323/5	„ — konserwacja	116/24
327/1	„ — koszarowy magazynow.	120/24
340/2	Interesanci — zawiadom. ich o ich wnio- skach	133/24
381/3	Instrukcja o zachowaniu się w sądach	174/24
382/2	Interesanci — zawiadomienie ich	175/24
406/1	Interwencja członków rodziny	199/24
411/4	Inwentarz broni i amunicji	204/24
588/1	Instrukcja — noszenie plecaków	134/25
610/1	Izba Handlowa	187/25
614/4	Informacje — zaciąganie w Gł. Komendzie	190/25
688/1	Inwigilacja — uproszczenie załatwienia	30/26
707/2	„ — prowadzenie	48/26
738/1	Interwencja osób trzecich w sprawie funkc.	79/26
730/5	„ wobec osób wojskowych	80/26
753/3	Inwentarz — szanowanie	94/26
783/1	Instrukcja o przeglądzie broni	126/26
793/1	„ „ „ „	136/26
800/10	„ „ „ „	144/26
862/1	„ dla dzielnicowych	27/26
928/1	„ „ funk., pełniących służbę na dworcach	—

Nr. rozk.
nowa
numeracja

Treść rozkazu

Nr. rozk.
stara
numeracja

932/12	Interwencja w wypadkach odmowy udzielenia pomocy lekarskiej	—
977/5	Instrukcja o używaniu psów polic.	—
994/10	Inspekcja Pracy — współdziałanie pol.	—

J.

58/2	Język polski — język urzędowy	58/22
356/3	„ „ — przestrzeganie w urzęd.	149/24
396/8	Jednolitość napisów na urz. polic.	189/24
409/8	Języki obce — znajomość	202/24
415/3	Język polski — przestrzeganie czystej wymowy	207/24
433/a	Jak pisać dobrze po polsku	10/25
436/a	„ „ „ „ „	13/25
437/a	„ „ „ „ „	14/25
510/1	Języki obce — znajomość	87/25
980/12	Jaglica — zwalczanie	—

K.

28/4	Korespondencja z władz. zagran.	28/22
53/12	Kontrakty — zawieranie z urzędnikami	53/22
90/2	Kontrola pasażerów i bagażu	32/23
212/1	Koźnierze — podnoszenie — zakaz	4/24
231/1	Koszta podróży przy eskortach	24/24
233/1	Kolejki wąskotorowe — przestrzeganie przepisów	26/24
234/3	Konfiskata — zamiana rzeczy	27/24
262/4	Konie rządowe — wykorzystanie tychże	55/24
265/2	Korespondencja z placówkami zagr.	58/24
268/3	Kartografia	61/24
272/13	Kontrola — służba	65/24
275/2	Kancelarja na poster. — prowadzenie	68/24
279	Koresp. w zakresie służb. inform. — kierow.	72/24
280/2	Kolejki wąskotorowe — zwalczanie przestępstw	73/24
287/1	Książki stacyjne — prowadzenie	80/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
292/2	Książki menażowe — prowadzenie	85/24
298/2	Kontakt kdt. i kier. z Prez. Sądu Okr.	91/24
300/2	Kontrola chorych funkcjonariuszy	93/24
303/3	Karabiny — trzymanie na pokojach	96/24
332/2	Kontrola podróżnych na granicy	125/24
353/1	Kolejarze — przesłuchiwanie ich	146/24
353/4	Kłacze — zakaz stanowienia	146/24
380/3	Kolej — czyny karygodne, dokonane na ich terenie	173/24
389/3	Książki dyżurnych — prowadzenie	182/24
390/4	Koszta podróży, związane z przeglądem wojskowym	183/24
393/3	Kontrola celna — kompetencja	186/24
402/3	Koncepta — sporządzanie	195/24
406/a	Koszta utrzymania w willi Ślązaczka	199/24
406/3	Kolejowe organa — zawiadamianie policji o sabotażach na linii kolejowej	„
409/5	Koszarowe urządzenie	202/24
419/4	Kara aresztu z zagrożeń, wydalenia	211/24
431/3	Karty daktyloskop. — prowadzenie	8/25
432/1	Koresp. z władzami sowieckimi	9/25
442/2	Kontrola protokołów — prowadzenie	19/25
443/1	„ służb. kdtów posterunków	20/25
449/4	Koncepta doniesień sądowych — składanie	26/25
449/5	Królikarnie — założenie	26/25
462/2	Kontrola zaopatr. przy deleg.	39/25
464/6	Kontrola pojazdów mechanicznych	41/25
470/3	Kółka abstynentów	47/25
474/1	Kontrola podziału służby w komis.	51/25
504/a	Koszta całodziennego utrzymania w willi Ślązaczka	81/25
511/1	Korespondencja bezpośr. władz i urzędów z Pol. Woj. Śl.	88/25
517/3	Koszary — zwiedzanie przez osoby obce	94/25
535/2	Kwesty — podejmowanie, zakaz	111/25
567/1	Koresp. z zagranicą w sprawach poszuk. adresów właścicieli samochodów	143/25

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
159/4	Miesięczne bilety — skorzystanie	101/23
247/2	Mieszkanie — przydział	40/24
259/4	Makulatura — nieprawny napływ	52/24
268/1	Meldowanie się funkcj. po przybyciu do Katowic	61/24
278/6	Małżeństwa — zawarcie tychże	71/24
284/3	Mundury polic., noszenie przez funkc. śl. śl.	77/24
308/1	Martwe pola — opatrołowanie	101/24
314/1	Małżeństwa — zawieranie	107/24
315/5	Meldowanie się w służbie i poza służbą	108/24
316/1	„ „ funkcj., odchodzących na urlop	109/24
323/2	„ „ przyb. do Katowic	116/24
356/4	Małżeństwa — zawieranie	149/24
394/6	Meldowanie się funkc., odchodzących na urlop w miejscu przybycia	187/24
400/1	Meldowanie się organów śledczych	193/24
400/2	„ „ w służbie i poza służbą	„
437/2	Menaż, wkładki — potrącanie	14/25
455/1	Małżeństwa — zawieranie	32/25
462/7	Magazyny i warsztaty — dni urzęd.	39/25
464/1	Mundury — przepisy uzup.	41/25
477/1	Mieszkania w koszarach, wynajmowanie	54/25
481/1	Musztra	58/25
517/2	Małżeństwa — zawieranie	94/25
575/1	Mszyca — zwalczanie	151/25
589/3	Międzynarodowa Gazeta Śledcza — prze- słanie inwig.	166/25
591/3	Miesięczne wykazy przestępczości	168/25
593/3	Menaż — prowadzenie książek	170/25
603/1	Międzynarodowa służba inform.	180/25
613/2	Mieszkania pryw. funkcjon. polic.	190/25
614/2	Martwe pola — opatrołowanie, uzupel.	191/25
616/1	Musztra — regulamin	193/25
617/a	Muzeum polic. — dostarczanie ekspon.	194/25
622/1	Muzeum policyjne	199/25
667/3	Monogramy na sortach mund.	10/26

Nr. rozk.
nowa
numeracja

Treść rozkazu

Nr. rozk.
stara
numeracja

685/2	Magazyny Gł. Komendy, czasowo nie- czynne	27/26
695/1	Meldowanie się kier. jednostek polic. prze- jezdnym zwierzchnikom admin.	36/26
700/2	Meldowanie się i składanie raportów	41/26
701/3	Menaż — prowadzenie tejże	44/26
724/3	Maszyny do pisania, wykaz	65/26
720/2	Miary — znajomość	70/26
733/3	Małżeństwa — przedkładanie deklaracji	74/26
752/2	„ — wstrzymanie zezwoleń	93/26
793/2	Miary i wagi — rewizja	125/26
899/4	Mieszkania służb. — unormowanie opłat	—
907/5	Miejsce służbowe — opuszczenie	—
915/8	Mapy z napisami w obcym języku	—
946/8	Miejsce służbowe — opuszczenie	—
947/9	Mieszkanie służb. pol. — wyjaśnienie	—
957/9	Małżeństwa funk. — sprostowanie roz- kazu	—
958/6	Małżeństwa funk. — ograniczenie dla nowoprzyjętych	—
969/6	Mszyca wełnista — zwalczanie	—
993/9	Małżeństwa funk. — sprostowanie	—

N.

13/27	Numery — umieszczenie na czapkach	13/22
84/5	„ „ „ „	23/23
257/1	Napisy zewnątrz biur polic. i poster.	50/24
260/2	Nazwy — ujednostajnienie	53/24
261/4	Nagrody i odznaczenia	54/24
267/3	Nieprawne zbieranie składek	60/24
270/1	Napisy i urządzenie wewnętrzne i na- zewnątrz urzędów polic.	63/24
273/3	Należenie funk. pol. do związków	66/24
304/3	Notatnik służbowy — numeracja	97/24
301/2	Noszenie odznaczeń b. państw. zab.	94/24
322/2	Nalepianie wykazów i t. p. na ścianach	115/24
332/4	„ „ „ „ „	124/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
343/2	Numeracja pism	136/24
355/4	Nadzwycz. komisarz do walki z przemyt.	148/24
361/2	Nielegalne pisma i druki	154/24
365/2	Nazwa lokali	158/24
409/2	Nadzór nad czasopismami z Rosji So- wieckiej	202/24
463/2	Nagrody — pobieranie, zakaz	40/25
529/3	Niemiecka gmina teatralna	105/25
531/1	Naleciałości w mowie — wyzbycie	107/25
547/1	Nieujawienie opinii innych władz — przez władzę decydującą	123/25
571/3	Noszenie szalikowych kołnierzy	147/25
595/3	Noszenie karabinów w służbie	172/25
608/5	Nawóz — sprzedaż	185/25
653/1	Nazwiska rodowe polskie	230/25
699/2	Nagana zwykła — wpisywanie do książki	40/26
706/1	Nagrody — przyznawanie	47/26
735/2	Notatniki służbowe	76/26
735/4	Należności funkcj., konwojujących osoby wezwane do Sądu	76/26
736/4	Nauka o broni	77/26
771/1	Nieszczęśliwe wypadki w służbie	112/26
788/3	Numerowanie ksiąg i aktów osob.	131/26
886/7	Numeracja rozkazów	—
887/3	Noszenie długich spodni	—
889/16	Należenie funkcj. polic. do związków	—
903/5	Nagrody — przyznawanie za wykrycie przestępstw skarb.	—
934/10	Nagrody — przyznawanie za wykrycie przestępstw skarb.	—
955/12	Nocna służba	—
975/15	Nieobecność w służbie funkc. polic. z po- vodu zarządzonej kontumacji	—

O.

34/1	Organizacja oddziałów śledczych	34/22
44/12	Odsyłanie funkc. do innych komend	44/22

Nr. rozk.
nowa
numeracja

Treść rozkazu

Nr. rozk.
stara
numeracja

127/4	Odstawienie areszt. funkcj. pol.	69/23
144/4	Odprowadzenie sort mund. — zwol. pol.	86/23
149/1	Odbieranie dokumentów	91/23
166/2	Ordery cudzoziemskie — noszenie	108/23
261/3	Oznaka zewnętrzzn. żałoby urząd.	54/24
267/1	Obcowanie z osobami wrogo usposobio- nemi — zakaz	60/24
267/7	Orkiestra policyjna — tworzenie	60/24
267/10	Ogródki warzywne na poster. — założenie	„
279/3	Ochrona personelu kolejowego	72/24
280/1	Organizacja Urzędu Śledczego	73/24
283/1	Oficjalne witanie i żegnanie oddziałów	76/24
283/3	Opcyjne poświad. funkcj. z Czeskiego Śląska	„
285/2	Odprawa do służby na poster.	78/24
293/2	Odznaki pamiątkowe Centr. Szkoły Żan- darmmerji	86/24
297/1	Opieka lekarska	90/24
304/1	Osobista książka służbowa — numeracja	97/24
305/4	Oszczędność w oświetleniu	98/24
314/2	Osoby — uchylające się od wcielenia do wojska	107/24
326/5	Oznaczanie akt krótką treścią sprawy	119/24
330/1	„ jednostek monetarnych	123/24
330/3	Odszkodowanie za zgubioną pościel	„
346/2	Oficjalne witanie i żegnanie oddziałów	139/27
358/1	Oddawanie honorów	151/24
358/4	Odpisy rozkazów — zakaz	„
365/3	Orzełki — przepisowe noszenie	158/24
374/2	Oplaty szkolne — zwrot	147/24
391/2	Obszary dworskie — zniesienie	184/24
394/2	Organizacja szkół policyjnych	187/24
427/2	Ostrożność przy zetknięciu się z podejrz. osobami	4/25
430/2	Orkiestra policyjna	7/25
445/2	Odpoczynek w służbie patrolowej	22/25
446/3	Odbywanie kary przez funk.	23/25

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
467/1	Oszczędność papieru	44/25
472/2	Obrona przeciwgazowa	49/25
473/2	Ogródki — zakładanie	50/25
503/3	Ogródki — zakładanie	80/25
534/2	Oświadczenie nowoprzyjmowanych funk.	110/25
544/4	Odkomenderowanie funk.	120/25
547/2	Ochrona kobiet	123/25
548/2	Osoby wojskowe — ściśle określenie	124/25
583/1	Orkiestra policyjna — organizacja	160/25
655/1	Obwodowi — zniesienie	232/25
659/1	Odprawa — zaliczenie do godzin służb.	2/26
719/3	Osoby postronne na poster. policji	60/26
729/3	Odoczynek w służbie patrolowej na poster.	70/26
731/2	Ordery i odznaczenia cudzoziemskie	73/26
803/3	Ochrona przed odmrożeniem	152/26
811/6	Obchodzenie się z ludnością	156/26
824/3	Osoby wojskowe — zezwolenie na opuszczenie koszar	167/26
845/3	Opinia — wydawanie o funkcjonariuszach	10/27
845/4	Opłata stemplowa — uzupełnienie	10/27
846/4	Ochrona lokatorów — ustawa	11/27
847/1	Opłata stemplowa — przep. przejśc.	12/27
851/1	Opłata stemplowa od podań i świad.	16/27
853/1	Odmrożenie kończyn — zabezpieczenie	18/27
858/1	Odprawa do służby na komisarjatach	23/27
894/a	Ochrona przyrody	32/27
895/7	Odciążenie policji od zleceń wojsk.	—
902/6	Odprawa do służby i oddaw. hon.	—
920/5	Osoby zajmujące wysokie stanowiska	—
920/6	Odoczynek w służbie patrolowej	—
920/7	Obce wyrazy, używanie	—
927/6	Odszkodowanie dla uchodźców	—
932/9	Obuwie funkcyj. przy uniform. pol.	—
938/4	Ochrona pracy	—
939/10	Odprawa podróżnych na granicy	—
941/10	Odszkodowanie dla uchodźców	—

Nr. rozk.
nowa
numeracja

Treść rozkazu

Nr. rozk.
stara
numeracja

942/7	Ochrona znaków triangulacyj.	—
943/9	Osoby wojsk. — stosunek wobec nich	—
943/12	Odciążenie policji	—
952/7	Odbieranie kar pieniężnych	—
956/7	Odciążenie policji od poszukiwań b. osób wojsk. w sprawach cywiln.	—
957/10	Osoby wojsk. — przedterminowe zwol- nienie	—
966/12	Osobista książka sł. — zapis służb.	—
980/16	Ochrona zwierząt	—
1017/12	Organizacja szkoły Policji Wojew. Śl.	—

P.

15/19	Popisowi — wyjazd zagranicę	15/22
16/1	Przyjęcia wyższych funkcjon.	16/22
16/26	Paszporty zagraniczne — ulgi	16/22
40/6	Prośby o urlop — przedkładanie	40/22
41/1	Przekraczanie granic przez funkc. Policji	41/22
46/8	Patrole nocne przez 2 funkc.	46/22
46/13	Psy policyjne — żywienie	46/22
47/14	Prośby wyższych funkc. — przedkładanie	47/22
63/4	Postępowanie z konfisk. — sprzedaw.	5/23
67/3	Postępowanie z chorymi funkcjon.	9/23
85/4	Przepisy dyscypl. — zatwierdzenie	27/23
93/3	Przejazdy pociągami tranzytowemi	35/23
97/1	Podpisywanie aktów	39/23
98/3	Psy policyjne — przewóz na kolejach	40/23
101/5	Przebywanie w koszarach	43/23
127/3	Popieranie opłat na utrzym. areszt.	69/23
137/4	Prezenta — przyjmowanie	79/23
151/2	Premje za wykrywanie przestępstw walut.	93/23
159/3	Postępowanie przy wysyłkach poczt. w razie braku pieczęci ryczałt.	101/23
166/2	Przyjmowanie i noszenie orderów cudzo- ziemskich	109/23
168/4	Pilnowanie kas skarbowych	—
186/5	Pociąg — zatrzym. podczas biegu	128/23

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
211/3	Pijaństwo polic.	3/24
218/1	Przedstawicielstwa Państw. Polsk. w Bytomiu	11/24
220/1	Podpisywanie aktów	13/24
228/2	Przekraczanie granicy	21/24
234/3	Przechowanie skonfisk. dowodów	27/24
234/5	Przepisy biurowe dla komis. i poster.	„
238/4	Połączenie telef. w godz. nocnych	31/24
245/4	Prasa — podawanie wiadomości	38/24
251/5	Podarunki — przyjmowanie — zakaz	44/24
254/1	Pisma i druki zagraniczne o szkodliwej treści	52/24
274/3	Psy policyjne — używanie	67/24
276/4	Pisma pryw., skierowane niewłaściwie	69/24
283/3	Poświadczenie odcyjne dla funkcyj. z czesk. Śląska	76/24
284/3	Przeglądy mund. i zaopatrzenia	78/24
286/2	Poborowi — uchylanie się od rejestracji	79/24
287/4	Pomieszczenie prywatne funkcyj. — nieoddawanie innym osob.	80/24
291/4	Plany obchodów i szkice rejonów	84/24
202/2	Przepisy biurowe — zmiana wzoru książki menażowej	85/24
300/2	Pogrzeb zmarłych funkcyj.	43/24
312/1	Przepisy dyscyplinarne — zmiana	105/24
324/2	Podpinki — zezwolenie na noszenie	117/24
330/3	Pościel — zgubiona lub zniszczona	123/24
334/1	Przemysłnictwo — zwalczanie	127/24
340/1	Przepisy wojskowe — przestrzeg. przez funkcyj.	133/24
341/2	Polska Agencja Telegraficzna	135/24
350/2	Polecenia — przestrzeganie terminu	143/24
350/4	Petenci — zawiadamianie o wyniku ich skarg i zażaleń	„
353/3	Pijaństwo — zwalczanie	146/24
355/2	Protokoły — spisywanie z funkcyj. Pol.	148/24
368/3	Przepisy biurowe dla Eksp. Śledczych	161/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
386/2	Pijani — postępowanie wobec nich	179/24
386/5	Przestępstwa niesubordynacji polic.	„
389/2	Prawo karania dyscypl.	182/24
394/3	Pożary w okresie pozbiorowym	187/24
394/4	Program rocznego szkolenia	„
396/7	Pieczętki — opłata ryczałtowa	189/24
396/9	Płaszcz — wydawanie	„
404/1	Pomoc lekarska	197/24
412/1	Pośrednictwo urzędników w załatwianiu spraw	205/24
423/1	Program pogrzebu dla funkcjon. Pol.	215/24
425/1	Podręczniki policyjne	2/25
431/4	Pomoc lekarska	8/25
447/1	Peleryny	24/25
448/5	Pościel — odszkodow. za zgubienie	25/25
456/1	Postępowanie przy zetknięciu się z osob. podejrzanemi	33/25
464/4	Przegląd broni — ubicacji	41/25
462/5	Peleryny dla podofic. konnych	42/25
474/6	Pomoc lekarska	51/25
476/1	Państwowa pomoc lekarska	53/25
477/1	„ „ „	54/25
479/1	Poprawienie przep. służb.	56/25
501/2	Porządek koszarowy	78/25
502/1	Przeprowadzenie dochodzeń	79/25
507/2	Policja — należenie do związku urzęd. państw. i samorząd.	84/25
509/1	Pistolety do naprawy — oddaw.	86/25
513/1	Podrabianie rządowych wyrobów tytonio- wych	90/25
515/1	Państw. pomoc lekarska	92/25
528/2	Podawanie dokładnych adresów w koresp. urzędowej	104/25
534/3	Pomoc lekarska — przestrzeganie przep.	110/25
534/4	Psy policyjne — zakaz szkolenia przed przesłaniem na kursa	„

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
537/1	Przedmiot sprawy — podawanie na pi- smach	113/25
551/3	Pomoc lekarska	127/25
554/4	Poborowi — przejazd koleją	130/25
567/2	Pospolite ruszenie — meldowanie	143/25
568/3	Przepisy pol.-drogowe — przestrzeganie	144/25
571/1	Podoficerowie w kancel. — przestrzeganie czystości	147/25
580/1	Pornografja — zwalczanie	156/25
592/2	Przemyt towarów — zwalczanie	169/25
595/7	Pogotowie na posterunkach	175/25
596/2	Podawanie ręki	173/25
599/6	Psy polic. — zapodanie wyniku	176/25
600/7	Pomoc lekarska w willi Ślązaczka	177/25
608/4	Pomoc lekarska	185/25
614/6	„ „	191/25
616/2	Przynależność państwowa	193/25
617/1	Przepisy drogowe	194/25
638/1	Pobory — potrącanie	215/25
650/1	Porządek koszarowy i t. p.	227/25
660/2	Przodownicy dyżurni — wyzn.	3/26
705/2	Przybywanie do zajęć funkcion.	46/26
707/4	Prawomocność orzeczeń komis. dyscypl.	48/26
709/3	Psy polic. — używanie i utrzymanie	50/26
717/4	Pościg na terenie Czechosłow.	58/26
718/3	Policyjne przesyłki list. — odbieranie	59/26
718/6	Pomoc lekarska — pojęcia „Uzdrowisk“	„
733/4	Palenie w biurach	74/26
737/5	Peleryny — używanie	78/26
739/1	Przemysłnictwo towarów	80/26
785/6	Polska Dyrekcja Ubezpieczeń wzajemn. — współpraca	128/26
790/2	Policja wojskowa w Krakowie — zalicza- nie lat służby	133/26
791/3	Przepisy meldunkowe — przestrzeganie	136/26
797/1	Państw. pomoc lekarska	140/26
797/a	Pszczelnictwo w korpusie Policji	140/26

Nr. rozk.
nowa
numeracja

Treść rozkazu

Nr. rozk.
stara
numeracja

817/3	Przedmioty znalezione w tramwajach i pociągach	160/26
829/1	Posterunek ruchu ulicznego — niesalutowanie przełoż.	172/26
832/2	Pogotowie na poster. — zaliczanie służby	175/26
839/8	Pogotowie — zaliczanie służby	4/27
843/1	Państwowa służba cywilna — zmiana	8/27
843/3	Pogotowie	8/27
857/1	Program zawodów strzeleckich	22/27
866/4	Pomoc lekarska przeniesionych w stan spoczynku	31/27
867/3	Przedterminowe zwolnienie	32/27
868/2	Przestępstwa niewykryte — wznawianie	33/27
868/4	Podatek kościelny	„
868/3	Prywatna broń palna	„
871/1	Peleryny — uzupełnienie	36/27
873/3	Pasy pomocnicze — noszenie	38/27
874/1	Przedterminowe zwolnienie	39/27
874/2	Poufny dziennik inwig. — zniesienie	„
875/2	Pisownia nazw	40/27
875/4	Przybory — potracanie wkładek menażow.	„
890/7	Podania — wnoszone przez funkcjon.	—
894/4	Podpisywanie pism	—
897/6	Podarki dla szefów od podwładnych	—
897/7	Pomoc lekarska dla emerytów	—
909/11	Przedterminowe zwolnienie	—
926/4	Przymusowe wycofanie ludności	—
951/9	Prośby, podania itp. — przedkładanie	—
955/10	Prasa — rozporz.	—
959/9	Prośby itp. — przedkładanie	—
964/3	Polska liga przeciwalkoholowa	—
965/a	„ „ „	—
977/5	Psy policyjne — instrukcja	—
984/11	Polska liga przyjaciół zwierząt, należenie funk.	—
984/12	Przedterminowe zwolnienie osób, odbywających karę, uzup.	—

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
1003/10	Podział służby na małych komis.	—
1004/10	Państw. pomoc lekarska	—
1009/15	Przysięga — składanie	—
1012/13	Pośmiertne — zaliczanie dodatku śledczego	—
1016/5	Podział służby na małych komis.	—
1017/a	Program kursu śledczego	—

R.

22/1	Rzeczy skarbowe — zaginięcie	22/22
36/12	Rowery — reperacja	36/22
70/7	Reperacja broni i rowerów	40/22
74/8	Rozmowy telefoniczne — prowadzenie	16/23
141/4	Renty wojskowe — pobieranie	83/23
157/2	Rozbrojenie Policji	99/23
213/9	Rękawiczki — noszenie w służbie	5/24
219/2	Rewizja — przeprowadzenie u osób areszt.	12/24
229/3	Ruch tranzytowy — zakaz korzystania	22/24
262/3	Reperacja inwentarza	55/24
266/7	Reperacja przewodów telefoniczn.	59/24
272/2	Reorganizacja kancelarji — Wyzd.	65/24
287/6	Rewizje pakunków i tow. na drog.	80/24
288/1	Rozp. o systemie monetarnym	81/24
290/4	Rękawiczki — noszenie w służbie	83/24
295/3	Rozp. Prez. Rz. Polsk. o karach za przekroczenie o relacji marki polskiej do złotego	88/24
323/3	Rybołówstwo w wodach granicznych	116/24
323/8	Rozmowy telefoniczne	"
337/3	Rowery — używanie	130/24
343/1	Rejestracja oficerów rezerwy	136/24
360/3	Ryczałt na drobne wydatki	153/24
360/7	Rozp. Rady Ministrów o należności za podróże i deleg.	"
388/4	Rewizja — dokonywanie	181/24
394/5	Rozmowy o sprawach, dotyczących policji	187/24

Nr. rozk.
nowa
numeracja

Treść rozkazu

Nr. rozk.
stara
numeracja

429/3	Rozp. o przelaniu prawa ostatecznego rozstrzygnięcia niektórych spraw, zastrzeżonych władzom centraln. na władze II instancji	6/25
442/3	Rozmowy telefoniczne — prywatne	20/25
444/3	Ruch graniczny — polsko-niemiecki	21/25
461/2	Ryczałty na utrzymanie porządku	38/25
489/3	Rachunki itp. w języku nieurzęd.	66/25
510/3	Rozmowy telefoniczne — ograniczenie	87/25
521/1	Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o powsz. obowiązku służby wojsk.	98/25
522/2	Rachunki — opłata stemplowa	99/25
590/2	Raporty sytuacyjne — przedkładanie	168/25
664/1	Rozmowy telefoniczne, dotyczące pościgu	7/26
717/1	„ „ opłata	58/26
724/2	Ryczałty biurowe — wprowadzenie	65/26
733/2	„ na zakup środków do utrzymania porządku itp.	74/26
736/3	Ruch tranzyt. — zakaz korzystania	77/26
739/3	Raporty w Głównej Komendzie — dopuszczanie	80/26
750/4	Rękawiczki — noszenie	91/26
780/2	Renty wojsk. — pobieranie przez funkcj.	123/26
792/2	Rewizje narzędzi mierniczych	135/26
797/1	Rozp. o państw. pomocy lekarskiej	140/26
789/2	Rozkazy ważne — powtarzanie	141/26
804/1	Rowery służbowe — konserwacja	148/26
817/4	Rękawiczki — noszenie	160/26
822/2	Rozprawy sądowe — obecność funkcyj.	165/26
834/4	Raporty dziennie	177/26
854/5	Rowery własne	19/27
866/3	Rejestry karne — przesyłanie wyciągów	31/27
889/12	Rozmowy telefoniczne	—
903/a	Rewers gwarancyjny	—
916/3	Rak ziemniaczany	—
968/12	Rejonowi — noszenie krótkiej broni palnej	—

Nr. rozk.
nowa
numeracja

T r e ś ć r o z k a z u

Nr. rozk.
stara
numeracja

982/8	Rewizja narzędzi mierniczych — współdziałanie pol.	—
991/10	Rejonowi — ilość godzin sł. zewn.	—

S.

6/14	Samowolne opuszczenie miejsca służbowego	6/22
46/11	Samowolne reperowanie broni	46/22
146/2	Służba — paski podbródkowe	88/22
168/2	„ — wykonanie w ubraniu cywilnem	110/23
176/1	Strejk urzędniczy — urządzenie	118/23
176/2	Świadectwa lekarskie przy zwolnieniu z szpitali	„
214/3	Spóźnianie się do biur	6/24
219/1	Służba — pozdrowienia	12/24
235/1	Stosunek służby Pol. Woj. Śl. do org. wykon. władz skarb.	28/24
251/3	Świstawki — sposób noszenia	44/24
261/2	Sprawy nienależące do kompetencji policji — załatwianie	54/24
267/2	Stemplowanie podań	60/24
270/5	Strażnica — czasopismo	63/24
272/12	Służba śledcza na komisarjatach	65/24
277/1	„ „ „ „	70/24
279/4	Sprawność fizyczna i samoobrona	72/24
284/1	Samopomoc — działalność	77/24
286/4	Świetlica — zakładanie albumów	79/24
289/3	Służba patrolowa	82/24
290/3	„ wyznaczanie czasu służby	83/24
303/2	„ stały posterunek w mieście	96/24
303/4	„ spis funkcjon. na komis. i posterunkach	96/24
305/5	Słoma w siennikach — zmiana	98/24
318/1	Samochody — używane przez Województwo	111/24
319/3	Służba w oddziałach konnych	112/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
333/2	Skoszarowanie funkcjon. policji	126/24
355/1	Służba śledcza — wykonywanie	148/24
360/2	System okólnikowy — wprowadzenie	153/24
360/6	Srebro — wywóz do Niemiec	153/24
406/5	Sabotaż na kolejach — zawiadamianie policji	199/24
410/5	Samochody Urzędu Wojewódzkiego	213/24
416/5	Służba w teatrach i kinach	218/24
429/5	Stosunek do kolegów	7/25
468/3	Ścisłość badania spraw, mających być przedmiotem sprawozdania władz wyż- szych	45/25
482/3	Skoszarowanie policji Wojew. Śl.	59/25
484/1	Sporządzanie drobnego inwentarza	61/25
485/4	Samoloty państw obcych	62/25
503/2	Składki — zakaz potrącania z poborów	80/25
507/3	Sienniki — szanowanie	84/25
508/1	Stan bezpieczeństwa na terenach kolejow- ych	85/25
513/2	Ściąganie wkładek menażowych i zacią- ganie długów	90/25
516/1	Spis inwentarza broni i amunicji	93/25
520/2	Stenografia — uczenie się w oddziałach policyjnych	97/25
534/1	Stan pogotowia	110/25
538/1	Stacje radjotelegr. i telefonicz. — kontrola	114/25
540/1	Służba z obandażowaną głową	116/25
569/2	Spory kompetencji dyscyplinarnej	145/25
570/1	Stabilizacja — przepisy	146/25
579/1	Służba policji konnej w mieście	155/25
591/2	Sygnały dla regulowania ruchu kołowego	167/25
595/2	Szkolenie na komisarjatach	172/25
606/6	Samochody — kontrola	183/25
609/4	Szachy — gra	186/25
613/1	Socjologia — pytania	190/25
615/4	Szkice kartograficzne — sporządzanie	192/25
610/4	Siły żeńskie	197/25

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
545/3	Towarzystwo hodowli gołębi pocztowych	121/25
556/3	Termin wypowiedzania stosunku służb. urz. prowizorycznym	132/25
580/2	Telefonogramy poważnych wypadków	156/25
608/2	Termin wypowiedzenia stosunku służb. urz. prowiz.	185/25
668/2	Torby służb. — zaopatrzenie w haki	11/26
680/3	Termin przedkładania dokumentów	22/26
693/2	Tożsamość osób przytrzymanych	34/26
722/2	Towar — sprzedaż na kupony	63/26
785/3	Tryb przesłania podań do władz wojsko- wych w sprawie odbytej służby woj- skowej	128/26
788/4	Terminowe załatwianie spraw	131/26
795/2	Telefony — używanie przez osoby pry- watne	138/26
855/3	Tymczasowe przytrzymanie osób	20/27
894/7	Tryptyki dla ruchu samochod.	—
908/5	Taktowne odnoszenie się do obywateli	—
928/2	Tryb i formy urzędowania w biurach	—
942/6	Telefonogramy władz i urzędów państw. — zapewnienie autentyczności	—
947/7	Taryfa pocztowa	—
950/4	„ „ — sprostowanie	—
958/7	Telefony — używanie do rozmów pry- watnych	—
958/8	Tytoniowy surowiec — pokątny handel	—
962/11	Tytuły — używanie niewłaściwe	—
1009/16	Transporty więźniów	—

U.

5/5	Udzielanie nagród od osób prywatnych	5/22
5/4	Urlopy wyższych funkcjon. — udzielanie	„
13/1	Umundurowanie nieprzep.	13/22
47/12	Umundurowanie dla policji konnej	47/22
47/14	Urlopy wyższych funkcj. — przedkładanie prośb	„

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
48/12	Używanie niewłaściw. wyrazów	48/22
110/3	Użycie broni przeciw pijanym	52/23
117/3	Urlopy — udzielenie absolwentom kursu	59/23
145/3	Ulgi dla urz. państw. w lotnisku Inowrocław	87/23
217/2	Ujednostajnienie przep. służb. i kanc. dla Pol. Woj. Śl.	9/24
220/3	Umundurowanie niższych funkcjon.	13/24
245/3	Uzbrojenie funkcj. przydzielonych do biur	38/24
250/1	„ „ w służbie	43/24
252/2	Ubrania cywilne — zakaz noszenia	45/24
258/3	Uzbrojenie funkcjon., wezwanych jako świadków	51/24
274/4	Urządzenie koszarowe — naprawienie	67/24
275/11	Uzbrojenie policji w czasie ostrego po- gotowia	68/24
278/3	Ustawa łowiecka — zmiana niektórych przepisów	71/24
282/2	Ustawa o państwowej służbie cywilnej	75/24
283/7	Ustawa o organizacji Policji — interpre- tacja	83/24
294/1	Używanie posterunkowych do niższej służby	87/24
296/5	Ustalenie wzorów monet	89/24
298/5	Ustawa o stosowaniu na obszarze Wojew. Śl. wszystkich dotychczasowych ustaw w sprawach wojsk.	91/24
300/5	Uregulowanie zastępstw na czas urlopów	93/24
303/3	Uzbrojenie — trzymanie karabinów w po- koju	96/24
310/2	Umundurowanie	103/24
318/2	Używanie aut ciężarowych — zakaz	11/24
331/1	Uzbrojenie oficerów policji	124/24
331/2	Uzbrojenie policji w służbie	„
331/3	Uczęszczanie do lokali funkcj. pol. — zakaz	„
333/1	Uprawa tytoniu dla własnego użytku — zakaz	126/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
354/3	Uliczna sprzedaż wyrobów tytoniowych	147/24
370/2	Ustawa o powszechnym obow. służby wojskowej	163/24
383/2	Umundurowanie — noszenie niebieskich patek	176/24
405/1	Urzednicy Pol. Woj. Śl. — praca w spra- wach admin.	198/24
443/3	Urlopy nadzwyczajne — wliczanie do urlopu wypocz.	20/25
445/1	Ustawa o ochronie lokatorów	22/25
447/3	Użycie broni — uzupełnienie	24/25
449/2	Umund. — przestrzeganie przepisów	26/25
455/2	Uchylenie się od zgłaszania w celach rejestracji	32/25
458/6	Uzbrojenie — cennik	35/25
460/1	Urlopy wypoczynkowe	37/25
469/2	Ustawa o ochronie lokatorów	46/25
507/5	Urlopy oficer. i urzęd. Pol. Wojew. Śl.	84/25
510/2	Urzędowanie w sobotę	87/25
520/2	Ustawa o ochronie lokatorów — rozporz. wykon.	97/25
550/2	Ustawa o gołębiach pocztowych	126/25
551/1	Ulgi taryfowe przy przejazdach powrot- nych z uzdrowisk krajowych	127/25
552/3	Urlopy zdrowotne — nadzwyczajne	128/25
580/4	Urlopy — zgłaszanie się	156/25
639/1	Urząd śledczy — organizacja	216/25
660/2	Urlopy zdrowotne — zasada przy udzie- laniu	3/26
680/2	Ustawa o państwowej służbie cywilnej — zmiana	12/26
687/2	Ubranie cywilne — zakaz noszenia	19/26
725/3	Urzędy dyplomatyczne obcych państw	66/26
725/4	Urzędy konsularne	„
742/5	Uzupeł. § 56 i 86 przepisów biurowych dla komis. i post.	83/26

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
781/4	Uzbrojenie oddziałów konnych podczas alarmu	124/26
782/3	Udzielanie pomocy rodzinom po poległych i zmarłych funkcj. Pol.	125/26
806/4	Uszkodzenie przesyłek — ewidencja	150/26
846/4	Ustawa o ochronie lokatorów	11/27
863/3	„ o powszechnym obow. służby wojskowej	18/27
872/1	Umund. — przechodzenie na własność	37/27
878/10	„ — sprostowanie	43/27
892/1	Ustrój zewnętrzny komisariatu	—
895/9	Ubranie cywilne — noszenie	—
900/3	Użycie broni	—
934/13	Umund. funkcjon. w letniskach	—
943/10	Ustrój monetarny — zmiana	—
961/3	Umund. pol. — niedomagania	—
962/10	Ustrój zewnętrzny komisariatu	—
969/4	Urząd Delegata Prokuratorji Gener.	—
971/12	Ustawa o opłatach stemplowych — przestrzeganie	—
980/17	Ustawa o powsz. obowiązku służby wojskowej — zmiana	—
983/4	Użycie broni	—
984/13	Ustawa o powsz. obow. sł. wojsk. — zmiana	—
1015/8	Umund. niższych funkc. do czynności pomocniczych w urzędach polic.	—

W.

22/10	Wizyta lekarska	22/22
39/8	Wydalenie funkcjon. — postępowanie	39/22
71/2	Wywóz artykułów pierwszej potrzeby	13/23
124/2	Wstępowanie do związków	66/23
207/3	Włóczęgostwo — zwalczanie	149/23
214/4	Wykroczenia na drogach publicznych — przestrzeganie	6/24
226/4	Wyszkolenie w oddziałach policyjnych	19/24

234/4	Współdziałanie policji z władzami skarbowymi	27/24
229/5	Wysiedlanie obywateli polskich z państw obcych	22/24
249/4	Wnioski o zwolnienie z Policji	42/24
259/2	Wyszkolenie funk., zajętych w biurach	52/24
262/4	Więźniowie — zakaz używania do robót	55/24
270/2	Współdziałanie policji w porozumieniu z innymi org. władz wykonaw.	63/24
278/5	Wyszkolenie policji — zwrot kosztów przy zwolnieniu	71/24
279/7	Warsztaty rymarskie i rusznikarskie — założenie	72/24
283/4	Wyszkolenie w oddziałach śledczych	76/24
283/8	Wyszkolenie fizyczne — przerabianie	„
284/4	Wywóz wódki i spirytusu zagranicę	77/24
287/2	Wykaz godzin służbowych — prowadzenie	80/24
299/1	Wyszkolenie zapaśnicze	91/24
299/4	Wystąpienie policji w miastach	92/24
302/1	Wykształcenie funkcyj. policji w pisaniu na maszynie	95/24
307/2	Woźni — obowiązki służbowe	100/24
315/2	Wyszkolenie z nauk społecznych	108/24
321/1	Wieszadła — zaprowadzenie	114/24
336/1	Wizyty urzędowe — składanie	129/24
358/2	Wyszkolenie zastępców kierowników	151/24
358/3	Wypoczynek w służbie nocnej	„
363/1	Wkładka serwisy	156/24
379/3	Więźniowie — zaopatrzenie ich w żywność	172/24
383/3	Wyszkolenie — samodzielne spisywanie protokołów	176/24
386/1	Wyszkolenie — ustawa karna — uczenie się napamięć	179/24
386/3	Wykazy wyników służbowych — dołączenie do doniesień karnych	179/24
388/5	Więźniowie — dostarczanie na rozprawy sądowe	181/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
406/a	Willa Ślązaczka — koszt utrzymania	199/24
409/4	Występowanie funkcj. policji	202/24
416/6	Wyrazy ordynarne — zakaz używania	208/24
420/2	Wystąpienie policji	212/24
426/4	Wywiadowcy w komisariatach	3/25
432/1	Władze sowieckie — bezpośr. koresp. z polsk. władzami admin.	9/25
434/2	Wpuszczanie do Polski osób na podstawie telegramów	11/25
466/2	Wykaz ważniejszych wypadków	43/25
466/3	Wymiana uszkodzonych banknotów	„
471/1	Wyszkolenie — niedomagania	48/25
473/1	Wyszkolenie — plan	50/25
485/5	Wynik dochodzeń dyscyplinarnych — żą- danie od innych władz	62/25
527/1	Wścieklizna — zwalczanie	103/25
561/2	Współpraca funkcj. policji w czasopism.	137/25
592/4	Wyniki służbowe — zaliczanie	169/25
593/4	Wywiadowcy na komisariatach	170/25
621/7	Wykaz wyników służbowych — uzupeł- nienie	196/25
651/1	Wkładka do serwisy i zwrot	233/25
670/3	Wykaz stanu osobistego — zniesienie	13/26
670/4	Woźni i stajenni — umundurowanie	„
677/2	Wojskowe osoby — wciąganie zgłoszenia do książki urlop.-meldunk.	20/26
687/1	Władze wojsk. — zawiadamianie o zaj- ściach z osob. wojsk.	29/26
693/1	Wojskowa służba — znajomość obowią- zujących ustaw	34/26
718/4	Wydział II. Głównej Komendy — orga- nizacja	59/26
727/3	Wyrazy pomocnicze przy nadawaniu tele- fonogramów	68/26
742/7	Wyszkolenie — zmiana przepisów	83/26
756/2	Wypracowanie pisemne — zwolnienie	97/26

758/2	Wynagrodzenie funkcjonariuszy, wzywanych w charakterze świadków	99/26
772/2	Wydalone osoby — postępowanie	115/26
785/6	Współdziałanie pol. z organami Polskiej Dyr. Ubezp. Wzaj.	128/26
792/3	Wyjazd służbowy do Niemiec	140/26
809/3	Wyszkolenie	153/26
813/7	Władze wojskowe — tryb przedkładania podań o odbytej służbie wojskowej	156/26
823/1	Władze wojsk. i żandarmerja — zawiadomianie o zajściach z osobami wojskowymi	166/26
838/2	Wypracowania pisemne	3/27
838/3	Wyszkolenie	3/27
841/3	Wywiadowcy w komis. — wykonanie służby	6/27
848/2	Wezwanie do sądów	13/27
852/2	Wydawnictwa — zakaz udziału	17/27
860/1	Wyroby tytoniowe — zwalczanie przemyt.	25/27
861/5	Wzór doniesień karnych	26/27
889/9	Władze sowieckie — wydobywanie dokumentów	—
915/a	Willa Ślązaczka — zażalenie	—
934/12	Wypadki, wciąganie do książki dyżurnych	—
941/12	Woźni i gońcy — salutowanie	—
957/10	Wojskowe osoby — przedterminowe zwolnienie	—
967/9	Wykaz ksiąg, meldunków perjodycznych	—
969/5	Wyszkolenie funkcj., zatrudnionych w kancelarji Pow. Komend	—
974/13	Władze świeckie — tryb wydostania dokumentów	—
974/12	Wojskowy Sąd Rejonowy	—
975/13	Wykaz ksiąg meldunk. — uzupełnienie	—
975/14	Wywóz złota zagranicę — rozporz.	—
989/11	Wykaz ksiąg itp. — sprostowanie	—

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
1003/9	Wykaz opatrolowanych miejscowości	—
1016/6	Wykaz opatrolowanych miejscowości — zniesienie	—
Z.		
39/8	Zwalnianie funkcj. — postępów.	39/22
41/3	„ „ „ „	41/22
60/4	Zaświadczenia na opłacone wydatki za bagaż	2/23
78/d	Zwalczanie chorób zakaźnych	20/23
93/2	Zapomogi — udokumentowanie próśb	35/23
112/2	Zmiana w rodzinie — przedkładanie do- kumentów	54/23
11/3	Zamykanie gospód — przez kierow. komi- sarjatów	64/23
127/2	Zachowanie się funkcj. w zakładach lecz- niczych	69/23
149/4	Zażalenia osób, powracających z zagranicy	91/23
164/5	Zachowanie się funkcj. w sądach	106/23
172/2	Zabawy — urząd. przez funkcj.	114/23
172/3	Zażalenia — przedkładanie	„
177/3	Związek urzędników państw. — wstępo- wanie	119/23
207/3	Żebractwo — zwalczanie	149/23
215/1	Zaliczanie godz., spędzonych w służbie	7/24
237/1	Zmiana przepis. karno-administracyjnych	30/24
238/2	Zakaz stanowienia klacz	31/24
238/3	Zgłaszanie prywatnych rozmów telefo- nicznych	„
244/2	Zachowanie się funkcj.	37/24
247/1	„ „ „ „ wobec publicz.	40/24
251/4	Zdejmowanie karab. — przy wchodzeniu do biur	44/24
258/6	Zachowanie się w sądach	51/24
1/6	„ „ funkcj. podczas śpiewu „Hymnu“ i „Roty“	„
261/3	Żałoba urzędowa — oznaki zewnętrzne	54/24

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
267/	Zniżki kolejowe	60/24
273/2	Zapomoga na opłaty szkolne	66/24
276/5	Zaświadczenia zwolnienia — wystawianie	69/24
281/11	Zwrot odpraw przez funkcj., ponownie przyjętych	75/24
282/1	Zaświadczenia zwolnionych funkcj. — wy- stawianie	75/24
287/3	Zakwalifikowanie kandydatów do policji	81/24
292/3	Zachowanie się funkcj. — wobec przeło- żonych	85/24
292/4	Zachowanie się funkcj. — w sądach	„
293/3	Zniszczenie obszarów dworskich	86.24
296/1	Zachowanie się funkcj. wobec przełoż. w czasie eskort	89/24
297/2	Zawiadamianie urzędów pol. przez...	90/24
300/1	Zwrot odpraw przez funkcj., ponownie przyjętych	93/24
302/2	Zniewaga Korpusu Policji — doniesienie	95/24
306/1	Zwrot kosztów pogrzebowych	99/24
306/3	Zaliczki zwrotne — opinjowanie prób	„
310/1	Zachowanie się pol. na zabawach tanecz.	103/24
326/1	Zachowanie się pol. na ulicy	119/24
342/2	Zaliczki na transport osób uwięzionych	135/24
356/6	Żywność — nadzorowanie	149/24
363/2	Zbiegostwo popisowych i dezertów	156/24
367/1	Zaliczanie drobnych wydatków	160/24
382/4	Zwrot niewypłaconych kwot	175/24
389/4	Zaliczanie godz. służb. — pogotowia	182/24
396/6	Zabawy taneczne — urządzenie przez funkcj.	186/24
397/1	Żółte buty i trzewiki — noszenie	190/24
406/4	Żandarmerja — załatwianie spraw	199/24
421/5	Zachowanie się policjanta	213/24
430/1	Zewnętrzny wygląd funkcj.	4/25
439/5	Zapobieganie czynom przestęp.	16/25
445/3	Zabawy taneczne — zakaz uczęszczania	22/25

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
451/4	Zachowanie się funkcj. w kinoteatrach	28/25
456/3	Zeznawanie funkcj. Pol. w sądach	35/25
466/1	Zwalnianie funkcjonarjuszy od ćwiczeń — zakaz	43/25
481/2	Zeznawanie funkcj. w sądach	58/25
505/1	Zachow. się funkcj. Pol. pod względem etycznym	82/25
506/1	Zachowanie się funkcj. Policji w służbie wobec osób znajomych	83/25
515/2	Zmiana ust. o państw. sł. cywil.	92/25
517/3	Zwiedzanie koszar przez osoby obce	94/25
541/2	Zgłaszanie się w telefonach	117/25
554/2	Zachowanie się funkcj. w szpitalach	130/25
571/2	Zmyślanie chorób	147/25
573/1	Zaliczki i kredyty — udzielanie	149/25
584/4	Zamachy na kolejach	160/25
585/4	Zwolnienie ze szkół policyj.	162/25
595/5	Zaliczki — przeznaczenie wydatk.	172/25
605/a	Zapomogi dla zwolnionych funkcj. przez Samopomoc	181/25
619/6	Znaki, jakimi posług. się przestępcy	196/25
626/2	Zmiana przepisów dyscypl.	204/25
651/1	Zaliczanie służby wojsk. do emeryt.	228/25
653/2	Zakaz przyjmowania powinszowań nowo- rocznych dla funkcj. Pol.	230/25
664/2	Zapomogi miesięczne — przyznawanie	8/26
668/1	Zmiana § 2 ust. o organizacji Pol. Woj. Śl.	12/26
669/2	Zawiadamianie funkcj. zwolnionych i wy- dalonych o przyczynach wzgl. powo- dach zwolnienia	13/26
680/1	Zaliczki — termin rozliczenia	22/26
714/2	Zegary stoperowe — użycie	55/26
730/1	Zachowanie się funkcj. w kuchniach na posterunku	71/26
737/3	Zaświadczenia b. funkcj. o przebiegu służ- by — wydawanie	78/26

Nr. rozk. nowa numeracja	Treść rozkazu	Nr. rozk. stara numeracja
740/2	Zajęcia uboczne	81/26
744/4	Zbrodnia szpiegostwa — podręcznik	84/26
766/2	Zachowanie się funkcj. przy stole	107/26
777/2	Zakład wychow. — zniżka dla wychowanków	120/26
777/5	Znaki, jakimi posług. się przestęp.	„
803/2	Zachowanie się funkcj. wobec publ.	147/26
813/4	Żandarmerja krajowa — podwójne zaliczanie do wysługi emeryt.	156/26
845/2	Zniewaga funkcj. Pol. Woj. Śl.	10/27
850/1	Zwalczanie lichwy	15/27
851/2	Żandarmerja — kontakt z organami P. W. Śl.	16/27
853/2	Zachow. się wobec osób przytrzymanych	18/27
886/7	Zmiana numeracji rozkazów	—
889/14	Zgon funkcj. — postęp. władzy przełożonej	—
924/6	Zachowanie się funkcj. w obchodz. i post.	—
925/11	„ „ „ podczas przedstawień	—
932/8	Zawieszenie wykonania kary	—
943/11	Zachowanie się wobec osób wojsk.	—
944/7	Zajścia między funkcj. a wojskow.	—
979/10	Zawody strzeleckie	—
981/9	Zniewaga funkcj. w służbie — postęp.	—
982/7	Zwalczanie zaraz zwierzęcych	—
990/14	Zakuwanie aresztantów	—
1014/a	Znaki pisarskie w telefonogramach — przestrzeganie	—

St. przod. Szczot.

Skorowidz do rozkazów pouczających i t. p.

L. dz. G. Kmdy	Treść rozkazu	Data rozkazu
A.		
14577/24. I.	Awanse podoficerów — przygotowanie	1. 10. 1924
B.		
708.	Broń i materiał wojsk. oddawanie — ewidencja	28. 2. 1924
1102.	Broń — obchodzenie się	25. 1. 1923
271 pf.	Broń wojskowa i prywatna — postępowanie przy konfiskacie tejże	10. 12. 1923
3259.	Biblioteki policyjne — organizacja	26. 3. 1924
20115/24.	Budżet — szemat	20. 12. 1924
C.		
4919/III.	Czasopisma — poniżające urzędy państw. i poszczególn. urzęd.	29. 12. 1922
4044/III.	Choroby weneryczne	10. 11. 1922
1331.	„ zakaźne — zwalczanie	5. 2. 1923
4300.	Ćwiczenia pisemne	24. 3. 1923
12131.	Choroby symulowanie	17. 1. 1923
D.		
6772-Z.	Dowody osobiste — obywateli Łotwy, Estonji i Finlandji	11. 12. 1922
745 pf.	Dyplomaci państw obcych — przestrzeganie przepisów	28. 9. 1922
3308-Z.	Dyplomaci — skorzystanie z przywilejów	6. 1. 1922
—	Dezerterzy — postępowanie, okól. Minist. Spraw Wewnętrznych I. B. B. 292.	31. 3. 1923

E.

3910-Z.	Eskortowanie aresztowanych	17. 10. 1922
2586.	Ekspozytury śledcze — organizacja	16. 4. 1924
128/24. I.	Emerytura	14. 6. 1924
428/24. I.	Etaty post. i komisariatów	30. 6. 1924
15032/I.	Emerytura — wyjaśnienie ustawy	28. 10. 1924
18421/I.	Egzaminowanie funkcj. przez prelegentów, zaproszonych na odprawy	22. 11. 1924

F.

13427/IV.	Falsyfikaty 100 zł	2. 9. 1924
3578.	Fotografja — nauczanie w szkole policyjnej	5. 4. 1924

G.

2714-Z.	Godzina policyjna — wkraczanie policji	22. 8. 1922
15193/24. I.	Gazeta Administracyjna — ogłaszanie działalności Policji	9. 10. 1924
15193/24. I.	Gazeta Policyjna — ogłaszanie działalności Policji	1. 12. 1924
15193/24. I.	Gazeta Policyjna i Adm. — propaganda	23. 10. 1924

I.

3674-Z.	Inwigilacja — instrukcja	14. 9. 1922
2032/II.	Inwentaryzacja sprzętów	25. 8. 1922
5803.	Interwencja policji w gospodach	2. 7. 1922
3674.	Inwigilacja — prowadzenie książek	19. 10. 1923
18069/24. I.	Informacje — zbieranie	28. 11. 1924
11743/28. II.	Inwentarz — certyfikacja	25. 10. 1928

J.

4780-Z.	Język urzędowy władz i urzędów wojewódzkich	11. 10. 1922
---------	---	--------------

L. dz. G. Kmdy Treść rozkazu Data rozkazu

K.

3240-Z.	Kradzież plonów polnych	1. 10. 1922
2682-Z.	Komornik sądowy — udzielanie asystencji	29. 8. 1922
1684-Z.	Komisja Mieszana — przechód przez granicę	15. 7. 1922
5902-Z.	Kontrola osób — na granicy i wewnątrz kraju	26. 1. 1923
1757-O. G.	Książka kontroli rozmów	21. 3. 1923
12345.	Kontrola pojazdów mechanicznych przez organa Policji	6. 12. 1923
—	Korespondencja władz adm. I./II. instancji z placówkami zagranicznymi konsularnymi, okólnik M. S. W. Nr. 6708	25. 8. 1923
2667.	Kontrola oddziałów policyjnych — przepisy	7. 3. 1924
3570.	Kluby sportowe — założenie	1. 4. 1924
12782/24. I.	Kontrola oddz. pol. — przepisy	30. 8. 1924
14080/24. I.	Komunikacja prasowa	16. 9. 1924
13770/24. I.	Kontrola pojazdów mechanicznych	4. 9. 1924
—	Korespondencja z władzami zagranicznymi (Woj. Śl. 4478/1/III)	2. 11. 1924
14231/24. I.	Korespondencja z Konsulatami państw obcych	27. 12. 1924

L.

5813-Z.	Lichwa — zwalczanie	13. 11. 1922
3463.	Listy kwalifikacyjne wyższych funkcj. — prowadzenie	29. 3. 1924
6421-Z.	Legitymacje — wydanie	20. 11. 1922
17775/24. I.	Lica czynów — oddawanie Policji przez Sądy	17. 12. 1924

M.

6731/IV.	Miesięczne wykazy przestępczości — nadzwyczajne wypadki — sprawozdanie kwartalne	24. 5. 1924
----------	--	-------------

L. dz. G. Kmdy	Treść rozkazu	Data rozkazu
3628-Z.	Małżeństwa — przepisy o zawarciu tychże przez funkcj. Pol. Woj. Śl.	11. 12. 1922
5544-Z.	Meldowanie się urlopowanych funkcj. policji	29. 10. 1922
1416-Z.	Meldowanie się przybywających do Katowic	14. 7. 1922
11120.	Międzynarodowy ruch samochodowy	11. 10. 1923
N.		
2737.	Nadużycia Policji przy badaniu aresztowanych	5. 12. 1922
5857-Z.	Nadużycia służbowe i pozasłużbowe Policji	13. 11. 1922
3508.	Noszenie odznak wojsk. przez zdemobilizowanych	21. 3. 1923
O.		
6038-Z.	Odbywanie kar ukaranych funkcj. Pol. Woj. Śl.	23. 11. 1922
6564-Z.	Oddawanie aresztowanych do więzienia sądowego	9. 12. 1922
5170-Z.	Obowiązki policji w służbie	10. 11. 1922
3510/IV.	Obchodzenie się z przytrzymanymi	13. 9. 1924
2501-Z.	Opilstwo — zapobieganie	13. 10. 1922
1364 O. G.	Oszczędność w gospodarce państwowej	12. 5. 1923
7251.	Osoby doprowadz. przez straż celną — postępowanie	23. 8. 1923
4576/24.	Opinowanie spraw	26. 4. 1924
3510/24. IV.	Obchodzenie się z przytrzymanymi	13. 9. 1924
2718/24. IV.	Organizacja służby fotograficznej i daktyloskop.	20. 9. 1924
17515/24. I.	Oszczereństwa w prasie przeciw urzędnikom	10. 11. 1924
18431/24. I.	Opinia — podawanie drogą telefoniczną	2. 12. 1924

L. dz. G. Kmdy	Treść rozkazu	Data rozkazu
20564/24. I.	Oblawy — sprawozdania	31. 12. 1924
9480/28. II.	Opatrunki — zwrot kosztów	25. 10. 1924

P.

6635-Z.	Przemysłnictwo — przyznawanie nagród imaczom	23. 11. 1922
1665-Z.	Przeniesienia — kompetencja	10. 12. 1922
6557-Z.	Przemysłnictwo wyrobów tytoniowych	3. 12. 1922
6628 i 4845-Z.	Policja komunalna — współdziałanie	19. 10. 1922
3633-Z.	Policja konna — regulamin	14. 9. 1922
1555-Z.	Postępowanie dyscyplinarne	14. 7. 1922
4266/2.	Postępowanie z pijanymi	8. 5. 1923
8997.	Policja Wojew. Śl. — podporządkowanie i jej zadanie	9. 8. 1923
5776 ad.	Przekraczanie granicy w służbie — zakaz	7. 9. 1923
10185.	Postępowanie przy konfiskowaniu artykułów monopolu tytoniowego	29. 9. 1923
10586.	Przemysłnictwo bydła i trzody chlewnej — zwalczanie	8. 10. 1923
12199.	Przemysł wędrowny — nadzór nad wykonaniem	22. 11. 1923
10586.	Przemysłnictwo bydła i trzody chlewnej	26. 11. 1923
3461.	Pochwały — udzielanie	26. 3. 1924
6146.	Przysięga i przyrzeczenia służb. przy objęciu służby w Policji Wojewódzkiej	10. 6. 1924
10100/II.	Preliminarz budżetowy — opracowanie	17. 7. 1924
—	Pas graniczny — układ polsko-niemiecki (Śląski U. Woj. L. dz. III. 852/24	13. 7. 1924
14435/24.	Prasa — podawanie wiadomości treści policyjno-kryminalnej	9. 12. 1924

R.

3285-Z.	Rejestracja fałszywych banknotów	17. 11. 1922
12345/23.	Ruch samochodów i pojazdów mechanicznych na drogach publicznych	28. 11. 1924
5429-Z.	Raporty tygodniowe — sytuacyjne	24. 11. 1922
15429-Z.	„ „	8. 11. 1922
494.	Referat prasowy	11. 1. 1923
2356.	Rowery z czasu powstania — od-prowadzenie	21. 2. 1923
2265.	Ruch tranzytowy — przestrzeganie	21. 2. 1923
13147/23.	Rezerwa Policji — tworzenie	5. 1. 1924
12345/23.	Ruch samoch. i pojazdów na dro-gach publicznych	28. 1. 1924
10906/24.	Remuneracja za nadzwyczajne wyniki w służbie bezpieczeństwa	8. 10. 1924
18996/24. I.	Rejony — oddz. pol. — przysto-sowanie do administ. podziału Wojewódz.	27. 11. 1924

S.

8997/23.	Stosunek władz administr. do jednostek pol.	2. 1. 1924
3503-Z.	Statystyka przestępczości — przedkładanie wykazów mie-sięcznych	9. 9. 1922
1043.	Sygnaly alarmowe dla Policji Wojewódzkiej	26. 1. 1923
1985.	Służba wojskowa — uchylanie się przez uszkodzenia	15. 2. 1923
5096.	Świadectwa — wystawianie	23. 4. 1923
2458 O. G.	Samopomoc — założenie	30. 5. 1923
9254.	Środki wybuchowe — zwalczanie przestępstw	16. 8. 1923
291/23.	Służba policyjna w teatrach i ki-nach	12. 3. 1924
3569.	Świetlice policyjne — założenie	1. 4. 1924

L. dz. G. Kmdy	Treść rozkazu	Data rozkazu
3945.	Stenotypistki — przysięga służbowa	7. 4. 1924
10101/24. I.	Stosunek władz adm. do organów polic.	9. 7. 1924
14844/24. I.	Stosunek wywiadowców do Policji mundurowej	24. 9. 1924
9877/24. I.	Świadectwa z ukończonych szkół pol. — wydawanie przy zwoln.	3.11. 1924

T.

2448-Z.	Transport i oględziny bydła rzeźnego na terytorjum W. Śl.	9. 12. 1922
340-pf.	Tajemnica służb. — zachowanie	24. 7. 1922
867-Z.	Towary zakwestjonowane — oddawanie do władz skarbowych	18. 1. 1923
9519/24. I.	Trafiki z wyrobami tytoniowymi — ustawianie na ulicach	17. 12. 1924

U.

5091-Z.	Użycie broni — nieprawne	21. 10. 1922
286 pf.	Uczęszczanie do lokali	21. 7. 1922
3183.	Uszkodzenia na urządzeniach kolejowych, telegraf. i telefonicznych	15. 3. 1923
4124-Z.	Urlopy — uregulowanie zastępstwa	12. 9. 1923
3084.	Ubranie cywilne — zakaz noszenia	30. 4. 1924
8047/24. I.	Urlopy zdrowotne — udzielanie	14. 6. 1924
8932/24. I.	Ubezpieczenie funkcj. państw. na wypadek choroby i t. p.	14. 11. 1924
2949/24. I.	Uzbrojenie Policji w służbie — zmiana rozk.	11. 8. 1924
8047/24. I.	Urlopy zdrowotne	1. 10. 1924

W.

891 tj.	Wizy w paszporcie zagranicznym	8. 12. 1922
91.	Wkraczanie funkcj. policji	8. 1. 1924
4032-Z.	Wyszynk trunków alkoholowych i przestrzeganie godz. policyjnej	20. 10. 1922

L. dz. G. Kmdy	Treść rozkazu	Data rozkazu
1556-Z.	Wścieklizna — zwalczanie	29. 9. 1922
4032-Z.	Wyszynk napojów alkoholowych na dworcach	5. 1. 1923
—	Wydalanie osób — postępowanie (Minist. Spraw Wewn. T. B. B. 2402)	30. 3. 1923
3503.	Wykazy przestępczości — zestawienie tychże	6. 6. 1923
6468.	Wścieklizna psów — zwalczanie	7. 6. 1923
91.	Wkraczanie funkcj. policji	8. 1. 1924
12345/4.	Wyszkolenie Policji	8. 1. 1924
3203.	Wykazy statystyczne	24. 3. 1924

Z.

4775-Z.	Zachowanie się funkcj. pol. podczas wyborów	11. 10. 1922
2993-Z.	Zachowanie się funkcj. pol. wobec publiczności	25. 8. 1922
2281-Z.	Zachowanie się funkcjon. policji w okresie przedwyborczym	10. 8. 1922
914.	Zachowanie się funkcj. pol.	16. 1. 1923
2997. O. G.	Zaliczki na pobory — udzielanie	27. 4. 1923
12729.	Zgromadzenia i Stowarzyszenia — przestrzeg. przepisów	29. 11. 1923
12619/II.	Zabezpieczenia przeciw-pożarowe	30. 10. 1923

St. przod. Szczot.

Wyciąg ważniejszych okólników Gł. Komendy Policji Woj. Śl.

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
A.		
165	Albumy z życia	23. 4. 1925
173	Akta personalne — instrukcja	26. 5. 1925
140	Akta — uporządkowanie	12. 6. 1925
231	Asygnacje zbiorowe — wystawianie	18. 7. 1925
262	Akta personalne — zmiana	7. 9. 1925
306	Areszta policji i administracyjne	20. 11. 1925
394	Awanse podoficerów — wnioski	24. 3. 1926
443	Asygnacje zbiorowe — odstępowanie ta- lonów	4. 6. 1926
458	Administracja domów wojewódzkich i skarbowych	7. 7. 1926
476	Asygnacje zbiorowe	16. 8. 1926
558	Artykuły prasowe, skierowane przeciw funkcj.	18. 12. 1926
562	Akta — składanie	3. 1. 1927
588	Aparaty „Bajazzo“ i „Rigoletto“	24. 1. 1927
636	Asygnacje zbiorowe	15. 6. 1927
669	Artykuły prasowe przeciw policji — reagowanie	4. 11. 1927
679	Areszty policj. — utrzymanie	10. 12. 1927
708	Akta osobiste — prowadzenie	24. 3. 1928
B.		
120	Broń — zachodzące uszkodzenia	9. 2. 1925
193	Badanie broni	9. 6. 1925
217	Bandytyzm — zwalczanie	11. 7. 1925
352	Bilety okresowe — skorzystanie	20. 1. 1926
379	Biblioteki — korzystanie z tychże	25. 2. 1926
393	Baloniki meteorologiczne	22. 3. 1926
424	Badanie lekarskie funkcj. Pol.	14. 5. 1926

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
590	Broń — zabezpieczenie w jednostkach P. P.	12. 1. 1927
593	Badanie funkcj. P. P.	10. 2. 1927
620	Bagaż — przewóz koleją — zwrot kosztów	16. 5. 1927
673	Bilety ulgowe — wydawanie zaświadczeń	25. 11. 1927
701	Broń małokalibrowa — używanie dla celów sportowych	17. 2. 1928
716	Broń krótka palna — posiadanie	22. 5. 1928
725	Broń palna prywatna — postępowanie przy zwolnieniu funkcj. Pol. W. Śl.	21. 6. 1928
726	Broń palna zwolnionych funkcj. policji — pozbywanie — posiadanie	21. 6. 1928

C.

502	Choroby — zgłaszanie	23. 10. 1926
553	Chwalebne czyny — nadesłanie opisu	22. 12. 1926
567	Cieszynianka — przepisy	3. 1. 1927
638	Ćwiczenia wojskowe — przymusowe do- prowadzenie rezerwistów	22. 6. 1927
644	Ćwiczenia w strzelaniu szkolnem	15. 7. 1927
714	Ćwiczenia wojskowe — powołanie	21. 4. 1928

D.

108	Dochodzenia — przeprowadzanie przez oficerów	21. 1. 1925
374	Dochodzenia pol. przeciw urzędom i funkcj. pocztowym	18. 2. 1926
425	Doraźna interwencja wobec wykroczeń ze strony niższych funkcj.	15. 5. 1925
433	Delegacje i odkomenderowania — pojęcia	20. 5. 1926
434	Druki charakteru urzędowego — prze- chowanie	20. 5. 1926
487	Degradacja — przyznawanie szczebli	28. 9. 1926
497	Dokumenta podróży	11. 10. 1926
512	Dzienniki inwigilacyjne — czytanie i pod- kreślanie przez komendantów powia- towych	8. 11. 1926

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
527	Doręczenia pism urzędowych osobom prywatnym	18. 11. 1926
655	Dodatek ekonomiczny na dzieci funkcj. kobiet	23. 8. 1927
684	Delegacja funkcj. — kompetencja	23. 12. 1927
705	Dodatek ekonomiczny na żonę, zwolnioną ze służby państw. z 3-miesięczną odprawą	30. 2. 1928
743	Dezerterzy wojskowi	3. 10. 1928

E.

127	Egzaminy urzędników	20. 2. 1925
182	Emerytury i zaopatrzenia	19. 5. 1925
215	Emerytury	6. 7. 1925
364	Emerytury i zaopatrzenia	10. 2. 1926
375	" "	19. 2. 1926
376	Emerytalne sprawy — załatwianie	19. 2. 1926
412	Emerytura — interpretacja art. 11	19. 4. 1926
596	Ewidencja niższych funkcj., odpowiadających warunkom na wyższych funkcj.	25. 2. 1927
704	Emigracja do Niemiec — postępowanie	18. 2. 1928
722	Emerytura — interpretacja art. 23	6. 6. 1928
732	Eskortowanie przestępców granicznych	20. 7. 1928

F.

135	Funkcj. policji politycznej na rozprawach sądowych	5. 3. 1925
448	Funkcj. policji — zasiadanie w radach nadzorczych przedsiębiorstw prywatnych i państwowych	21. 6. 1926
608	Fałszywe monety — postępowanie	22. 3. 1927
619	Falsyfikaty pieniężne — sposób przesyłania	10. 5. 1927
688	Funkcjonariusze państwowi, starający się o mandaty do ciał ustawodawczych	4. 1. 1928

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
G.		
183	Gazety — abonowanie	25. 5. 1925
292	Graficzne wykazy przestępczości	27. 10. 1925
330	„ „ kar dyscyplinarnych	14. 12. 1925
373	„ „ przestępczości	19. 2. 1925
472	Gubienie przedmiotów skarbowych	4. 8. 1925
484	Gazeta „Na Posterunku“ — przesyłanie fotografij itp.	20. 9. 1925
561	Groby zabitych policjantów	4. 1. 1927
581	Godziny urzędowania w soboty	29. 1. 1927
641	Gorzelnictwo potajemne	8. 7. 1927
651	Gorzelnictwo — wykrywanie — przy- znawanie nagród	22. 8. 1927
737	Grzeczność — przestrzeganie przez funkcj.	7. 9. 1928
H.		
680	Hymn narodowy — zachowanie się pu- bliczności	15. 12. 1927
I.		
181	Inwentarz — zwrot wypożyczonego	20. 5. 1925
206	„ „ „	24. 6. 1925
219	Interwencja u Rządów państw obcych	13. 7. 1925
587	Interwencja posłów i senatorów	8. 2. 1927
642	Inwalidzi wojenni — potwierdzenie od- bioru podań i załączników	8. 7. 1927
657	Inwalidzi wojenni — związek	5. 9. 1927
664	Instrukcja dla org. Policji Wojew. Śl.	13. 10. 1927
665	Inspekcje — przeprowadzanie	19. 10. 1927
677	„ „ sanitarne — udział ofice- rów P. P.	9. 12. 1927
719	Interwencja posłów i senatorów	30. 5. 1928
728	„ „ „	6. 7. 1928
747	Inwalidzi wojenni — udzielanie infor- macyj	
J.		
116	Język polski — poprawne pisanie	30. 1. 1925

Nr.
okólnika

Treść okólnika

Data

K.

95	Kontrola oddz. policyj. — zastrzeżenie	5. 1. 1925
114	Kasa Skarbowa — wpłata i wypłata	30. 1. 1925
118	Koszta transportu aresztowanych, wydalonych oraz popisowych	4. 2. 1925
129	Korespondencja zagraniczna	24. 2. 1925
137	Komisje lekarskie	9. 3. 1925
145	Kontrolowanie służby	17. 3. 1925
149	Kontrola osób, wyjeżdżających zagranicę	27. 3. 1925
155	Konie wierzchowe — szanowanie	6. 4. 1925
163	Kontrola oddziałów policyjnych	22. 4. 1925
175	Komisje lekarskie	13. 5. 1925
198	Komisja weryfikacyjna	18. 6. 1925
199	Korespondencja zagraniczna	19. 6. 1925
201	Kompetencja urzędów administracyjnych i celnych, oraz ich organów wykonawczych w sprawach przestępstw celnych i skarbowych	18. 6. 1925
221	Kontrola osobistych dokumentów wojskowych	15. 7. 1925
237	Krakowskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń	30. 7. 1925
238	Kandydaci do służby w policji — zbieranie informacji	3. 8. 1925
239	Komisja weryfikacyjna	3. 8. 1925
261	Kandydaci do służby policyjnej — badanie	2. 9. 1925
273	Kandydaci do służby państwowej — badanie	6. 9. 1925
276	Kary dyscyplinarne — wymierzanie	19. 9. 1925
290	Kontrola dokumentów podróży	2. 12. 1925
300	Karty cyrkulacyjne — wydawanie funkcj.	6. 11. 1925
315	Kary aresztu dyscypl. — odbywanie przez st. przod. i przodowników	24. 11. 1925
317	Komisje lekarskie — przedstawianie	1. 12. 1925
327	Kontrola funkcj. w szpitalach	15. 12. 1925
340	Komisja kwalifikacyjna dla oficerów	9. 1. 1926

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
630	Koszta podróży sł. funkcj., przydzielonych do władz administracyjnych	31. 5. 1927
637	Koszta podróży za transport więźniów itp.	17. 6. 1927
639	Korespondencja z policją w. m. Gdańska	22. 6. 1927
660	Komisja Nadzwyczajna do walk z nadużyciami, naruszającymi interesy Państwa	16. 9. 1927
674	Koszta podróży i t. p. przy wykryciu wykroczeń skarbowych	29. 11. 1927
683	Kandydaci do policji — zbieranie informacji	22. 12. 1927
690	Komisja Międzyministerjalna dla spraw bezpieczeństwa na kolejach	5. 1. 1928
699	Kandydaci do służby w administr. wojsk. — zaopiniowanie	1. 2. 1928
715	Krzyż Zasługi za dzielność	2. 5. 1928
729	Kasa skarbowa — godziny urzędowe dla publiczności	6. 7. 1928
741	Krytykowanie działalności urzędów państwowych	27. 9. 1928
L.		
169	Lustracja organów policji przez funkcj. inspekcyjnych Głównej Komendy	29. 4. 1925
288	Legitymacje urzędników konsularnych	26. 10. 1925
404	Legitymacje — zwrot przy zwolnieniu lub wydaleniu funkcj.	6. 4. 1926
637	Likwidacja kosztów podróży za transport więźniów i t. p.	17. 6. 1927
668	Listy kwalifikacyjne	31. 8. 1927
736	Lekarze — obowiązek niesienia pomocy	23. 8. 1928
Ł.		
228	Łóżka dla oficerów inspekcyjnych	18. 7. 1925
249	Łuski wystrzelane — odprowadzenie	17. 8. 1925
362	Łóżka dla oficerów inspekcyjnych	2. 2. 1926
522	Łóżka oficerskie — zaopatrzenie	17. 11. 1926
578	Łóżka oficerskie — zniesienie opłaty	19. 1. 1927

M.

121	Małżeństwa — zawieranie	13. 2. 1925
224	Mandaty karne i ściąganie grzywien	20. 7. 1925
259	Miary — nielegalne	31. 8. 1925
299	Międzynarodowa wymiana radjodepesz prasowych	4. 11. 1925
342	Maszyny do pisania i t. p. — obcho- dzenie się	11. 1. 1926
358	Muzeum policyjne — dostarczenie eks- ponatów	29. 1. 1926
498	Mieszkania — dopomagania funkcj. pol. w odzyskaniu tychże	16. 10. 1926
586	Mapy — handel z takowemi	29. 1. 1927
602	Mosty kolejowe — ochrona	10. 3. 1927
678	Małżeństwa — zawieranie — opinja na- rzuconej	10. 12. 1927
724	Medal — za ratowanie ginących	18. 6. 1928

N.

117	Nawóz w Powiatowych Komendach — dysponowanie	2. 2. 1925
440	Nauka o broni	3. 6. 1926
570	Nominacja — wydawanie dekretów	12. 1. 1927
744	Należności za przeniesienia	5. 10. 1928

O.

125	Obliczanie czasu służby	19. 2. 1925
144	Odprawy — podniesienie poziomu	15. 3. 1925
152	Obrona Powietrzna Państwa	2. 4. 1925
211	Ochrona kobiet	1. 7. 1925
257	Ogłoszenia płatne — podawanie agencji P. A. T.	27. 8. 1925
290	Oszczędność w budżecie policyjnym	24. 11. 1925
294	Odprawa zastępców komendantów	2. 11. 1925
329	Okólniki Głównej Komendy — podawa- nie do wiadomości podwładnym oddz. polic.	21. 12. 1925

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
334	Oficer inspekcyjny — prawa	31. 12. 1925
343	Obrona Przeciwgazowa	15. 1. 1926
348	Oszczędności budżetowe	16. 1. 1926
351	Oficerowie ewidencyjni przy władzach administr. — zniesienie	18. 1. 1926
357	Oszczędności budżetowe	29. 1. 1926
384	Odciążenie organów Policji Wojew.	19. 2. 1926
387	Oplata stemplowa od poświadczeń od- bioru sum pieniężnych	14. 3. 1926
413	Obławy — składanie konceptów	26. 4. 1926
438	Odprowadzenie rzeczy skarbowych	1. 6. 1926
486	Odroczenia z ćwiczeń wojskowych	22. 9. 1926
492	Odciążenie policji od zleceń władz sądo- wych	2. 10. 1926
507	Oplaty szkolne — zwrot	30. 10. 1926
541	Odprawa komendantów powiatowych	10. 12. 1926
569	Orkiestra policji — nadzór	8. 1. 1927
577	Oplaty szkolne — zwrot	18. 1. 1927
592	Oplaty za policzenie do wysługi emeryt. czasu służby pomocniczo-kancelaryjnej	7. 2. 1927
597	Oplaty stemplowe od umów	24. 2. 1927
605	Odciążenie policji od ściągania należno- ści od b. osób wojskowych	8. 3. 1927
610	Odciążenie policji od zleceń władz są- dowych	26. 3. 1927
611	Oplaty stemplowe od umów	6. 4. 1927
613	Oplaty szkolne — wykaz szkół	8. 4. 1927
627	Osoby, należące do rezerwy — kontrola zgłoszeń meldunkowych	17. 5. 1927
634	Oplaty stemplowe od podań	8. 6. 1927
646	Odciążanie policji od przechowywania dowodów rzeczowych	20. 7. 1927
648	Oplata stemplowa od pism, wnoszonych przez zakłady ubezpieczeń przemysło- wych	26. 7. 1927
649	Oplaty stemplowe Przedstawicielstwa handlowego Z. S. R. R.	26. 7. 1927

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
659	Oplaty za policzenie do wysługi emeryt. czasu służby pomocniczo-kancelaryjnej	9. 9. 1927
661	Odprawy — zwrot	17. 9. 1927
663	Oplata stemplowa od pokwitowań kas skarbowych	3. 10. 1927
666	Oplaty szkolne — zwrot	20. 10. 1927
671	Oplata stemplowa od pełnomocnictw	19. 11. 1927
681	Odprawa z art. 116 ustawy o państwo- wej służbie	21. 12. 1927
685	Oplata stemplowa od ponaglenia	28. 12. 1927
686	„ „ „ pokwitowań	28. 12. 1927
687	„ „ „ świadectw	4. 1. 1928
693	„ „ „ podań	19. 1. 1928
703	„ „ „ podania, wniesio- nego drogą tele- foniczną	17. 2. 1928
706	Oplata stemplowa od świadectw nieza- możności	10. 3. 1928
710	Oplata stemplowa od wniosków o wy- danie świadectw	13. 4. 1928
711	Oplata stemplowa od świadectw i podań, wydawanych przez urzędy samorzą- dowe	13. 4. 1928
720	Odpowiedzi na interpretacje	31. 5. 1928
721	Oplata stemplowa	4. 6. 1928
735	Ochrona zwierząt	20. 8. 1928

P.

123	Prokuratorja Generalna	20. 2. 1925
141	Pieniądze — przesyłanie do Głównej Komendy	14. 3. 1925
142	Podoficerowie, zatrudnieni w Pow. Kdach	16. 3. 1925
147	Pożary zbrodnicze — przeprowadzanie dochodzeń	16. 3. 1925
164	Prawo zawieszenia w czynnościach służ- bowych	24. 4. 1925
185	Pieczętki na przejściach granicznych	26. 5. 1925
196	Postępowanie dyscyplinarne — zmiana	18. 6. 1925

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
208	Poborowi — uchylenie się, obowiązki naczelników gmin i policji	27. 6. 1925
210	Poborowi — kredytowanie zleceń na przejazd	18. 7. 1925
233	Przemysłnictwo — zwalczanie	28. 7. 1925
234	Poczta — ochrona przesyłek	27. 7. 1925
235	Przysposobienie wojskowe	29. 7. 1925
260	Pas graniczny	2. 9. 1925
274	Policja polityczna — współdziałanie z policją mund.	24. 9. 1925
281	Praca zawodowa — zaliczenie do wy- sługi emerytalnej	13. 10. 1925
287	Pilnowanie kas instytucyj prywatnych	22. 10. 1925
295	Przeniesienia funkcj. na powiat.	31. 10. 1925
332	Przewlekłe chorowanie funkcj. policji i udzielanie urlopu	24. 12. 1925
367	Państwowa pomoc lekarska	9. 2. 1926
368	„ „ służba — rodzaje	11. 2. 1926
369	„ „ „ kontraktowa — za- liczanie	11. 2. 1926
370	Prasa — informowanie przez władze admin. I inst.	2. 3. 1926
385	Poczta — ochrona	11. 3. 1926
391	Prośby o odroczenie służby wojskowej	19. 3. 1926
400	Przedstawiciele władz administr. — udział w odprawach kdtów pow. i kdtów posterunków	31. 3. 1926
402	Przemysłnictwo — zwalczanie	1. 4. 1926
409	Postępowanie dyscyplinarne przeciwko funkcj. P. P.	17. 4. 1926
411	Przedstawiciele państw obcych — kon- feorwanie z nimi — zakaz	20. 4. 1926
416	Przemysłnictwo — zwalczanie	30. 4. 1926
429	Państwowa pomoc lekarska	18. 5. 1926
449	Prasa — udzielanie informacji przez policję	23. 6. 1926
474	Potrącania z poborów	12. 8. 1926
495	Podatek kościelny w Wojew. Śl.	8. 10. 1926

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
505	Pochwały — udzielanie	23. 10. 1926
529	Pomoc lekarska dla zwolnionych funkcj. policji	21. 11. 1926
533	Poborowi — kredytowanie biletów na przejazd	25. 11. 1926
550	Pośredniczenie Pow. Kdtów w wyszukiwaniu pracy dla zwolnionych funkcj.	20. 12. 1926
555	Potrącenia podatku dochodowego od zapomóg	20. 12. 1926
582	Potrącenia z uposażenia	25. 1. 1927
579	Przeniesienia funkcj. — uregulowanie	24. 1. 1927
583	Pogotowia policyjne	1. 2. 1927
594	Przesyłki pieniężne i wartościowe za-granicę	24. 2. 1927
606	Przemysłnictwo — zwalczanie	8. 3. 1927
615	Przeniesienia — wykonanie zarządzeń	21. 4. 1927
625	Przesiedlenia — koszta	25. 5. 1927
627	Pospolite ruszenie — kontrola meldunk.	17. 5. 1927
635	Państwowa pomoc lekarska	21. 6. 1927
676	Podatek dochodowy od uposażenia	9. 12. 1927
694	Przepisy drogowe i perjodyczne lotne kontrole Policji Wojew. Śl.	20. 1. 1928
695	Podatek dochodowy od dodatkowych wynagrodzeń	25. 1. 1928
697	Paszporty zagraniczne dla robotników	30. 1. 1928
700	Pośrednictwo P. A. T. w umieszczeniu płatnych ogłoszeń urzędowych	9. 2. 1928
717	Państwowa pomoc lekarska	24. 5. 1928
727	Przedsiębiorstwa loteryjne obcokrajowe	2. 7. 1928
734	Państwowa pomoc lekarska	7. 8. 1928
743	Poborowi — uchylający się od obowiązku	3. 10. 1928
744	Przeniesienia — należności	5. 10. 1928

R.

115	Rozmowy telefoniczne	30. 1. 1925
202	Ruch automobilowy — przekroczenia	20. 6. 1925
207	Rezerwiści — meldowanie się	27. 6. 1925
248	„ — wydawanie paszportów	16. 8. 1925

okólnika Nr.	Treść okólnika	Data
371	Redukcja — postępowanie	22. 7. 1926
463	Raporty karne — postępowanie	22. 7. 1926
465	„ — przyjmowanie w Gł. Kdzie	22. 7. 1926
571	Renty wojskowe — pobieranie	11. 2. 1927
618	Rozkazy — schemat	12. 5. 1927
624	Renty — wypłata osobom, zamieszka- łym zagranicą	25. 5. 1927
627	Rezerwiści — kontrola zgłoszeń meldun- kowych	17. 5. 1927
638	Rezerwiści — przymusowe doprowadze- nie na ćwiczenia wojskowe	22. 6. 1927
S.		
104	Skoszarowanie Pol. Woj. Śl.	17. 1. 1925
161	Składki — zakaz potrącania z poborów	18. 4. 1925
170	Szczeble — przyznawanie	30. 4. 1925
188	Służba wojsk. w czasie wojny — zali- czanie	29. 5. 1925
201	Straż celna — kompetencja	18. 6. 1925
204	Służba wojskowa w czasie wojny — zaliczanie	24. 6. 1925
209	Szyldy zakazanych czasopism — usu- nięcie	26. 6. 1925
214	Sabotaż	24. 6. 1925
218	Skoszarowanie policji	11. 7. 1925
226	Stawianie wniosków w sprawach, wy- magających aprobaty Gł. Kdy	17. 7. 1925
241	Stabilizacja — przepisy	26. 7. 1925
255	Sprawozdania — przedkładanie	21. 8. 1925
258	Stosunek policji do władz administracyj- nych	28. 8. 1925
263	Socjologia — szkolenie	5. 9. 1925
270	Służba państwowa — przyjmowanie kandydatów odbywających studia	21. 9. 1925
271	Stabilizacja próbnych posterunkowych	22. 9. 1925
280	Służba wojskowa — zaliczanie	1. 10. 1925
303	„ w b. Litwie Środkowej — zali- czanie do wysługi emerytalnej	9. 11. 1925

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
320	Symulowanie chorób przez funkcyjuszów	4. 12. 1925
321	Służba w b. państwach zaborczych — podpisywanie zaświadczeń	5. 12. 1925
372	Sport w policji	15. 2. 1926
417	Samopomoc	29. 4. 1926
447	Stan nieczynny — pozostanie	19. 6. 1926
450	Służba wojskowa — zaliczanie do wy-sługi emerytalnej	16. 7. 1926
460	Strzelnica dla P. P.	3. 7. 1926
466	Służba wojskowa — zaliczanie do wy-sługi emerytalnej	16. 7. 1926
469	Strzelanie w policji	27. 7. 1926
487	Szczeble — przyznawanie przy degra-dacjach	28. 9. 1926
521	Samochody „I. K.” — dochodzenia względem opłat skarbowych	18. 11. 1926
540	Służba cywilna w czasie wojny — za-liczanie	6. 12. 1926
542	Służba wojskowa — zaliczanie	3. 12. 1926
548	Szczeble — przyznawanie	11. 12. 1926
575	Składki przymusowe — potrącanie	19. 1. 1927
591	Szczeble — zaliczanie	20. 1. 1927
618	Schemat rozkazów dziennych	12. 5. 1927
631	Sport — zawody	4. 6. 1927
653	Stosunek władz admin. do organów pol. państw	24. 8. 1927
680	Sztandary wojskowe — zachowanie się publiczności wobec takowych	15. 12. 1927
709	Samobójstwa wśród funkcj. P. P. — szerzenie się	24. 3. 1928
743	Ściganie uchylających się poborowych i dezertarów	3. 10. 1928
T.		
136	Telefonogramy — oznaczenia liczbami	7. 3. 1925
200	Tajemnica służbowa — w sprawie opinii poszczególnych władz	18. 6. 1925

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
267	Targi tygodniowe — przestrzeganie regulaminu	17. 9. 1925
286	Tabele odległości	22. 10. 1925
310	Torby służbowe	19. 11. 1925
338	Tożsamość — stwierdzanie	5. 1. 1926
662	Telefogramy — szybkie nadawanie	27. 9. 1927
691	Tematy — zmiana rozkazu	18. 1. 1928

U.

130	Urlopy — udzielanie	24. 2. 1925
166	Ustawa o państwowej służbie cywilnej — zmiana	22. 4. 1925
203	Umowy cywilno-prawne — zawieranie	25. 6. 1925
205	Ustawa o państwowej służbie cywilnej — interpretacja art. 11	24. 6. 1925
244	Umarzanie kar dyscyplinarnych	10. 8. 1925
252	Umowy — zawieranie w imieniu Skarbu Państwa i Skarbu Śląskiego	18. 8. 1925
282	Ustawa emerytalna — składanie deklaracji	14. 10. 1925
289	Umundurowanie — składanie na szaragach	26. 10. 1925
316	Urząd Śledczy — reorganizacja	26. 11. 1925
359	Uzbrojenie — zmiana	6. 2. 1926
410	Umieszczenie oddz. polic. — delegacje	18. 4. 1926
414	Urzędowanie w sobotę	26. 4. 1926
459	Ustawa o państwowej służbie cyw. — stosowanie art. 64	7. 7. 1926
514	Ustawa o powszechnym obowiązku wojsk. — szkolenie	10. 11. 1926
523	Ustawa o państwowej służbie cywilnej zmiana	19. 11. 1926
532	Ustawa o powszechnym obowiązku służby wojsk.	23. 11. 1926
566	Uposażenie — podwyższenie	7. 1. 1927
609	Urlopy wypoczynkowe	31. 3. 1927
617	„ „	28. 4. 1927

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
689	Urządzenia informacyjne na posterunkach	5. 1. 1928
707	Uroczystości narodowe — udział oddziałów polic.	17. 3. 1928
733	Użycie broni	21. 7. 1928
752	„ „	24. 10. 1928

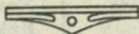
W.

112	Weterynarze pow. — udział w zbiorcach poster.	28. 1. 1925
131	Wizytacje — przeprowadzanie	25. 2. 1925
162	Wykazy statystyczne — sporządzanie	20. 1. 1925
178	Wyjazd zagranicę — ograniczenie dla funkcj.	14. 5. 1925
223	Wzór pisma, ustalającego art. 116 ust. o państw. służbie cywilnej	4. 7. 1925
268	Wizy konsulatów — zmiana	18. 9. 1925
346	Wykazy zaopatrzenia — przedkładanie	12. 1. 1926
360	Willa Ślązaczka — korzystanie	8. 2. 1926
421	Weryfikacja lat służby	12. 5. 1926
454	Wyjazd funkcj. policji zagranicę	26. 6. 1925
485	Wyszkolenie komendantów sekcji i przod. dyżurnych	23. 9. 1926
511	Wypracowania pisemne	8. 11. 1926
539	Wyszkolenie	10. 12. 1926
543	„ „ podoficerów	11. 12. 1926
574	Wyroki sądów wojskowych — wykonanie	19. 1. 1927
613	Wykaz szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych	8. 4. 1927
624	Wyplata zaopatrzeń pensyjnych i rent osobom, zamieszkałym zagranicą	25. 5. 1927
633	Wyszkolenie — zdawki	7. 6. 1927
652	Wykłady przedmiotów pol. na kursach dla młodzieży	24. 8. 1927
654	Wnioski na zwolnienie funkcj. ze służby	25. 8. 1927
672	Wpłacanie pieniędzy do kas skarbowych przez policję	21. 11. 1927

Nr. okólnika	Treść okólnika	Data
692	Wyszkolenie fachowe w zaborczej służbie żandarmerji — uwzględnienie	18. 1. 1928
698	Wysługa emeryt. pracowników, przyjętych ze służby w b. państwie niemieckim	31. 1. 1928
712	Wizyty rodzin w urzędach — zakaz przyjmowania	18. 4. 1928
723	Władze administracji ogólnej — współpraca z władzami prokuratorskimi	18. 6. 1928

Z.

172	Zachowanie się pol. na służbie wobec	
222	Zwalnianie długo chorujących funkcj.	15. 7. 1925
232	Zaliczki i kredyty — udzielanie	24. 7. 1925
366	Zarządzenia władz administr., połączone ze zbyt wielkimi kosztami	13. 2. 1926
467	Zwolnienie z odprawą — przedkładanie próśb	26. 7. 1926
473	Zawody sportowe	6. 8. 1926
555	Zapomogi — potrącenie podatku dochodowego	20. 12. 1926
621	Zapomogi — udzielanie	23. 5. 1927
702	Zwolnienie z obywatelstwa Z. S. S. R.	16. 2. 1928
730	Zabijanie zwierząt przez P. W. Śl.	9. 7. 1928
742	Załatwianie spraw konsularnych, dotycz. obywatelstwa	29. 9. 1928

Wykaz komisariatów i posterunków Policji Woj. Śl. z wyszczególnieniem miejscowości, należących do ich rejonów.

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
1	Powiatowa K-da Katowice	
2	Eksp. Śledcza Katowice	
3	Oddział konny Katowice	
4	Komisariat I Katowice	Katowice
5	Komisariat II Katowice	„
6	Komisariat III Katowice	„
7	Komis. dworcowy Katowice	dworzec osobowy i prze- tokowy
8	Komis. Zawodzie	Zawodzie Bogucice
9	„ Załęże	Załęże
10	„ Nowa-Wieś	Nowa-Wieś Bykowina
11	„ Chorzów	Chorzów kolonja Węzłowiec
12	„ Siemiano- wice Śl.	Siemianowice Śl.
13	„ Szopienice	Roździeń Szopienice

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
14	Komis. Mysłowice	Mysłowice
15	„ Janów	Janów Nikiszowiec
16	Poster. Dąb	Dąb kol. Bederowiec
17	„ Załęska Hałda	Załęska Hałda
18	„ Brynów	Brynów
19	„ Katowice- Lotnisko	
20	„ Bielszowice	Bielszowice
21	„ Brzezinka	Brzezinka Brzęczkowice
22	„ Bańgów	Bańgów Przełajka
23	„ Halemba	Halemba Kłodnica
24	„ Kochłowice	Kochłowice
25	„ Kończyce	Kończyce
26	„ Giszowiec	Giszowiec
27	„ Mysłowice	Miejski Janów
28	„ Maciejkowice	Maciejkowice
29	„ Michałkowice	Michałkowice
30	„ Makoszowy	Makoszowy
31	„ Mała Dą- brówka	Mała Dąbrówka
32	„ Pawłów	Pawłów

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
33	Poster. Welnowiec	Welnowiec Józefowiec
34	„ Katowice-Ligota	Katowice-Ligota

Powiat Świętochłowice

1	Powiatowa K-da Świętochłowice	
2	Komisariat Świętochłowice	Świętochłowice
3	Komis. Hajduki Wielkie	Hajduki Wielkie kol. Johanki
4	„ Lipiny	Lipiny
5	„ Nowy Bytom	Nowy-Bytom
6	„ Łagiewniki	Łagiewniki Huta Hubertusa
7	„ Szarlej	Szarlej Piekary Wielkie Józefka kol. Rozbarska Leśniczówka Lipka
8	„ Ruda	Ruda Rudzka Kuźnia kol. Karola „ Szczęść Boże
9	Poster. Brzeziny	Brzeziny
10	„ Brzozowice	Brzozowice Kamień
11	„ Chebzie	Chebzie kol. Styczyńskiego
12	„ Chropaczów	Chropaczów kol. Guidoło

L. p.	Nazwa. oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
13	Poster. Godula	Godula
14	„ Karol Emanuel	Karol Emanuel
15	„ Młyn Szombierski	Młyn Szombierski kol. Zgorzelec
16	„ N. Hajduki	Nowe Hajduki
17	„ Orzegów	Orzegów
18	„ Dąbrówka Wielka	Dąbrówka Wielka przysiółek Dołki
19	Poster. Piaśniki	Piaśniki kol. Piaśniki „ Szarlociniec
20	„ Zgoda	Zgoda kol. Falwy „ Klary „ Hugona „ Otylja
21	„ Czarny Las	Czarny Las
22	„ graniczny Łagiewniki	

Król. Huta

1	Miejska K-da Król. Huta	
2	Eksp. Śledcza Król. Huta	
3	Komis. I Król. Huta	Król. Huta
4	Komis. II Król. Huta	„ „

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
5	Komis. graniczny Bytom-dworzec	dworzec Król. Huta kontr. paszportowa na dworcu w Bytomiu
6	Poster. Klimzowiec	Klimzowiec (część miasta Kr. Huta)
7	Poster. Pniaki	Pniaki (część miasta Kr. Huta)
8	„ konny Król. Huta	Król. Huta i powiat Świętochłowice

Powiat Rybnik

1	Pow. K-da Rybnik	
2	Komis. Rybnik	Rybnik Orzepowice kol. Wawok „ Brzeziny miejskie przys. Smolna
3	Poster. Brzezine n. O.	Brzezine n. O. kol. Pogwizdów „ Dębicz „ Doły Pogrzebień kol. Potoki Kobyła Łańce kol. Borki „ Wyględów Kornowac
4	Posterunek Boguszowice	Boguszowice kol. Blücher „ Raszowiec Gotartowice Rowień kol. Wygoda przys. Folwarki Kłokocin

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejsowości
5	Posterunek Chwałowice	Chwałowice przys. Kozie Góry „ Kielowiec „ Brzeziny-Chwałowskie Popielów Radziejów kol. Żabik „ Świercze „ Mośnik gm. Jankowice przys. Biasowice „ Podlesie „ Podkościele
6	Posterunek Czerwionka	gm. Czerwionka „ Stanowice przys. Podlesie „ Podgrabina gm. Leszczyny kol. Malenia „ Belkowiec gm. Przegędza kol. Szczotki gm. Czuchów kol. Barwina przys. Bór
7	Posterunek Dębiensko	gm. Dębieńsko W. kol. Żubrowiec gm. Dębieńsko Stare kol. Ameryka gm. Bełk kol. Wysoka
8	Posterunek Gierałtowice	gm. Gierałtowice „ Przyszowice przys. Brzeg „ Grobla „ Mizerów „ Borek

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
9	Posterunek Gołkowice	gm. Gołkowice przys. Podlesie „ Żabków „ Głęboz gm. Skrbeńsko „ Godów „ Łaziska „ Podbucze „ Krosztoszowice kol. Pieterzec gm. Skrzyszów kol. Olszyna „ Pustki
10	Posterunek Gorzyce	gm. Gorzyce „ Gorzyczki „ Czyżowice „ Turza „ Uchylsko
11	Posterunek Jastrząb	gm. Jastrząb Dolny „ „ Górny kol. Pochwanie „ Dubielec „ Dębina gm. Jastrząb Zdrój „ Zofjówka „ Gogołowa „ Połomia kol. Nędza gm. Mszana przys. Biadaczów „ Boża Góra
12	Posterunek Jejkowice	gm. Jejkowice „ Zebrzydowice „ Szczyrbice przys. Solarnia gm. Gaszowice przys. Pogwizdów kol. Chałupki

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
12	Posterunek Jejkowice	gm. Zwonowice „ Chwałęcice kol. Pniowiec „ Gzel „ Kozikowiec
13	Poster. Knurów	gm. Knurów
14	Poster. Krywałd	gm. Krywałd „ Szczygłowice przys. Angielów
15	Poster. Lubomia	gm. Lubomia „ Nieboczowy „ Ligota Tworkowska „ Syrynia kol. Dębrowa „ Grabówka przys. Szpluchów
16	Posterunek Ligota Rybnicka	gm. Ligota Rybnicka przys. Paruszowice „ Ligocka Kuźnia gm. Kamień kol. Świerki „ Lasoki gm. Wielopole przys. Ruda-Młyn kol. Strąpkowiec „ Józefowiec „ Rybnicka Kuźnia gm. Golejów kol. Siedliska „ Grabownia „ Olszowiec
17	Posterunek Niedobczyce	gm. Niedobczyce kol. Römer gm. Zamysłów „ Niewiadom Górny kol. Buzowice gm. Niewiadom Dolny kol. Beaty

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
18	Posterunek Olza	gm. Olza
19	Posterunek Pstrążna	gm. Pstrążna „ Dzimierz gm. Nowa Wieś przys. Pstrząskie Pod- lesie kol. Nowy Dwor gm. Rzuchów kol. Dąbrowa „ Lęgów
20	Posterunek Pszów	gm. Pszów „ Zawada kol. Wypandów „ Kąty gm. Kokoszyce przys. Olszyny „ Brzeziny gm. Krzyszkowice „ Pszowskie Doły
21	Posterunek Paniówki	gm. Paniówki kol. Promny gm. Chudów „ Bujaków przys. Marzankowice „ Pełowiec „ Sosnowa Góra kol. Kąty
22	Posterunek Raszczyce	gm. Raszczyce „ Adamowice „ Bogunice kol. Rączkowice gm. Żytńia kol. Budzin
23	Posterunek Radlin	gm. Radlin kol. Głorzyny „ Obszary „ Górnica gm. Biertułtowy

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
24	Posterunek Rogowy	gm. Rogowy kol. Syrenka gm. Bluszczowy „ Buków „ Kamień „ Odra „ Belsznica
25	Posterunek Ruptawa	gm. Ruptawa „ Ruptawiec „ Cisówka „ Moszczenica kol. Szczotkowice
26	Posterunek Rydułtowy	gm. Rydułtowy „ Czernica „ Łuków „ Piece „ Pietrzkowice
27	Posterunek Świerklany	gm. Świerklany Górne przys. Folwark Hermana gm. Świerklany Dolne „ Kucharzówka „ Markłowice Górne „ Rój przys. Brodek gm. Skrzeczkowice
28	Posterunek Sumina	gm. Sumina kol. Podlesie „ Dołki gm. Łyski kol. Kamionka „ Wygony
29	Posterunek Wilcza Dolna	gm. Wilcza Dolna „ „ Górna „ Książenice kol. Lasoki I „ „ II gm. Ochojec

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
30	Posterunek Wodzisław	m. Wodzisław kol. Radlińskie Chałupki „ Grodzisko gm. Markłowice Dolne kol. Chałupki „ Praga gm. Wilchwa „ Marusze „ Turza Mała „ Jedłownik kol. Karkoszka
31	Posterunek Żory	m. Żory gm. Baranowice „ Kleszczów przys. Lasoki kol. Dębie gm. Osiny Górne „ „ Dolne „ Rogoźna „ Szczekowice kol. Nowa Wieś gm. Palowice kol. Pawłów „ Chochotug

Powiat Pszczyna

1	Pow. Komenda Pszczyna	
2	Komisarjat Pszczyna	m. Pszczyna gm. Czarków „ Ćwiklica „ Jankowice „ Piasek „ Stara Wieś kol. Grzebowiec „ Postarzyniec gm. Studzienice

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
3	Komisarjat Mikołów	m. Mikołów gm. Mokre „ Śmiłowice kol. Goj „ Huta „ Hucisko „ Gniotek „ Kanowiec „ Kałuże „ Mokre „ Nowy Świat „ Reta Mikołowska „ „ Śmiłowska „ Regułowice „ Sośnia Góra „ Sikowiec „ Wymysłanka „ Wiązkowy
4	Posterunek Goczałkowice	gm. Goczałkowice Dolne „ „ Górne „ Rudołtowice przys. Bór I „ „ II kol. Dębina „ Rudawka
5	Posterunek Wisła Wielka	gm. Wisła Wielka „ „ Mała „ Łąka kol. Mleczek „ Waleczkówka „ Paszkówka
6	Posterunek Golasowice	gm. Golasowice „ Bzie Górne „ „ Zameckie „ „ Dolne „ Jarząbkowice „ Pięgrzymowice kol. Czarny Las „ Mała Strona

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
6	Posterunek Golasowice	gm. Golasówka „ Siedm Hobów „ Skrbynia „ Rainówka „ Brzezinka
7	Posterunek Pawłowice	gm. Pawłowice „ Borynia „ Krzyżowice „ Pniówka „ Szeroka „ Studzionka „ Warszawice kol. Boryń „ Lasoki „ Krzyżowice „ Pawłowice „ Kąty „ Opolany „ Szczurowiec
8	Posterunek Mizerów	gm. Mizerów „ Brzesce „ Kryry „ Kobielice „ Poręba „ Radostowice „ Rudziczka „ Suszec kol. Widoki „ Branica „ Pazurowiec „ Borki „ Sikowiec „ Podlesie „ Grabówka „ St. Suszec
9	Posterunek Woszczyce	gm. Woszczyce „ Krolówka „ Gardawice

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
9	Posterunek Woszczyce	gm. Zazdrość „ Zgoń kol. Mościska
10	Posterunek Orzesze	gm. Orzesze „ Ornontowice „ Zawada „ Zawiść kol. Bukowina „ St. Szklarnia „ Kąty „ Podgóra „ Huta Marja „ Solarnia „ Marzankowice „ Granica „ Oczków „ Ornontowice Połud. „ Lalok „ Rybówka
11	Posterunek Paniowy	gm. Paniowy „ Borowa-Wieś „ Stara Kuźnia kol. Dąbrowa „ Kąty „ Fudalowice „ Rusinów „ Wygoda „ Stara Kuźnia II
12	Posterunek Łaziska Górne	gm. Łaziska Górne kol. Brada „ Kopaniny
13	Posterunek Łaziska Średnie	gm. Łaziska Średnie „ „ Dolne kol. Peking „ Lasoki

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
14	Posterunek Wiry	gm. Wiry „ Gostyń kol. Jastrzębie „ Książątko „ Aleksander „ Kopaniny „ Kurpasówka „ Promieniec
15	Posterunek Kobiór	gm. Kobiór
16	Posterunek Piotrowice	gm. Piotrowice „ Panewnik „ Kamionka kol. Ochojec „ Zadole „ St. Panewnik „ Wymysłów „ Kokociniec
17	Posterunek Tychy	gm. Tychy „ Wilkowyje „ Paprocany kol. Zawisć „ Mąkołowice „ Wartogłowice „ Czulów „ Glinka „ Suble „ Żwaków „ Paprocka Huta
18	Posterunek Kostuchna	gm. Podlesie „ Zarzeczce kol. Kąty „ Dąbrowa „ Boera „ Kopanina „ Opasta „ Kostuchna Podleska
19	Posterunek Murcki	gm. Murcki „ Wesola kol. Szklarnia

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
20	Posterunek Kosztowy	gm. Kosztowy „ Krasowy „ Dzieckowice kol. Biały Brzeg „ Jazd „ Ławki „ Morgi Imielińskie „ „ Dzieckow- skie „ Sosnowiec
21	Posterunek Łędziny	gm. Łędziny „ Górki „ Hołdynów „ Jaroszewice „ Smarzewice kol. Hołdynów Nowy „ Wygorzele „ Blich „ Ławki „ Świniów „ Ratusz
22	Posterunek Bieruń Stary	m. Bieruń Stray gm. Bójszowy „ Cielmice „ Jedlina „ Świerczyniec „ Urbanowice „ Baraniec „ Bojszowy Nowe kol. Chmielnik „ Dworzyska „ Bieruńska „ Kopaniny „ Myrczek „ Wygodziorz
23	Posterunek Imielin	gm. Imielin „ Goławiec „ Gacz

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
23	Posterunek Imielin	gm. Chełm Wielki kol. Błędów „ Chełm Mały „ Cisowiec „ Gamrot „ Granice „ Gać Nowa kol. Jazd „ Jamnice „ Podłęże „ Wioski
24	Posterunek Bieruń Nowy	gm. Bieruń Nowy „ Kopciowice „ Czarunchowice „ Biasowice „ Ściernie „ Zabrzeg kol. Piaski „ Cieleciniec „ Bezdorf „ Jajosty „ Kopań „ Zarzyna „ Baraniec
25	Posterunek Miedzna	gm. Miedzna „ Góra „ Frydek „ Gilowice „ Grzawa „ Międzyrzecze „ Wola „ Zawadka kol. Brzozów „ Bodzów „ Baguda „ Dąbrowa „ Podlesie

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
Powiat Bielsko		
1	Pow. K-da Bielsko	
2	Komisarjat Bielsko	Bielsko
3	Komis. Dziedzice	Dziedzice
4	Poster. Drogomyśl	gm. Drogomyśl
5	Posterunek Mikuszowice	„ Mikuszowice „ Kamienica „ Bystra
6	Posterunek Wapienica	„ Wapienica „ Aleksandrowice „ Stare Bielsko
7	Posterunek Jasienica	„ Jasienica „ Jaworze „ Świętoszówka „ Łazy i Biery
8	Posterunek Grodziec	„ Grodziec „ Bielowicko „ Wieszczont
9	Posterunek Rudzica	„ Rudzica „ Roztropica „ Hłownica
10	Post. Międzyrzecze	„ Międzyrzecze Górne „ „ Dolne
11	Poster. Ligota	„ Ligota „ Brunów
12	Poster. Czechowice	„ Czechowice „ Komorowice
13	Poster. Żebracze	„ Żebracze
14	Poster. Zabrzeg	„ Zabrzeg

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
15	Posterunek Chybi	gm. Chybi
		„ Frelichów
		„ Mnich
		„ Landek
		„ Zarzecze
		„ Zaborze
16	Posterunek Strumień	m. Strumień
		gm. Zabłocie
		„ Zbytków
		„ Bąków-Rychułd
17	Poster. konny Bielsko	Bielsko

Powiat Cieszyn

1	Pow. K-da Cieszyn	
2	Komis. Cieszyn	m. Cieszyn
		gm. Bobrek
		„ Pastwiska
		kol. Boguszowice
		„ Kalembice
3	Komis. Zebrzydowice	gm. Zebrzydowice
		„ Markłowice
		„ Mizerów
4	Poster. Puńców	gm. Puńców
		„ Dziegielów
		„ Mnisztwo
5	Poster. Leszna Górna	gm. Leszna Górna
6	Poster. Istebna	gm. Istebna
		„ Koniaków
		„ Jaworzynka
7	Poster. Wisła	gm. Wisła

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
8	Posterunek Ustroń	gm. Ustroń „ Hermanice „ Nierodzim „ Bładnice „ Lipowiec
9	Poster. Brenna	gm. Brenna „ Górki Małe
10	Posterunek Skoczów	m. Skoczów gm. Harbutowice „ Międzywieć „ Wilamowice „ Wiślica „ Kiczyce „ Pierściec „ Pogórz „ Górki Wielkie „ Kowale „ Dębowiec „ Iskrzyczyn „ Simoradz
11	Posterunek Ogrodzona	gm. Ogrodzona „ Zamarski „ Gumna „ Krasna „ Kisielów „ Łączka „ Kostkowice
12	Poster. Kończyce W.	gm. Kończyce Wielkie „ „ Małe
13	Poster. Kaczyce	„ Kaczyce
14	Posterunek Pogwizdów	„ Pogwizdów „ Brzezówka „ Hażlach

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
15	Posterunek Goleiszów	gm. Goleiszów „ Cisownica „ Godziszów „ Kozakowice Dolne „ „ Górne „ Bażanowice
16	Poster. Pruchna	„ Pruchna „ Ochaby

Powiat Tarn. Góry

1	Pow. K-da Tarn. Góry	
2	Komisarjat Tarn. Góry	m. Tarn. Góry kol. Wolności przys. Emahof „ Paulsborn
3	Komisarjat Radzionków	gm. Radzionków „ Orzech „ Kozłowa Góra kol. Wiktor „ Buchacz „ Danielec „ Rojca
4	Posterunek Miasteczko	m. Miasteczko gm. Żyglin „ Żyglinek „ Brynica „ Truszczyce „ Jędrysek przys. Bibiela
5	Posterunek Nakło	gm. Nakło „ Lasowice „ Sowice „ St. Chechło „ Świerklaniec kol. Czarna Huta „ Ostrożnica

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
5	Posterunek Nakło	kol. Bizja „ Pufferki „ Lasowicka
6	Posterunek Bobrowniki	gm. Bobrowniki „ Rudne Piekary „ Sucha Góra kol. Blachówka „ Lazarówka
7	Posterunek Stare Tarnowice	gm. St. Tarnowice „ St. Repty „ N. „ „ Opatowice kol. Seget
8	Posterunek Strzybnica	gm. Strzybnica „ Piaseczna „ Rybna kol. Repecko „ Rybna Wielka „ Sławowa
9	Posterunek Boruszowiec	gm. Boruszowiec „ Pniowiec „ Mikołeska kol. Siwcowa „ Tłuczykąt

Powiat Lubliniec

1	Pow. K-da Lubliniec	
2	Komisarjat Lubliniec	m. Lubliniec gm. Droniowiczki „ Wymyślacz
3	Posterunek Pawonków	„ Pawonków „ Łagiewniki W. „ Lisowice „ Dralin „ Kośmidry „ Solarnia

L. p.	Nazwa oddziału policyjnego	Przydzielone miejscowości
4	Poster. Lisów	gm. Lisów „ Chwostek „ Droniowice
5	Posterunek Koszęcin	„ Koszęcin „ Cieszowa „ Brusiek „ Strzebin kol. Strzebinska
6	Poster. Kalety	gm. Kalety „ Zielona „ Drutarnia
7	Poster. Boronów	„ Boronów „ Dębowa Góra „ Hadra
8	Posterunek Woźniki	m. Woźniki gm. Ligota Woźnicka „ Łany
9	Posterunek Piasek	gm. Piasek „ Psary „ Kamienica „ Lubsza „ Babienica
10	Posterunek Kochcice	gm. Kochcice „ Kochanowice „ Jawornica „ Glinica „ Lubecko „ Steblów
11	Poster. Herby Śl.	„ Olszyna „ Kalina
12	Posterunek Pusta Kuźnica	„ Kokotek „ Pusta Kuźnica
13	Posterunek Rusinowice	„ Rusinowice „ Sadów „ Wierzbie „ Harbutowice

Ile minut poświęcasz dziennie zdrowiu?

Podajemy poniżej zestawienie 13-tu dobrze ułożonych ćwiczeń. Poświęcając 10—15 min. codziennie rano i wieczorem na ćwiczenia tego rodzaju, przy napięciu wszystkich mięśni, ożywisz i odświeżasz ciało.

Spróbuj a przekonasz się potem, jak świetny skutek to wywiera.

Każde z następujących 13 ćwiczeń należy wykonywać po 5 razy codziennie rano i wieczorem na świeżym powietrzu.

a) Pozycja zasadnicza — ręce złożone na barkach (obraz 1), potem wyrzucone w bok przy równoczesnym wypadzie lewą nogą w bok (obraz 2); powrót do pozycji zasadniczej i wypad w prawo.

b) Rozkrok — ramiona wyrzucone w bok (obraz 3), tułów zwrócony w lewo (obraz 4), wreszcie przechylony w przód (obraz 5), przyczem palce rąk dotykają ziemi. Następnie w przeciwną stronę.

c) Jednominutowy bieg w miejscu (obraz 6), ramiona zgięte w łokciu, łokieć przy tułowiu, ręce wyrzucone w bok; oddychać spokojnie ustami.

d) Przysiad — kolana zgięte, ramiona wyrzucone w przód, tułów wyprostowany, pięty uniesione (obraz 7).

e) Pozycja leżąca — ramiona złożone na ziemi, ciało

uniesione przy pomocy mięśni karku i tułowia (obraz 8).

f) Pozycja leżąca — kurczenie i wyrzucanie nóg, naprężenie lewej i prawej (obraz 9).

obraz 8

g) Pozycja zasadnicza — ręce splecione na karku, tułów zwrócony naprzemiennie w lewo i prawo (obraz 10).

obraz 9

h) Pozycja zasadnicza — ramiona wyrzucone w bok, pięty uniesione przy równoczesnym głębokim wdechu

obraz 10

obraz 11

(obraz 11); ramiona skrzyżowane na piersi, pięty opuszczone — wydech (obraz 12).

i) Pozycja leżąca — unoszenie nóg wyprostowanych naprzemian lewej i prawej (obraz 13).

j) Pozycja leżąca — kurczenie i wyrzucanie nóg równocześnie; kolana razem (obraz 14).

k) Pozycja czołgania — ziemi dotykają dłonie i końce palców u nóg; zginanie ramion w łokciach i wyprostowanie (obraz 15).

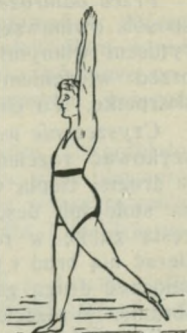
l) Pozycja leżąca — ręce na biodrach (obraz 16), tułów powoli uniesiony (obraz 17); wraca zpowrotem do pozycji leżącej.

obraz 16

obraz 17

obraz 18

m) Z pozycji zasadniczej wyrzucić ramiona w pion i naprzemian lewą i prawą nogę rzucić wyprostowaną w tył (obraz 18).

Zestawił: *Kołodziejczyk, przodownik.*

Różne wiadomości.

Zestawił st. przod. Brożek.

Przepisy praktyczne.

Przed odmrożeniem zabezpieczyć można nogi w łatwy sposób, owiniawszy je bibułą (jeśli można skropioną spirytusem winnym). Na wierzch zakłada się skarpetkę, przed włożeniem buta można jeszcze owinać bibułą skarpetkę. To chroni w zupełności przed odmrożeniem.

Czyszczenie wełnianych ubrań. W jednej miednicy nasykować rozcieńczony gorącą wodą (1:6) amoniak, w drugiej ciepłą wodę czystą. Ubranie rozłożyć gładko na stole lub desce do prasowania, umoczyć twardą, gęstą gąbkę w rozcieńczonym amoniaku i mocno wycierać nią brud i tłuszcz, możliwie na gorąco. Następnie umoczyć drugą gąbkę w czystej wodzie i wytrzeć całe ubranie. Wreszcie na wilgotno odprasować.

Szczotki do czesania należy myć często; namydliwszy włosie, wstawić do ciepłej wody, tak aby tylko sama szczecina była zanurzona; po krótkim czasie brud puści.

Grzebienie do czesania należy czyścić włosieniem w oprawie lub włożyć na chwilę do benzyny; brud łatwo się rozpuści.

Plamy tłuste z papieru można wywabić przez pokrycie ich rzadkiem ciastem, urobionem z magnezji palonej i wody. Po zaschnięciu należy delikatnie zeszkrobać nożem a papier wytrzeć gumą lub ośrodkiem bułki. Trzeba to powtórzyć 2—4 razy z obu stron.

Małeńkie śrubki wkręcać można z łatwością, jeśli śrubociąg namagnetyzujemy: będzie on wtedy sam unosił śrubkę. Nie ma to miejsca przy śrubkach mosiężnych. Wtedy w pasku papieru wycinamy dziurkę, wkładamy w nią śrubkę i trzymając pasek papieru, wprowadzamy śrubkę w przeznaczone dla niej miejsce. Papier później odrywamy.

Jodynę z palców zmyć można amoniakiem, z materjałów rozczytnym podsiarkonu sodu (natron, używany w fotografii).

Alabastrowe przedmioty myje się wodą z białem my-

dłem, potem zanurza się w ciepłej wodzie, a po wysuszeniu naciera przy pomocy twardego pędzelka sproszkowanym gipsem.

Gumę należy ciąć nożem, umoczoną w glicerynie a przynajmniej w wodzie.

Nadanie trwałości podszwom. Zagotować w dużym naczyniu (płyn bardzo się pieni) na niewielkim ogniu trochę oleju lnianego i na gorąco smarować nowe podszwy dopóty, dopóki skóra nie przestanie wciągać oleju.

Przywrócenie miękkości obuwia, które stwardniało skutkiem wyschnięcia po przemoczeniu (n. p. na ulewnym deszczu) da się osiągnąć najlepiej przez wysmarowanie ciepłą mieszaniną oleju lnianego i sadła ($\frac{1}{8}$ litra na $\frac{1}{8}$ kg).

Korek szklany da się łatwo wyjąć z flaszki, jeśli ogrzejemy szyjkę ostrożnie ze wszystkich stron nad zapalką, obracając flaszkę. Szkło jest złym przewodnikiem ciepła i szyjka ulegnie przy ogrzewaniu rozszerzeniu prędzej, niż korek. Jeśli w środku są płyny łatwopalne, należy ogrzać szyjkę przez pocieranie sukrem.

Aluminiowe naczynia najlepiej czyścić wewnątrz i po wierzchu gliną. Po opłukaniu w czystej wodzie natrzeć rondel kredą, rozrobioną w wodzie, a gdy zaschnie, wytrzeć kawałkiem flaneli lub irchy. Nabierze wtedy połysku.

Blażane naczynia, poczerniałe i zbrudzone, można przywrócić do dawnego wyglądu, jeśli pokryjemy je na parę godzin papką, zrobioną z czystego popiołu i oleju konopnego a później wytrzymamy płócienną szmatką i wypolerujemy wełnianą.

Cynkowe naczynia należy myć wodą z sodą, od czasu do czasu wytrzeć kawałkiem sukna, umoczoną w amoniaku.

Brudne szklane naczynia (np. butelki) można najtaniej oczyścić kwasem solnym, rozcieńczonym równą ilością wody. Wystarczy kilkadziesiąt kropel, byleby tylko wszystkie ścianki równo opłókać tym płynem. Następnie dobrze spłókać czystą wodą. Po tłuszczach dobrze się myje butelki kawałkiem bibuły lub obierzynami z kartofli.

Rdzę z żelaza i stali można usunąć przez wycieranie kwasem solnym, rozcieńczonym równą częścią wody. Po wytarciu rozcieńczonym kwasem należy przedmiot opłókać, pociągnąć oliwą i pozostać na kilka dni. Później czyścić papierem szmerglowym lub proszkiem do czyszczenia metali. Dla zabezpieczenia od rdzy należy żelazny czy stalowy przedmiot silnie rozgrzać, poczem natrzeć białym woskiem. Następnie trzeba nagrzać po raz drugi i stopiony wosk silnie wytrzeć kawałkiem sukna lub skóry.

Przeciwno mołom dobrze jest na lato meble i ubranie przetrzeć wilgotną ściereczką, umoczoną w wodzie z żółcią wołową.

Od komarów zabezpiecza dodawanie do wody przy myciu się kilkunastu kropeł następującej mieszaniny: 1 część olejku gwoździkowego, 8 części wody kolońskiej i 32 części spirytusu.

Apteczka podręczna.

(Cyfry w klamrach oznaczają ilość gramów).

Amonjak (25,0) stosuje się w omdleniach. Na wacie do wążania.

Plaster gorczycowy (Rigollot) przyłożyć na okolice serca na 5—10 minut, zmoczywszy uprzednio (w razie omdleń).

Krople miętowe (15,0) w bólach żołądka po 10—15 kropli na wodzie.

Olej wapienny (50,0) płyn na oparzenie. Okładać miejsce oparzone czystymi płatkami płóciennymi, zmoczonymi w tym płynie.

Talk (100,0) wysypać do pończoch i skarpetek w celu zabezpieczenia stóp od oparzenia.

Tannina w proszku (15,0). Łyżeczkę od herbaty rozpuścić w kwarcie wody, dawać z tego po łyżce stołowej, co 5 minut przy otruciach szalejem, wilczą jagodą, grzybami trującymi.

Bandaże miękkie 3, 5, 10 cm szerokości — dziesięć sztuk.

Ceratka do okładów pół metra. *Gaza sterylizowana* — jeden metr.

Jodyna (20,0) pod postacią nalewki jodowej. Są ampulki po 1 g.

Płyn burowa (50,0) do okładów. 1—2 łyżki na szklanke wody.

Krople walerjanowe (15,0) przy omdleniach 10—15 kropli.

Nadmanganjan potasu (*Calium hipermanganicum*) w kryształkach (5,0). Dobry środek odkażający: rozpuścić kilkanaście kryształków w szklance wody.

Wata hidroskopijna 200 g. *Wata sterylizowana* 200 g.

Waselina zwyczajna lub borowa (50,0).

Nożyczki: przed użyciem wygotować w wodzie wrzącej.

Szczypczyki (pincetka) wygotować jak nożyczki, używać do nakładania opatrunków, których nie należy dotykać się ręką.

Termometr do mierzenia gorączki.

Bandaż Esmarcha: kwadrat płótna o boku 1 m przetnij po przekątnej, otrzymasz dwa trójkątne bandaże. Agrałki.

Głowy państwa w Polsce.

Królowie:

Mieczysław I	962— 992
Bolesław I Chrobry	992—1025
Mieczysław II Gnuśny	1025—1034
Kazimierz Odnowiciel	1040—1058
Bolesław II Śmiały	1058—1080
Władysław Herman	1080—1102
Bolesław III Krzywousty	1102—1138
Walka o tron	1138—1296
Władysław Łokietek	1296—1333
Kazimierz Wielki	1333—1370
Ludwik, król węg. i polski	1370—1382
Jadwiga	1384—1386
Władysław Jagiełło	1386—1434
Władysław III Warneńczyk	1434—1444

Kazimierz Jagiellończyk	1447—1492
Jan I Olbracht	1492—1501
Aleksander	1501—1506
Zygmunt I Stary	1506—1548
Zygmunt II August	1548—1572
Henryk Walezy	1573—1574
Stefan Batory	1576—1586
Zygmunt III Waza	1587—1632
Władysław IV	1632—1648
Jan II Kazimierz	1648—1668
Michał Korybut Wiśniowiecki	1669—1673
Jan III Sobieski	1674—1696
August II	1697—1704
Stanisław Leszczyński	1704—1709
August II (drugi raz)	1709—1733
August III	1733—1763
Stanisław August Poniatowski	1764—1795

Prezydenci:

Józef Piłsudski, naczelnik Państwa,	11 XI 1918—9 XII 1922
Gabrjel Natrutowicz	9 XII 1922 — 16 XII 1922 (†)
Stanisław Wojciechowski	20 XII 1922 — 15 V 1926
Ignacy Mościcki	4 VI 1926.

Gabinety ministrów w odrodzonej Polsce.

Za Rady Regencyjnej: Gabinet Kucharzewskiego (7 II 1917 — 27 II 1918), Ponikowskiego (27 II 1918 — 4 IV 1918), Steczkowskiego (4 IV 1918 — 23 X 1918), Świeżyńskiego (23 X 1918 — 4 XI 1918), Wróblewskiego (4 XI 1918 — 18 XI 1918).

1. Gabinet Moraczewskiego (16 XI 1918 — 16 I 1919).
2. Gabinet Paderewskiego (16 I 1919 — 23 VII 1919).
3. Gabinet Skulskiego (13 VIII 1919 — 23 VII 1920).
4. Pierwszy gabinet Wł. Grabskiego (26 VI 1920 — 24 VII 1920).
5. Pierwszy gabinet Witosa (24 VII 1920 — 13 IX 1921).
6. Pierwszy gabinet Ponikowskiego (19 IX 1921 — 6 III 1922).
7. Drugi gabinet Ponikowskiego (10 III 1922 — 26 VI 1922).
8. Gabinet Śliwińskiego (28 VI 1922 — 7 VII 1922).
9. Gabinet Nowaka (31 VII

1922 — 16 XII 1922). 10. Gabinet Sikorskiego (16 XII 1922 — 26 V 1923). 11. Drugi gabinet Witosa (28 V 1923 — 15 XII 1923). 12. Drugi gabinet Wł. Grabskiego (20 XII 1923 — 14 XI 1925). 13. Gabinet Skrzyńskiego (20 XI 1925 — 5 V 1926). 14. Trzeci gabinet Witosa (10 V 1926 — 15 V 1926). 15. Pierwszy gabinet Bartla (16 V 1926 — 4 VI 1926). 16. Drugi gabinet Bartla (9 VI 1926 — 24 IX 1926). 17. Trzeci gabinet Bartla (27 IX 1926 — 30 IX 1926). 18. Gabinet Piłsudskiego (2 X 1926 — 27 VI 1928). 19. Gabinet Bartla od 28 VI 1928.

Reprezentacje polskie zagranicą.

Polska ma 3 ambasady, 30 poselstw i 53 konsulaty zagranicą.

Ambasady: Francja, Stolica Apostolska i Anglja.

Poselstwa: Argentyna, Austrja, Belgja, Brazylja, Bułgaria, Czechosłowacja, Danja, Egipt, Estonja, Finlandja, Grecja, Hiszpanja, Holandja, Japonja, Jugosławja, Łotwa, Niemcy, Norwegja, Persja, Rumunja, Stany Zjednoczone, Szwajcarja, Szwecja, Turcja, Węgry, Wielka Brytanja, Włochy, Związek Sow. Socj. Republik, delegacja przy Lidze Narodów, delegacja w Charbinie.

Konsulaty: we wszystkich poprzednich państwach oraz w Kanadzie i Palestynie.

Z którymi państwami zawarliśmy umowy handlowe?

Polska zawarła do chwili obecnej umowy handlowe z 24 państwami, z czego 21 traktatów weszło już w życie, zaś 3 traktaty wykonywane są prowizorycznie.

Do państw, z którymi mamy definitywne traktaty handlowe, należą: Rumunja (traktat wszedł w życie 1 grudnia 1922), Szwajcarja (20 sierpnia 1922), Austrja (15 stycznia 1923), Włochy (30 marca 1923), Jugosławja (20 kwietnia 1924), Japonja (28 stycznia 1925), Belgja i W. Ks. Luksemburg (5 października 1923), Turcja (17 kwietnia 1924), Finlandja (18 września 1924), Anglja z licznymi kolonjami i posiadłościami (1 lipca 1924), Danja (28 sierpnia 1924), Holandja (5 czerwca 1925), Szwecja (1 lipca 1925), Francja (10 lipca 1925), Stany

Zjednoczone (10 lutego 1925), Węgry (14 września 1925), Grecja (25 września 1925), Czechosłowacja (6 listopada 1926), Bułgariá (12 lutego 1927), Norwegja (20 września 1924).

Ponadto zawarliśmy umowy handlowe z Estonją, Persją i Łotwą, które dotychczas nie zostały ratyfikowane a są wykonywane przez nas dotychczas prowizorycznie.

Dbajmy o sen.

Sen jest fizjologiczną czynnością naszego organizmu, która wyrównywa zmęczenie, powstające i wzrastające w czasie czuwania. Organizm bardziej potrzebuje snu, niż posiłku. Bez jedzenia, mając jedynie wodę do picia, człowiek może żyć nawet kilka tygodni, może nawet oddawać się wtedy pracy, pozbawiony zaś snu już po kilku dniach wpada w ciężką niemoc.

Długość snu dla różnych jednostek jest różna. Są osoby, którym wystarczy 5—6 godzin snu na dobę i które po takim śnie czują się dobrze, rzeźko. Ale ogół dorosłych potrzebuje 9 lub conajmniej 8 godzin snu; od 10 wieczór do 6 rano lub od 11 wieczór do 7 rano.

Młodzież winna sypiać więcej ze względu na nieustanny wysiłek mózgu w okresie szybkiego rozwoju umysłowego i fizycznego, do 5 lat — 2 godziny w ciągu dnia i 12 w nocy, od 5 do 7 lat — 12 godzin w nocy od 8 wieczór do 8 rano, od 7 do 10 lat — 11 godzin w nocy od 8 w. do 7 r., od 10 do 15 lat 10 godzin w nocy od 9 w. do 7 rano, od 15 do 20 lat 9 godzin w nocy od 10 wieczór do 7 rano.

Jak obliczyć szybkość pociągu?

Każdy spostrzegł, że przy jeździe pociągiem odczuwamy i słyszymy rytmiczne stuknięcia, coraz szybciej po sobie następujące, im szybciej pociąg biegnie. Stuknięcia te następują na spojeniach szyn. Ponieważ zaś długość szyn jest zwykle stała — 12 m lub 15 m — jeśli zatem obliczymy liczbę stuknięć w ciągu określonego czasu, łatwo obliczymy i szybkość pociągu. (Pamiętać tylko trzeba, by obliczać stuknięcia jednej osi). Jeśli

w 10 sekundach naliczyliśmy 15 stuknięć, to szybkość pociągu wynosi 81 km na godzinę przy szynach 15-metrowej długości lub 64,8 km przy 12-metrowej długości.

Jak obliczyć szybkość marszu?

Przygotuj sobie sporą szpulkę od nici, swobodnie obracającą się na kawałku zagiętego drutu. Nawiń na nią około 25 metrów mocnej nici, na której zawiąż wyraźne supełki co 2 m 80 cm (możesz te supełki zabarwić atramentem). Chcąc teraz obliczyć szybkość swego marszu, przywiąż do końca nitki kamień i nie przerywając marszu upuść go z nitką na ziemię, szpulkę trzymaj swobodnie, nitka zacznie się rozwijać a ty śledź uważnie, ile supełków zobaczysz w ciągu 10 sekund. Tyle kilometrów robisz na godzinę.

Jak odnaleźć strony świata w nocy?

Jeśli noc gwiazdzista — nietrudno. Znajdź na niebie gwiazdozbiór Wielkiej Niedźwiedzicy, przeprowadź w myśli od dwóch ostatnich gwiazd (tylnych) linię ku środkowi nieba, pięć razy większą od odległości między gwiazdami a natrafisz na t. zw. Gwiazdę Polarną w gwiazdozbiórze Małej Niedźwiedzicy. Oto masz kierunek północny. Za tobą — południe, na prawo — wschód, na lewo — zachód.

Księżyc w I kwadrze (☾) o godz. 12 w poł. stoi w stronie wschodniej, o godz. 6 wiecz. w południowej, o godz. 12 w nocy — w zachodniej, o godz. 6 w północnej; w pełni (☽) o godz. 12 w północnej, o godz. 6 wiecz. we wschodniej, o godz. 12 w nocy — w południowej, o godz. 6 rano — w zachodniej; w ostatniej kwadrze (☾) o godz. 12 w poł. w zachodniej, o godz. 6 wiecz. — w północnej, o godz. 12 w nocy — we wschodniej, o godz. 6 rano — w południowej.

O gwiazdach.

Gwiazdy — to wielkie skupienie materji, miliony razy większe niż nasza ziemia, obdarzone tak wysoką temperaturą, że błyszczą własnym światłem.

Nieuzbrojonem okiem można dostrzec ich na niebie około 1.500—2.000 w pogodny bezksiężycowy wieczór, a zatem na obu półkulach około 4.000. Szczególnie ostry wzrok pozwoliłby naliczyć 6 do 7.000.

Gwiazdy są podzielone na konstelacje i ułożone według 17 wielkości. 300.000 gwiazd skatalogowano, ogółem zaś przy pomocy fotografii naliczono 105 milionów gwiazd stałych.

I wielkości jest 21 gwiazd, II — 57, III — 156, IV — 500, V — 1.742, VI — 5.171, VII — 26.768, VIII — 111.430, IX — 547.470, X — 2.460.000, XI — 4 miliony i t. d., XVII — 25.000.000.

Gwiazda I wielkości daje tyle światła, co świeca normalna w odległości 1100 m. Każda gwiazda następnej wielkości jest $2\frac{1}{2}$ razy słabsza od poprzedniej.

Wielkość gwiazd. Postaw na papierze piórem kropczkę — to będzie słońce. Narysuj koło o promieniu 2 mm — to będzie Arkturus. Drugie kółko o promieniu 27 mm — będzie Betelgeuse, a trzecie kółko o promieniu 42 mm — będzie Antares. Przyjrzyj się swemu rysunkowi. A ziemia jest mniejsza od słońca 1100 razy.

Odległość gwiazd. Odległość gwiazd obliczona jest w jednostkach astronomicznych, t. zw. parsec, która się równa 30.000 miliardów kilometrów, albo w latach światła, to znaczy, ile lat będzie światło do ziemi od danej gwiazdy. (Promień światła przebiega 300.000 km na sekundę).

Syrjusz jest oddalony o 8,8 lat światła, Procyon o 9,9, Altair — 14,2, Aldebaran — 32,6, Koza — 40,8, Gwiazda Polarna — 46,6.

Zodiak czyli Zwierzynek niebieski tworzą gwiazdozbiory, leżące naokoło widnokregu. Jest ich dwanaście: Wodnik, Ryby, Baran, Byk, Bliźnięta, Rak, Lew, Panna, Waga, Niedźwiadek, Strzelec, Koziorożec. W czasie obiegu ziemi dokoła słońca kolejno słońce zakrywa coraz to inny gwiazdozbiór. Mówimy wtedy, że słońce wstępuje w znak danego gwiazdozbioru, co miesiąc w inny. W końcu czerwca słońce wstępuje w znak raka.

Słońce.

Odległość średnia od ziemi — 149,500.000 km. *Średnica* słońca 1,419.175 km, *masa* 324.439 razy większa od masy ziemi, *objętość* 1,310.162 razy większa od objętości ziemi, *powierzchnia* 11.900 razy większa od powierzchni ziemi.

Obrót słońca dookoła osi dokonywa się w ciągu 25—26 dni. Plamy na słońcu ukazują się co 11—18 lat.

Światło słoneczne dobiega nas w ciągu 8 min. 18 sek. Temperatura słońca 6.000° C. Ciepło słoneczne jest 470.000 razy silniejsze od ciepła księżyca w pełni, 622,000.000 razy od ciepła Wenusy i 5.900,000.000 od ciepła Syryusza.

Ziemia.

Promień ziemi na równiku — 6378,3 km, na biegunie — 6356,8 km. *Splaszczanie* wynosi 1/297. *Objętość* ziemi — 1,083.260,000.000 km. *Powierzchnia* ziemi — 510 miljonów 800 km^2 .

Długość równika — 40.070 km, *długość południka* — 40.003 km, *długość zwrotnika* — 36.778 km, *długość koła polarnego* — 15.996 km.

Szybkość obrotu ziemi na równiku wynosi 465 m na sekundę, na szerokości 30° — 403 m, 50° — 300 m, 60° — 234 m, 80° — 81 m.

Szybkość biegu dookoła słońca wynosi 29.763 m na sekundę.

Księżyc (satelita ziemi).

Odległość średnia od ziemi — 384.750 km, czyli 0,0025 odległości ziemi od słońca, *średnica* księżyca — 3.480 km, *masa* mniejsza 81 razy od masy ziemi, *objętość* 50 razy mniejsza od objętości ziemi.

Obrót dookoła osi odbywa się w ciągu obiegu księżyca koło ziemi, co trwa 27 dni 7 godz. 43 min. 11,5 sek. *Szybkość* ruchu księżyca dookoła ziemi — 1 km w 1 sek.

Odległość księżyca od ziemi równa się 30 średnicom ziemi. *Promień światła* przebiega tę przestrzeń w $1\frac{1}{4}$ sek., pocisk armatni, biegnący z szybkością 120 m na sek., — w 3 dni 15 godz., aeroplan przy szybkości 200 km na godz. — 80 dni, pociąg pośpieszny przy szybkości

100 km na godz. — w pół roku, cyklista przy szybkości 20 km na godz. w 2 lata 70 dni, a piechur szedłby 8 lat 280 dni po 5 km na godzinę.

Planety.

Planety to ciała niebieskie, świecące światłem niewłasnym, lecz odbitem	Średnia odległość od słońca w stosunku do ziemi	Średnica w km	Czas obiegu dokoła słońca	Czas obrotu dokoła osi	Księżycy
Merkury	0,387	4.400	88 d.	88 d.	—
Wenus	0,723	12.200	225 d.	23 g. 58 m.	—
Ziemia	1	12.756	365 d.	23 g. 56 m.	1
Mars	1,524	6.740	1 r. 322 d.	24 g. 37 m.	2
Jowisz	5,203	141.900	11 l. 315 d.	9 g. 51 m.	9
Saturn	9,539	119.200	29 l. 167 d.	10 g. 14 m.	10
Uran	19,191	42.800	84 l. 7 d.	10 g. 45 m.	4
Neptun	30,071	43.600	164 l. 286 d.	8 g. 50 m.	1

Jak się uczyć?

1. Oznacz zawsze dokładnie plan pracy umysłowej, którą masz wykonać.

2. Nie śpiesz się przy nauce zbyt, lecz postępuj naprzód gruntownie i ze spokojem.

3. Ucząc się zadanej lekcji, zrozum przedewszystkiem dokładnie zadany przedmiot, nawiąż do znanych ci już rzeczy, podziel sobie należycie cały zadany materiał, wydziel rzeczy ogólne i oddziel rzeczy mniej potrzebne, ujmij zadany przedmiot w całości, czyli system.

4. Przez ćwiczenie nabytą wiedzę zamień na umiejętność.

5. Ucząc się na pamięć, staraj się zapamiętać nie dźwięki i słowa, lecz myśli, a zatem ucz się zawsze dłuższych całości myślowych a nie strofek.

6. Powtarzaj często i dość prędko po wyuczeniu się to, co chcesz dobrze zapamiętać.

7. Jeśli chcesz zapamiętać jaką większą całość, zrób sobie z niej skrót, Ale tylko przez siebie zrobiony skrót

(konspekt) ma wartość. Skrótów od nikogo nie pożyczaj i nie kupuj.

8. Pracuj zawsze w skupieniu i pamiętaj, że pierwsze wrażenia w zetknięciu z rzeczą nową są najsilniejsze.

Sztuka chodzenia po ulicach miasta.

1. Jezdnia przeznaczona jest dla pojazdów, chodnik dla pieszych.

2. Przez jezdnię przechodź krokiem wolnym, pamiętaj, że biegnąc narażasz się na niebezpieczeństwo.

3. Pamiętaj, że na jezdni jesteś intruzem, który zawsze zawadza: dlatego przechodź przez jezdnię najkrótszą drogą i to tylko w razie konieczności.

4. Wchodząc na jezdnię obejrzyj się najprzód na lewo a potem na prawo. Przechodź przez jezdnię w pobliżu posterunku policyjnego.

5. Nie przechodź nigdy przez jezdnię wówczas, gdy nie widzisz dokładnie, co się dzieje za wozem tramwajowym lub innym pojazdem.

6. Gdy przechodząc przez jezdnię usłyszysz sygnał lub nawoływanie, obejrzyj się w kierunku głosu. Jeśli nie wiesz, gdzie się posunąć, zatrzymaj się. Nie cofaj się nigdy wtył.

7. Nie urządzaj sobie nigdy postojów na jezdni. Gdy czekasz na tramwaj, stój na chodniku przy brzegu jezdni.

8. Wysiadając z tramwaju, obejrzyj się zawsze w prawo, ręką lewą trzymaj się poręczy i wysiadaj w kierunku biegu tramwaju.

9. Na chodniku idź zawsze stroną prawą; nie zatrzymuj się w pośrodku chodnika ani na rogach ulic lub przed wejściami do lokali.

10. Pamiętaj zawsze, że nie tylko ty idziesz po ulicy. Inni również iść muszą. Nie tamuj nigdy ruchu swoją osobą.

Zegarek jako kompas.

Jeśli nie masz kompasu a chcesz sprawdzić strony świata, możesz posłużyć się zegarkiem.

Trzymasz zegarek w położeniu poziomem tak, by wskazówka mała zegarka zwracała się dokładnie w kie-

runku słońca (cień wskazówki będzie leżał dokładnie pod nią). Południe będzie wtedy równo w środku między cyfrą XII na tarczy zegarka a chwilowem położeniem małej wskazówki, przytem przed południem po stronie cyfr większych, po południu po stronie cyfr mniejszych.

Np. o godz. 4-tej po poł. strona południowa wypadnie między XII a IV czyli w przedłużeniu cyfry II, a np. o g. 8-ej rano w przedłużeniu cyfry X (czyli między XII a VIII) po stronie cyfr większych.

Kto biegnie najszybciej?

(Metrów w sekundzie)

Slimak	0,0015
Rak	0,07
Koń stępa	0,6
Pływak	1
Koń krokiem	1,1
Człowiek zwykłym krokiem	1,2
„ szybkim krokiem	1,8
Mucha	1,8
Słaby wiatr	2
Człowiek biegnący	2,2—2,8
Koń truchtem	3,1
Człowiek szybko biegnący	3,8
Koń krótkim klusem	4,5
Okręt handlowy	5
Bieg ludzki długi (rekord)	5,5
Koń wyciągnięty klusem	6
Cyklista	7
Okręt pocztowy	7,5
Koń lekkim galopem	9
Łyżwiarz	9,5
Bieg ludzki krótki (rekord)	9,8
Parowiec morski	10,8
Koń ostrym galopem	12
Pociąg towarowy	12,5
Okręt linjowy	12,8
Fale morskie	13,5
Koń wyścigowy	16—25
Burza	16—45

Gołąb pocztowy	18—38
Krażownik	18
Pociąg osobowy	20
Burza	20—30
Torpedowiec	20,5
Zeppelin	21
Samochód	24
Pies myśliwski	25
Ang. koń wyścigowy	25,3
Pociąg pośpieszny	28
Orzeł	31
Pociąg expres	33
Motocykl	35
Kolej elektryczna	55
Samochód (rekord)	68
Płatowiec (rekord)	120
Głos w powietrzu	333
Ziemia dokoła osi na równiku	465
Kula karabinowa (u wylotu)	600—900
Kula armatnia	300—600
Księżyc dokoła ziemi	1.000
Głos w wodzie	1.457
„ w drzewie	5.250
Ziemia dokoła słońca	29.761
Prąd elektryczny	11,690.000
Światło w powietrzu	300,000.000

Jak mierzyć krok?

Wiedzieć, jak długi jest własny krok, może się niejednokrotnie przydać. Jak go zmierzyć? Na prostym gościńcu, który ma kamienie hektometrowe (czyli co 100 metrów, jak to zwykle jest na uporządkowanych gościńcach) przejdź cały kilometr, obliczając ile zrobisz kroków w każdym 100 metrach i w ciągu ilu sekund przejdiesz odcinek 100-metrowy. Otrzymane 10 liczb dodaj, podziel przez 10 i będziesz miał średnią arytmetyczną na 100 metrów. Teraz łatwo obliczysz, ile centymetrów liczy jeden krok i w ciągu ilu sekund robisz taki normalny krok. Te wartości z obliczenia zapisz.

Asp. Grabiński.

Dlaczego należy walczyć z alkoholizmem.

1. Napoje alkoholowe są szkodliwe. Nie dawaj wiary ogłoszeniom, zachwalającym ich wartość odżywczą.

2. Alkohol odurza i wytwarza sztuczne pragnienie. Stąd wielu ludzi o słabej woli niespostrzeżenie przechodzi od umiarkowanego do nieumiarkowanego picia.

3. Na lekarstwo może tylko lekarz osobie dorosłej zapisać napój, zawierający alkohol. Błędzisz, jeżeli używasz alkoholu jako lekarstwa na wszelkie dolegliwości własne lub cudze.

4. Używanie częste, chociażby umiarkowane, napojów alkoholowych, osłabia odporność ciała przeciwko chorobom, działa ujemnie na układ nerwowy i serce a przez to skraca życie.

5. Alkohol podnieca tylko, nie daje siły do dłuższej pracy, osłabia energję i moc panowania nad sobą, usuwa hamulce wstydu i bojaźni Bożej, podnieca najniższe żądze człowieka, prowadzi do rozpusty i innych przestępstw.

6. Trunki są powolną trucizną dla dorosłych — a silną dla młodych — oto zdanie sławnego lekarza J. Śniadeckiego. Nie częstuj nigdy dzieci ani wódką, ani winem, ani piwem.

7. Dzieci pochodzące od ojców lub matek, używających napojów alkoholowych, bywają albo wątłego zdrowia, albo obarczone tępotą umysłu, albo też objawiają skłonność do pijaństwa, rozpusty i innych występków.

8. Używanie napojów alkoholowych zabija miłość Boga i bliźniego, prowadzi do samolubstwa lub rozrzutności, naraża liczne rodziny na straszną nędzę a pożytku nie przynosi pijącemu, tylko sprzedającemu. Jeżeli więc chcesz dojść do majątku a uchronić siebie i dom swój od nędzy zawinionej, postanów sobie żyć trzeźwo.

9. Alkohol już w małych dawkach spożyty osłabia bystrość umysłu oraz trafność sądu i stąd bywa przyczyną wielu nieszczęść. Jeżeli więc twoja praca wymaga

uwagi, pamięci i bystrości umysłu, unikaj nawet umiarkowanego picia.

10. Na wytwarzanie napojów alkoholowych marnuje się znaczną część zboża, owoców, cukru i ziemniaków. Państwo nasze ma z powodu alkoholizmu wielkie wydatki na więzienia, domy dla obłąkanych, szpitale, przytuliska i skutki wielu nieszczęść; państwo przez alkohol traci wiele jednostek utalentowanych i pożytecznych a wobec zagranicy traci zaufanie i poważanie. Alkoholizm wychowuje samolubów ślepych i głuchych na potrzeby kraju, zabija patriotyzm prawdziwy. To też walka z alkoholizmem jest wielkim obowiązkiem naszym narodowym i państwowym.

11. Alkoholizm nowoczesny jest plagą społeczną, przez którą cierpią winni i niewinni, cierpią jednostki, rodziny i państwo całe.

St. przed. Kubiczka.

Opisanie konia.

(Według prof. weter. Dra Stanisława Runge.)

Funkcjonariusz Policji często musi przy sporządzaniu doniesień dokładnie opisywać konia, przyczem brak mu zwykle fachowych czy też poprawnych określeń. Dla ułatwienia tego zadania może posłużyć następujące zestawienie specjalnych określeń.

Opis, rodowód (Nationale, Signalement) konia odbywa się według następującego porządku:

1. gatunek (koń, muł itp),
2. płeć (ogier, wałach, klacz),
3. maść i odznaki (patrz niżej),
4. wiek,
5. wysokość (mierzona laską lub taśmą na koniu równo ustawionym od kopyta do najwyższego punktu kłabu),
6. rasa (krajowa, poprawna, półkrwi, pełnej krwi, angielska, arabska, huculska, węgierska, styryjska itp.),

7. użytkowość (wierzchowiec, pociągowy, juczny, z wymieniem rodzaju broni dla koni, należących do wojska).

Maść.

Maścią nazywamy barwę sierści, która może być jednostajna lub mieszana.

Maści jednostajne:

1. Siwa (Schimmel) barwa sierści biała.

Odcienie maści siwej:

1. Czysto biała (Weiss geborener Schimmel) sierść biała, skóra cielista, oczy o tęczę żółtej lub różowej, kopyta żółte.

2. Mleczno-biała (Milchsimmel) sierść biała, skóra i kopyta czarne.

Ze zmieszania włosów siwych z czarnymi powstają maści:

1. Murzynek (Mohrenkopf), mieszanina białych i czarnych włosów z przewagą maści czarnej na grzywie i ogonie.

2. Żelazista (Eisenschimmel), mieszanina czarnej sierści z białą wytwarza barwę podobną do barwy żelaza.

3. Szpakowata (Grauschimmel), mieszanina sierści czarnej z brudno-białą.

Może być:

a) jasno-szpakowata (Lichtgrauschimmel),

b) ciemno-szpakowata (Dunkelschimmel),

c) szpakowata jabłkowita (geapfelter Grauschimmel),

d) dropiata (Fliegelschimmel), na siwym tle czarne centki wielkości grochu.

Ze zmieszania sierści siwej z czerwoną:

1. Różowa szpakowato-różowa (Rotschimmel):

a) jasno-różowa (licht Rotschimmel),

b) ciemno-różowa (dunkel Rotschimmel).

2. Dereszowata (Honigschimmel), mieszanina kępek sierści brudno-czerwonej z białą. Maść ta podobna jest do rdzy na żelazie:

a) jasno-dereszowata (licht Honigschimmel),

b) ciemno-dereszowata (dunkel Honigschimmel).

3. Hreczkowata (Forellenschimmel), na siwem tle rozsiane małe czerwone plamki wielkości grochu. Konie siwe w starości często stają się hreczkowate.

II. Cisawa czyli kasztanowata — (Fuchs), barwa sierści czerwono-ruda, grzywa i ogon także czerwone, jednak jaśniejsze od sierści na innych częściach ciała.

Odcienie maści cisawej czyli kasztanowatej:

1. Jasno-cisawa czyli jasno-kasztanowata (Lichtfuchs) — sierść barwy żółto-czerwonej, ogon i grzywa szare.

2. Złoto-cisawa czyli złoto-kasztanowata (Goldfuchs) — sierść czerwona, połyskująca, podobna do połysku złota lub miedzi.

3. Cisawa jabłkowita czyli kasztanowata jabłkowita (geapfelter Fuchs) — sierść czerwona, na niej okrągłe plamy tej samej maści.

4. Brudno-cisawa czyli brudno-kasztanowata (Dunkelfuchs) — maść ciemniejsza od poprzednich.

5. Skaro-cisawa czyli skaro-kasztanowata (Kohlfuchs) — sierść czarniawa z połyskiem czerwonym.

III. Gniada (Braun) — maść brunatna, grzywa i ogon, skóra i kopyta czarne.

Odcienie maści gniadej:

1. Jasno-gniada (Lichtbraun) — sierść jasno-brunatna, wewnętrzne strony kończyn i brzuch jaśniejsze, żółtawe.

2. Złoto-gniada (Goldbraun) — sierść żółto-brunatna i lśniąca.

3. Kasztanowato-gniada (Kastanienbraun) — sierść ciemno-brunatna i połyskująca, podobna do łupiny owocu dzikiego kasztanu.

4. Wiśniowo-gniada (Weichselbraun) — sierść brunatna o połysku ciemno-czerwonym.

5. Gniada jabłkowita (Braungeapfelt) — na gniadem tle okrągłe jaśniejsze plamy tej samej maści.

6. Ciemno-gniada (Dunkelbraun) — sierść ciemno-brunatna.

7. Skaro-gniada (Schwarzbraun) — sierść tułowia i kończyn prawie czarna, nozdrza, słabizny i wewnętrzne strony kończyn gniade i podpalane.

IV. Bułana (Falb) — sierść barwy złotej, skóra, ogon i kopyta czarne.

Odcienie maści bułanej:

1. Jasno-bułana (Lichtfalb) — sierść jasno-żółtawa.

2. Srebrno-bułana (Silberfalb) — sierść jasno-żółtawa, połyskująca.

3. Złoto-bułana (Goldfalb) — sierść żółta o połysku złotym.

4. Płowa czyli brudno-bułana (Aschenfalb) — sierść brudno-czarniawa, żółta.

5. Cisawa bułana (Dunkelfalb) — sierść ciemno-żółta, grzywa i ogon czarne, przez grzbiet ciemna pręga.

6. Wilczata (Wolfsfalb) — sierść brudno-żółtawa, zmieszana z szarą.

7. Myszata (Mäusefalb) — barwa sierści podobna do myszy polnych.

8. Sarnia (Rehfalb) — sierść żółto-szara.

9. Izabelowata (Izabellfalb) — sierść jasno-żółta, skóra różowa, grzywa i ogon białe lub żółte, kopyta żółte.

V. Kara (Rapp) — sierść czarna na całym ciele, kopyta czarne.

Odcienie maści karej:

1. Wronia (Sommerrapp) — sierść czarna bez połysku, nozdrza, brzuch i wewnętrzne strony kończyn jaśniejsze, ogorzale.

2. Kara lśniąca (Glanzrapp) — albo kara jabłkowita — sierść czarna z połyskiem, na zadzie jaśniejsze okrągłe plamy.

Maści mieszane.

1. Mroziata (Stichelhaar) — pojedyncze włosy białe, rozsiane na innej maści.

1. Gniado-mroziata (Stichelhaariger Braun) — białe włosy, rozsiane na maści gniadej.

II. *Tarantowata* (Getigert) — na białym tle okrągłe plamy wielkości jabłka lub pięści barwy gniadej, cisawej, bułanej i t. p.

1. Bułano-tarantowata (Gelbtiger).
2. Cisawo-tarantowata (Rottiger).
3. Skaro-tarantowata (Schwarztiger).
4. Myszato-tarantowata (Mäusetiger).

III. *Srokata* (Scheck) — na białym tle nieregularne plamy różnej barwy.

1. Karo-srokata (Schwarzscheck).
2. Cisawo-srokata (Rotscheck).
3. Gniado-srokata (Braunscheck).
4. Bułano-srokata (Falbscheck).
5. Myszato-srokata (Achtscheck).

IV. *Jabłkowita* (Geapfelt) — okrągławe plamy wielkości jabłka, rozrzucone na zadzie i bokach konia tej samej barwy.

Odznaki.

Odznaki są to plamy białe na głowie i kończynach.

Na głowie:

1. Muszka, kwiatek (Flocke, Blümchen) — maleńka biała plamka.
2. Gwiazdka (Stern) — większa plamka na środku czoła.
3. Kółko (Ringstern) — kółko białych włosów na środku czoła.
4. Strzałka (Keilstern) — wydłużona gwiazda.
5. Łysina (Blesse) — biała, długa pręga, ciągnąca się od czoła do nozdrzy.
6. Latarnia (Laterne) — szeroka łysina.
7. Chrapka (Schnäuzel, Schnippe) — biała plamka na nozdrzach lub górnej wardze.
8. Mleczna mordka (Weisses Untermaul, Milchmaul) — biała plama podobna do wargi zamaczanej w mleku, może znajdować się na jednej lub obu wargach.
9. Mordka nakrapiana (Krötenmaul) — na miejscach słabo owłosionych, zazwyczaj u koni maści siwej, bułanej,

srokatych i tarantów w okolicy warg, nozdrzy i oczu większe lub mniejsze niebiesko-czarne plamki.

Na kończynach:

1. Biała piętka (Weiss geballt) — białe włosy na piętках.

2. Biała korona (Weiss gekrönt) — białe włosy na koronie.

3. Biała pęcina (Weiss gefesselt) — białe włosy pokrywają koronę i pęcinę. Sierść biała może sięgać do połowy pęciny lub powyżej pęciny.

4. Biała kończyzna (Weisser Fuss) — sierść biała sięga do połowy nadpęciny. O ile to ma miejsce w równej wysokości na obu kończynach, koń nazywa się w pończoszках (Fusshalbgestieft). Sierść biała może sięgać do napięstka wzgl. stawu skokowego i wyżej, wówczas wyrażamy się: biała kończyzna po napięstek, staw skokowy i t. d. Przy tych odznakach należy wymienić, na której kończyźnie lub na których kończynach znajdują się one.

Odznak w postaci białych plamek na grzbiecie nie podaje się, bo zazwyczaj znikają a pochodzą od ucisku siodła wzgl. uprzęży. Blizny, wytarta sierść, wytarty ogon, ogon kusy, pręga przez grzbiet, ślepotą (wybita, znikła gałka oczna), znaki wypalone — należy przy opisie zawsze nadmienić.

Gdy koń niema żadnych odznak, należy to zaznaczyć, np. „Wałach gniady bez odznak”.

Jednostki monetarne obcych państw.

KRAJ	Nazwa jednostki monetarnej i jej podział	Stosunek le- galn. wal. zio- tej do zł w zł	Kurs rzeczy- wisty w dniu 6. II. 1928
Austrja	Szyllingi austr. = 100 groszom	1.26	1.26
Niemcy	Marka niem. = 100 fenigom	2.12	2.126
Anglja	Funt szterling = 20 szyling. albo = 240 pensom	43.38	43.49
Francja	Frank fr. = 100 centy- mom	1.72	0.36
Belgja	Belga = 5 fr., 1 fr. = 100 centy- mom	1.25	1.24
Szwajcarja	Frank szw. = 100 centy- mom	1.72	1.71
Jugosławja	Dynar = 100 parom	1.72	0.16
Włochy	Lira = 100 centesi- mom	1.72	0.47
Bułgarja	Lew = 100 stotinkom	1.72	—
Rumunja	Leu = 100 baniom	1.72	0.05
Węgry	Pengó = 100 fillerom	1.56	1.56
Hiszpanja	Peseta = 100 centy- mom	1.72	—
Finlandja	Marka fińska = 100 pennom	1.72	0.23
Czechosło- wacja	Korona czeska = 100 halerzom	1.80	0.27
Estonja	Marka estoń. = 100 fenigom	2.12	2.40
Łotwa	Łat = 100 pennom	1.90	—
Turcja	Lira tur. = 100 piastrom	39.16	4.65
Szwecja	Korona szw. = 100 örom	2.39	2.38
Norwegja	Korona norw. = 100 örom	2.39	2.36
Danja	Korona duńska = 100 örom	2.39	2.37
Holandja	Floren = 100 centom	3.58	3.59
Stany Zjedn. A. P.	Dolar = 100 centom	8.91	8.90
Brazylja	Milrejs = 1000 rejsom	4.86	—
Argentyna	Peso = 100 centawo- som	8.02	—
Japonja	Jen = 100 senom	4.44	4.18
W. m. Gdańsk	Gulden = 100 groszom	2.08	—

Stosunek jednostek miar nowopolskich, rosyjskich i angielskich do jednostek miar metrycznych.

I. *Jednostki miar nowopolskich* (używane w b. Królestwie Kongresowem przed wydaniem dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r.).

1. Miary długości:

1 pręt (15 stóp)	= 4,32 metra,
1 sażeń (3 łokcie)	= 1,728 metra,
1 łokieć (2 stopy)	= 576 milimetrów,
1 stopa (12 cali)	= 288 milimetrów,
1 cal	= 24 milimetrów.

2. Miary powierzchni (rolne):

1 włóka (30 morgów) = 90 sznurom = 9000 prętom = 16,79616 hektarów,

1 mórg (300 prętów kw.) = 16,875 łokciom kw., = 0,559872 hektarów.

3. Miary objętości dla ciał płynnych i sypkich:

1 garniec (4 kwarty) = 4 litry,

1 kwarta = 1 litr,

1 kwaterka = 0,25 litra.

Uwaga: Garniec (skrót niema), kwarta (skrót ka) i kwaterka (skrót kka) dopuszczone są w Polsce do obrotu publicznego i obecnie, jako oparte na systemie metrycznym.

II. *Jednostki miar rosyjskich.*

1. Miary długości:

1 wiorsta (500 sażeni) = 1066,8 metrów,

1 sażeń (3 arszyny) = 2,134 metra,

1 arszyn (16 werszków) = 711,2 milimetrów,

1 fut (stopa, $\frac{1}{7}$ sażenia) = 304,8 milimetrów,

1 cal ($\frac{1}{12}$ futa) = 25,4 milimetrów.

2. Miary powierzchni (rolne):

1 diesiatina (2400 saż. kw.) = 1,09254 hektara.

3. Miary objętości dla ciał płynnych i sypkich: ,

1 garniec = 3,2798 litrów,

1 wiadro = 12,299 litrów.

4. Miary masy (wagi):

1 pud (40 funtów) = 16,38 kilogramów,

1 funt (32 łuty) = 409,512 gramów,

1 łut = 12,797 gramów.

III. *Jednostki miar angielskich.*

1. Miary długości:

1 mila = 1609 metrów,

1 yard (3 stopy) = 914,4 milimetrów,

1 stopa (12 cali) = 304,8 milimetrów,

1 cal = 25,4 milimetrów.

2. Miary powierzchni (rolne):

1 akr = 0,40467 hektara.

3. Miary objętości:

1 kwarter (8 buszli) = 290,94 litrów,

1 buszel (8 gallonów) = 36,368 litrów,

1 gallon (4 kwarty) = 4,546 litrów,

1 kwarta = 1,1365 litrów.

4. Miary masy (wagi):

1 tona ang. (20 cetnarów) = 1016,047 kilogramów,

1 cetnar (112 funtów) = 50,802 kilogramów,

1 funt (16 uncji) = 453,592 gramów,

1 uncja = 28,35 gramów.

Miary.

(Jednostki miar nowopolskich, rosyjskich i angielskich, jako zupełnie odrębne — zestawiono osobno.)

Miary długości (metryczne):

Myriametr = 10.000 m (skrót μ m), kilometr (km) = 1000 metrom, hektometr = 100 m, dekametr = 10 m, 1 metr = 10 decymetrom (dm), 1 decymetr = 10 centymetrom (cm), 1 centymetr = 10 milimetrom (mm).

Inne miary długości: mila polska 8534 m, mila austrjacka 7586 m, mila niemiecka lądowa 7500 m, mila niemiecka morska 1852 m, mila morska amerykańska 1855 m, łokieć małopolski — 59,4 m, łokieć krakowski — 59,6 m, łokieć wiedeński — 77,8 m.

Miary powierzchni (metryczne):

Kilometr kwadratowy (km^2) = 1,000.000 metrom kwadratowym, metr kw. (m^2) = 100 dm^2 = 10.000 cm^2 , 1 cm^2 = 100 milimetrom² (mm^2).

W pomiarach rolnych używane: hektar (ha) = 100 arom = 10.000 m^2 , ar (a) = 100 m^2 .

Inne miary powierzchni: mórg austrjacki (1600 sążni kw.) = 5.755 m^2 , mórg pruski = 2.553 m^2 , sążeń kwadratowy polski 2,99 m^2 , sążeń kwadratowy rosyjski 4,55 m^2 , łokieć kwadratowy polski 0,33 m^2 , stopa kwadratowa polska 0,08 m^2 , cal kwadratowy polski 5,76 cm^2 , cal kwadratowy austrjacki 6,93 cm^2 .

Miary objętości (metryczne):

Metr sześcienny (m^3) = 1000 decymetrom (dm^3) = milionowi cm^3 = miliardowi milimetrów³ (mm^3). Centymetr sześcienny (cm^3) = 1000 mm^3 . Dla drzewa: ster = 1 m^3 , dekaster = 10 sterom, decyster = 0,1 sterom.

Inne miary objętości: sążeń sześcienny polski (= 2 sągom drzewa) = 5,16 m^3 , sążeń sześcienny austrjacki 6,82 m^3 , sążeń sześcienny rosyjski 9,71 m^3 , sążeń drzewa pruski 3,34 m^3 , łokieć sześcienny polski 0,19 m^3 , arszyn 0,36 m^3 , cal 13,82 cm^3 .

Miary ciał płynnych i sypkich (metryczne):

Kilolitr = 1000 litrom, hektolitr (hl) = 100 litrom, litr (równa się 1 decymetrowi sześciennemu) = 10 decylitrom (dl) = 100 centylitrom (cl). 1 centylitr = 10 mililitrom (ml).

Inne miary: Korzec nowopolski = 4 ćwierciom = 32 garncom = 128 l.

Wagi (metryczne):

Tonna (t) = 10 cetnarom metrycznym = 1000 kilogramom, cetnar metryczny, kwintal (od tego wyrazu skrót q) = 100 kilogramom, 1 kilogram = 100 deka-gramom = 1000 gramom, 1 dekagram = 10 gramom (g), 1 gram = 10 decygramom (dg) = 100 centygramom (cg) = 1000 miligramom (mg).

Inne: łaszt = 2025 kg, cetnar nowopolski = 100 funtom = 40,55 kg, oko = 1,23 kg, funt nowopolski = 16 uncjom = 405,5 gramom, uncja = 25,3 gramom.

Uwaga: Jednostki miar nieoparte na systemie metrycznym nie są dopuszczone do obrotu publicznego. Jednostki oznaczone powyżej jako „polskie“ oznaczają jednostki miar tak zw. nowopolskich, używanych w b. Kongresówce przed wydaniem dekretu o miarach z r. 1919.

Etat Policji Wojew. Śląskiego.

Rok	Officerowie	Urzednicy	Szeregowi	Policja konna	Policja śledcza	Służba niższa	Razem etat	Stan	Stosunek do ilości mieszkańców
1923	91	190	2854	90	193	72	3490	2762	1 : 322
1924	92	100	2775	120	237	35	3359	3199	1 : 334
1925	84	96	2722	73	237	48	3260	2951	1 : 345
1926	79	—	2590	90	230	46	3035	2575	1 : 369
1927	70	6	2235	65	200	30	2606	2525	1 : 431
1928	66	18	2217	60	200	30	2591	2568	1 : 434

U w a g a: Przy obliczaniu stosunku do ilości mieszkańców wzięto za podstawę spis ludności z 1910 r.

Ruch kulturalno-oświatowy Policji Woj. Śl.

Rok	Ilość świectic	Biblioteki			Koła kulturalno- oświatowe
		Ilość bibliotek	Ogólna ilość tomów	Ilość czytających	
1924	18	18	5284	1252	3
1925	21	19	7703	1598	3
1926	23	20			3
1927	24	22	14155	2584	3
1928	24	22	14630	2584	5

Podkom. Maślanka.

Wychowanie fizyczne Policji Wojew. Śląskiego w r. 1928.

Sport zasługuje na uwagę, to też Policyjny Klub Sportowy nie omieszkiał umieścić kilka słów w niniejszym kalendarzyku do sportowców Policji Województwa Śląskiego.

Sport nie tylko w korpusie policyjnym, ale w całym społeczeństwie ma swe znaczenie, gdyż jest on źródłem zdrowia tak fizycznego jak i moralnego. Wyciąga on z knajp i spelunek młodzież, uczy ją wysiłku, karności i poszanowania hierarchji, opartej nie o przywileje wynikające z szlacheckiego urodzenia czy pieniędzy, lecz z wartości sportowego wyczynu, woli zwycięstwa, charakteru. Sport jest potężnym środkiem w walce z depopulacją i zwyrodnieniem rasy, szkołą organizacji, narzędziem zdrowo pojętej demokracji. Sport opiera swą potęgę na elementarnych siłach natury ludzkiej, instynkcie współzawodnictwa i naśladownictwa. Stąd jego wielka wartość atrakcyjna. Oddziaływać na podniesienie kul-

tury mas można w różny sposób, lecz sport okazał się zagranicą najbardziej racjonalnym. Młoda ekspansywna natura chłopaka wiejskiego czy robotnika musi swą fantazję wyładować. W interesie Policji leży, by wyładowanie to było bez szkody dla ogółu. Protokoły rekordów, wieńczące zwycięstwa sportowe, są stokroć więcej cenne, niż koronujące utarczki pijackie protokoły policyjne.

Sport wypełnia wielką misję kulturalną, trafiając do tych warstw, do których żadna inna forma kultury nie dociera. Sport jest szkołą energii. Bierne, ocieężałe masy wrywa z bezwładu, każe im się ruszać, budzić ambicje potrzeby. Chłopak, który w hierarchji sportowej podciągnął się na wyższy stopień, ma nietylko ambicję sportową, pragnie również dorównać swym sportowym kolegom na innym polu, przejmując ich wyższe towarzyskie zwyczaje, ogładę i potrzeby kulturalne. O organizację sportową opiera się ruch ogólnie kulturalny. Znaczenia tego ruchu, obejmującego już dziś miliony, lekceważyć nie można. To też Policja Śląska, która ma służyć przykładem pod każdym względem całemu społeczeństwu i w tym wypadku musi okazać swe zdolności, tem bardziej, że jest to życzeniem naszych przełożonych.

Pan Wojewoda Dr. Grażyński po rozdaniu nagród zawodnikom policyjnym dnia 10 VIII 1928 wyraźnie podkreślił znaczenie sportu w korpusie policyjnym i zachęcił zawodników do dalszej pracy. Pismem z dnia 15 X 1928 wyraził p. Wojewoda uznanie sportowcom Policji Woj. Śl., ogłoszone w rozkazie Głównej Komendy Nr. 1021, zaś p. Główny Komendant insp. Żółtaszek, w swych przemówieniach kilkakrotnie zwracał uwagę, zachęcał swych podwładnych do treningów i okazał jak najdalej idącą pomoc w dziedzinie sportu.

Główna Komenda P. P. w Warszawie podkreśla pracę sportowców Policji Śląskiej w gazecie „Na Posterunku“ Nr. 38. Wyniki naszej pracy w roku 1928 są piękne, pamiątkowe i cenne, jak np. nagrody, które otrzymali poszczególni zawodnicy za ich pracę.

Dla orientacji wszystkich funkcjonariuszy przytoczę wyniki, jakie uzyskali nasi zawodnicy podczas występów w roku 1928 z różnymi klubami.

Bieg 100 m poster. Mitas, Nr. sł. 1339, dnia 26 VIII 1928 w czasie 11,9 sek.

Bieg 110 m przez płotki post. Markiefka, Nr. sł. 1923, dnia 11 IX 1928 w czasie 19,2 sek.

Bieg 200 m poster. Mitas, Nr. sł. 1339, dnia 26 VIII 1928 w czasie 25 sek.

Bieg 400 m poster. Mitas, Nr. sł. 1339, dnia 19 VIII 1928 w czasie 57 sek.

Bieg 800 m poster. Mitas, Nr. sł. 1339, dnia 9 VIII 1928 w czasie 2.18.2 min.

Bieg 1500 m poster. Plewnia, Nr. sł. 1445, dnia 9 VIII 1928 w czasie 4.59 min.

Bieg 3000 m poster. Śmiga, Nr. sł. 182, dnia 19 VIII 1928 w czasie 11.7.8 min.

Bieg 5000 m poster. Śmiga, Nr. sł. 182, dnia 9 VIII 1928 w czasie 19 min.

Bieg 10000 m poster. Śmiga, Nr. sł. 182, dnia 11 IX 1928 w czasie 35.37 min.

Rzut oszczepem, poster. Granieczny, Nr. sł. 907, dnia 11 IX 1928 — 39.18 m.

Rzut granatem, poster. Mika, Nr. sł. 2190, dnia 11 VIII 1928 — 54.18 m.

Rzut dyskiem, przod. Śliwka, Nr. sł. 2153, dnia 5 VIII 1928 — 29.98 m.

Rzut kulą, poster. Granieczny, Nr. sł. 907, dnia 26 VIII 1928 — 10.72 m.

Skok w dal, poster. Rutkowski, Nr. sł. 1013, dnia 26 VIII 1928 — 5.53 m.

Skok w wyż, poster. Ciernicki, Nr. sł. 3582, dnia 19 VIII 1928 — 1.59 m.

Skok o tyczce, poster. Mitas, Nr. sł. 1339, dnia 26 VIII 1928 — 2.91 m.

Sztafeta 4×100 m dnia 11 IX 1928 w czasie 47.2 sek.

Sztafeta olimpijska dnia 26 VIII 1928 w czasie 3.47.5 m.

Pozatem przytoczę dla przykładu jednego z funkcyjnarjuszy Pol. Woj. Śl., który otrzymał w roku 1928

następujące nagrody za swe występy sportowe, które mu zawsze służyć będą jako miłe wspomnienia swej pracy sportowej, np. posterunkowy Mitas, Nr. sł. 1339, otrzymał złoty zegarek za bieg narodowy w Warszawie dnia 25 III 1928, ufundowany przez Głównego Komendanta Policji Woj. Śl.,

żeton brązowy za osiągnięte 5 miejsce dnia 1 IV 1928 w biegu o puchar gazety „Polonji“ w Katowicach,

4 nagrody w formie różnych sprzętów domowych, uzyskanych podczas zawodów z K. S. „Orzeł“ w Welnowcu dnia 5 VIII 1928,

6 nagród, w tem 2 zegary niklowe, 6 łyżek srebrnych, srebrną papierošnicę, serwis na kawę oraz żeton brązowy w III Ogólnowojewódzkich zawodach sportowych Pol. Woj. Śl. w Katowicach dnia 10 VIII br.,

6 nagród w formie żetonów w III Ogólnokrajowych zawodach policyjnych w Warszawie dnia 11 IX 1928.

Wobec powyższego powinien każdy z funkcjonariuszy dążyć do uzyskania pięknej i miłej pamiątki, gdyż zależy to wyłącznie od jego dobrych chęci. Policyjny Klub Sportowy stwierdził, że funkcjonariusze Policji zakosztovali na boiskach słońca, ruchu i powietrza, coraz więcej gromadzą i bawią się poza służbą na boiskach, poznali radość życia, to też życzy wszystkim miłośnikom sportu dalszej pożytecznej pracy dla dobra swego i służby.

Ruch sportowy.

III Ogólnopolicyjne Zawody Sportowe, przeprowadzone w r. 1928 wykazały, że poziom sportowy drużyn jak i poszczególnych zawodników znacznie się podniosł.

Wyniki poszczególnych funkcjonariuszy przedstawiają się następująco:

Rodzaj zawodów	Nazwisko zawodnika	Wynik	Na- groda	U w a g a
Bieg 100 metrów	Post. Mitas	12,1 sek.	I	Do zawodów lekkoatle- tycznych staowało 68 za- wodników.
	" Biadacz		II	
	St. post. Kuder		III	
	Post. Markiewka		IV	
Bieg 110 metrów przez płotki	Post. Markiewka	20 sek.	I	
	Przod. Warwas		II	
	Post. Mitas		III	
	" Nowak		IV	
Bieg 200 metrów	Post. Gołabek	25,6 sek.	I	
	" Piotrowiak		II	
	St. post. Kuder		III	
Bieg 400 metrów	Post. Mitas	57,5 sek.	I	
	" Piotrowiak		II	
	" Markiewka		III	

Bieg 800 metrów	Post. Mitas " Markiewka " Piotrowiak " Kraszkiewicz	2 min. 18 sek.	I II III IV
Bieg 1500 metrów	Post. Plewnia St. post. Dublaszewski Post. Mach	4 min. 59 sek.	I II III
Bieg 3000 metrów	Post. Rutkowski St. post. Śmiga " " Dublaszewski	11 min. 23 sek.	I II III
Bieg 5000 metrów	St. post. Śmiga Przod. Jędraszak St. post. Dublaszewski	19 min.	I II III
Bieg 10.000 metrów	" " Śmiga Post. Rutkowski St. post. Dublaszewski Post. Kisiel	37 min. 8 sek.	I II III IV
Skok w wyż	Post. Ciernicki " Markiewka " Ryczka	1,51 m	I II III

Rodzaj zawodów	Nazwisko zawodnika	Wynik	Na- groda	U w a g a
Skok w dal	Post. Mitas	5,40 m	I	
	" Richter	5,24 "	II	
	" Markiewka	5,14 "	III	
Skok o tyczce	Post. Mitas	2,60 m	I	
	" Richter	2,50 "	II	
	" Ciernicki	2,40 "	III	
Pchnięcie kulą	Post. Granieczny	10,35 m	I	
	" Gała	9,42 "	II	
	Wyw. Biadacz	9,24 "	III	
Rzut oszczepem	Post. Markiewka	35,09 m	I	
	" Granieczny	33,40 "	II	
	" Owczarz	32,21 "	III	
Rzut dyskiem	Wyw. Biadacz	28,32 m	I	
	Przod. Sliwka	27,98 "	II	
	Post. Fras	26,55 "	III	
Rzut granatem	Poster. Mika	53,07 m	I	
	St. post. Kuder	50,70 "	II	
	Post. Granieczny	48,86 "	III	

Sztafeta 4×100 m

Strzelanie:

Z karabina, 100 m

Z karabina, 200 m

Z broni krótkiej
na 25 m

Z broni małokali-
browej, 50 m

Pow. Kda Katowice
Miejska Kda Król. Huta

Post. Dach
Przod. Kołodziejczyk
Post. Szydłowski
St. przod. Motyka
Post. Markiewka

Przod. Drozdowski
Post. Szydłowski
Przod. Cyrnik

Przod. Miglus
Post. Szydłowski
Przod. Cyrnik
" Stawowy

Przod. Kołodziejczyk
Post. Szydłowski
" Dach
" Biernot Paweł
" Kolarczyk
" Rozmus
St. przod. Micor

138 pkt.

137

125

121

118

64

62

52

71

58

54

50

93

84

66

I
II

I
II
III
IV
V

I
II
III

I
II
III
IV

I
II
III
IV
V
VI
VII

Stawało 27 zawodników.
Na 150 pktów możliwych.

Na 100 możliwych.

Stawało 21 zawodników.
Na 100 możliwych.

Na 100 pktów możliwych.

Rodzaj zawodów	Nazwisko zawodnika	Wynik	Na- groda	U w a g a
Z broni małokalibrowej, 100 m	Przod. Kołodziejczyk	68	I	Na 100 możliwych.
	Post. Dach	66	II	
	St. przod. Micor	50	III	
Strzelanie oficerów i zaproszonych gości	Podinsp. Niewiadomski		I	
	Nadkom. Kloske		II	
	Podinsp. Jeziorski		III	
Strzelanie zespołowe z karabinów	Komenda Szkoły Pol. Katowice	225	I	Na 300 pkt. możliwych.
	Pow. K-da Pol. Rybnik	202	II	
	" " " Cieszyn	183	III	
Strzelanie zespołowe z flowerów	Pow. K-da Tarn. Góry	219	I	Na 300 pkt. możliwych.
	" " Rybnik	208	II	
	" " Pszczyna	206	III	
<i>Zawody kolarskie:</i> Szosowe na 50 km	Post. Kawka	2 g 3 m 30 s	I	Startowało 20 zawodników.
	" Kośmider	2 g 7 m 30 s	II	
	" Garnarczyk	2 g 10 m 54 s	III	

Szosowe na 10 km	Post. Garnarczyk	23 min. 4 s.	I	Startowało 24 zawodników.
	" Kośmider	23 min. 5 s.	II	
	" Spyra	25 min. 20 s.	III	
Zawody marszowe 30 km	Post. Rogowski	2 g 39 m 10 s	I	Stawało 10 zawodników.
	" Nowacki	2 g 50 m 36 s	II	
	" Mika	2 g 44 m 40 s	III	
	" Paluszkiewicz	2 g 50 m 10 s	IV	
	" Firlik		V	
Zawody bokserskie	St. post. Gabzdyl		I	Stawało 10 zawodników.
	Post. wyw. Moczyński		II	
	" Rust		III	
	Przod. Wiercimok		IV	
	Post. Mitas		V	
Zawody pływackie	St. post. Lepczyński	4,4'1	I	Stawało 10 zawodników.
	" " Gnyp	4,32'1	II	
Zawody hippiczne:	Post. Kwosek		I	Stawało 16 zawodników.
Kokurs hippiczny	" Pudelko		II	
z przeszkodami	St. przod. Dziuba		III	
	Post. Wojnar		IV	
	" Bajorek		V	
	St. przod. Pielok		V	

Rodzaj zawodów	Nazwisko zawodnika	Wynik	Nagroda	U w a g a
Bieg płaski I	Post. Głogowski		I	Stawało 10 zawodników.
	„ Kaczmarek		II	
Bieg płaski II	„ Pińczak		I	
Zawody szermiercze:	Przod. Świerczyński	4—1	I	Na korzyść pierwszego.
	Post. Zawadzki			
Walka na florecy	Przod. Sliwka	3—2	I	Na korzyść pierwszego.
	Post. Toś			
Walka na szable poza konkurencja	Post. Zawadzki	3—2		Do zawodów szermierczych stawało 4 zawodników. Reszta poza konkurencją.
	Seweryn Świerczyński	3—2		
	Przod. Świerczyński Al.			
	Przod. Świerczyński Al.	4		Ogólny wynik w pkt. trafionych.
	Seweryn Świerczyński	5		
	Post. Zawadzki	6		
Pokaz tresury psów policyjnych	Przod. wyw. Bąk		I	Prywatne psy policyjne.
	St. przod. Mazur		II	

Na ogólnopolicyjne zawody sportowe PP. w Warszawie zostało delegowanych 51 zawodników, gdzie Policja Woj. Śl. uzyskała ogółem:

- 6 pierwszych miejsc,
- 7 drugich miejsc,
- 8 trzecich miejsc,
- 4 czwarte miejsca,
- 3 piąte miejsca,
- 2 szóste miejsca.

Według punktacji ogólnej uzyskał zespół zawodników Woj. Lwowskiego pierwsze miejsce, zespół zawodników Woj. Śląskiego drugie, zaś zespół Woj. i miasta stoł Warszawy trzecie miejsce.

Turniej szachowy o mistrzostwo Policji Woj. Śl.

Równocześnie z zawodami sportowymi Pol. Woj. Śl. odbył się turniej szachowy o mistrzostwo Pol. Woj. Śl. na rok 1928.

Do turnieju zostało wyznaczonych 28 funkcjonariuszy, nie wszyscy jednak mogli wziąć udział wzgl. nie mogli turnieju ukończyć.

Wynik poszczególnych uczestników przedstawia tabela.

Ruch sportowy.

Rok	Ilość kursów wychowania fizycznego	Ilość klubów i kół sportowych	Ilość funkcjonariuszów uprawiających sport	Ilość urządzonych imprez sportowych
1924	1	6	150	38
1925	1	6	190	109
1926	1	6	199	121
1927	1	11	363	78
1928	1	20	743	84

Z działalności Samopomocy.

Majątek w Nierodzimiu.

W kalendarzu zeszłorocznym podane zostały chronologiczne daty rozwoju i działalności Samopomocy, poczynawszy od jej istnienia aż do roku sprawozdawczego.

W tegorocznym wydaniu kalendarza nie od rzeczy będzie sprawa nabycia w r. 1927 ziemi, zabudowań gospodarczych oraz inwentarza z rozparcelowanego majątku państwowego b. Komory Cieszyńskiej a mianowicie reszty obszaru dworskiego w Nierodzimiu koło Skoczowa.

Wielkość parceli wynosi 15 ha gruntu wraz z zabudowaniami gospodarczymi.

Samopomoc przyjęła zobowiązanie uiszczenia kwoty 9039 zł tytułem kosztów przyznanych dotychczasowemu dzierżawcy p. Bobkowi za inwestycje budynków folwarcznych przez Urząd Ziemski.

Walne Zgromadzenie delegatów Samopomocy, odbyte w dniu 29 marca 1928 r., zatwierdziło z uznaniem nabycie majątku, również wypłatę kwoty jak wyżej 9039 zł oraz 4846 zł, wydatkowanej na zakup inwentarza i urządzenia folwarcznego.

Gospodarstwo w Nierodzimiu służyć będzie:

1. Jako kolonja letnia dla dzieci,
2. jako ośrodek sportu zimowego.

W dalszej przyszłości możnaby założyć tamże lecznicę dla chorych na reumatyzm, gdyż istnieje możliwość dostarczenia mułu z pobliskiego Ustronia.

Przy wykonywaniu powyższych zadań kierować się będzie Samopomoc następującym zasadniczym programem:

a) prowadzenie i użytkowanie we własnym zakresie wzorowego gospodarstwa rolnego,

b) prowadzenie wzorowego ogrodnictwa i warzywnictwa, w którym to celu powiększony będzie znacznie ogród, drzewostan oraz założony ma być niewielki park z ogródkami kwiatowymi itp.,

c) reszta ziemi użyta będzie na rolnictwo i chów bydła celem zaprowiantowania letniska i przyszłego domu zdrowia,

d) celem jak najlepszego wykorzystania i jak najliczniejszej frekwencji zostanie zbudowany obszerny budynek mieszkalny, obliczony na 30—35 osób.

Stan uzyskanych tegorocznych zbiorów, produktów pierwszej potrzeby, przedstawia się jak następuje:

	wysiew	zbiór	rozhód do gospodarstwa pod zasiew itp.	pozostaje
żyto	250	3020	1507	1513
jęczmień	350	5440	1650	3790
owies	477	9840	3770	6070
ziemniaki	3000	20000	7500	12500

Z powyższego stanu rzeczy wynika, że koszty utrzymania w pierwszym roku prowadzenia zostaną — wskutek zadowolających zbiorów — w zupełności pokryte i uzyskana z definitywnej sprzedaży wzgl. zużycia pól nadwyżka obróconą zostanie na pokrycie kosztów dalszego udoskonalenia gospodarstwa, które przedstawiono powyżej w programie.

W sezonie letnim 1928 r. zorganizowana i urządzona została kolonja letnia dla dzieci, przyczem koszty wypadły o wiele mniejsze aniżeli przed rozpoczęciem i założeniem kolonji prowizorycznie obliczano. Wysłano na kolonję 50 dzieci funkcjonariuszów policyjnych, pochodzących z okręgu przemysłowego Górnego Śląska, przebywających stale w niezdrowej atmosferze hut i kopalń. Pomimo że kolonja trwała tylko 5 tygodni skutek jednak był widoczny.

Prowadzenie kolonji powierzono p. Zientkowi, nauczycielowi z Ustronia, który urządził ją na sposób harcerski ku zadowoleniu małoletnich kuracjuszków.

Wyżywienie dzienne składało się z 5 dań, przeważnie dawano na:

1. pierwsze śniadanie: chleb z masłem i kakao na mleku lub chleb z masłem i zupa mączna na mleku (melka),

2. drugie śniadanie: mleko z bułką lub chlebem,

3. obiad: pieczeń wołowa lub sztuka mięsa, mięso cielec lub wieprzowe (kotlet). Do tego podawano obficie różnorodne jarzyny.

4. Podwieczorek: mleko, kawa lub herbata z mlekiem i chleb lub bułka, smarowana masłem lub smalcem.

5. Kolacja: ryż gęsty na mleku, ryż smażony, makaron, groch, fasola strączkowa itp.

W ciągu całego sezonu pobrały dzieci 46 kąpielii słoneczno-rzecznych.

W czasie kolonji zachorowań dzieci nie było, gdyż w razie podejrzenia o chorobę zasiągano natychmiast porady lekarskiej. Opieka domowa, rozciągana nad dziećmi, okazała się wzorową.

Całymi dniami pod okiem kierownika kolonji bawili się chłopcy lub spędzali czas na różnych zajęciach (gimnastyka, śpiew, pogadanki itp.) według regulaminu dnia. Dzieci używały słońca i wody w całej pełni, wzmocniły swe zdrowie, przybrały na wadze oraz nabrały apetytu i sił fizycznych. Oprócz poratowania zdrowia odnieśli mali kuracjusze również korzyść moralną, gdyż przy tej sposobności zwiedzili górskie okolice Polski.

W roku 1929 zarząd Samopomocy na skutek inicjatywy p. Głównego Komendanta, popartej przez p. Wojewodę Śląskiego, przystępuje do realizacji projektu wybudowania w Nierodzimiu domu, przeznaczonego na kolonje letnie dla dzieci funkcjonariuszów policyjnych i na dom wypoczynkowy dla tych funkcjonariuszów, którzy zdrowie swe nadwyreżyli wytężoną służbą zwłaszcza w okręgu przemysłowym Górnego Śląska.

Przypuszczalne koszta tego domu wyniosą około 140.000 zł.

Opierając się na dotychczasowem wypróbowanem poczuciu solidarności swych członków, Zarząd Samopomocy zwrócił się do ogółu policjantów Woj. Śląskiego z wezwaniem przyścia z pomocą w zamierzonym dziele.

Pomoc ta polega na zaciągnięciu przez Samopomoc pożyczki wewnętrznej, która to akcja cieszy się wśród ogółu funkcjonariuszów wielką popularnością.

Sposób realizacji pożyczki oraz definitywny wynik podany będzie w kalendarzu policyjnym na rok 1930.

(—) Kłoske, nadkomisarz,
Prezes Zarządu Samopomocy.

B i l a n s

*Związku funkcyjarszy i urzędników Policji Woj. Śl.
Samopomoc w Katowicach za rok obrachunkowy 1924
w dniu 31 XII 1924.*

Konta zasobowe:	Stan czynny	Stan bierny
	Zł gr	Zł gr
1. Kasa Samopomocy	4262,89	
2. Papiery wartościowe, stan w dniu 31 XII 1924	6661,60	
3. Waluty zagraniczne	223,55	
4. Bank Związku Spółek Zarobko- wych w Katowicach	61,—	
5. Bank Ludowy w Katowicach	463,40	
6. Grunt w Wiśle	1507,22	
7. Ślązaczka“, do rozliczenia	193,10	
8. Dłużnicy za gwarancją	15323,57	
9. „Ślązaczka“, wartość zakupna	82686,60	
10. Bank Przemysłowy Katowice		5015,—
11. Rachunek udziałów (7252 udzia- łów po 1 zł)		7252,—
12. Wierzyciele za subskrybowaną pożyczkę na zakup willi „Ślą- zaczka“		36121,—
Suma	111382,93	48388,—
13. Rachunek bilansu — majątek		62994,93
	111382,93	111382,93

Rachunek strat i zysków:

Rozchody i dochody kont martwych	Straty	Zyski
	Zł gr	Zł gr
1. Koszty leczenia	19324,24	
2. Zapomogi statutowe	19227,90	
3. Koszty utrzymania „Ślązaczki“	7565,80	
4. Płace	3130,51	
5. Koszty ogólne administracji Sa- mopomocy — różne	908,15	
Do przen.	50156,60	

Rozchody i dochody kont martwych	Straty		Zyski	
	Zł	gr	Zł	gr
Z przen.	50156,60			
6. Koszty ogólne utrzymania Sa- mopomocy — płace	700,—			
7. Rachunek udziałów — różnice wartości 7252 udziałów	2763,34			
8. Papiery wartościowe, różnice kursu			3457,33	
9. Waluty zagraniczne			8,44	
10. Procenta i różne			2460,88	
11. Wkładki miesięczne			58270,38	
12. Dary i premje			2556,60	
13. Inne wkładki			49861,24	
Suma	53619,94		116614,87	
Nadwyżka dochodów	62994,93			
	116614,87		116614,87	

Zarząd „Samopomocy“.

Bilans po dzień 31 grudnia 1925 r.:

	Aktywa		Pasywa	
	Zł	gr	Zł	gr
Kasa „Samopomocy“, gotówka	2389,57			
Bank Gospodarstwa Kraj., Katowice	2777,05			
„ Związku Spółek Zarobkowych	147,44			
„ Przemysłowców	509,51			
P. K. O.	7,90			
Depozyt własny 4000 dol. amer. po kursie minimalnym 7,37½	29500,—			
Papiery wartościowe, kurs urzędowy	5750,75			
Inwentarz kancelarji „Samopomocy“	549,—			
Willa Ślązaczka, Zakop., nieruchom.	57000,—			
„ „ „ inwentarz	20417,94			
„ „ „ dobudowa	16008,—			
Śniadalnja, Katowice inwentarz	1556,—			
Do przen.	136613,16			

	Aktywa	Passywa
	Zł gr	Zł gr
Z przen.	136613,16	
Grunt w Wiśle, 1 parcela wartości	1500,—	
Dłużnicy, pozostałość pożyczek	38350,59	
Wyawnictwo Kalendarzyka polic., zaliczka	1000,—	
Rachunek udziałów		37262,60
„ remunerationi pozostałych dla „Ślązaczkii“		2266,60
„ zaliczeń „Ślązaczkii“ za grudzień		718,92
„ rezerwy bilansowej na wierzytelności darowa- ne i t. d.		2000,—
Razem	177463,75	42248,12

Rachunek bilansu:

Majątek z roku 1924	zł	62994,93	
Dochód za rok sprawo- zdawczy 1925	„	72220,70	
Ogółem majątek czysty Samopomocy	„	135215,63	
		<u>177463,75</u>	<u>177463,75</u>

Rachunek kont martwych strat i zysków.

Wypłaty:	Straty	Zyski
	Zł gr	Zł gr
Koszty leczenia	16906,26	
Zapomogi statutowe	29830,92	
Amortyzacja nieruchomości Ślązaczkii	3000,—	
„ inwentarza „Ślązaczkii“	2268,66	
„ „ kancelarji „Ślązaczkii“	61,—	
Papiery wartościowe, różnice kursu	276,27	
Koszty ogólne i administracyjne	3404,47	
Do przen.	55747,58	

	Straty	Zyski
	Zł gr	Zł gr
Z przen.	55747,58	

Wpływy:

Wkładki miesięczne		82693,20
Dary i inne (fundusz Dra Potyki)		1125,—
Wierzytelności nieopbrane a darowane		10342,03
Lokaty bezwrotne		3000,—
%% i prowizje		1348,38
Różnica nabycia i sprzedaży parceli Wisła		1405,93
Różnica obliczenia depozytu 4000,— dol. amer.		2043,35
Wydanie statutu		77,—
Fundusz żelazny, sumy bezwrotne		25933,39
	<u>Razem</u>	<u>55747,58 127968,28</u>
Czysty zysk za rok sprawozdawczy 1925		72220,80 127968,28
		<u>127968,28 127968,28</u>

Katowice, dnia 12 III 1925 r.

Zarząd „Samopomocy“.

Bilans po dzień 31 grudnia 1926 r. „Samopomocy“ Policji
Woj. Śl. w Katowicach.

	Stan czynny	Stan bierny
	Zł gr	Zł gr
1. Kasa „Samopomocy“	641,07	
2. Bank Gospod. Kraj. Separato fundusz żelazny	1099,20	
Bank Gosp. fundusz dysp.	3366,85	4486,05
3. Bank Przemysłowców	169,51	
4. Pocz. Kasa Oszczędn.	132,96	
5. Papiery %%	5731,80	
	<u>Do przen.</u>	<u>11161,39</u>

	Stan czynny Zł gr	Stan bierny Zł gr
Z przen.	11161,39	
6. Dłużnicy	33191,81	
7. Dłużnicy, kalendarzyk, zaliczka	1800,—	
8. Grunt w Wiśle	1555,41	
9. Inwentarz kancelarji „Samopomocy“	494,10	
10. Inwentarz Ślązaczkii	21350,76	
11. Nieruchomość Ślązaczka	60934,73	
12. Ślązaczka, tarasa	17064,74	
13. Ślązaczka, II dom	34773,08	
14. Dłużnicy Ślązaczka do obrotu	1238,57	
15. Śniadalnica	1400,40	
16. Kręgielnia	7743,41	
17. Udziały		30160,95
18. Wierzyciele, Bank Gosp. Kraj., pożyczka		10000,—
19. Kręgielnia, kaucja		1000,—
20. Kręgielnia, należność Magistratowi		2595,60
21. Kalendarzyki, nadwyżka na rok 1927, ogłoszenia		2000,—
22. Kręgielnia, 4% od kaucji rocznie		10,—
23. Rezerwa bilansowa		2000,—
Suma	192708,44	47766,55

Rachunek bilansu:

Stan majątku 1925 r.	zł 135215,63		
Nadwyżka maj. 1926 r.	„ 9726,26	razem	144941,89
		<u>192708,44</u>	<u>192708,44</u>

Straty i dochody kont martwych:

	Straty Zł gr	Zyski Zł gr
1. Koszty leczenia	30344,15	
2. Koszty dentystyczne	1815,45	
3. 10% zapomogi pólógowe	9145,14	
Do przen.	41304,74	

	Straty	Zyski
	Zł gr	Zł gr
Z przen.	41304,74	
4. 3-tny dodatek za dzieci zmarłe	4215,82	
5. Zapomogi wdowom po zmarłych funkcjonarjuszach	2266,17	
6. Zapomogi funkc. za żony zmarłe	3359,23	
7. Zapomogi nadzwycz. na operacje	2545,75	
8. Zapomogi zwolnionym	3489,96	
9. Zapomogi za rodziców zmarłych	636,04	
10. Zwrot kosztów podróży do Zakopanego	661,32	
11. Amortyzacja inwentarza i budynków	6687,94	
12. Oprocentowanie kaucji 1000.— zł	10,—	
13. Ogólne koszty	3300,—	
14. Rezerwa bilansowa	2000,—	
15. Wkładki miesięczne		71263,53
16. Dary		5845,11
17. % %		890,27
18. Nadwyżki kosztów utrzymania Ślężaczki		216,41
19. Wydawnictwa kalendarzyka 1926 r.		692,31
20. Statut		51,80
21. Grunt w Wiśle i pokoje Goczałk.		43,80
22. Czynsz kręgielni za 6 miesięcy		1200,—
Suma	70476,97	80203,23
Nadwyżka dochodów	9726,26	
	80203,23	80203,23

Katowice, dnia 31 XII 1926 r.

Zarząd „Samopomocy”.

*Bilans Samopomocy Policji Wojew. Śl., Spółdz. z ogr. odp.
w Katowicach za rok obrachunkowy 1927 w dniu 31 gru-
dnia 1927 r.*

<i>Konta zasobowe:</i>	Stan czynny		Stan bierny	
	Zł	gr	Zł	gr
1. Kasa Samopomocy	1586,46			
2. Bank Gospod. Kraj., Katowice	6058,—			
3. Pocztowa Kasa Oszczędności	318,24			
4. Depozyt papierów % %	11492,—			
5. Dłużnicy za gwarancją	44764,37			
6. Grunt w Wiśle, 1 parcela	1530,51			
7. Nieruchomość „Ślązaczka“ w Za- kopianem	81717,85			
8. „Ślązaczka“, I dobudówka	19781,31			
9. „ „ II dom	34077,62			
10. Inwentarz:				
w Ślązaczce	zł 30512,33			
w kancel. Samopom. „	943,04			
w Goczałkowicach „	494,16			
w śniadalni „	810,36	32759,89		
11. Kręgielnia Katowice	7807,41			
12. Śl. Urząd Wojewódzki	17092,79			
13. Zaliczka do rozr. Nierodzim	200,—			
14. Udziały			29708,35	
15. „ kasy pośm. i z. Pom.			2510,—	
16. Kaucja kręgielni			506,67	
17. Wierzyciele, dysponenci			1736,—	
18. Fundusz zapas. Kasy Pośmiertnej			12769,83	
19. Kalendarz Pol. rok 1928			3736,70	
20. Ślązaczka, należność dostawcom			3879,72	
21. Rezerwa na pokrycie strat bilan- sowych za rok 1927			3397,29	
22. Fundusz zapas wedł art. 36 statutu			14000,—	
Suma		259186,45	72244,56	

Rachunek bilansu:

Stan majątku z r. 1926	zł 144941,89		
Nadwyżka za rok 1927	„ 42000,—	=	186941,89
			<u>259186,45</u>
			<u>259186,45</u>

Zarząd „Samopomocy“.

Komisja Rewizyjna.

R a c h u n e k

strat i zysków Samopomocy Policji Wojew. Śląskiego,
Spółdzielnia z ogr. odp. w Katowicach za rok obrachun-
kowy 1927 w dniu 31 grudnia 1927 r.

Straty i dochody kont martwych:	Straty		Zyski	
	Zł	gr	Zł	gr
1. Koszty leczenia, wypłaty w 836 wypadkach	29371,37			
2. Koszty leczenia dentyst. w 256 wypadkach	6507,96			
3. 10% zapomogi połogowe w 390 wypadkach	11320,63			
4. Zapomogi pośmiertne dzieci w 68 wypadkach	3772,35			
5. Zapomogi wdowom i sierotom w 2 wypadkach	250,—			
6. Zapomogi pośm. żon funkcyj. przez Kasę pośmiertną w 3 wyp.	574,24			
7. Zapomogi nadzwycz. na operacje i t. p. w 41 wypadkach	3811,84			
8. Zapomogi zwolnionym funkcyj. w 38 wypadkach	1713,96			
9. Zapomogi pośm. za rodziców w 3 wypadkach	481,18			
10. Zapomogi pośm. Kasy Pom., zgon funkcyj. w 9 wypadk.	9000,—			
11. Zapomogi Kasy pośm. żon funkcyjnarjuszów w 4 wypadkach	2000,—			
12. Zapomogi Kasy pośm., małżeńskie w 81 wypadkach	40500,—			
13. Koszty podróży do Zakopanego w 19 wypadkach	366,73			
14. Koszty utrzymania m. Nierodzim	756,22			
15. Amortyzacja budynk. i inwent., art. 35 statutu	9727,39			
16. Przelew na fundusz zapasowy (stan bierny)	14000,—			

Do przen. 134153,87

	Straty		Zyski	
	Zł	gr	Zł	gr
Z przen.	134153,87			
17. Koszty ogólne i administracyjne	4496,—			
17a. Rezerwa na pokrycie strat za rok 1927	3397,29			
18. Wkładki miesięczne			81655,55	
19. Wkładki do Kasy Pośmiertnej zasadnicze			40496,40	
20. Wkładki do Kasy Pośmiertnej, dodatkowe kawalerów			12032,—	
21. Dary na fundusz żelazny			3768,28	
22. Dary inne			20000,—	
23. Wydanie kalendarza policyjnego na rok 1927			1016,90	
24. Dochód z „Ślązaczkii“			9115,56	
25. Kręgielnia — czynsz			2033,30	
26. Goczałkowice — opłaty			6060,58	
27. Auto „Opel“, zupełna likwidacja			6060,58	
28. Różnice kursu papierów %%	zł 5760,20			
%% różne	„ 1786,54		7546,74	
	Suma	142047,16	184047,10	
Nadwyżka dochodów		42000,—		
		184447,16	184047,16	

Zarząd „Samopomocy“.

Komisja Rewizyjna.

*Sprawozdanie kasowe kwartalne „Samopomocy“ Policji
Woj. Śl. w Katowicach za czas od 1 stycznia do 31
marca 1928 r.*

Pozostałość z 31 grudnia 1927 r.	Przychody		Rozchody	
	Zł	gr	Zł	gr
W kasie Samopomocy	zł 1586,46			
W Pocz. Kasie Oszczędn. „	318,24			
W Banku Gospod. Kraj. „	<u>6058,00</u>		7962,70	
<i>Otrzymano wzgl. wydano z konta:</i>				
udziałów		296,00		
wkładek miesięcznych		20865,02		
udziały Kasy Pośm. i Wz. Pomocy		1,00		
wkładki Kasy Pośm. i Wz. Pomocy, zasadnicze		15176,00		
wkładki Kasy Pośm. i Wz. Pomocy, dodatkowe		5030,00		
fundusz żelazny, różne wpływy		594,60		
kalendarz policyjny, wydawnictwo		6173,59		
czynsz śniadalni		50,00		
opłaty w Goczałkowicach		132,00		
akcja leczenia klimatycznego		23739,15		
dysponenci i wierzyciele		78,56		
Izba Skarbowa Kraków, zwrot rekl. podatku		1835,00		
„Ślązaczka“, wpłaty i rozliczenia		2625,57		
konto składek innych		946,87		
dłużnicy, raty wzgl. rozliczenia		31292,85		
%%		516,85		
Noerodzim, wpłaty wzgl. rozliczenia		17,60		
dłużnicy za 142 pożyczek			45533,16	
koszta leczenia, 277 wypłat			10487,63	
koszta dentystyczne, 116 wypłat			364,91	
zapomogi połogowe 10%, 110 wypłat			3283,98	
zapomogi pośm. dzieci, 14 wypłat			902,73	
wsparcia wdowom i sierot., 1 wypł.			78,69	
zapomogi nadzw. (oper. itp.), 7 wypłat			864,83	
zapomogi zwolnionym, 4 wypłaty			242,00	

Do przen. 117333,36

	Przychody	Rozchody
	Zł gr	Zł gr
Z przen.	117333,36	
zapomogi pośm. rodziców, 3 wypł.		225,00
zapomogi z Kasy pośmiertnej, zgon żon funkcion., 2 wypłaty		1000,00
zapomogi z Kasy pośmiertnej, zgon funkcjonariuszy, 3 wypłaty		3000,00
zapom. z Kasy pośm. małżeń., 24 wypł.		12000,00
udziały z Kasy pośm., zwrot		33,00
udziały Samopomocy		99,00
kalendarz policyjny, wydawnictwo		6035,98
fundusz rezerwowy wypłaty, uchwal. Rady Nadzorczej		2100,00
inwentarz dla „Ślązaczkii“		412,68
konto kosztów podróży		23,64
fundusz zapasowy Kasy pośmiertnej, zwrot wkładek		417,00
dysponenci, wierzyciele		140,80
Nierodzim, działka folwarczna		11440,53
Nierodzim, inwentarz żywy		2445,00
papiery % %		64,32
konto składek innych		41,49
„Ślązaczka“, koszty utrzymania		8310,03
Nierodzim, koszty utrzymania		472,03
ogólne i administracyjne koszty		2617,18
Suma	117333,36	115914,61

Rekapitulacja:

W kasie „Samopomocy“	zł	39,97	
W Pocz. Kasie Oszczędn.	„	343,19	
W Banku Gosp. Krajow.	„	1035,59	
			117333,36 117333,36

Katowice, dnia 31 III 1928 r.

Zarząd „Samopomocy“ Policji Woj. Śl.

D o l a t a, st. przod.
Sekretarz.

K l o s k e, nadkom.
Prezes.

*Sprawozdanie kasowe kwartalne „Samopomocy” Policji
Woj. Śl. w Katowicach za czas od 1 IV do 30 VI 1928 r.:*

<i>Pozostałość z dnia 31 III 1928 r.:</i>	Przychody		Rozchody	
	Zł	gr	Zł	gr
W kasie „Samopomocy”	zł	39,97		
W Pocz. Kasie Oszczędn. „		343,19		
W Banku Gospod. Kraj. „		1035,59	1418,75	
udziałów			235,00	
wkładek miesięcznych			20949,24	
wkładki Kasy Pośm. i Wz. Pomocy, zasadnicze			15161,00	
wkładki Kasy Pośm. i Wz. Pomocy, dodatkowe kawalerskie			4726,00	
fundusz żelazny — różne wpływy			126,00	
kalendarz policyjny, wydawnictwo			11,00	
czynsz śniadalni			200,00	
czynsz kręgielni			600,00	
akcja leczenia klimatycznego			5000,00	
Ślązaczka, wpływy i zarachowania			6092,34	
konto składek i innych			32,45	
dłużnicy, ściągnięte raty i wpływy			59010,88	
%%			1148,09	
Nierodzim, różne wpłaty			393,82	
papiery %%			10,00	
sumy do rozrachowania			646,55	
Pocz. Kasa Oszczędn., przelew			44,47	

Wyplacono i obciążono konta:

dłużnicy za udzielone pożyczki, 182 wypląt	45710,12
koszty leczenia, 228 wypląt	8579,31
koszty lecz. dentystyczne, 93 wypląt	1819,67
10% zapomogi połogowe, 71 wypląt	1983,22
zpomogi pośmiert. dzieci, 18 wypląt	1159,74
zapom. nadzw., na oper. itd., 11 wypląt	1185,00
zpomogi zwolnionym, 6 wypląt	337,49
zapom. pośmiertne rodziców, 1 wypl.	80,00

Do przen. 115805,59

	Przychody	Rozchody
	Zł gr	Zł gr
Z przen.	115805,59	
Kasa Pośmiertna, zgon żon funkcj., 3 wypłaty		1500,00
Kasa Pośm., zgon funkcjon., 5 wypł.		5000,00
Kasa Pośmiertna Wz. Pom., zapom. mażeńskie, 16 wypłat		8000,00
konto kosztów podróży		672,83
„Ślązaczka“, łącznie z akcją klimat.		25427,46
Nierodzim, różne wydatki według ewidencji		3510,75
udziały, zwrot		124,00
udziały Kasy Pośm., zwrot		12,00
fundusz zapasowy Kasy Pośmiertnej, zwrot wkładek		532,00
kalendarz policyjny, wydawnictwo		2675,00
fundusz rezerwowy		1265,00
nieruchomość „Ślązaczka“ w Zako- panem, przebudowanie		3242,37
inwentarz „Ślązaczki“		405,26
dysponenci i wierzyciele		170,00
Nierodzim, inwentarz żywy		126,60
„ „ „ martwy		75,45
koszty ogólne i administracja		2166,45
Razem:	<u>115805,59</u>	<u>115759,72</u>

Rekapitulacja:

W kasie „Samopomocy“	zł 8,33	
W Banku Gospod. Krajowego	„ 37,54	45,87
	<u>115805,59</u>	<u>115805,59</u>

Katowice, dnia 31 VI 1928 r.

Zarząd „Samopomocy“ Policji Wojew. Śl.

Dołata, st. przod.
sekretarz.

Kloske, nadkom.
prezes.

Od wydawnictwa.

Kalendarzyk został zestawiony według życzeń, jakie wyrazili funkcjonariusze. Nie wszystkie życzenia mogły być uwzględnione z powodu trudności technicznych.

Niektóre posterunki życzyły sobie, by w kalendarzyku umieszczono nazwiska właścicieli samochodów według ewidencji Śl. Urzędu Wojew., inne znowu, by umieszczono rozkłady jazdy kolei żelaznych i tramwajów. Tak wykaz właścicieli samochodów jak i rozkłady jazdy stale się zmieniają i w krótkim czasie stają się nieaktualne.

Tabeli dyslokacyjnej komisarjatów i posterunków Policji Państw. nie można było w roku bieżącym umieścić, gdyż na to trzeba uprzednio korespondować z Komendą Główną P. P., co wymaga dłuższego czasu.

Instrukcja o stowarzyszeniach politycznych zostanie w bieżącym roku wydana, w kalendarzyku nie można jej umieszczać ze względu na to, że dostaje się on do rąk prywatnych a wielu szczegółów nie można w ten sposób publikować.

Zestawienie nazw ulic większych miejscowości miałyby tylko lokalne znaczenie.

Tablice barwne, np. barwy odznak samolotów itp., wymagają bardzo drogich kliszy, oprócz tego każda barwa musi być osobno drukowana, co przy małym nakładzie kalendarzyka podwyższyłoby bardzo jego cenę, wobec tego ich nie umieszczono.

Restauracja „HALI TARGOWEJ”¹

właściciel Karol Kulpa

KRÓLEWSKA HUTA, ulica Bytomska Nr. 3.

Otwarta od godz. 5 rano do godz. 12 wieczorem.
Podaje zimne i ciepłe potrawy o każdej porze czasu.
Pokoje gościnne dla towarzystw i podróżnych. Pierwszorzędne piwa i wina starannie pielęgnowane

L. ALTHOLZ Zegarmistrz-² = Jublier =

KRÓL. HUTA, ulica 3-go Maja 53.

Poleca wszelkie artykuły w zakres ten wchodzące po umiarkowanych cenach. — Fachowa i solidna obsługa. — Również wszelkie artykuły optyczne po najtańszych cenach.

Fabryka konserw rybnych i wędzarnia³

„**KABEKA**” Właściciel
KAROL BRZOZA

KRÓL. HUTA, ulica Ogrodowa 29.

KONTO BANKOWE: ŚLĄSKI BANK LUDOWY.

Telefon 1507. P. K. O. 301816. Telefon 1507.

J. EKERT Król. Huta⁴ ul. 3-go Maja 31

Wielki skład i oprawa obrazów, jak również wielki wybór obrazów na zamówienia wykonuje się szybko i tanio.

Restauracja
wyszynk i sala. Pokoje towarzyskie

MARJA MISZUDA

KRÓLEWSKA HUTA

ULICA OGRODOWA 31 - 35

5

ZIĘĆ AUGUSTYN

KRÓL. HUTA, UL. KRZYŻOWA L. D. 6

poleca

6

towary kolonjalne i emaljowane

Fabryka kawy słodowej

Spółka z ogr. por.

„Kardinal“

7

Królewska Huta

Telefon 312

ul. Mickiewicza 1 d. 59

MICHAŁSKI JERZY

KRÓLEWSKA HUTA

ULICA 3 MAJA L. D. 17

8

poleca codziennie świeże mleko, masło jaja, sery krajowe i zagraniczne, ryby różnego rodzaju, konserwy jarzynowe, owocowe i rybne.

RESTAURACJA

„FLOTA“

Król. Huta, ul. Bytomska

róg ulicy 3-go Maja

TELEFON Nr. 1371

Właściciel: JERZY FRÜHOLC

Pierwszorzędna
kuchnia, fachowo pielęgnowane
piwa, likiery i wina

SALA DLA ZEBRAŃ

CENY UMIARKOWANE

Obsługa rzetelna

„ELKA“ Fabryka czekolady

Właściciel: **ERNESTYN LUKAS**

Król. Huta, ul. Mickiewicza 42

poleca najlepsze wyroby czekoladowe i cukierki różnych gatunków.

GLAUER ANTONI, KRÓL. HUTA

— ul. PUDLERSKA 30 —

Zakład krawiecki

Poleca wykonanie garderoby męskiej i damskiej.

Jan Czerny

Farbiarnia i chem. pralnia

Fabryka: **Król. Huta**, ul. Krzyżowa 15 tel. 1156.

Filje: **Król. Huta**, ul. Wolności 30

Król. Huta, ul. 3 Maja 10

Lipiny, ul. Król.-Hucka 26

Siemianowice, ul. Wandy 26

NITKA TOMASZ

wyrób artykułów mięsnych

:: i skład wędlin ::

KRÓL. HUTA, ul. Wodna l. d. 2

Rosa Bernard¹⁴

palarnia kawy

Król. Huta, ul. Mickiewicza 18

„Łańcuch“

Fabryka Łańcuchów,
Gwoździe do Szyn
i Warsztaty
Mechaniczne

Królewska Huta
ulica 3-go Maja nr. 26

Telefon nr. 1553

Konto bankowe:

Śląski Bank Ludowy
w Królewskiej Hucie

15

Dom Ludowy

Królewska Huta
ulica 3-go Maja 6

16

Ogród koncertowy,
restauracja,
pokoje dla zebrań
i sala zabaw.

Zelder Wilhelm

Langer Elfryda

Król. Huta, ulica 3-go Maja 43

Hurtownia starego żelaza i metali

Sortownia szmat

17

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY**KRÓL. HUTA, ul. 3 Maja 7, II. piętro****KI. MANIURA**

Wykonywanie modnych zdjęć, jak portrety dla dzieci i nowożeńców po cenach jak najprzystępniejszych.

Powiększenia wykonywa się na życzenie, nawet ze starej fotografii artystycznie.

18

19

SZAUFELD RÓŻA**KRÓLEWSKA HUTA****ULICA 3 MAJA L. D. 13****skład owoców i jarzyn****Karol Grabowski****Fabryka mebli**Tel. 1390 **Król. Huta, ul. Krzyżowa 12** Tel. 1390**Poleca meble różnego rodzaju.**

20

Skład: ulica 3 Maja

21

Franciszek Bartsch, budowniczyzaprzysiężony znawca sądowy dla sądów obwodu
Sądu Okręgowego KatowickiegoTel. 1134 **Interes budowlany** Tel. 1134

z maszynowem obrabianiem drzewa

KRÓLEWSKA HUTA, ul. Florjańska 42

WYSZYŃK RESTAURACJA

pierwszorzędnych piw i napojów, oraz domowa
sprzedaż napojów w zamkniętych butelkach.

Właściciel: **Bernard Paweł**

25

zastępca **NAWRAT KONSTANTY**

KRÓLEWSKA HUTA, ulica Katowicka 1. d. 19

Lokal otwarty dziennie do godziny 24-tej.

HOTEL POLSKI

Zygmunt Stańczyk
Restauracja

Pokój do śniadań, sale do
zebrań, autów i zabaw :

Handel
win, wódek i likierów

Królewska Huta

= ul. Wolności 27 =

Tel. 606 Tel. 606

Obfity wybór zimnych
i gorących zakąsek
już od godz. 9-tej rano

P i w o Tyskie, Żywieckie
i Pilsneńskie

Lokal otwarty do godziny
2-giej w nocy

26

Pijcie

28

piwo pojedyncze!

Najzdrowszy trunek
dla wszystkich!

Do otrzymania
w **Browarze**

OSKARA BALDERA

Królewska Huta

ulica Wolności 86

Zakłady graficzne, fabryka wyrobów papierowych

Leopold Nowak

27

drukarnia, litografia, offset, kartonaża, introligatornia

KRÓLEWSKA HUTA, ul. Dąbrowskiego 45

Konta bankowe:

Bank Przemysłowców, Katowice
Bank Zw. Sp. Zarob. Katowice

Telefon nr. 1167

P. K. O. Katowice nr. 300.695
Godziny biurowe od 8—5

30

Fabryka Margaryny
i Tłuszczów
„HERBA“

Telefon 538 Królewska Huta Telefon 538

Mieszkanie prywatne 559. Skrytka poczt. 79

Telegramy: „Herba“ Król. Huta

Cukiernia i Restauracja
„Pod Ratuszem“

Królewska Huta, ulica Gimnazjalna 1

Telefon Nr. 1224

== poleca ==

wyborową kuchnię i ciastka warszawskie
Godziennie koncert muzyki wojskowej 75 pp.

O liczne odwiedziny uprasza

GOSPODARZ

Restauracja Willimsky

Rynek 14 **Królewska Huta** Rynek 14

— Telefon Nr. 1065 —

Wyborowa kuchnia, dobrze
pielęgnowane wina i piwa 32

☞ CODZIENNE MENU ☜

Spec.: Wysyłka piw w syfonach do domu

Stanisław Priebe

Telefon 1024 **Król. Huta** ul. Wolności 1

Towary krótkie, wszelkie przybory do krawiecczyny,
guziki, taśmy, koronki, jedwabie, aksamity, wstążki.
Bluzki, suknie, halki i wszelka konfekcja dla dzieci

Artykuły męskie — Trykotaże

Bielizna damska, męska i wyprawki dla niemowląt
Firanki w wielkim wyborze

Włókno, ul. Wolności Nr. 1 33

Specjalny interes w krajowych i zagranicznych
białych towarach, męskich i damskich materiałach,
jedwabie i wszelkie artykuły modne, bielizna sto-
łowa i na łóżka, dywany, chodniki, kilimy, ceraty i t.d.

Górnośląski Dom Farb i Tapet

Farby chroniące od rdzy — Fabryka
lakierów — Pokosty i farby olejne

KAROL SCHOLZ, Król. Huta

Telefon 1446

ul. Wolności 66-68 29

J. LANGER

hurtownia mąki i ziemiopłodów

KRÓLEWSKA HUTA, ul. Katowicka 3

Rok zał. 1892

Telefon Nr. 42 i 399 34

Kawiarnia „Veneda“

KRÓLEWSKA HUTA, ul. Moniuszki

vis a vis poczty

Tel. 515

Właśc.: **WIKTOR DWOROWY**

Pierwszorządny lokal na miejscu. Codziennie
koncert do godz. 1 w nocy.

Napoje w najlepszych gatunkach.

Dobrze pielęgnowane piwa.

W każdą niedzielę i święto Matine.

35

Cukiernia Rynkowa :: A. Klupsch ³⁷

Telefon nr. 1566 Skrytka pocztowa nr. 68

Przyjemny lokal rodzinny. Zamówienia poza domem

Każdą środę „FIVE O CLOCK TEA“

Restauracja i Winiarnia „PELIKAN“

Rynek 1. 7 **Król. Huta** Telefon 1427

Właściciel: J. Relchenbach ³⁸

Dobrowa kuchnia, dobrze pielęgnowane wina i piwa

Codziennie Menu. — Ceny umiarkowane

TOWARZYSTWO HANDLOWE ZAWISZA i SKA

Spółka z ogr. odpow.

KRÓLEWSKA HUTA ³⁶

ul. Kazimierza 5, 7 i 8, telefon 35 i 1375

Hurtownia towarów kolonialnych, artykułów spożywczych i ziemiopłodów

WŁASNA PALARNIA KAWY

Grand Prix

Paris

Pierwsza
Król.-Hucka
parowa fabryka
likierów 40

MEISNER, PONIECKI & CIE

Tow. z ogr. por.

HURTOWNIA PIWA i WINA KRÓLEWSKA HUTA

Główny kantor: Rynek 5. — Telefon Nr. 28 i 1264

Fabryka: ulica 3-go Maja 21 i 15. — Telefon Nr. 645

„ELEKTRO-RADIO“

Właściciel: B. SPIKA

41

Telefon 1505 KRÓL. HUTA Telefon 1505

Skład: ul. Wolności 18 .: Warsztat: ul. Wolności 40

ODDZIAŁ I. Wykonanie urządzeń elektrycznych,
światlnych i napędowych

ODDZIAŁ II. Sprzedaż aparatów i części radjo-
wych. Wykonanie i przebudowa aparatów radjo-
odbiorczych według nowych systemów

Stacja ładowania akumulatorów

Wypożyczanie akumulatorów radjowych

Zarówki elektryczne marki „OSRAM“, „PHILIPS“, „CYRKON“,
„EDRAM“, „TUNGSRAM“ stale na składzie

Informacyj w sprawach radjowych udziela się **bezpłatnie**

Restauracja Zdrój Okocimski

Królewska Huta, Rynek nr. 4
obok Ratusza. Właśc.: W. Jendrzej

39

FRANCISZEK POTEPA

Paderewskiego 5 **KATOWICE** Telefon Nr. 185

**Najstarsza i największa Górnośląska
fabryka karoseryj i powozów. Własne
warsztaty: kołodziejski, kowalski,
rymarski i lakierniczy**

42

Fabrykacja najwykwintniejszych karoseryj, rozbieralnych koczy, nadwozi aut ciężarowych, kół pojazdowych
Budowa wszelkiego rodzaju powozów towarowych, dorożek, karocy i karawanów w najelegantszem wykonaniu. :-: Lakierowanie, przy zastosowaniu :-: najwytworniejszych lakierów zagranicznych :-:

Pierwsza Krajowa Wytwórnia Fisharmonij

A. SOŁYGA I SKA

w Brzezinach Śląskich 43

dostarcza fisharmonje wyrobu krajowego oraz wszelkie części do fisharmonij -

A. Wilalinski

:: Pszczyzna, G. Śl. ::

ul. Piastowska.

Skład towarów bławatnych, manufaktury i artykułów najnowszej mody.

Towary trykotowe i bielizna dla Pań i Panów. — Firanki, dywany, chodniki, linoleum i maszyny do szycia.

Specjalność: Wyprawy ślubne. Dla urzędników korzystne warunki spłaty.

44

Adolf Nanko, Pszczyzna G. Śl.

Restauracja pod „Gen. Hallerem“
ul. św. Jadwigi.

Wyborne wina oraz wszelkie trunki. Wydaje się dobre i tanie obiady.

Pokoje do wynajęcia.

45

Kocur Teofil, Rojca

ul. Hutnicza 27

Telefon 96

Telefon 96

Dom towarowy

46

FRANCISZEK KÜNZEL

ROJCA, ulica Krzyżowa 15

== DOM TOWAROWY ==

47

Józef Maciejowicz

Krzyżowa 13 ROJCA Krzyżowa 13

FABRYKA WĘDLIN I SŁONINY

48

GERTRUDA BALERIN, Rojca

== ulica Hutnicza Nr. 34 ==

DOM TOWAROWY

49

Ignacy Maciejowicz

ROJCA, ulica Hutniczą l. 23

RZEŹNICTWO I WYRÓB KISZEK

50

Jan Nolewajka Radzionków (Buchacz)

ul. Magdaleny Nr. 7 51

**Wyszynk piwa Tyskiego,
wódka i likierów**

Szymon Lewkowicz

Rojca, ul. Kopalniana 46 52

Zakład krawiecki firma „Elegancja“ posiada towary we wielkim wyborze na ubrania jesienne i zimowe, jak również wykonuje najlepszą robotę za gotówkę i na raty po cenach przystępnych.

Rudolf Rzepka

Radzionków 53

Plac św. Jana 2

Restauracja i rzeźnictwo

JACEK SZATTAN

mistrz stolarski 54

Radzionków, ul. ks. Damrota Nr. 31-33

poleca się do wykonania wszelkich prac w zakres stolarstwa wchodzących, t. j. roboty stolarskie, budowlane i meble wszelkiego rodzaju po dostępnych cenach.

W. Jarantowski

Dom towarowy

RADZIONKÓW, ul. św. Wojciecha 145

TELEFON Nr. 45

55

Toborowa Restauracja

zast. Rothaug 56

Radzionków, ul. św. Wojciecha 111

Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze dziennej do godziny 23. Pokoje nocne dla podróżnych, dobrze pielęgnowane piwa, wina i znakomite likiery.

Pierwszy Radzionkowski
Zakład blacharski i dekarcki

Maks Szefczyk

Radzionków

ul. Sobieskiego 5-7

ul. Sobieskiego 5-7

Wykonanie robót dekarckich w papie,
łupku, dachówce i t. p. 57

Wykonanie wszelkich robót wodocią-
gowych za gotówkę i na spłaty :-:

Bączkowicz Jerzy

RADZIONKÓW

ul. św. Wojciecha Nr. 161 58

Rzeźnictwo i fabryka wędlin

Skowron Marja

RADZIONKÓW 59

ul. św. Wojciecha 115

Dom konfekcji dziecinnej

Eugenjusz Quass

RADZIONKÓW 60

TELEFON Nr. 1052

Dom towarów kolonialnych

Franciszek Pentak

RADZIONKÓW

ul. św. Wojciecha Nr. 56 61

Fabrykacja wędlin,
rzeźnictwo

**Hurtownia piwa
książęco-tyskiego
i fabryka wód mineralnych**

62

A. KRUBASIK
Radzionków G. Śl.
Telefon 37

Jakób Nolywajka
Skład konfekcyjny
Radzionków

ul. św. Wojciecha Nr. 151

63

GENOWEFA HILGNER

Skład manufaktur i galanterji

Radzionków

64

ul. św. Wojciecha 124

Hugo Cziba, Radzionków

ul. ks. Damrota Nr. 65

Zakład pogrzebowy i skład mebli od
zwykłych do najwytworniejszych, jako to:

sypialki, jadalni, kuchnie i t. d.

65

Piotr Książek

Radzionków-Rojca

ulica Hutnicza Nr. 1

66

Skład konfekcyjny i towary łokciowe

Składnica piwa Książęco-Tyskiego

i fabrykacja wody sodowej

J. BŁACHUT, Radzionków-Rojca

ulica Kopalniana nr. 2

przy dworcu kolejowym Rojca

67

S. Beuthner

Radzionków-Rojca

68

ulica Kopalniana 52

SKLEP SPOŻYWCZY

Fabryka wędlin, słoniny i tłuszczów

— mięsa pierwszej jakości —

K. BRZOSDOWSKI, Radzionków

ulica Hutnicza Nr. 4

69

Feliks Rutkowski

Tarn. Góry, Rynek 18

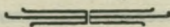
Tel. 1087

Tel. 1087

70

Parowa fabryka najwybor-
niejszych wódek i likierów.
Hurtownia najwyborniejszych
win krajowych i zagranicznych.

Specjalność:

Znakomite i znane wszędzie
konjaki „Felikshausen“.

Kaczmarczyk K.

Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 5
Telefon Nr. 1155 71

Skład bławatny i wszelkiego rodzaju okryć
damskich i męskich

Kretschmer I.

Tarn. Góry, Krakowska 16, telefon 1082 72

Pierwszorzędna kawiarnia i cukiernia

Świeże ciastka i torty o każdej porze

Ubiory męskie, damskie
oraz mundury wykonuje pierwszorzędnie
z gwarancją za krój i wykonanie 73

Kalus Ludwik, R U D A
ul. Janasa 12

Geny przystępne. Wielki wybór materiałów

Hurtownia piwa z browaru arcyks. w Żywcu
Specjalność: „Porter Marcowy Zdrój“ 74

„ELDORADO“ pierwszorzędna restauracja

Kurzawa Teofil, Ruda

ul. Janasa 16

Telefon 22

PAWEŁ NESTMANN, budowniczy**RUDA ŚLĄSKA, Plac Wolności 3**

Tel 59. Konto bank.: Bank Lud. Wiel. Hajduki, Kasa O. i P., Ruda
 Przedsiębiorstwo budowlane dla robót nad- i podziemnych i biuro
 techniczne łącznie z własną stolarnią. Wykonywanie wszelkiego ro-
 dzaju budowli, przebudowli składów i modnego wykonania pucu
 fasadowego-frontowego. Cementowania chodników, podwórzy i ka-
 nalizacja po cenach przystępnych.

Na żądanie szkice i obliczenia kosztów.

75

St. Simon, Ruda G. Śl.

Telefon Nr. 38

Telefon Nr. 38

76

Zegary, towary złotnicze
 Instrumenty muzyczne i optyczne
Maszyny do szycia

Henryk Kielkowski, Ruda Śl.

Drukarnia ::: Introligatornia
 wykonuje wszelkie prace wchodzące w za-
 kres drukarski po przystępnych cenach.

77

Paweł Skalnik

Towary kolonjalne, skład likierów, wódek i win

Telef. 32 **Ruda Śląska** Telef. 32

78

FRANCISZEK WIDERA

79

skład mebli

kompl. sypialki i kuchnie, pokoje męskie i jadalne,
meble klubowe, wyściełane, żelazne i blurowe, oraz
meble pojedyncze i uzupełniające.

Ruda Śl.

Plac Wolności nr. 1.

Nowa Wieś

ul. Mikołowska nr. 8.

Telefon Ruda nr. 45.

M. WIENER**FABRYKA MAKARONU**

TELEFON POCZTA BRZEZINY Śl.

BRZEZINY, G. Śląsk

80

Dywany, chodniki, brokaty, gobeliny, madrazy, firan-
ki, story, portjery, kołdry watowane, koce, pledy,
obrusy, narzutki, kapy, inletry, płótna wszelkiego ro-
dzaju, ręczniki, materiały wełniane damskie i męskie
stałe w wielkim wyborze na składzie

81

„MERKUR“ KATOWICE, ul. 3 Maja 15

Telef. 301

Dom bławatny

Telef. 301

SKŁAD KOLONJALNY

83

właśc. **Długajczyk Andrzej**
Łagiewniki Śl. ulica Polna l. d. 7

Towary kolonialne, mąka, krupy, czekolada, ka-
wa, kakao w wielkim wyborze. — Sprzedaż
wyrobów tytoniowych.

Oberża pod „Białym Orłem“

w Łagiewnikach Śląskich

82

właściciel

JÓZEF KOKOT

Telefon nr. 39

Telefon nr. 39

Wyborna kuchnia, najlepsze napoje,
piwo okocimskie i tyskie, sala
— i pokoje związkowe —

HUGO HANUS

Telef. Nr. 36

restauracja

Telef. Nr. 36

w Łagiewnikach Śl., ul. Kościelna l. d. 29

poleca swoje lokale i kuchnię, zimne i ciepłe
potrawy o każdej porze dnia, dobrze pielegno-
wane piwa, likiery, wina i t. p. ::

84

JELEŃ AUGUSTYN

KOBIÓR, POW. PSZCZYNA

Pierwszorządna gospoda,
lokal wycieczkowy, ogród i sala zebrzań.
Poczta i stacja kolejowa w miejscu.

85

Inżynier Bartłomiej Gowarzewski

Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich

==== BRZEZINY-ŚLĄSKIE ====

Telefon Szarlej 37

ulica Warszawska 10

Wykonuje roboty nad- i podziemne, buduje
drogi bite, koleje żel., regulacje kanałów
i rzek, wykonuje wszelkie roboty betonowe

86

Górnośląska Fabryka Celulozy

Spółka Akcyjna

87

CZUŁÓW, poczta Tychy, Górny Śląsk

Fabryka celulozy — Fabryka waty drzewnej — Fabryka
papieru — Tartak elektryczny

Stacje kolejowe: Towarowa Murcki dw. towarowy, osobowa Kostuchna
na linii Dziedzice-Katowice. Telefony: Katowice Nr. 41, Tychy Nr. 17

HOTEL i RESTAURACJA

pod „ZŁOTĄ KORONĄ“

Właściciel: Antoni Janusz

88

LIPINY, Rynek 14 i Królewsko-Hucka 1

Telefon Nr. 1469

HOTEL ŚLĄSKI

Właściciel: Seibert Augustyn

89

LIPINY, RYNEK 8. TEL. 1367

Chce Pan siebie lub rodzinę swą dobrze i korzystnie ubrać, prosimy się zwrócić z zaufaniem do nas.

Dostarczamy urzędnikom Państwowym wszelkie towary na 4 miesięczne raty. Polecamy nasz olbrzymi wybór w konfekcji męskiej, damskiej i dziecinnej, w bławatach, bucikach, artykułach męskich, bieliznie damskiej, towarach krótkich, firankach, chodnikach i dywanach wszelkiego rodzaju.

Prosimy nie żalować tej krótkiej podróży.

90

Fa. Józef Zellner, właśc.: Roman Gnott i Paweł Banasch

LIPINY ŚL., Bytomska 4

Rok założenia 1886

Rok założenia 1886

Zygfryd Bochner i Ska., Dziedzice

Telef. Nr. 24

Śląsk Gieszyński

L. d. 126

Generalny przedstawiciel na Polskę fabryk: Eau de Cologne Nr. 4711. J. G. Mouson & co, Frankfurt a. M. Lanolinfabrik „Pfeilring“ Berlin Charlottenburg. „CHRISTOL“ tabletki kąpielowe z Bad Reichenhall.

91

Ł. Krzysztoforski, Dziedzice l 174

Telefon Nr. 7

Śląsk Gieszyński

P. K. O. 30.279

Parowa fabryka najprzedniejszych wódek polskich, koniaku, rumu, likierów, nalewek i prawdziwych soków owocowych. Hurtowna sprzedaż doborowych win owocowych i zagranicznych poleca swoje słynne z dobroci wyroby po cenach konkurencyjnych.

92

Jan Kosieniak

Restauracja kolejowa
w Dziedzicach l. 93

93

otwarta dla wygody gości przez całą dobę.

— Kuchnia otwarta do 12-tej w nocy —

Nordia-Hawe

Fabryka konserw rybnych
DZIEDZICE, ŚLĄSK

==== Telefon 14 i 81 ====

Poleca swoje wyroby bezkonkurencyjnej jakości. Dziennie świeże wędliny rybne, ryby pieczone

Konserwy delikatesowe — Konserwy konsumowe
 Majonezy, ryby w galarecie, korki sardelowe

Jerzy Jenkner

KAMIENICA, obok Bielska

Fabryka najprzedniejszych likierów, rumu i wódek, gorzelnia koniaku, śliwowicy i borowiczki, fabryka soków i win owocowych oraz hurtowny skład win gronowych zagranicznych

POLECA GODNE SPECJALNOŚCI:

Cognac Médicinal. Wiśniak na miodzie.

Starowin. Śliwowica. Krupnik.

MAŁY JAN

BIELSKO, Rynek Nr. 21

Nr. telefonu 2950

Nr. telefonu 2950

Pierwszorządny krawiec cywilny i wojskowy.

Hurtowny handel win :: ALOJZY SCHOPF

Cieszyn, Szeroka 1

Poleca swoje pierwszorządne austriackie oryginalne wina, równocześnie pyszny ogród restauracyjny letni. Znana pierwszorządna kuchnia, w każdą sobotę i niedzielę koncert wieczorem, początek o g. 20-tej.

Księgarnia „Kresy“ w Cieszynie

Poleca swoje nakłady.

Księgarnia ma obficie zaopatrzone składy w wszelkie przybory szkolne, mapy, obrazy i pomoce szkolne. Katalogi wysła się na żądanie franko

99

ZYGMUNT ROHN i SYNOWIE

FABRYKA SKÓR 100

Śląsk Polski

CIESZYN

Śląsk Polski

TEATR ELEKTRYCZNYBROWARNA **CIESZYN** BROWARNA**WŁAŚC: HERMAN MARTIN**

WYŚWIETLAMY TYLKO 103

NAJNOWSZE I NAJLEPSZE OBRAZY

101

Fabryka okien, drzwi, mebli**== i tartak parowy ==****JAN SKRIVANER****CIESZYN, Śląsk Polski****Drogerja Pod Czarnym Psem****W. ZIMA** MAG. PHARM.**== CIESZYN, ŚLĄSK ==**Artykuły fotograficzne, chemikalje, zioła i korzenie,
artykuły lecznicze, kosmetyczne. — Środki dezynfek-
cyjne. — Wody mineralne. 104

JÓZEF HUTTA

SKŁAD TOWARÓW MODNYCH
CIESZYN, Stary Targ 14

Wielki wybór materij bielskich na płaszcze, kostj-
my, ubrania i t. p. — Dywany, chodniki, linoleum,
cerata, kołdry, firanki i t. d. 105

JAN KULIG

CIESZYN, RYNEK 9

Bilety kolejowe „Orbis“ — Przybory do palenia —
Szczęśliwa Kolektura Leterji Państwowej — Przy-
bory do pisanja — GŁÓWNA TRAFIKA 106

SCHINDLER, Cieszyn

Sprzedaż piwa flaszkowego hurtowna
i detaliczna. — Wyrób wody sodowej.

WŁAŚC.: **WALLY EHRENFREUND**

108

BRACIA SCHRAMEK

CIESZYN

107

Fabryka wafli, keksów i biszkoptów
:: poleca swoje znakomite wyroby, ::

Spółka Spedycyjna
„Silesia-Transport“
 w Cieszynie

Transporty mebli w wozach meblowych i przewóz
 towarów. 98

„HOTEL AUSTRIA“
 kawiarnia i restauracja
 = **G. STRUHAL** =
 CIESZYN, Śląsk polski

ulica Głęboka

Każdego czasu ciepłe i zimne potrawy,
 koncert—dancing, oraz pokoje nocne.

102

KSIEGARNIA DZIEDZICTWA W CIESZYNIE

dostarcza wszystkie przybory kancelaryjne dla Państw. Pol. Woj. Śląsk. w Cieszyńskim i jest największym :: i najtańszym źródłem zakupu ::

109

Międzynarodowe Transporty 110
Austro Silesia

Biuro spedycyjne i inkasowe

Tel. 211/IV

CIESZYN

Tel. 218

Własne składy w centrum miasta. Najlepiej
 urządzone przedsiębiorstwo przewozu mebli.

Najtańsze źródło
zakupu

Telef. 71

Najtańsze źródło
zakupu

Telef. 71

Rzetelna obsługa!

Niskie ceny!

112

Poleca po najtańszych cenach:

Konfekcję: męską, damską i dziecięcą

Materiały: wełniane, bawełniane, lniane oraz jedwabie w wielkim wyborze

Bieliznę: męską i damską oraz artykuły męskie

Nowy dział galanterji ✱ Całkowite wyprawy

Dom Towarowy
CZESŁAW BEYGA

RYBNIK, ul. Sobieskiego 18

P. P. Policji Wojewódzkiej udzielam kredytu na 5 rat

HOTEL I RESTAURACJA
WYPOCZYNEK

KATOWICE, UL. ŚW. JANA 10

WŁAŚCICIEL: W. SPORN

NAJLEPIEJ PIELEGNOWA-
 NE PIWA, CIEPŁE POTRA-
 WY, OBIADY I KOLACJE,
 ::: WINA I LIKIERY :::

113

Pierwsze Kęckie Fabryki Wyrobów Wełnianych

EDWARD ZAJĄCZEK 114

DAWNIEJ: F. & E. ZAJĄCZEK I LANKOSZ

Koło Bielska **KĘTY** Telefon Nr. 2

Skład LWÓW, ul. Szajnochy 2, telefon Nr. 65-66

polecają swoje słynące z dobroci wyroby jak:

Materiały czesankowe (kamgarny) na ubrania męskie, kostjomy damskie i płaszcze. — **Sukna i kamgarny** we wszystkich kolorach dla P. T. Duchowieństwa Świeckiego i Klasztornego. — **Sukna i kamgarny** dostawowe dla dostaw rządowych i samorządowych. — **Sukna i kamgarny** dla szpitali, zakładów i t. p. — **Sukna i kamgarny** liberyjne we wszystkich kolorach dla Zarządów Lasowych i Dóbr Leśnych. — **Sukna i kamgarny** na mundury strażackie, strzeleckie, hallerowskie, sokole, skautowskie i t. d. — **Sukna i kamgarny** na przepisowe mundury Policji Państwowej. — **Koce wełniane** we wszystkich rozmiarach, kolorach i gatunkach. — **Pledy podróżne** z frendzlami lub lamowane. — **Lodeny nieprzemakalne turystyczne**. — **Welury nieprzemakalne** na płaszcze automobilowe, bundy podróżne i na kurtki myśliwskie. — **Wełnę owczą** na kołdry. **Wzory i oferty** wysyłamy odwrotnie i bezpłatnie na żądanie.

115

Goleszowska Fabryka Portland Cementu S. A.

Goleszów

Śląsk Cieszyński

Nr. telef. Cieszyn 86

poleca swój cement najlepszej, a przewyższającej znacznie normy jakości, oraz Ia. wapno budowlane. Roczna produkcja:
cementu 200.000, wapna 15.000 ton.

Jako specjalność: **Siccofix-Cement** z powodu jego zalet nieprzepuszczania wody do nieprzemakalnych betonów. Siccofix Cement jest przerabiany jak zwykły Portland-Cement.

Najlepsze referencje!

K. Jastrzembski

architekt i budowniczy

w Tarnowskich Górach

Ul. Łukasika 16

Telefon nr. 76

116

wykonuje wszelkie budowy pod i nadziemne, budowy żelbetowe, budowy mostów, projekty, kosztorysy, obliczenia konstrukcyjne i statyczne.

Franciszek **Fleischer**

Rzeźnictwo i fabryka
 kielbasy

KRÓLEWSKA HUTA

ul. Bytomska 42

Telefon 234

Filja w **Siemianowicach**

ul. Sobleskiego 16

Telefon 76

Fabryka Celulozy i Papieru **„Natronag“ Sp. Akc.** w Kaletach

119

wyrabia:

1 a niebieloną celulozę sodową, natronowe papiery pakowe o wysokiej wytrzymałości z czystej celulozy sodowej, naturalnie brązowe i kolorowe, niegładzone, jednostronnie gładzone i satynowane, papiery kablowe, od 18 gr na m² wzwyż, papiery krepowane i parafinowane.

Worki papierowe z czystej celulozy sodowej do opakowania cementu i nawozów sztucznych.

Główny przedstawiciel

ZYGMUNT WEISS, Warszawa, Marszałkowska 68

**Żądajcie tylko
pierwszorzędne**

PIWO
szlachetne

Browaru

Książęcego

w Tychach
Górny Śląsk

A. E. G.

SPÓŁKA AKCYJNA
KATOWICE
UL. MARJACKA 23
TELEFON Nr. 173-175

Silniki elektryczne. Maszyny do spawania elektryczne. Wiertarki ręczne. Wózki transportowe elektryczne. Mierniki spalinowe „Ranarex“. Elektryczne aparaty do ogrzewania, gotowania i żelazka. Prostowniki rtęciowe. Żeliwne okapturzone aparaty łącznikowe. Wszelkie materiały instalacyjne.

Żarówki „OSRAM“

SPECJALNOŚĆ:

AUTOMACIKI „ELFA“

jako zmiana korków bezpiecznikowych

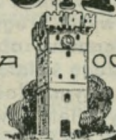
WIĘKSZY SKŁAD W MIEJSCU

Najkorzystniejsze źródło dla sprzedawców

Piwo i Porter

MARKA OCHRONNA

ROK 1846 ZAL.

BROWAR ZAMKOWY

PROWADZONY PRZEZ ZAMKOWE ZAKŁANY PRZEMYSŁOWE SP. AKC

W CIESZYNIE

DAWNIEJ ARCYKSIĘCIA FRYDERYKA

Przedstawicielstwa we wszystkich miastach
Górnego Śląska

Fabryka Bracia Deutsch

w Bielsku, Śląsk Cieszyński.

Centralne biuro sprzedaży: Warszawa, ul. Kró-
lewska 18.

Biuro sprzedaży dla G. Śląska: Katowice, ulica
Marjacka 12.

Biuro sprzedaży dla Małopolski: Lwów, Plac Ma-
rjacki 5.

123

Poleca swoje wyroby :

Szpagat konopny, sznury, przędzę konopną, liny transmisyjne
i wszelkie wyroby powroźnicze,

Płótno jutowe i konopne, worki jutowe i konopne, serwety fil-
tracyjne, sienniki i taśmy izolacyjne.

Nieprzemakalne tkaniny, płachty i płótna żaglowe.

Pasy popędowe z sierści wleblądziej i bawełny.

Węże konopne. — Ścierki do szorowania i czyszczenia

Kino Miejskie, Cieszyn

Pierwszorzędny teatr świetlny. Sala Ratuszowa. Wyświetla stale najnowsze programy wielkomiejskie w doskonałym wykonaniu, obfitujące w naukowo aktualne zdjęcia z całego świata, doskonałe komedje w programie dodatkowym. Reklamy, zdjęcia, filmy reklamowe. — Ceny biletów wejścia umiarkowane

Tow. dla gazów przemysłowych

„IGAS“

124

Spółka z ogr. odpow.

**Produkcja gazów technicznych i wytwarzanie aparatów, armatury i materiałów do spawania
.. i cięcia metali ..**

Adres: Biuro sprzedaży: „Zjednoczenia Fabryk Gazów Przemysłowych“ w Welnowcu, plac Karola Miarki, dawniej Szymb Al-freda, powiat Katowice, Górny Śląsk.

Komunalna Kasa Oszczędności m. Cieszyna

przyjmuje wkładki na oprocentowania i udziela pożyczek wekslowych za poręką. Za wszelkie zobowiązania Kasy ręczy statutowo Gmina miasta Cieszyna

125

Choroby leczy

129

drogą przyrodniczo-ziółową po zbadaniu moczu masażystka i znachorka
CZAJOWA JÓZEFA, zamieszkała
 w Wielk. Hajdukach, przy Kolejowej 6

H. SEDLACZEK Sp. z o. p.

Dom główny: **TARNOWSKIE GÓRY**
 Filja **KRÓL. HUTA**, ul. Wolności, róg ul. Sobleskiego
WINIARNIA I WYSZYŃK WÓDEK

126

ZAGŁOBA

128

Spółka z ogr. por.

Parowa fabryka likierów i wódek
HURTOWNY HANDEL PIWA I WIN

KRÓLEWSKA HUTA

— ulica 3 Maja 23—25 —

Telefon 16 i 477

Telefon 16 i 477

ZYGFRYD KAUS RADZIONKÓW G. ŚL.

FILJA ROJCA

Wszelkie towary drogeryjne, farby, lakiery,
pędzle itd. Najtańsze miejsce zakupu dla przed-
siębiorstw wszelkiego rodzaju, urzędów itd.

Telefon Szarłej 19

131

„AUTO“

132

Inż. JAN BUKOWSKI

KATOWICE, ulica Konopnickiej 5, telefon 24—30

Naprawa samochodów i motocykli.

Dostawa potrzebnych części, opon i dętek.

Sprzedaż benzyny, smarów i przyborów.

Wydawanie orzeczeń w sprawach pojazdów
mechanicznych,

Szkoła kierowców samochodowych dla
zawodowych i amatorów.

Załatwianie wszelkich spraw w zakres auto-
mobilizmu wchodzących.

Obsługa pewna, rzetelna, szybka i fachowa.

LOUIS FREY

133

WIELKIE HAJDUKI, ul. Kościelna 8

Skład obuwia

Założony 1888

Założony 1888

Wielki wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego.

Fabryka „LIUDA“

WIELKIE HAJDUKI, ul. Konopnicka 10

Telefon nr. 543

Telefon nr. 543

poleca swe czekolady, wafle
 :: i wyroby cukiernicze :: 134

„WAFLOPOL“

Sp. z ogr. odpow.

HAJDUKI WIELKIE, ul. Krakowska 5

Fabryka czekolady wafli i cukrów

KONTA BANKOWE: 135

Bank Lud. Hajduki Wielkie, Darmstädter & National Bank Katowice
 P. K. O. Katowice 302.935 Tel. 1360 Król. Huta i 1486

Śląska fabryka likierów i wódek

„UL“

dawn. Louis Goldstein

Sp. z o. p.

136

WIELKIE HAJDUKI

Koniaki, likiery, wina i piwa

MEBLE

138

Paweł Wakan

WIELKIE HAJDUKI, ul. Krakowska 21

Wielki wybór wykwintnych mebli: sypialnie, jadalnie, gabinety męskie, kuchnie oraz wszelkie meble pojedyncze.

Eleganckie meble klubowe: kanapy, leżaki, materace jak i wszelkie meble skórzane i wyściełane.

Śląska fabryka
Mundurów
i odzieży cywilnej

J. POŁOMSKI

RYDUŁTOWY

139

Biuro: Telefon 69.

Mieszkanie prywatne: Telefon 64.

Konto czekowe P. K. O. 305.919

Rok założenia 1822

140

EMIL PRAGER NAST.**Rynek Nr. 5 RYBNIK Telefon 44**

Dom zakupu w większym stylu
dla towarów modnych, bielizny, towa-
rów krótkich, białych i wełnianych
oraz artykułów męskich

Na I. piętrze:

Konfekcja damska i dziecięca

IGNACY FÜRST**HAJDUKI WIELKIE**

Import zagranicznych win specjalnych
Hurtowny Handel wina

∴ Biuro i piwnice: ∴

HAJDUKI WIELKIE, G. Śl. UL. KRAKOWSKA 85

==== Oddziały: ==== 137

Wiedeń, Budapeszt, Mád koło Tokaju, Wrocław

Własna winnica w Mád koło Tokaju

Własny wolny skład w Mysłowicach

Generalne przedstawicielstwo na G. Śląsk firmy

J. A. BACZEWSKI, LWÓW

Déport Général E. Rémi Martin & Co., Cognac

TELEFON: KRÓLEWSKA HUTA Nr. 317

R. SOBTZICK

WŁAŚC.: JERZY SOBTZICK

RYBNIK, G. ŚL.

ZAŁOŻONA W ROKU 1790

**Fabryka keksów, ciastek i sucharków
Bielarnia wosku i fabryka świec wosk.**

Konto żyrowe: Bank Polski Rybnik

P. K. O. Katowice Nr. 300.953

Bank Procederowy Rybnik

Telefon Nr. 1137

141

FR. MIKESKA

Górnośląski Przemysł Spirytusowy

Spółka Akcyjna

RYBNIK

143

ul. Sobleskiego 19/21

Telefon nr. 1

poleca swe od dawna znane wyroby.

KAROL SOBLIK i Ska w Rybniku

Właściciele: Bernatzki, Soblik i Glumb
Parowa faryka likierów i destylacja

P. K. O. Katowice nr. 301 636

TELEFON Nr. 43

142

TELEFON Nr. 43

Specjalny warsztat

145

ALEKSY WALDBERG, zegarmistrz

Fachowiec od roku 1900

Rybnik, róg Placu Wolności, naprzeciw starego kina

Wykonuję tanio i dokładnie wszelkie reperacje zegarów i zegarków kieszonkowych. Regulacja podług chronometru. Zlecenia można załatwić przez pocztę. Polecam wielki wybór zegarów, zegarków marki światowej, jak Schafhausen, Omega, Doksa, Silwana, Tizot, Zenit.

Longines, pierścionków ślubnych i podarków.

Daję także na spłaty

Cenników nie wysyłam

RADIO

aparaty i części składowe,
 jako też żarówki poleca

G. MAY RYBNIK
 Górny Śląsk

— Aleja 3-go Maja 25 —

Telefon 1120

144

Telefon 1120

∴ Oddaje chętnie na raty ∴

Krynicki Tadeusz
PORADNIA PRAWNA

:: dla spraw skarbowo-podatkowych ::

GRUDZIĄDZ, ul. Mickiewicza 9 147

Telefon 416

Telefon 416

NOTATKI